

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΧΑΓΙΟΓΛΟΥ

Καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας
Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών
Τμήμα Φιλολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
GR - 54124 Θεσσαλονίκη

Γραφείο: 205, 2ος όροφος Νέου Κτιρίου Φιλοσοφικής Σχολής
Τηλ. και φαξ: 2310-997021, e-mail: gkehag@lit.auth.gr
Ώρες συνεργασίας με φοιτητές κατά το ακαδ. έτος 2012-2013:
(χειμερινό εξάμηνο: Τρίτη 2-6 μ.μ.
Τετάρτη, 9-11 π.μ., μόνο ύστερα από προηγούμενη συνεννόηση)

Κατοικία: Γ. Χωνιάτη 5, Κ. Τούμπα / GR - 54454 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310-922910

ΕΡΓΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ (1947 - Σεπτ. 2012)

Α. ΣΠΟΥΔΕΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ, ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη στις 24 Φεβρουαρίου 1947, πρώτο από τα τρία παιδιά του Ιωσήφ Κεχαγιόγλου και της Μαρίας Δημητριάδου. Οι γονείς μου, μικρασιάτες πρόσφυγες, εγκαταστήθηκαν οριστικά στη Θεσσαλονίκη το 1924· ο πατέρας μου είχε γεννηθεί στη Νεάπολη (Νέβσεχιρ) της Καππαδοκίας και η μητέρα μου (το γένος Δημητριάδη) στη Θεοδορούπολη (Σαφράμπολη) της Παφλαγονίας. Είμαι παντρεμένος με την αρχαιολόγο και, κατόπιν, μεταφράστρια Αριστέα Παρίση, που έχει θεσσαλική καταγωγή.

Για τις εγκύκλιες σπουδές μου φοίτησα σε δημόσια σχολεία της Θεσσαλονίκης: πρώτα, στο 62ο Δημοτικό Σχολείο της Καλλιθέας, όπου ευτύχησα να έχω καλούς δυτικομακεδόνες δασκάλους, ανάμεσα στους οποίους τον εμπνευσμένο διευθυντή Δημήτριο Παπαναούμ· κατόπιν, ύστερα από εισαγωγικές εξετάσεις, στο Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1959-1965), της εποχής του (επόπτη) φιλοσόφου και παιδαγωγού Βασίλειου Τατάκη και του αυστηρού διευθυντή Ιωάννη Ξηροτύρη, με φιλόλογους καθηγητές κυρίως τον μανιάτη ποιητή και κριτικό Σαράντο Παυλέα, τον προσανατολισμένο στη γραμματική και τη νεότερη ιστορία Ευάγγελο Καμαρούδη, τους καλά καταρτισμένους ομηριστές ή και λατινιστές Βασίλειο Καλογερά και Ιωάννη Αμπατζίδη.

Στις γυμνασιακές μου σπουδές οφείλω την κλίση μου προς τη μελέτη της ελληνικής ιστορίας, γλώσσας και τέχνης, και ειδικότερα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, ενώ τότε ανέλαβα και την πρώτη μου πρωτότυπη ερευνητική εργασία: οι συμμαθητές μου με εξέλεξαν, και το τότε Βασιλικό Ίδρυμα μου χορήγησε, το καλοκαίρι του 1964, υποτροφία «Εφηβικής Πρωτοβουλίας» για επιτόπια έρευνα με θέμα «Σύγχρονα εργαστήρια ζωγραφικής και μικροτεχνίας στο Άγιον Όρος» (σχετικό υπόμνημα, μαζί με πολυσέλιδο οδοιπορικό, υποβλήθηκε στο Ίδρυμα το φθινόπωρο του 1964). Η απόφασή μου να ακολουθήσω φιλολογικές σπουδές σταθεροποιήθηκε κατά την τελευταία τάξη του γυμνασίου/λυκείου (1964-1965), οπότε ήμουν και πρόεδρος του Μαθητικού Συμβουλίου, μέσα στο νεότερο κλίμα που έφερναν ο πολύ ενημερωμένος στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία (από τον Καβάφη έως και ύστερα από τη Γενιά του 1930) διευθυντής Γιώργος Φ. Μιχαλόπουλος και ο συστηματικός μελετητής της νεοελληνικής γλώσσας και παιδείας, νεαρός τότε φιλόλογος καθηγητής, Χρίστος Τσολάκης.

Τον Ιούνιο του 1965 αποφοίτησα από το Πειραματικό Σχολείο με «άριστα» και τον Σεπτέμβριο του 1965, ύστερα από εισιτήριες εξετάσεις Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου (τύπου Α': στα φιλολογικοϊστορικά μαθήματα, αλλά και στα μαθηματικά, φυσική και χημεία), πέτυχα πρώτος στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Υπότροφος του Ι.Κ.Υ. ήμουν και κατά τα τέσσερα χρόνια των σπουδών μου (γενικός βαθμός κάθε έτους: «άριστα»).

Ενώ οι αρχικοί προσανατολισμοί μου ήταν προς την ιστορία και την αρχαιολογία, από τα μέσα του Β΄ έτους άλλαξα κατεύθυνση και παρακολούθησα τα φιλολογικογλωσσικά, ιστοριοαρχαιολογικά και φιλοσοφοπαιδαγωγικά μαθήματα του Τμήματος Μέσων και Νεωτέρων Ελληνικών Σπουδών, στο οποίο τελικά εξειδικεύτηκα και από το οποίο αποφοίτησα την 1η Δεκεμβρίου 1969 με τον βαθμό 9 και 7/12, πρώτος από το έτος μου και συγχρόνως με τη συμφοιτήτριά μου Σοφία Σκοπετέα (στέρεη μελετήτρια και μεταφράστρια του δανού φιλοσόφου S. Kierkegaard, αλλά και μελετήτρια ή εκδότρια ελλήνων ποιητών του 19ου αιώνα, του Σικελιανού και συγγραφέων της Γενιάς του 1930, ιδίως του Πεντζίκη, των υπερρεαλιστών και του Σαραντάρη), που δίδαξε αργότερα νεοελληνικά στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης ως τον πρόωρο θάνατό της, στα τέλη Νοεμβρίου του 2007.

Κατά τις πανεπιστημιακές μου σπουδές παρακολούθησα παραδόσεις, φροντιστήρια και ασκήσεις των εξής καθηγητών, υφηγητών, βοηθών ή διδασκάλων: Ν. Ανδριώτη, Μ. Ανδρόνικου, Α. Βακαλόπουλου, Κ. Γρόλλιου, Χρ. Δεδούση, Ε. Κακουλίδη, Ι. Καραγιαννόπουλου, Στ. Καρατζά, Στ. Καφωμένου, Ξ. Α. Κοκόλη, Ε. Κριαρά, Α. Κυριακίδου-Νέστορος, Δ. Ν. Μαρωνίτη, Α. Μιχαηλίδη-Νουάρου, Α. Μουμτζάκη, Γ. Μουρέλου, Ε. Μουτσόπουλου, Γ. Μπακαλάκη, Στ. Πελεκανίδη, Δ. Πετρόπουλου, Α. Ν. Πολίτη, Γ. Π. Σαββίδη, Μ. Σακελλαρίου, Α. Σαχίνη, Μ. Σετάτου, Ε. Σταμούλη, Β. Τατάκη, Δ. Τσεκουράκη, Α. Τσοπανάκη, Ι. Χασιώτη και Χρ. Χρήστου, στους οποίους οφείλω πολλές γνώσεις και τη μύηση ή την άσκηση σε απλά και σύνθετα ζητήματα επιστημονικής έρευνας.

Σε ειδικότερους προσανατολισμούς μου βοηθήθηκα ιδίως από τα μαθήματα, φροντιστήρια και ειδικά σεμινάρια των εξής δασκάλων μου: στον τομέα της Νεοελληνικής Φιλολογίας, της εκδοτικής, της θεωρίας και της ερμηνευτικής της νεότερης λογοτεχνίας από τον Α. Ν. Πολίτη και τον Γ. Π. Σαββίδη, στους τομείς της Κλασικής Φιλολογίας, της Γλωσσολογίας και της αφηγηματολογίας από τους Α. Τσοπανάκη, Ν. Ανδριώτη και Δ. Ν. Μαρωνίτη, στον τομέα της Ιστορίας και της ιστορικής μεθοδολογίας από τους Α. Βακαλόπουλο και Ι. Καραγιαννόπουλο.

Παράλληλα με τις πανεπιστημιακές μου σπουδές, επιδίωξα να συμπληρώσω την (προγενέστερη) αγγλομάθειά και γαλλομάθειά μου, παρακολουθώντας σε σχολές και ινστιτούτα της Θεσσαλονίκης πρόσθετα μαθήματα γαλλικής και αγγλικής γλώσσας, αλλά και αρχίζοντας μαθήματα γερμανικής και ρωσικής γλώσσας στο Ινστιτούτο Γκαίτε και στο Ίδρυμα Μελετών της Χερσονήσου του Αίμου, αντίστοιχα, και χρησιμοποιώντας στη μελέτη μου συστηματικά την ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Τις σπουδές αυτές (στις ίδιες γλώσσες, αλλά και στα ιταλικά, ισπανικά και βουλγαρικά) τις συνέχισα και ύστερα από τις πανεπιστημιακές μου σπουδές, στη Θεσσαλονίκη και σε θερινά σχολεία πανεπιστημίων του εξωτερικού, καθώς και με ατομική μελέτη.

Κατά το τελευταίο έτος των σπουδών μου στο Τμήμα Μέσων και Νεωτέρων Ελληνικών Σπουδών ασχολήθηκα εντατικότερα με ειδικά θέματα Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας. Με την παρακίνηση και την καθοδήγηση του καθηγητή Γ. Π. Σαββίδη συνέταξα, σε πρώτη μορφή, διεξοδική πτυχιακή εργασία με θέμα «Οι διαδοχικές μορφές του Χρονικού μιας Πολιτείας του Π. Πρεβελάκη» (έμεινε ανέκδοτη, παρά τις σχετικές παροτρύνσεις του ευγενέστατου Πρεβελάκη να τη δημοσιεύσω)· επίσης, ανέλαβα, χάρη σε ερευνητικό κονδύλιο του Σπουδαστηρίου Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας,

την αποδελτίωση των δεκαέξι τόμων των Απάντων του Κ. Παλαμά, με στόχο τη σύνταξη ενός Πίνακα Κυρίων Ονομάτων και Όρων των Απάντων (ο οποίος εκδόθηκε πολύ αργότερα από το Ίδρυμα Παλαμά, συμπληρωμένος με Ευρετήριο Τίτλων και Αρχών των κειμένων του Παλαμά, που κατάρτισε ο δάσκαλός μου Γ. Π. Σαββίδης).

Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά μου με οδήγησαν, το ακαδημαϊκό έτος 1969-1970, να εγγραφώ στο μεταπτυχιακό τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής, με επιβλέποντες καθηγητές τους Γ. Π. Σαββίδη, Α. Βακαλόπουλο και Ε. Θ. Τσολάκη, και να παρακολουθήσω, ως πτυχιούχος πλέον, διάφορα μαθήματα και σεμινάρια της Σχολής, ως τον Ιανουάριο του 1971· παράλληλα, δίδασκα στο ιδιωτικό Φροντιστήριο φιλολογικών μαθημάτων του Β. Κωνσταντινίδη, προετοιμάζοντας υποψηφίους θεωρητικών σχολών στα νέα ελληνικά και την ιστορία (στο ίδιο, κορυφαίο, τότε, φιλολογικό φροντιστήριο της Θεσσαλονίκης δίδαξα και στην περίοδο από το καλοκαίρι του 1972 έως το καλοκαίρι του 1973).

Από τον Ιανουάριο του 1971 ως τον Ιανουάριο του 1973 υπηρέτησα τη στρατιωτική μου θητεία (στην Κόρινθο, Σπάρτη, Αθήνα και Θεσσαλονίκη) ως δόκιμος και, κατόπιν, έφεδρος ανθυπολοχαγός του Σώματος Εφοδιασμού-Μεταφορών.

Η προηγούμενη φιλολογική εμπειρία μου στα μεσαιωνικά και πρώιμα νεοελληνικά κείμενα (από τον *Διγενή Ακρίτη* κ.ε.) ενισχύθηκε από τη συμμετοχή μου σε ειδικό «κλειστό» σεμινάριο Φιλολογίας και Παλαιογραφίας που γινόταν από διδάσκοντες (Γ. Π. Σαββίδης, Κ. και Ε. Τσαντσάνογλου κ.ά.) και αποφοίτους της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης υπό τη διεύθυνση των παλιότερων καθηγητών Α. Ν. Πολίτη και Ι. Θ. Κακριδή. Έτσι, με παρότρυνση του αγαπητού δασκάλου μου Γ. Π. Σαββίδη, από τον Μάρτιο του 1973 ανέλαβα, ως υπότροφος και έμμισθος συνεργάτης της «Βυζαντινής και Νεοελληνικής Βιβλιοθήκης» (που είχαν ιδρύσει οι Γιώργος Σεφέρης, Α. Πολίτης και Ι. Θ. Κακριδής), την τυπογραφική-διορθωτική επιμέλεια του πρώτου τόμου της σειράς, καθώς και την προετοιμασία της κριτικής έκδοσης ενός πρώιμου ποιητικού κειμένου της νεοελληνικής λογοτεχνίας, της *Ιστορίας Πτωχολέοντος* (με επόπτη τον καθηγητή Α. Ν. Πολίτη)· η έμμισθη συνεργασία μου με τη «Βυζαντινή και Νεοελληνική Βιβλιοθήκη» συνεχίστηκε έως τον διορισμό μου στο Πανεπιστήμιο ως βοηθού, τον Μάρτιο του 1975. Η υποτροφία αυτή μου έδωσε τη δυνατότητα να ασχοληθώ στην πράξη με πολλά παλαιογραφικά και γλωσσικά ζητήματα, αλλά και να ωφεληθώ από την πολύτιμη πείρα και τη στοργική φιλία του δασκάλου μου, και αργότερα ακαδημαϊκού, Α. Ν. Πολίτη. Στο πλαίσιο της ερευνητικής αυτής εμπειρίας εντάσσεται και η συμμετοχή μου σε παλαιογραφική αποστολή των καθηγητών Α. Ν. Πολίτη και Β. Άτσαλου στο Άγιον Όρος, τον Ιούνιο του 1973.

Από τις αρχές Οκτωβρίου 1973 ως το τέλος Μαΐου 1974 εργάστηκα στην Αθήνα, ως έμμισθος ιδιωτικός συνεργάτης του καθηγητή Γ. Π. Σαββίδη. Τότε είχα την εξαιρετική ευκαιρία να μυηθώ σε πολλούς ερευνητικούς τομείς της νεότερης ελληνικής φιλολογίας και λογοτεχνίας και στην προετοιμασία και επιμέλεια εκδόσεων (π.χ. αυτογράφων νεοελλήνων συγγραφέων) και σχολίων (σε έργα των Καβάφη, Σικελιανού, Σεφέρη, Θεοτοκά κ.ά.) και να προχωρήσω στη σύνταξη και δημοσίευση των πρώτων επιστημονικών άρθρων ή μελετών μου.

Παράλληλα, το ενδιαφέρον, η γενναιοδωρία και η φιλία του καθηγητή Γ. Π. Σαββίδη, οι τεράστιες δυνατότητες της πλούσιας ιδιωτικής του βιβλιοθήκης, όπως και η έρευνά μου σε μεγάλες δημόσιες βιβλιοθήκες και αρχεία της Αθήνας, μου πρόσφεραν τη δυνατότητα να συμπληρώσω την κατάρτισή μου, να έρθω σε επαφή με ανέκδοτο ή αδιερεύνητο υλικό και να συνθέσω εργασίες για ζητήματα της νεότερης ελληνικής λογοτεχνίας, όπως, π.χ., για τα χάικου του Γ. Σεφέρη, για το ποιητικό έργο του Δ. Ι. Αντωνίου – μαζί με πίνακα λέξεων των δημοσιευμένων κειμένων του –, για κύπριους νεοτερικούς ποιητές κ.ά. (οι περισσότερες έμειναν αδημοσίευτες· λίγες αναχωνεύθηκαν αργότερα, εν μέρει, σε μικρότερα δημοσιεύματά μου). Επίσης, από τον Νοέμβριο του 1973 ως τον Μάιο του 1974, με τη μεσολάβηση του Γ. Π. Σαββίδη και τη θερμή συμπαράσταση του Αντώνη Μωραΐτη, εργάστηκα και στη γραμματεία της νεοσύστατης, τότε, Εταιρείας Σπουδών Σχολής Μωραΐτη, συμμετέχοντας στην οργάνωση των πρώτων σειρών ομιλιών και σεμιναρίων, των εκθέσεων της Εταιρείας στην περίοδο 1973-1974 και της έκδοσης του λευκώματος *Αυτόγραφα Ελλήνων Συγγραφέων* (με την εποπτεία των Π. Πρεβελάκη και Ε. Χ. Κάσδαγλη, 1974), όπου συνέταξα και τα βιοεργογραφικά σημειώματα.

Στο διάστημα 20.7.1974 - Οκτώβριος 1974 επιστρατεύθηκα και υπηρέτησα ως έφεδρος ανθυπολοχαγός σε μονάδα της Β. Ελλάδος. Με την επιστροφή μου στη Θεσσαλονίκη συνέχισα να εργάζομαι στην προετοιμασία της κριτικής έκδοσης της *Ιστορίας Πτωχολέοντος*, με επόπτες τους καθηγητές Α. Ν. Πολίτη και Κ. Τσαντσάνογλου, και, αργότερα, τον καθηγητή της Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας Ε. Θ. Τσολάκη.

Στις 11.3.1975, ύστερα από πρόταση του καθηγητή Γ. Π. Σαββίδη και ομόφωνη έγκριση της Σχολής, διορίστηκα βοηθός στην Γ' έδρα της Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, και από τότε έως σήμερα υπηρετώ στο ίδιο πανεπιστήμιο (για το διδακτικό και ερευνητικό μου έργο στην περίοδο 1975 κ.ε. βλ. παρακάτω).

Τον Ιανουάριο του 1977 πέτυχα πρώτος σε διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εξωτερικού του Ι.Κ.Υ., στην ειδίκευση «Νεότεροι Χρόνοι - Θεωρία της λογοτεχνίας». Χάρη στην υποτροφία αυτή, και με διετή εκπαιδευτική άδεια, παρακολούθησα, από τα τέλη Σεπτεμβρίου 1977 ως τα τέλη Ιουνίου 1979, ως μεταπτυχιακός σπουδαστής «τρίτου κύκλου», ως «ελεύθερος μαθητής» και ως ακροατής, σύμφωνα με το πρόγραμμα της υποτροφίας μου (επόπτης καθηγητής Α. Αγγέλου), αλλά και με πρόσθετη, δική μου πρωτοβουλία, τα εξής μαθήματα και σεμινάρια στο Παρίσι:

Université de Paris-Sorbonne (Paris IV): Σεμινάρια του Νεοελληνικού Ινστιτούτου, «Νεοελληνική Φιλολογία», «Νεοελληνική Ιστορία» (Κ. Θ. Δημαράς, R. Jouanny, Β. Παναγιωτόπουλος, Αικ. Κουμαριανού, Ντ. Γεωργούδης), παραδόσεις «Συγκριτικής Φιλολογίας» (Ch. Dédéyan).

Université de la Sorbonne Nouvelle (Paris III): Παραδόσεις και σεμινάρια του Τμήματος Γενικής και Συγκριτικής Φιλολογίας, «Μεθοδολογία της Γενικής και Συγκριτικής Φιλολογίας», «Προβλήματα της μετάφρασης», «Σχέσεις ευρωπαϊκών γλωσσών και πολιτισμών», «Ζητήματα ασιατικών λογοτεχνιών» (R. Etiemble, J. Voisine).

Université de Paris-Dauphine (Paris IX): Σεμινάριο του Εθνικού Ινστιτούτου Ανατολικών Γλωσσών και Πολιτισμών, «Νεοελληνική Φιλολογία» (Χρ. Παπάζογλου).

École des Hautes Études en Sciences Sociales: Σεμινάρια «Σημειωτικής της αφήγησης», «Σημειωτικής της λογοτεχνίας», «Θεωρίας της Κριτικής», «Κοινωνιολογίας της λογοτεχνίας» (Cl. Bremond, G. Genette, T. Todorov, J. Leenhardt).

École Pratique des Hautes Études (IVe section): Σεμινάρια «Νεοελληνικής ιστορίας», «Ιστορίας και πολιτισμού του βιβλίου», «Μορφολογίας του σύγχρονου βιβλίου» (N. Σβορώνος, H.-J. Martin, J. Veyrin-Forrer, D. Roche, A.-M. Bassy).

College de France: Σεμινάρια «Αραβικής Φιλολογίας», «Κοινωνικής Ανθρωπολογίας» (A. Miquel, Cl. Lévi-Strauss).

Διαμένοντας στη Cité Universitaire του Παρισιού (Fondation des États Unis και Fondation Hellénique – μερικές από τις εμπειρίες μου είχα την ευκαιρία να τις περιγράψω στο λεύκωμα Ε. Φίλη, επιμ., *Το Ελληνικό Ίδρυμα στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη στο Παρίσι. Τόπος ζωής - τόπος μνήμης: Μαρτυρίες φοιτητικών χρόνων*, Αθήνα, Fondation Hellénique, 2007, σσ. 143-145), εργάστηκα, στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών μου σπουδών, σε πολλές παρισινές βιβλιοθήκες και αρχεία (ιδίως στη Bibliothèque Nationale) και παρουσίασα ελληνόγλωσσες και γαλλόγλωσσες ανακοινώσεις στα σεμινάρια των Κ. Θ. Δημαρά, R. Etiemble, Cl. Bremond, H.-J. Martin, A.-M. Bassy. Με την καθοδήγηση και συνδρομή του δασκάλου και κύριου «διευθυντή σπουδών» της παρισινής μεταπτυχιακής μετεκπαίδευσής μου Κ. Θ. Δημαρά συγκέντρωσα υλικό για τρέχουσες και επόμενες ερευνητικές μου εργασίες, ενώ, παράλληλα, συμπλήρωσα την επιμόρφωσή μου σε ζητήματα μεσαιωνικής φιλολογίας, νεοελληνικής φιλολογίας και ιστορίας, θεωρίας της λογοτεχνίας και σημειωτικής, καθώς και του λογοτεχνικού και καλλιτεχνικού (εικαστικού) ανατολισμού.

Στο μεταξύ, το φθινόπωρο του 1977, είχε υποβληθεί στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. η διδακτορική μου διατριβή, που εκπονήθηκε υπό την επίβλεψη πενταμελούς επιτροπής (επόπτης ο καθηγητής Ε. Θ. Τσολάκης, μέλη οι καθηγητές Α. Αγγέλου, Α. Κυριακίδου-Νέστορος, Γρ. Σηφάκης, Κ. Τσαντσάνογλου), εγκρίθηκε ομόφωνα στη συνεδρίαση της 16.2.1978 με εισήγηση του Ε. Θ. Τσολάκη, αλλά τυπώθηκε στα τέλη του 1978, ως παράρτημα της *Επετηρίδας* της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., με τίτλο *Κριτική έκδοση της Ιστορίας Πτωχολέοντος. Θέματα υστεροβυζαντινής και μεταβυζαντινής λογοτεχνίας*. Στη συνεδρίαση της ίδιας Σχολής της 8.2.1979 αναγορεύτηκα διδάκτορας της φιλοσοφίας με «άριστα» (ομόφωνα και με ειδική τιμητική μνεία της Σχολής).

Παράλληλα, και από τον Μάρτιο του 1978 είχε ανανεωθεί η πρώτη πανεπιστημιακή θητεία μου ως βοηθού, ύστερα από εισήγηση του καθηγητή, και αργότερα ακαδημαϊκού, Α. Σαχίνη, ενώ στις 2.10.1979, ύστερα από εισήγηση των καθηγητών Γ. Π. Σαββίδη, Α. Σαχίνη και Παν. Μουλλά, μονιμοποιήθηκα σε προσωποπαγή θέση μόνιμου επιμελητή στην Γ' (και αργότερα Β') έδρα της Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας.

Τον Ιούλιο του 1982 εντάχθηκα, με βάση τον πανεπιστημιακό «νόμο-πλαίσιο» 1268, στο Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.) της Φιλοσοφικής Σχολής, ως μόνιμος λέκτορας της Νεοελληνικής Φιλολογίας στον Τομέα Βυζαντινών και Νεότερων Ελληνικών Σπουδών του λεγόμενου τότε Φιλοσοφικού Τμήματος του Α.Π.Θ.

Τον Φεβρουάριο του 1984, ύστερα από εισήγηση των καθηγητών Παν. Μουλλά, Α. Σαχίνη και Ε. Θ. Τσολάκη, εκλέχτηκα, ομόφωνα, επίκουρος καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στον ίδιο Τομέα.

Τον Φεβρουάριο του 1985, ύστερα από εισήγηση των καθηγητών Παν. Μουλλά, Ε. Θ. Τσολάκη και του αναπληρωτή καθηγητή Ν. Παπανδρέου, εκλέχτηκα, ομόφωνα, αναπληρωτής καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στον (μετονομασμένο) Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. Μέσα στο διάστημα της θητείας μου στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή, δίδαξα επίσης:

επί ένα εξάμηνο σε προπτυχιακό επίπεδο ως επισκέπτης καθηγητής στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, εαρινό εξάμηνο ακαδημαϊκού έτους 1983-1984·

επί ένα δίμηνο σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Université de Paris-Sorbonne), κατά την αρχή της ετήσιας εκπαιδευτικής άδειάς μου στη Γαλλία και Ιταλία, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1986·

επί ένα τρίμηνο, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1988, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο ως «επισκέπτης εταίρος» στο Τμήμα Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου La Trobe της Μελβούρνης και σε άλλα πανεπιστήμια και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Αυστραλίας (Σίδνεϊ, Αδελαΐδα, Βρισβάνη, Πέρθη και Ντάργουιν).

Τον Ιανουάριο του 1989, ύστερα από εισήγηση των καθηγητών Γ. Δάλλα, Παν. Μουλλά και Ε. Θ. Τσολάκη, εκλέχτηκα, ομόφωνα, καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στον Τομέα Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. Στη θέση αυτή υπηρετώ και σήμερα.

Ως διδάσκων του Α.Π.Θ., εκτός από το διδακτικό και ερευνητικό μου έργο στο ίδρυμα αυτό, είχα την ευκαιρία να εργαστώ ερευνητικά:

στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας (επανειλημμένα, 1978-2011, και για πολύμηνα κάποτε διαστήματα, π.χ. Ιανουάριος-Ιούνιος 1994)·

στα Πανεπιστήμια της Σορβόνης και της Μελβούρνης (1988, 1991, 1993, 2004)·

στο Πανεπιστήμιο του Princeton (Ιανουάριος-αρχές Φεβρουαρίου 1995), με υποτροφία του Ιδρύματος Fulbright.

Στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (Erasmus/Lingua/Socrates και Tempus), που συντόνιζα ως το φθινόπωρο του 2010, έχω διδάξει, επίσης, μέσα στα τελευταία είκοσι τέσσερα χρόνια, σε πολλές σειρές προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων και σεμιναρίων των εξής ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με τα οποία έχω συνεργαστεί ως συντονιστής-ακαδημαϊκός υπεύθυνος προγραμμάτων «κινητικότητας» φοιτητών και διδασκόντων: Πανεπιστήμιο Σορβόνης (Paris-Sorbonne/Paris IV), Λονδίνου (King's College London), Οξφόρδης (Oxford University), Κέιμπριτζ (University of Cambridge), Μπέρμιγχαμ (University of Birmingham), Άμστερνταμ (Universiteit van Amsterdam), Χρόνιγκεν (Rijksuniversiteit Groningen), Κοπεγχάγης (Københavns Universitet), Μπόχουμ (Ruhr-Universität Bochum), Λιψίας (Universität von Leipzig), Ουτζ (Łódź)

Πολωνίας, Βαρκελώνης (Universitat de Barcelona), Μαδρίτης (Universidad Complutense de Madrid), Γρανάδας (Universidad de Granada), Τεργέστης (Università degli studi di Trieste), Κύπρου (Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία).

Η πανεπιστημιακή υπηρεσία και διδασκαλία μου έχει ήδη συμπληρώσει εφέτος τα 37 χρόνια, από τα οποία πάνω από 33 είναι χρόνια πλήρους διδασκαλίας, ενώ τα υπόλοιπα αποτελούνται από περιόδους εκπαιδευτικών αδειών για μετεκπαίδευση ή έρευνα και διδασκαλία στο εξωτερικό.

Δίδαξα από την αρχή της πανεπιστημιακής σταδιοδρομίας μου στο Α.Π.Θ. (αρχές Μαρτίου 1975), με πλήρες πρόγραμμα προπτυχιακών, και αργότερα και μεταπτυχιακών, μαθημάτων και σεμιναρίων, ένα ευρύτατο φάσμα μαθημάτων Νεοελληνικής Φιλολογίας (ποίησης, πεζογραφίας, θεάτρου, δοκιμίου και κριτικής), από τα τέλη της μεσαιωνικής ελληνικής/βυζαντινής και τις αρχές της νεοελληνικής γραμματείας έως σήμερα: ανάλογα ευρύ φάσμα καλύπτουν και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα και τα δημοσιεύματά μου (από τον Διγενή Ακρίτη και την υστερομεσαιωνική λογοτεχνία της εποχής των Κομνηνών έως τη σημερινή λογοτεχνία και κριτική στην Ελλάδα, την Κύπρο και την ελληνική διασπορά).

Εκτός από τα μαθήματα που πρόσφερα και προσφέρω στο Τμήμα Φιλολογίας του Α.Π.Θ., αρκετά μαθήματά μου προσφέρθηκαν επίσης σε φοιτητές των Τμημάτων Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής και σε Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών της Φιλοσοφικής Σχολής του ίδιου πανεπιστημίου. Χωριστά, επίσης, δίδαξα σε εντατικούς κύκλους θερινών μαθημάτων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στο Σχολείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ. (1980 κ.ε.).

Παράλληλα, πέρα από την εξαμηνιαία διδασκαλία μου ως επισκέπτη καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (1983-1984) και τις μικρότερες περιόδους διδασκαλίας σε ξένα πανεπιστήμια (Paris, 1986-1987, Melbourne, 1988 κ.ε., Sydney, 2008), δίδαξα από νωρίς Νεοελληνική Λογοτεχνία, Νεοελληνική Φιλολογία και Σχέσεις Νεοελληνικής Γλώσσας και Φιλολογίας:

στη δημόσια Δραματική Σχολή του Κ.Θ.Β.Ε. (Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος), 1976-1977, 1979-1981·

σε σειρές μαθημάτων κρατικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών της στοιχειώδους ελλαδικής εκπαίδευσης (ΣΕΛΔΕ), της μέσης ελλαδικής εκπαίδευσης (ΣΕΛΜΕ) και της μέσης και ανώτερης κυπριακής εκπαίδευσης, ήτοι: ΣΕΛΔΕ Θεσσαλονίκης, 1979-1982· ΣΕΛΔΕ Μυτιλήνης, 1985· ΣΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης, 1982-1988· ΣΕΛΜΕ Καβάλας, 1982-1985· εντατική μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών του Υπουργείου Παιδείας (και Πολιτισμού) της Κυπριακής Δημοκρατίας (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος, επανειλημμένα), της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου (Λευκωσία) και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (Λευκωσία), 1981, 1983, 1987, 1989, 1993, 2004·

σε μικρότερης διάρκειας κύκλους μαθημάτων ή σεμινάρια για εκπαιδευτικούς της ελλαδικής δημόσιας ή ιδιωτικής μέσης εκπαίδευσης στη Θεσσαλονίκη, την Αθήνα ή άλλες πόλεις, 1984 κ.ε. (βλ. και παρακάτω, Β).

Β. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ, ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΕΚΠΟΜΠΕΣ, ΕΡΓΟ ΣΕ
ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ, ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΤΛ.

α. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Ήμουν πρόεδρος, αντιπρόεδρος ή μέλος των οργανωτικών επιτροπών πολλών διεθνών συνεδρίων στη Θεσσαλονίκη, Αθήνα και Κύπρο.

Από το 1976 έως σήμερα έχω προσκληθεί και πήρα μέρος με ανακοινώσεις (που έχουν δημοσιευτεί ήδη σχεδόν όλες) σε 100 σχεδόν διεθνή επιστημονικά συνέδρια, συμπόσια συναντήσεις και ημερίδες, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (Η.Π.Α., Αυστραλία, Αυστρία, Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Ολλανδία, Βέλγιο, Μεγάλη Βρετανία, Αίγυπτο, Συρία, Κύπρο), καθώς και σε πολλά άλλα, ελληνικά φιλολογικά, ιστορικά και λογοτεχνικά συνέδρια, συμπόσια, συναντήσεις και ημερίδες:

Διεθνή (Επιλογή)

1. Δ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Ηράκλειο τέλη Σεπτεμβρίου 1976 (το οποίο παρουσίασα και στο περ. *Ελληνικά* 29, 1976, σσ. 411-412).
2. ΙΕ' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών, Αθήνα 5-11.9.1976 (το οποίο παρουσίασα και στο περ. *Ελληνικά* 29, 1976, σσ. 412-415).
3. Διεθνές Συνέδριο Ελληνικού Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου «Το Νεοελληνικό Πρόσωπο (Από το 1821 ως σήμερα)», Λευκωσία Κύπρου 17-21.9.1979.
4. Β' Διεθνές Συνέδριο Θεσσαλικών Σπουδών, Λάρισα-Βόλος 17-21.9.1980.
5. Ε' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο, Άγιος Νικόλαος Κρήτης 25.9.-1.10.1981.
6. ΙΖ' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών, Wien 4-10.10.1981.
7. Διεθνής Συνάντηση Μεταπολεμικής Ποίησης των Βαλκανικών Χωρών, Θεσσαλονίκη 5-8.11.1981.
8. Β' Διεθνές Κυπρολογικό Συνέδριο, Λευκωσία Κύπρου 20-25.4.1982.
9. Α' Διεθνές Συνέδριο Ελληνοαραβικών Σπουδών, Αθήνα 19-24.6.1983.
10. Β' Ελληνική Εβδομάδα «Griechische Variationen, II», Berlin 25.5.-1.6.1985.
11. Β' Διεθνές Συνέδριο Ελληνοαραβικών Σπουδών, Δελφοί 1-6.7.1985.
12. Διεθνής Συνάντηση «Αφιέρωμα στον Ανδρέα Εμπειρίκο», Άνδρος 10-11.8.1985.
13. ΙΑ' Διεθνές Συνέδριο του Διεθνούς Συνδέσμου Συγκριτικής Φιλολογίας (Association Internationale de la Littérature Comparée), Paris 20-25.8.1985.
14. Θ' Διεθνές Συμπόσιο της Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών Αμερικής (Modern Greek Studies Association), Columbus, Ohio 7-10.11.1985.
15. Α' Διεθνές Συμπόσιο Neograeca Medii Aevi «Text und Ausgabe», Köln 7-9.1.1986.

16. Διεθνές Συμπόσιο του Πανεπιστημίου King's College London «The Greek Novel AD 1-1985», London 24-26.4.1986.
17. Ε΄ Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Αργοστόλι-Ληξούρι 17-21.5.1986.
18. Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Λατάκειας «Orient et Lumières», El Ladhqiya (Λαοδίκεια) Συρίας 29.9.-2.10.1986.
19. Α΄ Διεθνές Συνέδριο Μακεδονικών Σπουδών, Melbourne 4-12.2.1988.
20. Α΄ Διεθνές Συμπόσιο Σεφέρη της Μορφωτικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου, Αγία Νάπα Κύπρου 14-16.4.1988.
21. Β΄ Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Ερευνητικά προβλήματα Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας και Γλωσσολογίας», Θεσσαλονίκη 5-7.5.1988.
22. Διεθνής Συνάντηση του Υπουργείου Πολιτισμού «Διονύσιος Σολωμός (1798-1857)», Ζάκυνθος 10-12.6.1988.
23. Α΄ Διεθνές Συμπόσιο Ελληνοκυπριακής Λογοτεχνίας και Πολιτισμού, Melbourne 24.9.1988.
24. Διεθνές Συμπόσιο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου «Οι Κύπριοι λογοτέχνες της Αιγύπτου», Λευκωσία Κύπρου 11-12.4.1991.
25. Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο των Εκπαιδευτικών Ζακύνθου «Το σολωμικό έργο», Ζάκυνθος 20.5.1991.
26. Διεθνές Συμπόσιο του Polytechnic of North London και του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών Λευκωσίας «Cyprus on the Threshold of the European Community», London 25-26.9.1991.
27. Α΄ Διεθνές Συνέδριο της Εταιρείας Παπαδιαμαντικών Σπουδών, Σκιάθος 28-30.9.1991.
28. Α΄ Διεθνές Συνέδριο «Καβάφεια», Al-Iskandariya – El-Qahira (Αλεξάνδρεια - Κάιρο) Αιγύπτου 11-16.10.1991.
29. Β΄ Διεθνές Συνέδριο Neograeca Medii Aevi «Origini della letteratura neograeca», Venezia 7-10.11.1991.
30. Α΄ Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα 28.11.-2.12.1991.
31. Ε΄ Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Όψεις της λαϊκής και της λόγιας νεοελληνικής λογοτεχνίας», Θεσσαλονίκη 14-16.5.1992.
32. Δ΄ Διεθνές Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών της Εταιρείας Ιταλών Νεοελληνιστών «Testi letterari italiani tradotti in greco (dal '500 ad oggi)», Viterbo 20-22.5.1993.
33. Διεθνές Συνέδριο του Ιδρύματος Γουλανδρή-Χορν «Νίκος Εγγονόπουλος: Ωραίος σαν Έλληνας. 50 χρόνια από την έκδοση του Μπολιβάρο», Αθήνα 6-7.12.1994.
34. Διεθνές Συμπόσιο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου «Κύπριοι λογοτέχνες που έζησαν στην Ελλάδα», Αγία Νάπα Κύπρου 27-28.4.1995.
35. Διεθνές Συνέδριο του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών και του Ιδρύματος Γουλανδρή-Χορν «Η ελληνική πεζογραφία 1830-1880», Αθήνα 24-25.10.1995.

36. Διεθνής Συνάντηση της Επιστημονικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης EUROLIT «Literary Studies in Europe», Bruxelles 25-27.1.1996.
37. Ζ΄ Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Εκδοτικά και ερμηνευτικά ζητήματα της νεοελληνικής λογοτεχνίας», Θεσσαλονίκη 25-27.4.1996.
38. Διεθνές Συμπόσιο του Λεβέντειου Δημοτικού Μουσείου Λευκωσίας «Λεόντιος Μαχαιράς - Γεώργιος Βουστρώνιος, Δύο Χρονικά της Μεσαιωνικής Κύπρου», Λευκωσία Κύπρου 21.9.1996.
39. Διεθνές Συμπόσιο του Οργανισμού Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997 «Παραμυθία Θεσσαλονίκης. Η πεζογραφία στη Θεσσαλονίκη από το 1912 έως το 1995», Θεσσαλονίκη, 23-25.10.1996.
40. Η΄ Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας. Γραμματολογικά, εκδοτικά, κριτικά», Θεσσαλονίκη 11-14.3.1997.
41. Διεθνής Ημερίδα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας «Η γλώσσα της λογοτεχνίας και η γλώσσα της μετάφρασης», Θεσσαλονίκη 24.5.1997.
42. Διεθνές Συμπόσιο του Πανεπιστημίου του Amsterdam «Η Κρητική Λογοτεχνία στο κοινωνικό και ιστορικό της πλαίσιο», Amsterdam 19-21.6.1997.
43. Διεθνές Συνέδριο του Πανεπιστημίου του Nancy «Chypre et l'Europe», Nancy 26-28.3.1998.
44. Διεθνές Συνέδριο του Τομέα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας και Λαογραφίας του Α.Π.Θ. «Ελληνικός παραδοσιακός πολιτισμός. Λαογραφία και Ιστορία», Θεσσαλονίκη 6-8.11.1998.
45. Β΄ Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα 8-11.11.1998.
46. Διεθνές Συνέδριο του περιοδικού *Πόρφυρας* και του Ιονίου Πανεπιστημίου «Ο Σολωμός και η ευρωπαϊκή παιδεία», Κέρκυρα 13-15.11.1998.
47. Διεθνές Συμπόσιο «Σεφέρεια, δ΄» του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Δήμου Αγίας Νάπας «Διονύσιος Σολωμός», Αγία Νάπα Κύπρου, 23-25.4.1999.
48. ΙΓ΄ Διεθνές Πολιτιστικό Τριήμερο των Πανεπιστημίων Αθηνών και Κύπρου, των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου και του Σπιτιού της Κύπρου στην Ελλάδα «Η εικόνα της Κύπρου (1878-1960) στη λογοτεχνία», Αθήνα 19-21.4.2000.
49. Θ΄ Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Λόγια και δημώδης γραμματεία του ελληνικού Μεσαίωνα», Θεσσαλονίκη 11-13.5.2000.
50. Γ΄ Διεθνές Συμπόσιο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου και του Πανεπιστημίου Κύπρου «Γιώργος Σεφέρης», Πλάτρες Κύπρου 26-29.2.2000.
51. Διεθνές Συνέδριο του Υπουργείου Πολιτισμού και του Ε.ΚΕ.ΒΙ. «Ανδρέας Εμπειρίκος», Άνδρος 25-28.6.2001.
52. Β΄ Διεθνές Συνέδριο της Εταιρείας Παπαδιαμαντικών Σπουδών, Αθήνα 1-5.11.2001.
53. Διεθνές Συνέδριο του περιοδικού *Πόρφυρας* και του Δήμου Κερκύρας «Νεοελληνική Σάτιρα», Κέρκυρα 2-4.11.2001.

54. Διεθνές Συνέδριο του Πανεπιστημίου Montpellier III και της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής «Τομές και Συνέχεια στη νεοελληνική γλώσσα», Αθήνα 5-6.11.2001.
55. Διεθνές Συμπόσιο του Πανεπιστημίου Κύπρου «Άγγελος Σικελιανός», Λευκωσία Κύπρου 17-18.11.2001.
56. Γ' Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα Δεκέμβριος 2001.
57. Διεθνές Συνέδριο του Δανικού Ινστιτούτου Αθηνών «Copyists, Collectors, Redactors and Editors. Manuscripts and Editions of Late Byzantine and Early Modern Greek Literature», Αθήνα 23-26.5.2002.
58. Ι' Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Τα άφθονα σχήματα του παρελθόντος. Ζητήσεις της πολιτισμικής ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας», Θεσσαλονίκη 3-6.10.2002.
59. Β' Διεθνές Συνέδριο του Ιδρύματος Κωστή Παλαμά «Κωστής Παλαμάς. Εξήντα χρόνια από τον θάνατό του (1943-2003)», Αθήνα 22-25.10.2003.
60. Διεθνές Συνέδριο του Μουσείου Μπενάκη «Ο ποιητής και ο πολίτης Γιάννης Ρίτσος», Αθήνα 28-30.9.2005.
61. Ζ' Διεθνές Συνέδριο Neograeca Medii Aevi «Πρώιμη νεοελληνική δημώδης γραμματεία. Γλώσσα, παράδοση και ποιητική», Ιωάννινα 29.9.-2.10.2005.
62. Διεθνής Ημερίδα του Εργαστηρίου Συγκριτικής Γραμματολογίας του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. και του Instituto Cervantes Atenas «Η απήχηση του Δον Κιχώτη στα γράμματα και τις τέχνες», Θεσσαλονίκη 6.11.2005.
63. Δ' Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα 8-11.12.2005.
64. Η' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Κύθηρα 21-25.5.2006.
65. Διεθνής Ημερίδα των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου «Νίκος Νικολαΐδης. 50 χρόνια από το θάνατό του», Λεμεσός Κύπρου, 21.10.2006.
66. Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου «Ευγένιος Βούλγαρης. Ο άνθρωπος και το έργο του», Κέρκυρα 1-3.12.2006.
67. Διεθνής Διημερίδα των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου και του Σπιτιού της Κύπρου στην Αθήνα «Εκδηλώσεις μνήμης Νίκου Νικολαΐδη», Αθήνα 6-7.3.2007.
68. Διεθνές Συνέδριο του Πανεπιστημίου Κρήτης «Νίκος Καζαντζάκης 2007. 50 χρόνια μετά», Ηράκλειο - Ρέθυμνο 18-21.5.2007.
69. Διεθνές Συνέδριο του Πανεπιστημίου της Napoli «L'Orientale» «Nikos Kazantzakis. 50 anni dalla morte», Napoli 22-23.10.2007.
70. Διεθνής Ημερίδα του Εργαστηρίου Συγκριτικής Γραμματολογίας του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. «50 χρόνια από το θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη. Ο κοσμοπολιτισμός του Καζαντζάκη», Θεσσαλονίκη 5.11.2007.

71. Διεθνές Συνέδριο του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών «Νίκος Καζαντζάκης 1957-2007. Παραμορφώσεις, παραλείψεις, μυθοποιήσεις», Αθήνα 1-3.11.2007.
72. Διεθνές Συνέδριο του Ε.ΚΕ.ΒΙ. «Ν. Εγγονόπουλος. Ο ζωγράφος και ο ποιητής», Αθήνα 23-24.11.2007.
73. Διεθνές Διήμερο των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου και εταιρειών-συλλόγων κύπριων λογοτεχνών και φιλόλογων «Οι ποιητές Δημήτρης Λιπέρτης και Βασίλης Μιχαηλίδης», Λευκωσία - Λεμεσός Κύπρου, 30.11-1.12.2007.
74. Δ' Διεθνές Κυπρολογικό Συνέδριο, Λευκωσία Κύπρου 29.4.-3.5.2008.
75. ΙΒ' Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Η νεοτερικότητα στη νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική του 19ου και του 20ού αιώνα», Θεσσαλονίκη 27-29.3.2009.
76. Διεθνής Διημερίδα του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης «Το εύρος του έργου του Γεωργίου Βιζυηνού: παλαιότερες αναγνώσεις και νέες προσεγγίσεις», 30-31.5.2009.
76. ΙΓ' Διεθνής Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική από τον Διαφωτισμό έως σήμερα», Θεσσαλονίκη 3-6.11.2011.

Ελληνικά (Επιλογή)

1. Β' Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο, Θεσσαλονίκη 9-10.5.1981.
2. Α' Συμπόσιο (Νεοελληνικής) Ποίησης «Μεταπολεμική Ποίηση» κ.ά., Πάτρα 3-5.7.1981.
3. Δ' Πανελλήνια Συνάντηση Πολιτιστικών Φορέων «Για την πολιτιστική αλλαγή», Θεσσαλονίκη 7-9.5.1982.
4. Β' Πανελλήνια Ποιητική Συνάντηση «Νεότεροι Κύπριοι Ποιητές», Θεσσαλονίκη 5-6.6.1982.
4. Συνάντηση «Κύπρος. Πολιτιστική Πράξη '83», Αθήνα 9-11.7.1983.
6. Συνάντηση Ελληνικής Μεταπολεμικής Ποίησης, Αγία Γαλήνη - Ρέθυμνο 29.10-2.11.1983.
7. Ε' Πανελλήνιο Ιστορικό Συνέδριο, Θεσσαλονίκη 25-27.5.1984.
8. Δ' Πανελλήνια Ποιητική Συνάντηση «Η ποίηση των χρόνων 1965 κ.ε.», Θεσσαλονίκη 23-24.6.1984.
9. Α' Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ. «Μνήμη Λίνου Πολίτη», Θεσσαλονίκη 20-21.1.1986.
10. Συνέδριο «Διονύσιος Σολωμός» του Δήμου Κερκύρας και του περιοδικού *Πόρφυρας*, Κέρκυρα 8-10.9.1986.
11. Θ' Συμπόσιο Ποίησης «Κωστής Παλαμάς», Πάτρα 7-9.7.1989.
12. Ι' Συμπόσιο Ποίησης «Διονύσιος Σολωμός», Πάτρα 6-8.7.1990.
13. Επιστημονικό Συμπόσιο της Εταιρείας Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη) «Διονύσιος Σολωμός: "Κανών" νεοελληνικού πνευματικού βίου», Αθήνα 30.10-1.11.1997.

14. Επιστημονικό Συμπόσιο της Εταιρείας Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη) «Ο Έξω-Ελληνισμός. Κωνσταντινούπολη και Σμύρνη 1800-1922. Πνευματικός και κοινωνικός βίος», Αθήνα 30-31.10.1998.
15. Συνέδριο των «λστ' Δημητρίων» «Η ποίηση της Θεσσαλονίκης στον 20ό αιώνα», Θεσσαλονίκη 6-7.12.2001.
16. Συνέδριο των «μά' Δημητρίων» «Φυτώρια Λογοτεχνίας στη Θεσσαλονίκη. Τα λογοτεχνικά περιοδικά της πόλης στον 20ό αιώνα», Θεσσαλονίκη 18-19.11.2005.
17. Ημερίδα της Εταιρείας Λογοτεχνών Θεσσαλονίκης «Πρώτη Μεταπολεμική Γενιά στην Ποίηση της Θεσσαλονίκης: Αναγνωστάκης – Κύρου – Θασίτης», Θεσσαλονίκη 5.12.2009.
18. Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Νεοελληνικής Λογοτεχνίας «Μ. Καραγάτσης» («Καραγάτσεια 2010») «Η Θεσσαλία στο έργο του Μ. Καραγάτσης», Λάρισα - Ραψάνη, 19-20.6.2010.
19. Πανελλήνιο Συνέδριο «Προσδιορίζοντας την Ελληνική Παιδική-Νεανική Λογοτεχνία: Ζητήματα Ιστορίας και Κριτικής», Φλώρινα, 15-17.10.2010.
20. Επιστημονική Διημερίδα του Τομέα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας και Λαογραφίας του Α.Π.Θ. στη μνήμη του ομότιμου καθηγητή Χρίστου Γ. Πατρινέλη «Συμβιβασμοί και προσδοκίες: Προσεγγίσεις στην ιστορία του Ελληνισμού κατά την Τουρκοκρατία», Θεσσαλονίκη, 10-11.12.2010.
21. Β' Πανελλήνιο Συνέδριο «Η Γλώσσα της Παιδείας και των Μεταρρυθμίσεων», Θεσσαλονίκη, 30.3.-1.4.2012.

β. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ – ΚΥΚΛΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (Επιλογή)

Εκτός από περισσότερα από 30 σεμινάρια, κύκλους μαθημάτων και μεμονωμένα μαθήματα για ποικίλα θέματα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Φιλολογίας που έδωσα στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης (1982-1999), όπου ήμουν ο ένας από τους δύο υπευθύνους της Εφορευτικής Επιτροπής του για τις εκδηλώσεις λόγου, πραγματοποίησα:

1. Τέσσερα σεμινάρια του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου για τη Δημοτική Γλώσσα και τη Λογοτεχνία, Λάρνακα – Λεμεσός - Λευκωσία – Πάφος Κύπρου 11-19.9.1981.
2. Δύο σεμινάρια του ΥΠ.Ε.Π.Θ. για Τα Νέα Ελληνικά στη Μέση Εκπαίδευση, Καβάλα - Θεσσαλονίκη 21-26.4.1983.
3. Σεμινάριο για τον Δοκιμακό Λόγο στα Σχολικά Αναγνώσματα στο πλαίσιο του Η' Επιμορφωτικού Σεμιναρίου των Εκπαιδευτηρίων Ζηρίδη, Αθήνα 24-27.1.1984.
4. Κύκλο τεσσάρων μαθημάτων για εκπαιδευτικούς της Θεσσαλονίκης σχετικά με τη Μεταπολεμική Λογοτεχνία, Θεσσαλονίκη 25.9.-16.10.1984.
5. Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Θράκης σχετικά με Τα Αρχαία και τα Νέα Ελληνικά στη Μέση Εκπαίδευση, Κομοτηνή 4-6.5.1985.
6. Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Θεσσαλονίκης σχετικά με Το παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο, Θεσσαλονίκη 18-20.10.1985.

7. Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Θεσσαλίας σχετικά με Τα φιλολογικά και Ιστορικά μαθήματα στη Μέση Εκπαίδευση, Λάρισα 18-27.3.1986.
8. Τέσσερα σεμινάρια του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου για Τα Αρχαία και τα Νέα Ελληνικά στη Μέση Εκπαίδευση, Λευκωσία - Λάρνακα - Λεμεσός – Πάφος Κύπρου 30.11.-4.12.1987.
9. Τρία σεμινάρια των Ελεύθερων Ανοιχτών Πανεπιστημίων Ελλάδος – Κύπρου για τη Σύγχρονη Κυπριακή Λογοτεχνία, Παραλίμνι – Πάφος – Λάρνακα Κύπρου, 20-22.2.1989.
10. Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς της Θράκης σχετικά με τη Μεταπολεμική Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση, Κομοτηνή, 8.4.1989.
11. Κύκλο τεσσάρων δίωρων μαθημάτων του Ιδρύματος Γουλανδρή-Χορν για τον Νεοελληνικό Ανατολισμό, Αθήνα 2-23.10.1989.
12. Τρία σεμινάρια του Υπουργείου Παιδείας Κύπρου για τη Διδασκαλία του Δοκιμίου και της Ποίησης στη Μέση Εκπαίδευση, Λάρνακα – Λευκωσία – Λεμεσός, 25-27.10.1989.
13. Σεμινάριο για τη Διδακτική πράξη στη Μέση Εκπαίδευση («Πολλαπλοί τρόποι, σύγχρονες μέθοδοι και τεχνικές διδακτικής»), στο πλαίσιο Σεμιναρίου των Εκδόσεων Πατάκη - Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών - Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου 10-13.11.1993.
14. Έξι δίωρα σεμινάρια στην Ελληνορθόδοξη Θεολογική Σχολή του Αγ. Ανδρέα (Sydney University, School of Divinity) στο Σίδνεϊ Αυστραλίας, Μάρτιος 2008, βλ. παρακάτω.
15. Δύο σεμινάρια της Ε;ηνικής Παλαιογραφικής Εταιρείας για την Εκδοτική των παλιότερων νεοελληνικών κειμένων, Αθήνα και Θεσσαλονίκη, 2009 και 2012.

γ. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Έχω προσκληθεί και έχω δώσει περισσότερες από 200 διαλέξεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό για θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας, Λογοτεχνίας και Γλώσσας.

Οι διαλέξεις μου στην Ελλάδα (από το 1977 κ.ε.) και στην Κύπρο (από το 1981 κ.ε.) σε θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας και Λογοτεχνίας είναι πάρα πολλές, ενώ αρκετές είναι και οι διαλέξεις μου σε άλλες χώρες (από το 1985 κ.ε.):

Ελλάδα (Επιλογή)

1. Περισσότερες από 70 διαλέξεις σε ιδρύματα, εταιρείες και συλλόγους της Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ., Κ.Θ.Β.Ε., «Φιλολόγος», Ε.Λ.Μ.Ε. Θεσσαλονίκης, Μακεδονική Καλλιτεχνική Εταιρεία «Τέχνη», Λέσχη Γραμμάτων και Τεχνών Βορείου Ελλάδος, Πανελλήνια Πολιτιστική Κίνηση, Εταιρία Λογοτεχνών Θεσσαλονίκης, Χ.Α.Ν.Θ., Πειραματικό Σχολείο Α.Π.Θ., Γερμανικό Σχολείο Θεσσαλονίκης, Ένωση Κυπρίων Βόρειας Ελλάδας, κ.ά.), 1977 κ.ε.
2. 12 διαλέξεις προς ξένους φοιτητές στο πλαίσιο του εντατικού θερινού προγράμματος του διεθνούς Σχολείου της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ., Καλοκαίρι 1980-Καλοκαίρι 1993.
3. 35 διαλέξεις στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης, 1982-1998,

4. Περισσότερες από 15 διαλέξεις σε ιδρύματα, εταιρείες και συλλόγους των Αθηνών (Σπίτι της Κύπρου στην Αθήνα, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, Στοά του Βιβλίου, διάφορες σημαντικές ιδιωτικές σχολές και κολέγια), 1989 κ.ε.
5. Περισσότερες από 40 διαλέξεις σε ενώσεις/συνδέσμους και συλλόγους εκπαιδευτικών, σε σωματεία φιλοτέχνων, σε ενώσεις Κυπρίων κτλ. στην υπόλοιπη Ελλάδα (Κομοτηνή, Καβάλα, Σέρρες, Κιλκίς, Γιαννιτσά, Κοζάνη, Κατερίνη, Λάρισα, Τρίκαλα, Βόλος, Πάτρα, Χανιά, Ηράκλειο Κρήτης, Ρόδος), 1981 κ.ε.

Κύπρος

Περισσότερες από 40 διαλέξεις σε ιδρύματα, εταιρείες, συλλόγους, πολιτιστικά κέντρα, σχολεία, κολέγια και ανώτερες σχολές της Λευκωσίας, της Λάρνακας, της Λεμεσού και της Πάφου, 1981 κ.ε.

Άλλες χώρες

Ύστερα από επίσημες προσκλήσεις, έδωσα διαλέξεις στα αγγλικά ή ελληνικά, σε ευρωπαϊκά, αμερικανικά και αυστραλιανά ανώτατα και ανώτερα ανώτερα ιδρύματα, σχολές, εταιρείες, συλλόγους, κοινότητες κτλ. των εξής πόλεων, 1985-2009:

Berlin (Freie Universität Berlin, διάλεξη οργανωμένη από το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών), Μάιος 1985,

Cambridge, Mass. (Harvard University, διάλεξη οργανωμένη από κοινού από την Έδρα Γιώργου Σεφέρη του Τμήματος Νεοελληνικών Σπουδών, καθηγ. Μ. Alexiou, δρ. D. Haas, και από το Κέντρο Ευρωπαϊκών Σπουδών, καθηγ. Α. Λαΐου), Νοέμβριος 1985,

New York (City University of New York, Queens College, ετήσια διάλεξη «εις μνήμην Α. Κυριακίδου-Νέστορος» και διάλεξη οργανωμένη από το Κέντρο Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, καθηγ. Η. J. Psomiades), Οκτώβριος 1988,

Melbourne (Melbourne University, La Trobe University, άλλα πανεπιστήμια, κολέγια και τεχνολογικά ινστιτούτα, Ελληνική κοινότητα, Κυπριακή κοινότητα, αυστραλιανοί και ελληνικοί σύλλογοι), Φεβρουάριος 1988, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1988, Σεπτέμβριος 2004,

Sydney (Sydney University, St. Andrew's Greek Orthodox Theological College, Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας, κοινότητες και σύλλογοι), Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1988, Σεπτέμβριος 2004, Μάρτιος 2008, Αύγουστος 2009,

Adelaide (Flinders University, ανώτερες και μέσες σχολές, Ελληνικές κοινότητες), Αύγουστος 1988, Αύγουστος 2004, Απρίλιος 2008,

Perth (Ελληνικό Μακεδονικό Κέντρο, Ελληνική κοινότητα), Αύγουστος 1988,

Hobart Τασμανίας (Ελληνική κοινότητα, σχολές), Αύγουστος 1988,

Darwin (Darwin Technological Institute, Darwin High School, σχολές, Ελληνική κοινότητα), Αύγουστος 1988, Απρίλιος 2008,

Camberra (Dickson College, Ελληνική κοινότητα, ΑΗΕΡΑ), Σεπτέμβριος 1988,

Brisbane (University of Queensland, Australian Society «Dionysios Solomos», Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας, Ελληνική Κοινότητα), Σεπτέμβριος 1988, Σεπτέμβριος 2004,
Armidale Νέας Νότιας Ουαλίας (University of New England), Σεπτέμβριος 1988,
St. Louis, Mo. (St. Louis University), Ιούλιος 1994.

δ. ΕΚΠΟΜΠΕΣ (ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ)

Από το 1975-1976 κ.ε. έως σήμερα έχω ετοιμάσει ατομικά ή έχω συνεργαστεί σε πολλές ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της κρατικής Ελληνικής Ραδιοτηλεόρασης καθώς και του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (ΡΙΚ) σε θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας, Λογοτεχνίας και Γλώσσας, καθώς και Νεοελληνικής Ιστορίας, ενώ έχω δώσει πολλές ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές συνεντεύξεις στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Αυστραλία, πολλές χώρες της Δ. και Κ. Ευρώπης, καθώς και στη Συρία, Αίγυπτο και Ν. Αμερική (Ισημερινό).

Επί ενάμισι χρόνο (Ιανουάριος 1983-Ιούλιος 1984) συμμετείχα τακτικά σε 5 μεγάλους κύκλους ραδιοφωνικών εκπομπών Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και Φιλολογίας στο Γ' πρόγραμμα της ΕΡΤ (εβδομαδιαίες εκπομπές, διάρκειας μίας ώρας).

Από τον Μάρτιο του 1983 έως τον Ιούνιο του 1988 είχα τακτική εβδομαδιαία (και κατόπιν δεκαπενθήμερη) ραδιοφωνική εκπομπή διάρκειας μισής ώρας με περιεχόμενο αναλυτική παρουσίαση και κριτική βιβλίου στην ΕΡΤ Μακεδονίας (πρόδρομο της ΕΤ3): παρουσιάστηκαν συνολικά πάνω από 200 βιβλία και γύρω στις 150 περιοδικές εκδόσεις (λογοτεχνικές, ιστοριοφιλολογικές και επιστημονικές).

ε. ΕΡΓΟ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΕΡΟΔΙΚΩΝ, ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΚΤΛ.

1. Είμαι μέλος των εξής ελληνικών και ξένων επιστημονικών ή καλλιτεχνικών και λογοτεχνικών εταιρειών:

Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας (Θεσσαλονίκη), 1980 κ.ε.,

Société Française d'Étude du Dix-Huitième Siècle (Lyon), 1981 κ.ε.,

Εταιρείας Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (Αθήνα - Θεσσαλονίκη), 1988 κ.ε.,

Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας (Αθήνα), 1988 κ.ε.,

Εταιρείας Παπαδιαμαντικών Σπουδών (Αθήνα), 1999 κ.ε.,

Ελληνικής Παλαιογραφικής Εταιρείας (Θεσσαλονίκη), 2009 κ.ε.,

Εταιρείας Συγγραφέων (Αθήνα), 2011 κ.ε.,

Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών (Θεσσαλονίκη), 2011 κ.ε.,

επίτιμο μέλος της Ένωσης Λογοτεχνών Κύπρου (2011 κ.ε.), ενώ παλιότερα ήμουν μέλος και της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη» (1973 κ.ε.), της Λέσχης Γραμμάτων και Τεχνών Β. Ελλάδος, της Πανελλήνιας Πολιτιστικής Κίνησης, του Ομίλου Μελέτης Ελληνικού Διαφωτισμού, της Ελληνικής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών, κ.ά.

2. Έχω συμμετάσχει ή εξακολουθώ να συμμετέχω, ως πρόεδρος ή μέλος διοικητικών συμβουλίων και επιτροπών, στο έργο διαφόρων εκπαιδευτικών ή καλλιτεχνικών δημόσιων ιδρυμάτων και οργανισμών, καθώς και σε άλλες, καλλιτεχνικές εταιρείες και συλλόγους· χρονολογικά:

α. Μακεδονική Καλλιτεχνική Εταιρεία «Τέχνη» (Θεσσαλονίκη)

Μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Εταιρείας επί τρία χρόνια, στα 1975-1976 και 1976-1977 επί προεδριών των καθηγητών και, αργότερα, ακαδημαϊκών Λίνου Πολίτη και Χρυσάνθου Χρήστου, και στα 1982-1983 επί προεδρίας της καθηγήτριας Άλκης Κυριακίδου-Νέστορος· συμμετείχα, επίσης, ενεργά στη σύνταξη ή/και επιμέλεια εκδόσεων της Εταιρείας, ιδίως του μνημειώδους λευκώματος *Τέχνη. Τριάντα Χρόνια 1952-1982* (1985) και του τόμου *Μνήμη Λίνου Πολίτη*, 21.12.1982. *Κείμενα και Μαρτυρίες* (1983), αλλά και των εικαστικών εκδόσεων *4 Κύπριοι Καλλιτέχνες...* (1976) και *Μορφές και Δημιουργοί της Νεοελληνικής Ζωγραφικής* (1977).

β. Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος (Θεσσαλονίκη)

Πρόεδρος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής του Κ.Θ.Β.Ε., 1980-1982, ύστερα από πρόταση του καθηγητή και, αργότερα, ακαδημαϊκού Νικολάου Κονομή· συνεργάστηκα με δύο διαδοχικά διοικητικά συμβούλια και τον Καλλιτεχνικό Διευθυντή, λογοτέχνη Νίκο Μπακόλα.

γ. Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη)

Μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής, 1983-1998, υπεύθυνος για τις λογοτεχνικές εκδηλώσεις και άλλες εκδηλώσεις λόγου (ομιλίες, σεμινάρια, κύκλους μαθημάτων).

δ. Πανελλήνια Πολιτιστική Κίνηση (Θεσσαλονίκη)

Μέλος του διοικητικού συμβουλίου, 1983-1984, και υπεύθυνος για το λογοτεχνικό τμήμα· συμμετείχα, επίσης, ενεργά στη σύνταξη ή/και επιμέλεια εκδόσεων, όπως των τόμων *Δεύτερη Πανελλήνια Ποητική Συνάντηση: Νεότεροι Κύπριοι Ποιητές, 1960-1982* (1982) και *Τρίτη Πανελλήνια Ποητική Συνάντηση* (1983).

ε. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (Αθήνα)

Μέλος της εποπτικής επιτροπής της εκδοτικής σειράς «Βυζαντινή και Νεοελληνική Βιβλιοθήκη», 1984-1988, 2000 κ.ε.

ζ. Ελληνική Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών (Θεσσαλονίκη)

Ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας, που αποτελεί τον επίσημο ελληνικό κλάδο της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών, και γραμματέας του πρώτου διοικητικού συμβουλίου, 1997-1998.

η. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη] (Θεσσαλονίκη)

Μέλος του διοικητικού συμβουλίου από το 1999 κ.ε., ως ο μόνος νεοελληνιστής φιλόλογος του Ιδρύματος, και υπεύθυνος για τρία τρέχοντα εκδοτικά ή λεξιλογικά προγράμματα, από τα οποία το πρώτο έχει δώσει ήδη τις τέσσερις πρώτες του δημοσιεύσεις: (1) Σειρά χρηστικών εκδόσεων «Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» (από τις αρχές ως το τρίτο τέταρτο του 18ου αι.), προσανατολισμένη προς σπουδαστές και φοιτητές (σε συνεργασία με τον ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστημίου του Amsterdam A. F. van Gemert)· σειρά «Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία: 101

κλασικά έργα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (από τις αρχές ως το 1941)»· «Ερμηνευτικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γραμματείας (της περιόδου περ. 1700-1830)».

3. Συμμετοχή σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών και φιλολογικών περιοδικών

α. Μέλος της συντακτικής επιτροπής του διεθνούς φιλολογικού, ιστορικού και λαογραφικού περιοδικού της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών *Ελληνικά* (Θεσσαλονίκη), βραβευμένου από την Ακαδημία Αθηνών, 1983 κ.ε.

β. Σύμβουλος ύλης του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού νεοελληνιστών *Μαντατοφόρος* (δεύτερη περίοδος: Amsterdam), 1981-1991.

γ. Σύμβουλος ύλης, στον τομέα της Νεοελληνικής Φιλολογίας, του εκπαιδευτικού και φιλολογικού περιοδικού *Φιλόλογος* (Θεσσαλονίκη), 1982-1989, 2010 κ.ε.

δ. Σύμβουλος ύλης του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού της Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας *Comparaison / Σύγκριση* (Αθήνα), 1999 κ.ε.

ε. Κριτής ύλης της Επιστημονικής Επετηρίδας του Τμήματος Αρχαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου *Τεκμήριον* (Κέρκυρα), 2007 κ.ε.

ζ. Σύμβουλος ύλης της διεθνούς επιστημονικής σειράς του Πανεπιστημίου Roma-II (La Sapienza) *Studi bizantini e neoellenici* (Roma), 2010 κ.ε.

4. Συμμετοχή σε άλλες επιτροπές, πανεπιστημιακά όργανα, πανεπιστημιακό διοικητικό και άλλο έργο κτλ.

α. Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Κατά την περίοδο 1979-1980 ήμουν εκλεγμένος Γραμματέας του Συλλόγου Επιστημονικού Διδακτικού Προσωπικού της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. και τακτικός εκπρόσωπος του Συλλόγου στις συνεδριάσεις της Σχολής.

Από το 1983 κ.ε. ήμουν συνεχώς (με εξαίρεση τα ακαδημαϊκά έτη κατά τα οποία είχα εκπαιδευτικές άδειες, καθώς και τα ακαδημαϊκά έτη 2008-2009, 2012-2013) εκπρόσωπος του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού στις συνεδριάσεις της Φιλοσοφικής Σχολής και, αργότερα, του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.

Κατά το εαρινό εξάμηνο του έτους 1982-1983 και το ακαδημαϊκό έτος 1983-1984 ήμουν ο πρώτος εκπρόσωπος του νεοπαγούς Φιλοσοφικού Τμήματος του Α.Π.Θ. στη Σύγκλητο του ιδρύματος ύστερα από την εφαρμογή του πανεπιστημιακού «νόμου-πλασίου» 1268/82.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 1983-1984 ήμουν μέλος της Επιτροπής Κληροδοτημάτων του Α.Π.Θ.

Από το ακαδημαϊκό έτος 1987-1988 κ.ε. έχω εκλεγεί τέσσερις φορές Διευθυντής του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. (η πιο πρόσφατη θητεία μου, στο ακαδημαϊκό έτος 2010-2011).

Το ακαδημαϊκό έτος 1989-1990 η Σύγκλητος του Α.Π.Θ. με όρισε Πρόεδρο του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ.

Στο διάστημα από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 κ.ε. η Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής με όρισε μία φορά μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Σχολείου της Νέας Ελληνικής του Α.Π.Θ., και, επίσης, πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου για μικρό διάστημα το 2006.

Από τα τέλη Νοεμβρίου του 2010 ήμουν, με διετή θητεία, μέλος της Επιτροπής Πολιτιστικής Πολιτικής του Α.Π.Θ.

β. Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και σε άλλα ελληνικά και ξένα Α.Ε.Ι.

Από το 1982 κ.ε. έχω επιλεγεί ή οριστεί πάρα πολλές φορές ως μέλος εισηγητικών επιτροπών και εκλεκτορικών σωμάτων για την εκλογή ή την εξέλιξη μελών του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού όλων των ελληνικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, καθώς και «εξωτερικός κριτής» για εκλογή ή εξέλιξη διδασκόντων στα Πανεπιστήμια Κύπρου (εξέλιξη λέκτορα Ε. Παπαλεοντίου σε επίκουρο καθηγητή της Νεοελληνικής Φιλολογίας) και Αμβούργου (εκλογή U. Moennig σε βαθμίδα καθηγητή της Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας).

Κατά το εαρινό εξάμηνο του έτους 1982-1983 ήμουν τακτικό μέλος όλων των πρώτων εκλεκτορικών σωμάτων που όρισε η Διοικούσα Επιτροπή του νεοσύστατου τότε Πανεπιστημίου Κρήτης για τις κρίσεις σχετικά με ένταξη ή εκλογή μελών Δ.Ε.Π. της Φιλοσοφικής Σχολής στον τομέα της Νεοελληνικής Φιλολογίας και σε άλλους συναφείς.

Από το 1983 ως σήμερα ήμουν ή εξακολουθώ να είμαι ο πρωτεύων επόπτης περισσότερων από 30 διδακτορικών διατριβών (η συντριπτική πλειονότητα των οποίων έχει εγκριθεί και πολλές έχουν ήδη δημοσιευτεί) και πολύ περισσότερων μεταπτυχιακών εργασιών. Γύρω στις 60 είναι, επίσης, οι διδακτορικές διατριβές στο Α.Π.Θ. στις οποίες ήμουν επόπτης ή μέλος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής (ανάμεσά τους και στις διδακτορικές διατριβές πολλών παλαιότερων ή σημερινών διδασκόντων του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ., π.χ. των Ε. Αραμπατζίδου, Α. Βαρελά, Π. Βασιλείου, Μ. Θωμαΐδου-Μώρου, Μ. Ιατρού, Χ. Α. Καραόγλου, Α. Καραναστάση, Β. Κατσαρού, Σ. Μαυρομάτη-Κατσουγιαννοπούλου, Κλ. Λυκούργου, Μ. Μικέ, Σ. Σταυρακοπούλου, Ι. Χαρτοματζίδου-Λιάμα, Β. Χατζηγεωργίου-Χασιώτη, κ.ά.), και πολύ περισσότερες αυτές στις οποίες ήμουν μέλος των εξεταστικών επιτροπών. Επίσης, έχω επιλεγεί ως μέλος πολλών συμβουλευτικών ή εξεταστικών επιτροπών διδακτορικών διατριβών και μεταπτυχιακών εργασιών σε άλλα ελληνικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, καθώς και στα Πανεπιστήμια Πραιτώριας (Ν. Αφρικής), Κύπρου και Σορβόννης (Paris-Sorbonne).

γ. Σε άλλα ιδρύματα και εκπαιδευτικούς ή ερευνητικούς οργανισμούς

Από το ακαδημαϊκό έτος 1982-1983 κ.ε. έχω συμμετάσχει πολλές φορές ως εξεταστής και βαθμολογητής σε διάφορα προγράμματα του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών για μεταπτυχιακές ή και μεταδιδακτορικές υποτροφίες εσωτερικού και εξωτερικού στους τομείς της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας, Μεταβυζαντινής Φιλολογίας και Συγκριτικής Φιλολογίας. Από το 2011 είμαι και κριτής αιτήσεων για μεταπτυχιακές υποτροφίες εσωτερικού και εξωτερικού του Ι.Κ.Υ, στους τομείς της

Νεοελληνικής Φιλολογίας και της Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας (Συγκριτικής Φιλολογίας).

Συνεργάστηκα επανειλημμένα με την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με την Επιτροπή Ερευνών και Δημοσιευμάτων του Πανεπιστημίου Κύπρου και με τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κύπρου για την αξιολόγηση ερευνητικών προγραμμάτων ή ως κριτής προτεινόμενων εκδόσεων.

Το 2002 επιλέχθηκα από το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Αθήνα) ως κριτής για την πρόσληψη και εξέλιξη των ερευνητών του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών του ίδιου ιδρύματος.

Συνεργάστηκα και εξακολουθώ να συνεργάζομαι, επίσης, στενά ως συγγραφέας ή ως εξωτερικός κριτής/αξιολογητής εκδόσεων με το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου (Λευκωσία), καθώς και με το Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' (Λευκωσία).

5. Άλλο πανεπιστημιακό έργο στον χώρο της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας, της Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας και της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Ύστερα από πρωτοβουλία μου (και πρόθυμη, ομόφωνη υιοθέτηση των προτάσεών μου από τον Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών ή/και το Τμήμα Φιλολογίας του Α.Π.Θ.) απονεμήθηκε το διδακτορικό δίπλωμα της Φιλοσοφίας *honoris causa* στους εξής κορυφαίους λογοτέχνες, επιστήμονες ή/και συγγραφείς:

Γιώργο Θ. Βαφόπουλο, Ζωή Καρέλλη, Νίκο Γ. Πεντζίκη, Mario Vitti, Αθανάσιο Καμπύλη, Wim Bakker, Arnold F. van Gemert, Guy Saunier, Hans Eideneier, Dieter Reinsch, Δημήτρη Δασκαλόπουλο, Ντίνο Χριστιανόπουλο, Νίκο Δ. Τριανταφυλλόπουλο.

Με ανάλογη πρωτοβουλία μου το 2010 προτάθηκε (με συνυπογραφή και άλλων δύο καθηγητών του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών και του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.) να απονεμηθεί το διδακτορικό δίπλωμα της Φιλοσοφίας *honoris causa* στον λογοτέχνη και κριτικό, αρχιεπίσκοπο Αυστραλίας Στυλιανό Σ. Χαρκιανάκη (η πρόταση δεν συγκέντρωσε την απαιτούμενη αυξημένη πλειοψηφία λόγω αθεμελίωτης «άγνοιας» δύο εκλεκτόρων και αντιδημοκρατικής, καθαρά πολιτικού τύπου, παραπληροφόρησης των εκλεκτόρων από συγκεκριμένο μέλος της Γ. Σ. του Τμήματος Φιλολογίας με θεσμική ισχύ).

Με πρωτοβουλία μου, κυρίως, ξεκίνησαν από τη δεκαετία του 1980, και καθιερώθηκαν βαθμιαία ως θεσμός του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών, οι περιοδικές Επιστημονικές Συναντήσεις του Τομέα, οι οποίες ως τώρα έχουν αφιερωθεί σε παλιούς (μεσαιωνολόγους ή νεοελληνιστές) καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής ή του Τομέα, σε αποφοίτους του ή σε εμβληματικούς για την παράδοση της Φιλοσοφικής Σχολής λογίους (όπως οι Κ. Θ. Δημαράς και Γιάννης Ψυχάρης): από δική μου πρόταση, που επαναλάμβανε παρόμοια παλιότερη (η οποία, παραδόξως, δεν είχε γίνει αποδεκτή τότε από μαθητές του τιμωμένου), ξεκίνησε και η πιο πρόσφατη σχετική Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα (2011), αφιερωμένη στον ομότιμο καθηγητή Παν. Μουλλά (δυστυχώς, καθ' οδόν μετατράπηκε σε εκδήλωση Εταιρείας «Φίλων»). Οι

εισηγήσεις/ανακοινώσεις των περισσότερων από αυτές τις Επιστημονικές Συναντήσεις του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. έχουν εκδοθεί σε χωριστούς τόμους Πρακτικών.

Με πρωτοβουλία μου, επίσης, σημαντικό μέρος των τακτικών επιστημονικών colloquiorum του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. από το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 κ.ε. αφιερώνεται στην παρουσίαση του έργου σημαντικών εν ζωή λογοτεχνών, με τη φυσική παρουσία τους, μέσω δύο τακτικών σειρών: «Γνωριμία με τους λογοτέχνες της Θεσσαλονίκης», «Ο λογοτέχνης στο εργαστήρι του».

Επίσης, στις δεκαετίες του 1980 και 1990 πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία μου πολλές προσκλήσεις λογοτεχνών της Ελλάδας και της Κύπρου στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. και ομιλίες ή αναγνώσεις κειμένων τους σε μεγάλα ακροατήρια φοιτητών και διδασκόντων.

Με πρότασή μου υπογράφηκε μνημόνιο επιστημονικής και ερευνητικής συνεργασίας ανάμεσα στον Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. και το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών Κύπρου (αντιπροσωπευόμενο από τον τότε διευθυντή του, μακαρίτη Κ. Κύρρη). Επίσης, με πρωτοβουλία μου ο ίδιος Τομέας Μ.Ν.Ε.Σ. και η Βιβλιοθήκη του διατηρούν ενεργή συμφωνία επιστημονικής και βιβλιογραφικής συνεργασίας με τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας, με κύριο στόχο την ανάπτυξη της κυπρολογικής βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. και τη μεταπτυχιακή έρευνα.

Τέλος, ύστερα από προτάσεις μου στην Πρυτανεία του Α.Π.Θ. και στο Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου (1987, 1988), υπογράφηκε (1988) επίσημη μορφωτική (εκπαιδευτική και ερευνητική) συμφωνία ανάμεσα στους δύο αυτούς φορείς, η οποία εξακολουθεί να ισχύει και σήμερα. Επίσης, σε προτάσεις μου οφείλονται οι συμφωνίες διμερούς συνεργασίας του Α.Π.Θ. με το Πανεπιστήμιο του Łódz της Πολωνίας και με το Πανεπιστήμιο La Trobe της Μελβούρνης.

Γ. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Μέσα στο διάστημα 1981 κ.ε. έχω επιλεγεί 7 φορές από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου ως το προερχόμενο από την Ελλάδα μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Γραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό εργάστηκα στην επιτροπή των κρατικών λογοτεχνικών βραβείων, αγορών λογοτεχνικού και επιστημονικού βιβλίου και λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας, προβάλλοντας παράλληλα την Κυπριακή Λογοτεχνία και τα Κυπριακά Γράμματα στην Ελλάδα, την Ευρώπη και την Αυστραλία.

Τον Ιούλιο του 1987 προτάθηκα για τη θέση του καθηγητή της Έδρας Ωνάση και Διευθυντή του Ωνάσειου Κέντρου Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης, με επίσημη επιστολή-πρόσκληση του κοσμήτορα της Σχολής Τεχνών και Επιστήμης (Arts and Science) του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης (δεν αποδέχτηκα την πρόσκληση, λόγω των διδακτικών υποχρεώσεών μου στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).

Την Άνοιξη του 1988, ύστερα από πρόταση των Τμημάτων Ελληνικών Σπουδών τριών πανεπιστημίων της Αυστραλίας (Melbourne University, La Trobe University, University of Sydney), το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας (Department of Employment, Education and Training) της Αυστραλίας με επέλεξε ως τον «επισκέπτη-εταίρο» (Visiting fellow) του έτους 1988 στην τάξη των Γραμμάτων και των Τεχνών και μου πρόσφερε τρίμηνη σχετική υποτροφία. Στο πλαίσιο αυτό επισκέφθηκα όλες τις κύριες πόλεις και τα σημαντικότερα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Αυστραλίας και εργάστηκα ερευνητικά και διδακτικά επί ένα πλήρες τρίμηνο (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1988). Ως αποτέλεσμα του διδακτικού μου έργου στην εντατική ενημέρωση-καθοδήγηση αγγλοσαξονικής και ελληνικής καταγωγής καθηγητών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Αυστραλίας, προέκυψε η δημιουργία 6 νέων προγραμμάτων διδασκαλίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα των πολιτειών Victoria και New South Wales, καθώς και η πρώτη θεσμοθέτηση της διδασκαλίας της Νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας σε 3 ανώτατα ιδρύματα των πολιτειών αυτών.

Από το 1988 έως τον Οκτώβριο του 2010 ήμουν Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος και Συντονιστής του Α.Π.Θ. για μια μεγάλη σειρά προγραμμάτων «κινητικότητας» φοιτητών και διδασκόντων σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε χώρες υποψήφιες για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: έχω συντονίσει πολλά προγράμματα, τα οποία συμπεριλαμβάνουν αρκετά από τα σημαντικότερα πανεπιστήμια χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πρόσφεραν ή προσφέρουν Νεοελληνικές Σπουδές.

Στο ίδιο πλαίσιο, η σχετική με τη Λογοτεχνία στην Ανώτατη Εκπαίδευση Επιστημονική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Scientific Committee EUROLIT) με επέλεξε το 1996 να αντιπροσωπεύσω την Ελλάδα στις εργασίες και τη γραπτή παρουσίαση του καθεστώτος των Λογοτεχνικών/Φιλολογικών Σπουδών στην Ευρώπη (συνέδρια Βρυξελλών και Κολωνίας).

Το 1992 ορίστηκα μέλος της Ολομέλειας της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Τον Ιούλιο του 1994 το Α.Π.Θ. με επέλεξε ως τον επίσημο εκπρόσωπό του σε αποστολή στο Κρατικό Πανεπιστήμιο του St. Louis των Η.Π.Α., με στόχο την ίδρυση Έδρας Νεοελληνικών Σπουδών και τον συντονισμό των προσπαθειών για τη συγκέντρωση πόρων και τη δημιουργία σχετικής βιβλιοθήκης και υποδομής· η επιτυχία της αποστολής συνέβαλε στην πραγματοποίηση των στόχων αυτών.

Τον Ιανουάριο και τις αρχές Φεβρουαρίου 1995 εργάστηκα ερευνητικά στο Πανεπιστήμιο του Princeton ως «επισκέπτης-εταίρος» με υποτροφία του Ιδρύματος Fulbright, επιλεγμένος από την Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. και το Πανεπιστήμιο του Princeton (Program in Hellenic Studies).

Ύστερα από πρόσκληση του κοσμήτορα της Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής του Σίδνεϊ (St Andrew's Greek Orthodox Theological College, School of Divinity, Sydney University) και της Ελληνορθόδοξης Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας, πραγματοποίησα τον Μάρτιο του 2008 κύκλο έξι δημόσιων σεμιναρίων με θέμα «Σταθμοί της νεοελληνικής θρησκευτικής λογοτεχνίας, 1453 έως σήμερα» («Landmarks in Modern Greek Religious Literature, 1453 - today»).

Το βιβλίο *Ιστορία της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας* (Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, 2010), που έχει συγγραφεί από τον πρώην επίκουρο καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου Λευτέρη Παπαλεοντίου και από εμένα, βραβεύτηκε το 2011 από την Ακαδημία Αθηνών (το βραβείο Ελένης και Πάνου Ψημένου απονεμήθηκε στην πανηγυρική συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών στις 29.12.2011).

Στο ίδιο βιβλίο απονεμήθηκε και το Πρώτο Κρατικό Βραβείο δοκιμίου-μελέτης του 2010 από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας (σε ειδική τελετή στη Λευκωσία στις 28.2.2012).

Όλα τα βιβλία και οι περισσότερες από τις υπόλοιπες επιστημονικές εργασίες μου έχουν κριθεί αναλυτικά, ή έχουν συζητηθεί, μνημονευθεί και χρησιμοποιηθεί γόνιμα από πολλούς επιστήμονες στον χώρο της Νέας Ελληνικής, της Μεσαιωνικής Ελληνικής και της Συγκριτικής Φιλολογίας, καθώς, εν μέρει, και στους χώρους του Ανατολισμού και της Λαογραφίας, σε μεταπτυχιακές και διδακτορικές διατριβές τους, μονογραφίες και άρθρα σε επιστημονικά και άλλα περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων, αφιερωματικούς τόμους κτλ. Μόνο στο σχετικά πρόσφατο *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, Έργα, Ρεύματα, Όροι* (Αθήνα, Πατάκης, 2007, δεύτ. εκτύπ. 2008) οι αναφορές στις εργασίες μου αυτές ανέρχονται σε πολλές εκατοντάδες.

Περιορίζομαι να σημειώσω, ειδικότερα, ότι μονογραφίες, αλλά και άρθρα μου έχουν κριθεί, κάποτε αναλυτικά, σε κορυφαία διεθνή περιοδικά βυζαντινών και νεοελληνικών σπουδών ή φιλολογικής και λογοτεχνικής κριτικής (π.χ. της Γερμανίας: *Byzantinische Zeitschrift*, 1976 κ.ε., *Folia Neohellenica*, 1985 κ.ε., *Südost-Forschungen*, 2002 κ.ε.· Ιταλίας: *Siculorum Gymnasium*, 1979 κ.ε.· Γαλλίας: *Revue des Études Byzantines*, 1980 κ.ε., *Revue des Études Néo-helléniques*, 2000 κ.ε., Ρουμανίας: *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 1980 κ.ε.· Αυστρίας: *Jahrbuch der Österreichischen*

Byzantinistik, 1983 κ.ε.· Μεγάλης Βρετανίας: *Byzantine and Modern Greek Studies*, 1984 κ.ε.· Η.Π.Α.: *World Literature Today*, 1986 κ.ε., *Journal of Modern Hellenism*, 1987 κ.ε.· Βελγίου: *Byzantion*, 1989 κ.ε.· Ισπανίας: *Erytheia*, 1997 κ.ε., *Estudios Neogriegos*, 2005 κ.ε.), ενώ πολλές άλλες βιβλιοκρισίες και κρίσεις έχουν περιληφθεί σε ποικίλα επιστημονικά (φιλολογικά, ιστορικά, γλωσσολογικά και λαογραφικά) και λογοτεχνικά περιοδικά, ελληνικά και ξένα.

Εκτός από ορισμένα δημοσιεύματά μου γραμμένα εξ αρχής στα γαλλικά ή αγγλικά, μερικές μονογραφίες ή μικρότερες εργασίες μου έχουν αναδημοσιευθεί μεταφρασμένες από ξένους ερευνητές και πανεπιστημιακούς σε αρκετές ξένες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά, γερμανικά και ισπανικά, βλ. αναλυτικότερα παρακάτω, Δ), ενώ βρίσκεται εν προόδω η αμερικανική μετάφραση ολόκληρης της ογκώδους έκδοσής μου του κυπριακού αναγεννησιακού Χρονικού του Γ. Βουστρώνιου (Τζ. Μπουστρού) και μου έχει προταθεί να γίνουν αγγλική και γερμανική μετάφραση του πρόσφατου βιβλίου μου *Από τον ύστερο Μεσαίωνα ως τον 18ο αιώνα. Εισαγωγή στα παλιότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας*.

Σημειώνεται, επίσης, ότι η πιο έγκυρη διεθνής Βιβλιογραφία Νεότερων Λογοτεχνιών (της Modern Language Association of America) έχει επιλέξει αγγλόγλωσσο επιστημονικό δημοσίευσμά μου («Modern Greek Orientalism: A Preliminary Survey of Literary Responses to the Arab World», περ. *Modern Greek Studies Yearbook* 3, 1987 [=1988], σσ. 75-97) ως πρότυπο βιβλιογραφικής παραπομπής, παραθέτοντάς το στις Εισαγωγές της ογκώδους ετήσιας έκδοσης *MLA Bibliography*.

Το εύρος και η ποιότητα του επιστημονικού μου έργου μου κρίνεται θετικά σε πολλούς βιβλιογραφικούς Οδηγούς Νεοελληνικής Φιλολογίας, μεταξύ των οποίων το *Εγχειρίδιο του Νεοελληνιστή...* του καθηγητή Α. Πολίτη (πρώτη ανατύπωση, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2004, σ. 156 κ.α.) και η *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία* του ομότιμου καθηγητή Π. Δ. Μαστροδημήτρη (έβδομη έκδοση, Αθήνα, «Δόμος», 2005, σ. 322 κ.α.). Σημειώνω, επίσης, ότι ήδη στα 1977 είχα κληθεί από τον καθηγητή και ακαδημαϊκό Α. Ν. Πολίτη και πρόσφερα, μαζί με τον παλιό συνάδελφό μου και επίσης μαθητή του Π. Σ. Πίστα, τη βοήθειά μου στη σύνταξη του τελευταίου κεφαλαίου (για τη Μεταπολεμική Λογοτεχνία) του κορυφαίου έργου του *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας* (1978), ενώ στο διάστημα 1973-1978 συνέταξα – στο πλαίσιο εκδόσεων του καθηγητή Γ. Π. Σαββίδη – τα Ευρετήρια των *Δοκιμών του Σεφέρη* (1974) και της *Αλληλογραφίας (1930-1966) των Θεοτοκά - Σεφέρη* (1975) και μετέφρασα από τα ρωσικά βιβλιοκρισία για το βιβλίο Γ. Π. Σαββίδη, *Εφήμερον Σπέρμα...* (1978), καθώς και ότι στα 1984-1986 ήμουν Ειδικός Σύμβουλος της «Εκδοτικής Αθηνών» στην ανάθεση σε έλληνες και ξένους επιστήμονες και τον έλεγχο συγγραφής άρθρων στους τ. 3-6 του *Παγκόσμιου Βιογραφικού Λεξικού*.

Βιοεργογραφικά σημειώματά μου φιλοξενούνται σε Βιογραφικά Λεξικά ευρωπαϊκά-παγκόσμια (π.χ. *Europees Biografisch Woordenboek*, Βέλγιο· *Répertoire International des Dix-Huitièmistes*, Γαλλία· Μ. Βρετανία, κ.ά.) και ελληνικά (σημειώνω, και πάλι, μόνον το πιο πρόσφατο: *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα, Έργα, Ρεύματα, Όροι* Αθήνα, Πατάκης, 2007, δεύτ. εκτύπ. 2008, σ. 1084 κ.α.).

Τον Σεπτέμβριο του 2007 προτάθηκα από τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών (τον ομότιμο καθηγητή Κ. Κριμπά) ως υποψήφιος στην υπό πλήρωση έδρα της Νέας Ελληνικής Φιλολογίας. Την ομόφωνη πρόταση της τριμελούς εισηγητικής επιτροπής (ακαδημαϊκοί Β. Πετράκος, Κ. Σβολόπουλος, Σπ. Ευαγγελάτος), η οποία με κατέταξε τον Απρίλιο του 2009 πρώτο μεταξύ των τριών εγκύρων υποψηφίων (Γ. Κεχαγιόγλου, Π. Δ. Μαστροδημήτρης, Ι. Παπακώστας), υιοθέτησε και η οικεία Τάξη των Γραμμάτων και των Καλών Τεχνών, αλλά η τελική ψηφοφορία της 2649ης Συνεδρίας της Ολομελείας, 14.5.2009, ήταν άγονη, αν και με ανέδειξε και πάλι πρώτο μεταξύ των υποψηφίων.

Τονίζω, τέλος, ότι ως μερικές από τις μεγαλύτερες τιμές θεωρώ το γεγονός ότι ο παλιός συμφοιτητής μου, κορυφαίος αρχαιολόγος και έξοχος ποιητής και κριτικός Δημήτριος (Τάκης) Γραμμένος περιέλαβε πεζογραφικό «πορτρέτο» μου στο πολυαξονικό βιβλίο του *Σελίδες για ημερολόγιο* (2002), το ότι άγνωστοί μου φοιτητές με βαθμολογούσαν θετικά στην ιστοσελίδα www.RateYourProfessor.gr (όπου προσφέρθηκα οικειοθελώς για αξιολόγηση από τα τέλη του 2010 έως τη διακοπή της λειτουργίας της), καθώς και το ότι εδώ και αρκετά χρόνια μου προσφέρεται μια από τις μεγαλύτερες ικανοποιήσεις του διδακτικού και καθοδηγητικού μου έργου προς άλλους επιστήμονες, αφού πολλοί προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί φοιτητές μου, είτε ερευνητές που εκπόνησαν τη διδακτορική διατριβή τους και υπό την εποπτεία μου, δίδαξαν ή διδάσκουν και σήμερα σε πολλά από τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ή είναι κορυφαία στελέχη δημόσιων ερευνητικών κέντρων· παραλείποντας κλασικούς φιλόλογους, καθαυτό βυζαντινολόγους, ιστορικούς-αρχαιολόγους κ.ά., περιορίζομαι μόνο σε όσους είναι και υστερομεσαιωνολόγοι και νεοελληνιστές (φιλόλογοι, γλωσσολόγοι, συγκριτολόγοι ή λαογράφοι):

Σε ελλαδικά Α.Ε.Ι. (τακτικοί διδάσκοντες και διδάσκοντες του Ν. 407) και σε δημόσια ερευνητικά κέντρα:

Α. Αθήνη, Α. Ν. Ακριτόπουλος, Β. Αποστολίδου, Ε. Αραμπατζίδου, Ε. Αρσενίου, Λ. Βαρελάς, Ν. Βαρμάζης, Β. Βασιλειάδης, Π. Βασιλείου, Σ. Βούλγαρη, Ε. Γαραντούδης, Κ. Ευαγγελινού, Μ. Θωμαΐδου-Μώρου, Σ. Ιακωβίδου, Μ. Ιατρού, Στ. Καμαρούδης, Α. Καραναστάσης, Χ. Α. Καράογλου, Δ. Καργιώτης, Α. Καστρινάκη, Β. Κατσαρός, Α. Κατσιγιάννη, Μ. Κοκκινίδου, Α. Κωστίου, Α. Λούδη, Ν. Λυκούργου, Ε. Μελικίδου, Μ. Μικέ, Μ. Μπακογιάννης, Χρ. Ντάμπλιας, Χρ. Ντουινιά, Β. Πάτσιου, Σ. Σταυρακοπούλου, Α. Τικτοπούλου, Ε. Φιλοκύπρου, Ι. Χαρτοματζίδου-Λιάμα, Χρ. Χατζητάκη-Καψωμένου, Β. Χατζηγεωργίου-Χασιώτη, Στ. Χελιδώνη, κ.ά. πολλοί.

Στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και σε κυπριακά ερευνητικά κέντρα και πολιτιστικά ιδρύματα:

Π. Βουτουρής, Α. Καπλάνης, Ε. Παπαλεοντίου, Α. Φυλακτού, κ.ά.

Σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα άλλων χωρών:

S. Carbonell (Universidad de Alicante, Ισπανία), Α. Leontis (University of Michigan, Η.Π.Α.), Μ. Μαυρουδή (University of California, Berkeley, Η.Π.Α.), Ν. Πάνου (Princeton University, Η.Π.Α.), Μ. Πεχλιβάνος (Freie Universität Berlin, Γερμανία), Κ. Van Dyck (Columbia University, Η.Π.Α.), κ.ά.

Δ. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Από το 1973 ως σήμερα έχουν δημοσιευτεί περισσότερες από 300 επιστημονικές ή κριτικές εργασίες και κείμενά μου, στα ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά ή ισπανικά. Ακολουθεί μια (συνοπτικά σχολιασμένη) επιλογή τους.

I. ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ, ΕΠΙΤΟΜΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΤΟΜΑ ΒΙΒΛΙΑ

1. *Κριτική έκδοση της Ιστορίας Πτωχολέοντος*. Θέματα υστεροβυζαντινής και μεταβυζαντινής λογοτεχνίας. Διδακτορική διατριβή, Θεσσαλονίκη 1978 [Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Παράρτημα, 22], σελ. κη'+604.

Παρέχονται (1) η πρώτη αναλυτική διερεύνηση ζητημάτων της χειρόγραφης παράδοσης, των παραλλαγών, της αφηγηματικής τεχνικής και του ύφους, των πηγών, των παραλλήλων και της τύχης, της γλώσσας, του μέτρου, της χρονολόγησης και της εκδοτικής προϊστορίας όλων των γνωστών κειμένων της έμμετρης διήγησης που είναι γνωστή ως «Ιστορία Πτωχολέοντος» (κείμενα από τον 14ο ως τον 18ο αιώνα), και (2) η πρώτη κριτική έκδοση του συνόλου των παραλλαγών, συνοδευόμενη από διεξοδικές σημειώσεις, γλωσσάριο, πίνακα κυρίων ονομάτων και έργων. Προωθούνται όλα τα ζητήματα που αφορούν ένα ενδιαφέρον, αλλά σχεδόν αγνοημένο από την έρευνα, ποιητικό αφηγηματικό κείμενο της υστεροβυζαντινής/πρώιμης νεοελληνικής περιόδου που είχε σημαντική επιτυχία και διάδοση στη γραμματεία και στην προφορική λαϊκή δημιουργία (παραμύθια), και συνδέεται με κορυφαία έργα του ανατολικού και δυτικού Μεσαίωνα και των νεότερων χρόνων (π.χ. με ένθετες ιστορίες του *Hamlet* του Shakespeare, του *Don Quijote* του Cervantes και του *Zadig* του Voltaire). Η διατριβή έχει χρησιμεύσει ως υπόδειγμα σε πολλές κατοπινές εκδοτικές προσπάθειες (από τις οποίες οι πρώτες, χρονικά, ανήκουν στους Ι. Τσαβαρή, Ι. Μαυρομάτη, Ι. Οικονόμου-Αγοραστού, Π. Βασιλείου κ.ά.).

2. *Κώστας Μόντης, Ανθολόγηση από τις "Στιγμές" (1958-1975)*, Αθήνα, «Κέδρος», 1978, σελ. 148.

Επιλογή, ταξινόμηση και ορθογραφική ενοποίηση ποιημάτων από την ολιγόστιχη (και σημαντικότερη) ποιητική παραγωγή ενός κορυφαίου ελληνοκύπριου συγγραφέα της Γενιάς του 1930.

3. *Απόκοπος - Απολλώνιος - Ιστορία της Σωσάννης*, Αθήνα, «Ερμής», 1982 [Λαϊκά Λογοτεχνικά Έντυπα, 1], σελ. 226.

Φωτοαναστατική αναπαραγωγή, από τις πρώτες ή τις παλαιότερες προσιτές σωζόμενες εκδόσεις, τριών από τα πρώτα έντυπα λογοτεχνικά έργα της νεοελληνικής γραμματείας (αρχές-μέσα 16ου αιώνα). Στην έκδοση προτάσσεται γενική εισαγωγή για τις απαρχές της ελληνικής τυπογραφίας και τα πρώτα λαϊκά λογοτεχνικά έντυπα της Βενετίας, ενώ ακολουθούν ειδικές

εισαγωγές, επιλογές βιβλιογραφίας, πίνακες τυπογραφικών συμπλεγμάτων/συντομογραφιών και ερμηνευτικά γλωσσάρια για καθένα από τα τρία ποιητικά έργα.

4. «Εις την οδόν των Φιλελλήνων» του Ανδρέα Εμπειρικού: Μια ανάγνωση, Αθήνα, «Πολύτυπο», 1984 [Νεοελληνικές ψηφίδες, 4], σελ. 94.

Αναλυτική αφηγηματολογική, ειδολογική και θεματική μελέτη ενός σημαντικού πεζού ποιήματος από τη συλλογή Οκτάνα του Εμπειρικού, με ανεπτυγμένη εισαγωγή που καλύπτει ευρύτερα ζητήματα αφήγησης.

5. Κωστή Παλαμά Άπαντα. Τόμος Δέκατος Έβδομος. Ευρετήρια Κυρίων Ονομάτων και Θεμάτων, Τίτλων και Πρώτων Στίχων Ποιημάτων, Τίτλων και Πρώτων Λέξεων Πεζών. Σύνταξη: Γιώργος Κεχαγιόγλου - Γ. Π. Σαββίδης, Αθήνα, Ίδρυμα Κωστή Παλαμά, 1984, σελ. 743.

Τα Ευρετήρια περιλαμβάνουν τρία μέρη: το πρώτο και μεγαλύτερο, Ευρετήριο Κυρίων Ονομάτων και Θεμάτων στα Άπαντα του Κ. Παλαμά (τ. Α΄-ΙΣΤ΄), σσ. 15-585, συντάχθηκε από εμένα, και τα δύο επόμενα Ευρετήρια από τον καθηγητή Γ. Π. Σαββίδη (ποικίλα ορθογραφικά και αριθμητικά λάθη του τόμου οφείλονται στην απρόσεκτη τυπογρ. «επιμέλεια» ή γλωσσική άγνοια του Μ. Πιερή). Ήδη πριν από την εκτύπωση του πρώτου Ευρετηρίου, είχα θέσει το υλικό υπόψη πολλών ερευνητών (Α. Αγγέλου, Χρ. Ανεμούδη, Κ. Θ. Δημαράς, Χ. Λ. Καράογλου, Ξ. Α. Κοκόλης, Ν. Λυκούργου, Ν. Παπανδρέου, Μ. Χατζηγιακουμής), με επωφελή, για τις εργασίες τους, αποτελέσματα.

6. «Ο Έρωτας στα Χιόνια» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη: Μια ανάγνωση, Αθήνα, «Πολύτυπο», 1984 [Νεοελληνικές Ψηφίδες, 5], σελ. 131.

Δομιστική αφηγηματολογική, υφολογική και θεματική μελέτη ενός σημαντικού διηγήματος του Παπαδιαμάντη.

7. Ανδρέας Εμπειρικός, «Αι Λέξεις»: Μορφολογία του μύθου, Θεσσαλονίκη, «University Studio Press», 1987, σελ. 89.

Δομιστική και ερμηνευτική μονογραφία για ένα από τα αρκετά γνωστά κείμενα της συλλογής «πεζών ποιημάτων» του Εμπειρικού Οκτάνα. Σε δύο Επίμετρα αναδημοσιεύονται και κείμενα απαραίτητα για τον συναναγνωστικό έλεγχο των συμπερασμάτων της μονογραφίας («Αμούρ-Αμούρ», «Η Κόρη της Πενσυλβανίας»).

8. Οι «Σελίδες Αυτοβιογραφίας» του Γ. Θ. Βαφόπουλου. Μια συζήτηση, Θεσσαλονίκη, Ρέκος, 1987, σελ. 115. [Σε συνεργασία με τη Χρ. Ανεμούδη και τη Β. Καλαντζοπούλου.]

Μεταγραφή εκτενούς ραδιοφωνικής συζήτησης για την προσωπικότητα και το πολύτομο αυτοβιογραφικό-απομνημονευματογραφικό έργο του ποιητή Γ. Θ. Βαφόπουλου.

9. Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Πνευματική ζωή: Συναγωγή κειμένων, Αθήνα, «Πολύτυπο», 1988, σελ. 164.

Σχολιασμένη ανθολόγηση κειμένων για την ιστορία και εξέλιξη, τη λειτουργία και τις προοπτικές του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σε συνάρτηση με την ευρύτερη «πνευματική ζωή» στη Θεσσαλονίκη και στην Ελλάδα.

10α. *Τα Παραμύθια της Χαλιμάς. Α. Αραβικόν Μυθολογικόν, τ. Α', Β',* Αθήνα, «Ερμής», 1988 [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Δημιουργική Πεζογραφία, 46], σελ. *12+375.

10β. *Τα Παραμύθια της Χαλιμάς. Β. Αραβικόν Μυθολογικόν, τ. Γ', Νέα Χαλιμά, τ. Α',* Αθήνα, «Ερμής», 1990 [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Δημιουργική Πεζογραφία, 46], σελ. *10+400.

10γ. *Τα Παραμύθια της Χαλιμάς. Γ. Νέα Χαλιμά, τ. Β', Γ',* Αθήνα, «Ερμής», 1990 [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Δημιουργική Πεζογραφία, 46], σελ. *10+368.

10δ. *Τα Παραμύθια της Χαλιμάς. Δ. Νέα Χαλιμά, τ. Δ',* Αθήνα, «Εστία», 1994 [Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Δημιουργική Πεζογραφία, 46], σελ. *10+375.

Τετράτομη φιλολογική επανέκδοση των πρώτων (βενετικών και βιεννέζικων) εκδόσεων των νεοελληνικών «Παραμυθιών της Χαλιμάς» (=Αραβικόν Μυθολογικόν, τ. 1-3, ¹1757-1762, και Νέα Χαλιμά, τ. 1-4, ¹1791-1794), με σύντομους Προλόγους, Φιλολογικά Επίμετρα (όπου διευκρινίζονται οι αρχές της έκδοσης και παρατίθεται αναλυτικό υπόμνημα για τις διαφορετικές γραφές των πρώτων εκδόσεων) και διεξοδικό ενιαίο Γλωσσάρι.

11. *Yannis Katsouris, Δος ημίν σήμερον / Donne-nous aujourd'hui*, Besançon, «Praxandre», 1996 [Kerynia, 10], σελ. 195 (αναδημοσίευση στα αγγλικά: *Giannis Katsouris: Introduction - Selected Bibliography and Anthology*, μτφρ. Ειρένα Ιωαννίδου, Λευκωσία, Cyprus PEN Publications, 1997 [Literary Profiles, 17]· αναδημοσίευση στα ελληνικά: *Λογοτεχνικά πορτρέτα. Κύπριοι ποιητές και πεζογράφοι*, τ. 1, Λευκωσία, Κυπριακό Κέντρο Πεν - Εκδόσεις «Αρμίδα», 2000).

Εισαγωγή στο πεζογραφικό έργο ενός σημαντικού εκπροσώπου της σύγχρονης Κυπριακής Λογοτεχνίας (οι τόμοι συμπληρώνονται, με ευθύνη των εκδοτών, από ανθολόγηση του πεζογραφικού έργου του και βιοεργογραφική και βιβλιογραφική πλαισίωση).

12. *Τζώρτζης (Μ)πουστρούς (Γεώργιος Βο(σ)τρ(υ)ηνός ή Βουστρώνιος, Διήγησις Κρονίας* Κύπρου. *Κριτική Έκδοση, Εισαγωγή, Σχόλια, Γλωσσάρι, Πίνακες και Επίμετρο*, Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών 1997 [Πηγές και μελέτες της κυπριακής ιστορίας, XXVII], σελ. *285+579+3 Εικόνες.

Πρώτη κριτική έκδοση (ύστερα από την πεπαλαιωμένη και πολύ ελαττωματική του Κ. Ν. Σάθα στον 19ο αιώνα) της χειρόγραφης παράδοσης ενός πολύ αξιόλογου, ιστορικά και γλωσσικά, κυπριακού χρον(ικ)ογραφικού έργου του δεύτερου μισού του 15ου και των αρχών του 16ου αιώνα. Η εκτενής εισαγωγή διορθώνει ή συμπληρώνει όλη την προγενέστερη έρευνα, προωθώντας ζητήματα πατρότητας, χρονολόγησης, ειδολογικού και θεματικού προσδιορισμού κτλ., ενώ η «συν-οπτική» κριτική έκδοση δίνει πλήρη εικόνα της γνωστής ελληνόγλωσσης παράδοσης, προτείνοντας επιπρόσθετα και νέα κριτική αποκατάσταση. Πλούσιος είναι και ο ιστορικός, γλωσσικός και φιλολογικός σχολιασμός του κειμένου, που συμπληρώνεται με Γλωσσάρι, Πίνακες Προσώπων και

Τοπωνυμίων και Επίμετρο με παράλληλα ιστοριογραφικά κείμενα (ανάμεσα στα οποία και χρηστική επανέκδοση του αντίστοιχου τμήματος του ιταλόγλωσσου Χρονικού του Florio Bustron).

13. *Εισαγωγή στην ποίηση του Σολωμού. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1999, σελ. 530.

Εισαγωγική διερεύνηση, ανθολόγηση σημαντικών ελληνόγλωσσων κριτικών κειμένων (της περιόδου 1825-1997) για το ποιητικό έργο του Σολωμού και υπομνηματισμένη-κριτική Επιλογή Βιβλιογραφίας για τον Σολωμό και το συνολικό έργο του.

14α. *Η παλαιότερη πεζογραφία μας. Από τις αρχές της ως τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο*, τ. Β', 1: *15ος αιώνας-1830*, Αθήνα, Σοκόλης, 1999, σελ. 492.

14β. *Η παλαιότερη πεζογραφία μας. Από τις αρχές της ως τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο*, τ. Β', 2: *15ος αιώνας-1830*, Αθήνα, Σοκόλης, 1999, σελ. 461.

Φιλολογική-χρηστική ανθολογία με ενιαίο, εκσυγχρονιστικό ορθογραφικό σύστημα. Περιλαμβάνει επιλογή δημοσιευμένων ή ανέκδοτων (χειρόγραφων) πεζών αφηγηματικών κειμένων της νεοελληνικής γραμματείας, κυρίως δημωδών, κάποτε όμως και λόγιων, από τα τέλη του 14ου αιώνα ως τον Μακρυγιάννη. Η δίτομη ανθολογία αρθρώνεται ειδολογικά, περιλαμβάνει εκτενή εισαγωγή που σχολιάζει κριτικά προηγούμενες και σύγχρονες γραμματολογικές και κριτικές απόψεις, ενώ η ανθολόγηση των κειμένων πλαισιώνεται από πλούσια βιοεργογραφικά και κριτικογραφικά σημειώματα.

15α. *Πεζογραφική Ανθολογία. Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος*, τ. 1: *Από τα τέλη του Βυζαντίου ως τη Γαλλική Επανάσταση*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2001, σελ. 760 (πρώτη ανατύπωση με διορθώσεις: 2003, δεύτερη ανατύπωση: 2009. Τμήμα της Εισαγωγής, με τίτλο «Για μιαν ανθολογία του αφηγηματικού γραπτού λόγου ως το 1669», δημοσιεύτηκε και στον τόμο *Λόγια και δημώδης γραμματεία του ελληνικού Μεσαίωνα. Αφιέρωμα στον Εύδοξο Θ. Τσολάκη. Πρακτικά Θ' Επιστημονικής Συνάντησης (11-13 Μαΐου 2000)*, Θεσσαλονίκη, Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών Α.Π.Θ., 2002, σσ. 279-299).

15β. *Πεζογραφική Ανθολογία. Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος*, τ. 2: *Από τη Γαλλική Επανάσταση ως τη δημιουργία του ελληνικού κράτους*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2001, σελ. 744 (πρώτη ανατύπωση με διορθώσεις: 2003, δεύτερη ανατύπωση: 2009).

Περιεκτική φιλολογική-χρηστική ανθολογία με ενιαίο, εκσυγχρονιστικό ορθογραφικό σύστημα. Περιλαμβάνει πολλά, δημοσιευμένα ή ανέκδοτα (χειρόγραφα) πεζά αφηγηματικά κείμενα της νεοελληνικής γραμματείας, δημώδη και λόγια (στα επίμετρα, και αρχαϊστικά), από τα τέλη του 14ου αιώνα ως το 1830/1831. Αντιπροσωπεύονται τόσο η αμιγέστερη λογοτεχνία όσο και η ιστοριογραφία, αγιολογία, αφηγηματική επιστολογραφία κτλ., καθώς, επίσης, τόσο η πρωτότυπη

όσο και η διασκευασμένη ή μεταφρασμένη γραμματεία. Η δίτομη ανθολογία (που φέρει συνεχόμενη αρίθμηση) αρθρώνεται χρονολογικά και συμπληρώνεται από μικρά, αλλά κατατοπιστικά εισαγωγικά σημειώματα και από αναλυτικότερο Γλωσσάρι.

16. Βασίλειος-Μιλτιάδης Νικολαΐδης, *Αλι-Χουρσίντ μπεης. Επεισόδιον της Ελληνικής Επαναστάσεως*, Αθήνα, «Νεφέλη», 2001 [Η Πεζογραφική μας Παράδοση, Α', 61], σελ. 323.

Πρώτη, φιλολογική επανέκδοση ενός ενδιαφέροντος αυτοβιογραφικού αλλά και μυθοπλαστικού αφηγήματος του δραστήριου έλληνα στρατιωτικού και λογίου του 19ου αιώνα Β. Νικολαΐδη, με εκτενή βιοεργογραφική εισαγωγή, διεξοδικό Γλωσσάρι και Επίμετρο με αναδημοσίευση συνοδευτικών κειμένων.

17α. *Απολλώνιος της Τύρου: Υστερομεσαιωνικές και νεότερες ελληνικές μορφές. Κριτική έκδοση, με Εισαγωγές, Σχόλια, Πίνακες λέξεων-Γλωσσάρια και Επίμετρα*, τ. 1, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2004, σελ. 850+4 Εικόνες.

17β. *Απολλώνιος της Τύρου: Υστερομεσαιωνικές και νεότερες ελληνικές μορφές. Κριτική έκδοση, με Εισαγωγές, Σχόλια, Πίνακες λέξεων-Γλωσσάρια και Επίμετρα*, τ. 2.1, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2004, σελ. 805.

17γ. *Απολλώνιος της Τύρου: Υστερομεσαιωνικές και νεότερες ελληνικές μορφές. Κριτική έκδοση, με Εισαγωγές, Σχόλια, Πίνακες λέξεων-Γλωσσάρια και Επίμετρα*, τ. 2.2, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2004, σελ. 844+15 Εικόνες.

Τρίτομη έκδοση με συνεχόμενη αρίθμηση. Περιλαμβάνονται φιλολογικές μεταγραφές και κριτικές εκδόσεις της ανομοιοκατάληκτης, πιθανότατα κυπριακής *Διηγήσεως Απολλωνίου* (τρίτο τέταρτο 14ου αιώνα), της ομοιοκατάληκτης κρητικής *Ριμάδας του Απολλωνίου* (γραμμ. 1500, εκδ. 1524 κ.ε.), και μεταγενέστερων κρητικών ριμάδων-τραγουδιών και πεζών νεοελληνικών παραμυθιών (17ος αιώνας-αρχές 20ού αιώνα), με αναλυτικές εισαγωγές (που ανατρέπουν πολλές από τις απόψεις της προηγούμενης έρευνας), εκτενή σχόλια, πλήρεις πίνακες λέξεων και γλωσσάρια.

18. *Μιχαήλ Τσερβάντες, Ο επιτήδειος ευγενής Δον Κισότης της Μάντσας. Η πρώτη γνωστή ελληνική μετάφραση έργου του Cervantes (τρίτη δεκαετία του 18ου αιώνα;)*. Εισαγωγή: Γ. Κεχαγιόγλου - Α. Ταμπάκη, Κείμενο, Γλωσσάρι και Πίνακας Κύριων Ονομάτων: Γ. Κεχαγιόγλου, Αθήνα, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών [αριθ. 99 =Πηγές της Νεοελληνικής Γραμματείας και Ιστορίας - Ι], 2007, σελ. *160+813+28 Εικόνες.

Πρώτη κριτική έκδοση της τμηματικά παραδομένης, πρώτης γνωστής ελληνικής μετάφρασης, μέσω της ιταλικής, του μυθιστορήματος του Cervantes *El ingenioso hidalgo Don Quijote de la Mancha*. Περιλαμβάνονται: εκτενή εισαγωγή (σε συνεργασία με την Α. Ταμπάκη) που προωθεί, εκτός των άλλων, τα χρονολογικά και άλλα ζητήματα της μετάφρασης· ειδικό κεφάλαιο για τις αρχές της έκδοσης· η έκδοση του κειμένου της μετάφρασης· αναλυτικό Γλωσσάρι και Πίνακας Κυρίων Ονομάτων· Εικόνες.

19. Ντίνα Παγιάση-Κατσούρη, *Ποιήματα και διηγήματα: Μια ανθολόγηση*, Αθήνα, «Τόπος» 2009 [Κυπριακή Λογοτεχνία, 1], σελ. 196.

Ανθολογία ποιημάτων και διηγημάτων μιας αξιόλογης εκπροσώπου της κυπριακής λογοτεχνικής «Γενιάς του 1960» (ή «Γενιάς της Ανεξαρτησίας»), στην οποία προτάσσεται εκτενής Εισαγωγή με πλήρη εργογραφία και επιτάσσονται ανεπτυγμένο τμήμα κριτικογραφίας (αποσπασμάτων λογοτεχνικής κριτικής) και Χρονολόγιο.

20. Από τον ύστερο Μεσαίωνα ως τον 18ο αιώνα. Εισαγωγή στα παλιότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2009, σελ. 223.

Ιστοριογραμματολογική μονογραφία που επιδιώκει να δώσει μια ευσύνοπτη, αλλά σφαιρική εικόνα των εξελίξεων στη νεοελληνική λογοτεχνία από τις αρχές της (δημώδης λογοτεχνία του 12ου αιώνα) ως τις απαρχές του νεοελληνικού Διαφωτισμού (1774).

Σχεδιασμένη ως εισαγωγή («πρόδρομος») στην εκδοτική σειρά «Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας», επιχειρεί μια εξιστόρηση της νεοελληνικής λογοτεχνίας μέσω παρουσίασης ζητημάτων που αφορούν τον χρόνο, τον χώρο, τη γλώσσα και το ύφος της λογοτεχνίας αυτής, τα γραμματειακά είδη της και τον πολιτισμικό διάλογο που εκφράζουν ή προϋποθέτουν, τον πομπό και τους δέκτες των έργων, καθώς και το μέσο εμφάνισης του λογοτεχνικού «μηνύματος» (προφορικό, χειρόγραφο ή έντυπο).

21. *Ιστορία της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας*. Επιμέλεια Α΄ Μέρους: Γ. Κεχαγιόγλου. Επιμέλεια Β΄ Μέρους: Α. Παπαλεοντίου, Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών [Δημοσιεύματα του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, LI], 2010, σσ. 960 [σε συνεργασία με τον Α. Παπαλεοντίου].

Ογκώδης ιστοριογραμματολογική μονογραφία που επιδιώκει να δώσει μια αναλυτικότερη παρουσίαση της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας, λόγιας και δημώδους, κοινής και ιδιωματικής, από τα τέλη του 12ου αι. έως σήμερα, καθώς και των εξελίξεων και της σημασίας της.

Πρόκειται για την πρώτη επιστημονική γραμματολογία που επιχειρείται για τον λογοτεχνικά πλουσιότερο αυτό, αλλά αρκετά παραμελημένο από την έρευνα, χώρο. Ανακοινώνονται πάρα πολλά νέα στοιχεία, κρίνονται, αναιρούνται ή συμπληρώνονται και επεκτείνονται παρατηρήσεις της προηγούμενης έρευνας και προτείνονται καινούρια ιστορικά, φιλολογικά και ερμηνευτικά σχήματα.

Σε μένα ανήκει η σύνταξη της Εισαγωγής και του Α΄ Μέρους (σσ. 13-212), του μεγαλύτερου τμήματος της Επιλογής βιβλιογραφίας (σσ. 821-904) και του Πίνακα κύριων ονομάτων και τίτλων (σσ. 905-960), καθώς και ο φιλολογικός έλεγχος όλου του βιβλίου.

Το βιβλίο, που έχει ήδη σχεδόν εξαντληθεί ύστερα από τον πρώτο χρόνο κυκλοφορίας του, βραβεύτηκε το 2011 από την Ακαδημία Αθηνών (το βραβείο απονεμήθηκε κατά την πανηγυρική συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών στις 29.12.2011). Την ίδια χρονιά πήρε και το Πρώτο Κρατικό Βραβείο δοκιμίου-μελέτης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας.

22. *Πτωχολέων*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2011, σελ. 215 [Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, 3].

Τέταρτο βιβλίο (ύστερα από το εισαγωγικό *Από τον ύστερο Μεσαίωνα ως τον 18ο αιώνα...*, βλ. παραπάνω, αριθ. 20, και εκδόσεις των Α. F. van Gemert και Cr. Luciani) της εκδοτικής σειράς «Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας», που διευθύνεται από τον ομότιμο καθηγητή Α. F. van Gemert και εμένα.

Σχολιασμένη χρηστική έκδοση (με εισαγωγή, αντικριστές στα κείμενα μεταφράσεις ή υποσελίδες επεξηγήσεις) τριών από τα γνωστά κείμενα του δημόδου αφηγηματικού ποιήματος που είναι γνωστό ως «Πτωχολέων». Τα κείμενα αντιπροσωπεύουν τις αρχές (14ος αι.) και το τέλος (β' μισό του 18ου αι.) της μακρόχρονης παράδοσης του ποιήματος στη νεοελληνική λογοτεχνία, και δίνονται με μορφή που ενσωματώνει αλλαγές ή/και διορθώσεις σε σύγκριση με την ομόλογη διδακτορική διατριβή μου (1978).

Παράλληλα, η Εισαγωγή και τα Πρόσθετα σχόλια επεκτείνονται αναλυτικότερα σε πολύ περισσότερα ομοειδή κείμενα ανατολικών και δυτικοευρωπαϊκών γραμματειών, στο συγγενές υλικό νεότερων ελληνικών παραμυθιών και σε ζητήματα προέλευσης, πηγών και παραλλήλων, ποιητικής και πρόσληψης/τυχών.

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ, ΣΥΜΜΙΚΤΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

1. «Τα σύνθετα στον Δωδεκάλογο του *Γύφτου*», περ. *Παρνασσός* 15 (1973) 457-474.

Σχολιασμός θεωρητικών απόψεων του Παλαμά για τη χρήση και τη δημιουργία σύνθετων λέξεων, ανάλυση της συχνότητάς τους στον Δωδεκάλογο, διερεύνηση της λειτουργίας τους μέσα στην οικονομία της σύνθεσης, διαίρεση και κατάταξή τους, και κριτικός σχολιασμός τους από την άποψη της ποιητικής ευστοχίας και πρωτοτυπίας.

2. «Δυσκολίες στο κείμενο του *Χρονικού του Μορέως*», περ. *Ελληνικά* 27 (1974) 254-267.

Επισκοπούνται, και ελέγχονται κριτικά, οι διαφορετικές απόψεις της έρευνας για τη γλώσσα και τη σύνθεση του «πρωτότυπου κειμένου» του *Χρονικού του Μορέως*, με ερμηνεία χωρίων του ελληνικού κειμένου που είχαν θεωρηθεί ως γαλλισμοί ή αδέξιες μεταφράσεις ενός ελληνόγλωσσου διασκευαστή.

3. «Ο *Πτωχολέοντας της Φλογέρας του Βασιλιά*», περ. *Παρνασσός* 7 (1975) 68-78.

Εντοπίζεται μια αδιερεύνητη πηγή της *Φλογέρας του Βασιλιά* του Κ. Παλαμά και συζητείται η μορφοποίηση τμημάτων του ΙΑ' Λόγου και άλλων σημείων της *Φλογέρας*, καθώς και κοινωνικοπολιτικές αντιλήψεις του Παλαμά.

4. «Θέματα του Πόρφυρα και η σολωμική ποίηση», περ. *Υδρία* 16 (Μάιος-Ιούλ. 1975) [=Αφιέρωμα στον Διονύσιο Σολωμό] 63-70.

Με βάση τα *Αυτόγραφα Έργα* του Σολωμού ο Πόρφυρας συνδέεται ή αντιπαρατίθεται με άλλα κείμενα, ώστε να διαφανεί η παρουσία και η εξέλιξη ορισμένων κεντρικών θεμάτων και μοτίβων του μέσα στη συνολική παραγωγή του Σολωμού και να επισημανθούν αναλογίες στίχων του με έργα της Κρητικής Λογοτεχνίας.

5. «Δύο γράμματα του Παλαμά στον Αιμίλιο Ριάδη», περ. *Ελληνικά* 28 (1975) 142-155.

Δημοσιεύονται για πρώτη φορά και σχολιάζονται δύο επιστολές του Παλαμά στον σημαντικό μουσικό Αιμίλιο Ριάδη, που σχετίζονται με την επίσκεψη του Παλαμά στη Θεσσαλονίκη το 1927. Παράλληλα, επιχειρείται η ένταξη των επιστολών στο σώμα της γνωστής αλληλογραφίας Παλαμά-Ριάδη και στην υπόλοιπη σύγχρονη αλληλογραφία του Παλαμά.

6. «Συμπληρωματικά για το *Χρονικόν του Μορέως*», περ. *Ελληνικά* 28 (1975) 142-155.

Συμπληρωματικές παρατηρήσεις και διευκρινίσεις στον αριθ. Π.2, με προσθήκη νέων στοιχείων για τον σχολιασμό χωρίων του *Χρονικού του Μορέως*.

7. «Ένα χειρόγραφο της Γεωγραφίας Φυσικοπολιτικής του Ψαλίδα, περ. *Ο Εραμιστής* 13 (1976) 23-40.

Περιγράφεται αναλυτικά ένα αδιερεύνητο χειρόγραφο των (διδασκικών) γεωγραφικών παραδόσεων του Αθ. Ψαλίδα. Το κείμενο του χειρογράφου εντάσσεται στην υπόλοιπη γνωστή παράδοση γεωγραφικών συγγραμμάτων του Ψαλίδα, συγκρίνεται με άλλα δημοσιευμένα κείμενα, εξετάζεται γλωσσικά και αξιολογείται.

8. «Roman Jakobson – Peter Colaclides, Γραμματική εικονοποιία στο ποίημα του Καβάφη «Θυμήσου, Σώμα...»», περ. *Κώδικας* 2 (1976) 106-117.

Σχολιασμένη μετάφραση του πρωτοποριακού για τις δομικές αναλύσεις ποιημάτων του Καβάφη και της λογοτεχνίας μας άρθρου των R. Jakobson - P. Colaclides, «Grammatical Imagery in Cavafy's Poem Θυμήσου, Σώμα...» (1966).

9. «Σόνιας Μπ. Πλίνσκαγια, *Η ποίηση της αντίστασης στη μεταπολεμική Ελλάδα. Η μοίρα μιας γενιάς*, Μόσχα 1974», περ. *Ο Πολίτης* 3-4 (Ιούλ.-Αύγ. 1976) 81-86.

Αναλυτική κριτική παρουσίαση της πρώτης, και εκτενέστερης, ρωσικής έκδοσης της διδακτορικής διατριβής της κορυφαίας ρωσίδας νεοελληνίστριας και συγκριτολόγου.

10. «Η δεύτερη και οι τρίτες εκδόσεις του *Αραβικού Μυθολογικού*», περ. *Ελληνικά* 29 (1976) 358-362.

Ανακοινώνονται και περιγράφονται οι αβιβλιογράφητοι τόμοι της 2ης έκδοσης του Αραβικού Μυθολογικού (=«Χαλιμάς»), 1777, και προστίθενται νέα στοιχεία για τις εκδόσεις των χρόνων 1783, 1792, 1803, 1804, ενώ ανιχνεύονται και μερικά στοιχεία της εκδοτικής και λογοτεχνικής τύχης του έργου, και της συμπληρωματικής Νέας Χαλιμάς.

11. «Δ. Ν. Μαρωνίτη, *Ποιητική και πολιτική ηθική. Πρώτη μεταπολεμική γενιά. Αλεξάνδρου-Αναγνωστάκης-Πατρίκιος*, Αθήνα 1976», περ. *Ο Πολίτης* 10 (Μάρτ.-Απρ. 1977) 77-83.

Αναλυτική βιβλιοκρισία μιας μελέτης-σταθμού στη φιλολογική εξέταση της ποίησης της Πρώτης Μεταπολεμικής Γενιάς.

12. «Renata Lavagnini, Massimo Peri, Δύο δοκιμές ανάλυσης του καβαφικού ποιήματος “Επιθυμίες”», περ. *Φιλολόγος* 11-12 (Οκτ. 1977) 210-242. [Σε συνεργασία με τη Χρ. Ανεμούδη.]

Σχολιασμένη μετάφραση, από τα ιταλικά, δύο σημαντικών φιλολογικών και σημειολογικών αναλύσεων του ποιήματος του Καβάφη από τους κορυφαίους ιταλούς καβαφιστές R. Lavagnini («“Επιθυμίες” di Kavafis», *Studi Neoellenici*, Palermo 1975, σ. 44-63) και M. Peri (*Strutture in Kavafis*, Padova 1976, σσ. 3-11, 37-38).

13. «Το Αραβικόν Μυθολογικόν του 1792», περ. *Ο Εραμιστής* 14 (1977) 203-205.

Επισημαίνεται και περιγράφεται αβιβλιογράφητη έκδοση του Αραβικού Μυθολογικού (=«Χαλιμάς»), 1792.

14. «Γεωργίου Χούμνου, *Η Κοσμογέννησις. Ανέκδοτον στιχούργημα του ιε΄ αιώνας. Έμμετρος παράφρασις της Γενέσεως και Εξόδου της Παλαιάς Διαθήκης*. Κριτική έκδοσις υπό Γ. Α. Μέγα, Αθήνα 1975», περ. *Byzantinische Zeitschrift* 71 (1978) 70-74.

Αναλυτική βιβλιοκρισία της πρώτης κριτικής έκδοσης της κρητικής *Κοσμογέννησης* του Χούμνου από τον Γ. Α. Μέγα, με προτάσεις για τη βελτίωση της εισαγωγής και του κειμένου της έκδοσης.

15. «Massimo Peri, Κ.Π. Καβάφη, “Ο Καθρέπτης στην Είσοδο” (Καβαφικές Δομές)», περ. *Σπείρα* 7 (Νοέμ. 1978) 290-302.

Σχολιασμένη μετάφραση, από τα ιταλικά, μιας σημαντικής δομικής ανάλυσης-ερμηνείας του ποιήματος του Καβάφη από τον M. Peri (*Strutture in Kavafis*, Padova 1976, σσ. 13-22, 38-39).

16. «Κ. Π. Καβάφη, “Η Συνάντησις των Φωνηέντων εν τη Προσωδία”: Παρουσίαση και σχολιασμός του ανέκδοτου πεζού κειμένου», περ. *Ελληνικά* 30 (1977-78) 353-382.

Πρώτη, σχολιασμένη δημοσίευση, από το αυτόγραφο του Αρχείου Καβάφη, του πολύ ενδιαφέροντος πεζού «άρθρου» του Καβάφη «Η Συνάντησις των Φωνηέντων εν τη Προσωδία» (και δύο συναφών καβαφικών «Σημειώσεων»), με πρόταση χρονολόγησής του πρώτου γύρω στα 1902.

17. «Κώστα Μόντη “Μια λεύκα στην Κακοπετριά”: Μια ανάγνωση», περ. *Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης* 17 (1978) 141-166 (αναδημοσίευση, σε συμπληρωμένη μορφή, αλλά με ποικίλα λάθη που οφείλονται στην απρόσεκτη τυπογρ. «επιμέλεια» του Μ. Πιερή: Γ. Κεχαγιόγλου - Μ. Πιερής, επιμ., *Δώδεκα Κείμενα για τον Κώστα Μόντη*, Αθήνα, «Ερμής», 1984, σσ. 51-87).

Φιλολογική ανάγνωση και ερμηνεία ενός ποιήματος του κορυφαίου ελληνοκύπριου ποιητή Κ. Μόντη (1974), με αφετηρία δομικές αναλύσεις του R. Jakobson και άλλων μελετητών, και με ένταξη του κειμένου στην υπόλοιπη παραγωγή του ποιητή και σε συγγενείς «σειρές» της νεοελληνικής και άλλων γραμματειών.

18. «Προτάσεις για τον Πόρφυρα του Σολωμού», στον τόμο *Αφιέρωμα στον καθηγητή Λίνο Πολίτη*, Θεσσαλονίκη 1978 [=1979], σσ. 153-184.

Σφαιρική αντιμετώπιση του εκδοτικού προβλήματος του Πόρφυρα, με αναλυτική κριτική περιγραφή της χειρόγραφης παράδοσής του, των σταδίων της συνθετικής επεξεργασίας του, των παλιότερων εκδόσεων και εκδοτικών προτάσεων, και παρατηρήσεων της σολωμικής έρευνας. Πρόταση νέων ερμηνευτικών σχημάτων και δύο νέων εκδοτικών δοκιμών του ποιήματος.

19. «Η επιμονή της χαράς ή Τα Κυπριακά του Κώστα Μόντη», στον τόμο *Στη γλώσσα που πρωτομίλησα. Τα ιδιωματικά ποιήματα του Κώστα Μόντη*, Λευκωσία 1980, σσ. 3-12 (αναδημοσίευση, με συμπληρώσεις: Γ. Κεχαγιόγλου - Μ. Πιερής, επιμ., *Δώδεκα Κείμενα για τον Κώστα Μόντη*, Αθήνα, «Ερμής», 1984, σσ. 115-127).

Πρόλογος στη συναγωγή των ιδιωματικών ποιημάτων (στην κυπριακή διάλεκτο) του Κ. Μόντη, με γραμματολογική, θεματική και κριτική επισκόπηση μιας διαλεκτικής παραγωγής τριάντα και περισσότερων χρόνων.

20. «Μερικά φιλολογικά ζητούμενα για τον Ελύτη», περ. *Αντί* 146 (29.2.1980 [=Αφιέρωμα στον Οδυσσέα Ελύτη]) 44-51.

«Ερευνητική αναφορά», κριτική αποτίμηση και προβολή προγραμματικών προτάσεων για την καλύτερη μελέτη του Ελύτη και του έργου του.

21. «Οι Ιστορίες της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Επιλογή και παρουσίαση – Ερευνητική αναφορά», περ. *Μαντατοφόρος* 15 (Μάρτ. 1980) 5-66.

Εκτενές και αναλυτικό άρθρο με επιλογή και κριτική παρουσίαση 26 αυτοτελών γραμματολογιών, 22 Ελλήνων και ξένων συγγραφέων, της περιόδου 1924 κ.ε. Η παρουσίαση προχωρεί και σε γενική επισκόπηση της έρευνας, προχωρώντας σε νέες προτάσεις στον τομέα του καταρτισμού Ιστοριών της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

22. «Η νεότερη κυπριακή λογοτεχνία μέσα στο πλαίσιο των Ιστοριών της νεοελληνικής λογοτεχνίας», περ. *Αντί* 151 (9.5.1980) 32-35.

Κριτική διερεύνηση ενός γραμματολογικού προβλήματος, της αντιπροσώπευσης της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας (κυρίως, 1878 κ.ε.) στις υπάρχουσες Ιστορίες της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

23. «Χίλιες και Μία Νύχτες: Σταθμοί στις τύχες του έργου και η μετάφραση του Κώστα Τριχογλίδη», περ. *Διαβάζω* 33 (Ιούλ. 1980) 42-59.

Πρώτη στην ελληνική βιβλιογραφία διεξοδική επιστημονική εισαγωγή στην αραβική αφηγηματική συλλογή *Alf Layla wa-Layla* (Χίλιες και Μία Νύχτες), και πρώτη δοκιμή παρουσίασης των ελληνικών μεταφράσεων και αποδόσεων (18ος αιώνας κ.ε.) και των λογοτεχνικών και άλλων επιδράσεων και «τυχών» ενός κορυφαίου έργου της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

24. «Ένα νέο ερέθισμα για τον προσανατολισμό της συγκριτικής γραμματολογίας μας: Η Ρωσική Λογοτεχνία του Μ. Αλεξανδρόπουλου», περ. *Αντί* 173 (13.3.1981) 41-46.

Κριτική βιβλιοκρισία του σπουδαίου τρίτομου έργου του πεζογράφου Μήτσου Αλεξανδρόπουλου *Η Ρωσική Λογοτεχνία (Από τον 11ον αιώνα μέχρι την Επανάσταση του 1917)*, Αθήνα 1977-1978, μαζί με συγκριτικογραμματολογικές και κριτικές παρατηρήσεις και προτάσεις για τις σχέσεις της προεπαναστατικής ρωσικής γραμματείας με τη βυζαντινή και νεότερη ελληνική γραμματεία.

25. «Κομνηνή Δ. Πηδώνια, Τα λόγια γλωσσικά στοιχεία στα έργα του Χορτάτση, Ιωάννινα 1977», περ. *Byzantinische Zeitschrift* 74 (1981) 49-53.

Αναλυτική βιβλιοκρισία της πρώτης μονογραφίας για τη γλώσσα του Γεωργίου Χορτάτση, της διδακτορικής διατριβής της Κ. Πηδώνια, με γλωσσικές, υφολογικές, γραμματολογικές και κριτικές παρατηρήσεις και προτάσεις.

26. «Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, “Ο Έρωτας στα Χιόνια”»: Γραμματική, Λογική και Ποιητική του Μεσαίου “Έρωτα”», στον τόμο *Φώτα Ολόφωτα. Ένα αφιέρωμα στον Παπαδιαμάντη και τον κόσμο του*, Αθήνα 1981, σσ. 233-285 (ανεπτυγμένη και διαφοροποιημένη μορφή βλ. και παραπάνω, I.6).

Φιλολογική ανάγνωση και ερμηνεία ενός σημαντικού διηγήματος του Παπαδιαμάντη, με αφετηρία τις δομικές και μορφολογικές αναλύσεις των R. Jakobson, Cl. Bremond και άλλων νεότερων ερευνητών, και με διεξοδικό σχολιασμό της αφηγηματικής τεχνικής και της θεματικής.

27. «“Νεότεροι Κύπριοι Ποιητές, 1960-1982”»: Ένα καλωσόρισμα», στον τόμο *Δεύτερη Πανελλήνια Ποιητική Συνάντηση. Νεότεροι Κύπριοι Ποιητές, 1960-1982*, Θεσσαλονίκη 1982, σσ. 13-25.

Γραμματολογικός Πρόλογος σε μικρή ανθολογία της νεότερης κυπριακής ποίησης, με μια πρώτη προσπάθεια κατάστρωσης σύντομου διαγραμμάτος της Κυπριακής Λογοτεχνίας, ιδίως της περιόδου 1960 κ.ε.

28. «“Θεματογραφία” της Πρώτης Μεταπολεμικής Ποιητικής Γενιάς», στον τόμο *Πρακτικά Πρώτου Συμποσίου Νεοελληνικής Ποίησης*, τ. 1, Αθήνα 1982, σσ. 59-68 (αναδημοσίευση: περ. *Folia Neohellenica* 4, 1982, σσ. 97-105).

Μεθοδολογική και κριτική ανάλυση μιας σειράς όρων («θεματογραφία», «θεματική», «θεματικό υλικό», «θέμα», «μοτίβο», «θεματικό στοιχείο», «θεματική δομή», «θεματολόγιο», «θεματοποίηση», «τόπος», κ.ά.) και εφαρμογή τους στην ποιητική παραγωγή της Πρώτης Μεταπολεμικής Γενιάς, με γραμματολογικές και κριτικές προτάσεις για τη μελέτη της περιόδου 1940/1944 κ.ε.

29. «Μια δική μας ιστορία (Τάκης Γραμμένος, *Τρίτη Ιστορία*, Αθήνα 1981)», περ. *Ο Πολίτης* 50-51 (Απρ.-Μάιος 1982) 108-116.

Αναλυτική κριτική και φιλολογική παρουσίαση του πρώτου ποιητικού βιβλίου του αρχαιολόγου Δ. Γραμμένου, εκπροσώπου της λεγόμενης «Γενιάς του 1970» και της ποίησης της Θεσσαλονίκης.

30. «Ο πρώτος χρόνος του “Κύκλου” της Λάρνακας: Όφεις ενός σύγχρονου περιοδικού», περ. *Αντί* 215 (1.10.1982) 42-43 (αναδημοσίευση: *Πρακτικά Β΄ Διεθνούς Κυπριολογικού Συνεδρίου*, τ. 3, Λευκωσία 1987 [1989], σσ. 587-590).

Πρώτη παρουσίαση ενός σύγχρονου κυπριακού περιοδικού «λόγου και τέχνης», με κριτική ανάλυση ζητημάτων παραγωγής και εμφάνισης και με τη διατύπωση μιας σειράς φιλολογικών ζητουμένων για τον κυπριακό τύπο της περιόδου 1878 κ.ε.

31. «Από τις “απλές μορφές” της αφήγησης, στην αφηγηματική λογοτεχνία. Μια ανάγνωση του ποιήματος “Εις την οδόν των Φιλελλήνων” του Ανδρέα Εμπειρικού» [μέρη I και II], περ. *Φιλολόγος* 29 (Οκτ. 1982) 163-184, 30 (Δεκ. 1982) 228-253 (διαφοροποιημένη και ανεπτυγμένη, μονογραφική μορφή βλ. παραπάνω, I.3).

Στο πρώτο μέρος σχολιάζονται διακρίσεις λογοτεχνικών γενών και ειδών, επιχειρείται εφαρμογή της παλαιότερης κατάταξης των «απλών μορφών» του A. Jolles στη νεοελληνική παραγωγή ιστορικών μαρτυριών, «απομνημονευμάτων» και λογοτεχνικών αφηγήσεων, και συζητούνται ή συσχετίζονται ποιητικά κείμενα των Σολωμού, Καβάφη, Κ. Μόντη και Κ. Χαραλαμπίδη και ημερολογιακά κείμενα και «απομνημονεύματα» της περιόδου 1897-1922. Στο δεύτερο επιχειρείται φιλολογική-αφηγηματολογική ανάγνωση και ερμηνεία του πεζού ποιήματος του Εμπειρικού «Εις την οδόν των Φιλελλήνων» (1963), κριτικός σχολιασμός διαπιστώσεων και απόψεων της ελληνικής βιβλιογραφίας και αξιοποίηση, για πρώτη φορά, ανέκδοτης μαγνητοφωνημένης συνομιλίας του ποιητή με φοιτητές (σήμερα στο «Αρχείο Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.).

32. «Ο βυζαντινός και μεταβυζαντινός *Συντίπας*: Για μια νέα έκδοση», περ. *Graeco-Arabica* 1 (1982) 105-130.

Πρώτη, στην ελληνική βιβλιογραφία, επιστημονική προσπάθεια εισαγωγής στη μεγάλη ανατολική αφηγηματική συλλογή *Βιβλίο του Σιντμπάντ (Sindbad/Syntipas κτλ.)*, καθώς και συγκεντρωτικής καταγραφής και διερεύνησης όλων των ελληνικών μεταφράσεων του έργου (11ος αιώνας κ.ε.), με παρακολούθηση της διάδοσης και των τυχών τους.

33. «Για μια νέα κριτική έκδοση και για μια πρώτη χρηστική ανθολογία του *Χρονικού του Μαχαιρά*», περ. *Ο Κύκλος (Λάφρακας)* 13 (Γεν.-Φεβρ. 1982 [=τέλη του 1982]) 8-10.

«Ερευνητική αναφορά» και προτάσεις για μια νέα κριτική έκδοση και για μια πρώτη χρηστική ανθολογία κειμένων του σημαντικού ιδιωματικού πεζού χρονικού *Εξήγησις της γλυκειάς χώρας Κύπρου...* του Λεόντιου Μαχαιρά (μέσα 15ου αιώνα).

34. «Η λογική της διήγησης στα βυζαντινά δημώδη αφηγηματικά κείμενα: Προβλήματα μεθόδου», περ. *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 32/3 (1982) 267-276.

Πρώτη ταξινόμηση των (αφηγηματικών, κυρίως) κειμένων της δημώδους βυζαντινής / πρώιμης νεοελληνικής γραμματείας από την άποψη των «ειδών» και της «ποιητικής» τους, με μια πρώτη δοκιμή ανάλυσης με βάση τη «μορφολογία» του Β. Προπ και τη «λογική της διήγησης» του Cl. Bremond.

35. «Οι έντυπες νεοελληνικές μεταφράσεις του 18ου αι.: Παρατηρήσεις και αποτιμήσεις», περ. *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 32/6 (1982) 229-237.

Κριτικές παρατηρήσεις για την κατάσταση της έρευνας σχετικά με τις νεοελληνικές έντυπες μεταφράσεις του 18ου αιώνα, και διατύπωση υποθέσεων και προτάσεων. Επίσης, ανακοινώνονται ορισμένα ανέκδοτα στοιχεία των βενετικών αρχείων.

36. «Από τη περίκλειστη πόλη-φάντασμα, στην περίοπτη Πόλη της Ανάληψης (Κυριάκος Χαραλαμπίδης, *Αμμόχωστος Βασιλεύουσα*, Αθήνα 1982)», περ. *Διαβάζω* 62 (9.2.1983) 75-78 (αναδημοσίευση: εφ. *Ο Φιλελεύθερος Λευκωσίας*, 3.4.1983).

Αναλυτική θεματική και κριτική παρουσίαση της συλλογής *Αμμόχωστος Βασιλεύουσα* (1982) του σημαντικού ελληνοκύπριου ποιητή της Δεύτερης Μεταπολεμικής Γενιάς Κ. Χαραλαμπίδη.

37. «Συνοπτικό πανόραμα της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας», περ. *Νέα Εποχή* (Λευκωσίας) 158 (Γεν.-Φλεβ. 1983) 926-930 (αναδημοσίευση: περ. *Έρεισμα* 1, Απρ.-Ιούν. 1985, σσ. 26-30).

Σύντομη εικόνα της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας από το 1945 κ.ε., με κριτική διαγραφή των περιόδων, γενεών, τάσεων και επιτεύξεων της νεοελληνικής ποίησης, πεζογραφίας, θεάτρου και κριτικής κατά τη μεταπολεμική περίοδο.

38. «Κ.Π. Καβάφη, “Θερμοπύλες”»: Σύντομο αναγνωστικό σχόλιο», περ. *Χάρτης* 5-6 (Απρ. 1983 [=Αφιέρωμα στον Κ. Π. Καβάφη]) 640-649.

Νέα ανάγνωση και ερμηνεία του ποιήματος «Θερμοπύλες» (1901), με δομική ανάλυση και φιλολογικό-κριτικό σχολιασμό χωρίων που έχουν δημιουργήσει ερευνητικά προβλήματα και οδήγησαν στη διατύπωση ποικίλων ερμηνευτικών σχημάτων.

39. «Θεοδότη Νικολάου, “Ζεστή μέρα του χειμώνα”»: Μια αναγνωστική προσέγγιση», στον τόμο *Σεμινάριο 2. Νέα Ελληνικά*, Αθήνα 1983, σσ. 34-70.

Φιλολογική ανάγνωση και ερμηνεία ποιήματος του σημαντικού ελληνοκύπριου μεταπολεμικού ποιητή Θ. Νικολάου (1981), και η πρώτη ουσιαστική φιλολογική εργασία για τον ποιητή και το λογοτεχνικό και κριτικό έργο του.

40. «Το σχήμα της κυπριακής λογοτεχνίας: 1960-1982», περ. *Αντί* 236 (8.7.1983 [=Αφιέρωμα στην *Κυπριακή Λογοτεχνία*] 46-49.

Διατύπωση, για πρώτη φορά, ενός ολοκληρωμένου γραμματολογικού, ερμηνευτικού και κριτικού «σχήματος» για τη νεότερη και ακμαιότερη φάση της ελληνοκυπριακής λογοτεχνίας.

41. «Από την Κεντρική Ασία ως την Ανδαλουσία: Δείγματα της λογοτεχνίας του Αραβικού Μεσαίωνα στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου, I (Συντίπας ή οι Πανουργίες και οι Μηχανορραφίες των Γυναικών, μετάφρ. Κ. Τριχογλίδη, Αθήνα 1982)», περ. *Διαβάζω* 73 (13.7.1983) 50-55 και II (*Το Περιβόλι της Αγάπης* (Άγνωστου Άραβα ποιητή), μετάφρ. Κ. Τριχογλίδη, Αθήνα 1982)», περ. *Διαβάζω* 74 (27.7.1983) 53-56.

Διπλό άρθρο: αρχικά παρουσιάζονται κριτικά η πρώτη ελληνική μετάφραση του *Σιντίπα* από τα αραβικά (Κώστας Τριχογλίδης, 1923) και η νεότερη ανατύπωσή της (1982), κατόπιν η πρώτη ελληνική μετάφραση της συλλογής ποιημάτων *Το Περιβόλι της Αγάπης* από τα αραβικά (Κώστας Τριχογλίδης, 1921 κ.ε.) και η νεότερη ανατύπωσή της (1982).

42. «Γ. Θ. Βαφόπουλος: Μια παρουσίαση», περ. *Διαγώνιος* 13 (Ιαν.-Απρ. 1983 [=Δεκ. 1983]) 91-101.

Παρουσίαση και γραμματολογική-κριτική τοποθέτηση του έργου του κορυφαίου ποιητή της Θεσσαλονίκης Γ. Θ. Βαφόπουλου, με διατύπωση θεματικών και γραμματολογικών παρατηρήσεων, εκτιμήσεων και προτάσεων για νέες κατατάξεις (κατά ποιητικές «περιοχές»: φιλοσοφική, ερωτική, σατιρική: κατά θεματικούς «κύκλους» και «όψεις»).

43. «Λεπτομέρειες στην τοιχογραφία του παλαιστινιακού αγώνα, μέσω μιας κυπριακής περιδιάβασης (*Σύγχρονοι Παλαιστίνιοι πεζογράφοι. Επιλογή-μετάφραση* Ντίνα Κατσούρη, Αθήνα 1983)», περ. *Διαβάζω* 85 (11.1.1984) 56-61.

Κριτική παρουσίαση της πρώτης σημαντικής ελληνικής μετάφρασης, μέσω της αγγλικής, νεότερης και σύγχρονης αραβικής-παλαιστινιακής πεζογραφίας (από την κύπρια ποιήτρια Ντίνα Παγιάση-Κατσούρη), με παρατηρήσεις για τη συγκριτική μελέτη νεοελληνικής και ανατολικών γραμματειών, καθώς και για όψεις της κυπριακής γραμματείας.

44. «Λίνος Πολίτης (1906-1982)», περ. *Ελληνικά* (1982-83 [=Μάρτιος 1984]) 7-22 (ελαφρώς περικομμένη αναδημοσίευση: στον τόμο *Μνήμη Λίνου Πολίτη*, 21.12.1982. *Κείμενα και Μαρτυρίες, Θεσσαλονίκη*, «“Τέχνη” Μακεδονική Καλλιτεχνική Εταιρεία», Δεκέμβριος 1983, σσ. 54-71).

Εκτενής νεκρολογία, με Συμπλήρωμα Εργογραφίας Λ. Ν. Πολίτη για τα χρόνια 1979-1982.

45. «Ζητήματα ρητορικής, λογικής και θεματικής δομής στον Απόκοπο του Μπεργαδή», στον τόμο *Αντίχαρη. Αφιέρωμα στον καθηγητή Σταμάτη Καρατζά*, Αθήνα, «Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο», 1984, σσ. 239-256.

Συστηματική μελέτη της «αφηγηματικότητας» του *Απόκοπου*, με προτάσεις ειδολογικού χαρακτηρισμού του εισαγωγικού τμήματος και του συνολικού ποιήματος (ως «ερωτικο-διδακτικού ονείρου») και με παρατηρήσεις για ασυνέπειες και χάσματα του κειμένου.

46. «Η πρώτη έντυπη ελληνική μετάφραση της διήγησης *Alf Layla wa-Layla* (*Χίλιες και Μία Νύχτες*), περ. *Graeco-Arabica* 3 (Μάιος 1984 [=Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνοαραβικών Σπουδών, μέρος II]) 213-228.

Πρώτη, στην ελληνική βιβλιογραφία, γενική επισκόπηση του νεοελληνικού «ανατολισμού» κατά τον 18ο αιώνα, καθώς και συμπεράσματα και νέα βιβλιογραφικά και φιλολογικά στοιχεία (αντλημένα από το Κρατικό Αρχείο Βενετίας) για την πρώτη, διμερή έντυπη ελληνική μετάφραση (1757-1794) της αραβικής αφηγηματικής συλλογής *Χίλιες και Μια Νύχτες*.

47. «Συμπληρωματικά για την *Ιστορία Πτωχολέοντος*», περ. *Ελληνικά* 34 (1982-83 [=1984]) 356-368.

Παρατηρήσεις και προτάσεις που συμπληρώνουν ή διορθώνουν την παλαιότερη διδακτορική διατριβή μου (βλ. παραπάνω, I.1), με αναίρεση ορισμένων παρατηρήσεων του Γ. Δανέζη.

48. «Δύο αβιβλιογράφητες εκδόσεις: *Μυθολογικόν Συντίπα* (1755) – *Αραβικόν Μυθολογικόν* (1846)», περ. *Ελληνικά* 34 (1982-83 [=1984]) 494-498.

Επισημαίνονται και περιγράφονται η αβιβλιογράφητη, δεύτερη έκδοση του *Μυθολογικόν Συντίπα* και μία αβιβλιογράφητη (η ένατη γνωστή) έκδοση του *Αραβικού Μυθολογικού* (=«Χαλιμάς»), με συνδυασμό αδημοσίευτων στοιχείων του Κρατικού Αρχείου Βενετίας.

49. «Νέα στοιχεία για ελληνικά έντυπα του 18. αιώνα: Ενδείξεις του βενετικού αρχειακού υλικού», περ. *Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης* 22 (1984) 233-250.

Ανακοίνωση νέων στοιχείων του Κρατικού Αρχείου Βενετίας (σειρά «*Riformatori dello Sudio di Padova*») για πολλά αβιβλιογράφητα ή βιβλιογραφημένα ελληνικά έντυπα του 18ου αιώνα (1705-1725, 1751-1780, 1789-1791).

50. «...Απρίλη απληροφόρητε...», περ. *ΟΝΟΜΑΤΑ, Revue Onomastique* 9 (1984 [=Αφιέρωμα στους καθηγητές Δ. Ι. Γεωργακά, Ι. Θ. Κακριδή και Κ. Τρουπάνη]) 141-144.

Για τη νοηματική αποκατάσταση ενός γνωστού πρώιμου δημοτικού τραγουδιού («Άσπρη ξανθή πανέμορφη...») προτείνεται και αιτιολογείται θεματικά και ειδολογικά μια αναγκαία διόρθωση («Απρίλη απληροφόρητε»=«Απρίλη άχαρε, χωρίς καλά μαντάτα κτλ.» αντί του «Απρίλη απριλοφόρητε» των εκδόσεων).

51. «Βουστρώνιος ή Μπουστρώνιος, Γεώργιος», «Γαζής, Άνθιμος», «Δαπόντες, Καισάριος», «Δεφαρανάς, Μάρκος», «Κάλβος, Ανδρέας», «Καμπούρογλου, Ιωάννης», «Καρέλλη, Ζωή», «Κναις (Knös), Μπαίριγε», «Σαββίδης, Γ(ιώργος) Π.», στην *Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια*, τ. 2: *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό*, Αθήνα, «Εκδοτική Αθηνών», 1984, σσ. 359-360, 384-385, τ. 3: *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό*, Αθήνα, «Εκδοτική Αθηνών», 1985, σσ. 242-243, 260, τ. 4: *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό*, Αθήνα, «Εκδοτική Αθηνών», 1985, σσ. 215-216, 239, 291, 410, τ. 9Α: *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό*, Αθήνα, «Εκδοτική Αθηνών», 1988, σ. 141-142.

9 γραμματολογικά (βιοεργογραφικά και κριτικά) λήμματα για λογοτέχνες και νεοελληνιστές.

52. «Η ποίηση του Γ. Θ. Βαφόπουλου: Μερικά «θέματα για ξετύλιγμα», περ. *Η Λέξη* 41 (Γεν. 1985) 9-15.

Προτείνονται πέντε θέματα για περαιτέρω φιλολογική και κριτική διερεύνηση, επιχειρείται κριτική επισκόπηση της προηγούμενης έρευνας και σημειώνονται νέες απόψεις για ποικίλες πλευρές του έργου του Γ. Θ. Βαφόπουλου.

53. Από την *αλληλογραφία των πρώτων δημοτικιστών*, II: 562 *Γράμματα των Ε. Γιανίδη, Ι. Δραγούμη, Α. Εφταλιώτη, Κ. Παλαμά, Α. Πάλλη, Δ. Ταγκόπουλου, Γ. Ψυχάρη κ.ά.*, Θεσσαλονίκη 1985 [*Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.*, Παράρτημα αριθ. 60], σσ. 401-406, 445-450, 559-636. [Σε συνεργασία με τον Πάνο Βασιλείου.]

Φιλολογική και υπομνηματισμένη έκδοση 59 ανέκδοτων επιστολών του Γ. Ψυχάρη και άλλων δημοτικιστών της περιόδου 1890-1931.

54. «Ματσού Μπασό, Επίσκεψη στο ιερό Κασίμα», περ. *Χάρτης* 19 (Φεβρ. 1986) 63-68. [Σε συνεργασία με την Αριστέα Παρίση.]

Σχολιασμένη μετάφραση, μέσω αγγλικής απόδοσης, ενός από τα μικρά «ταξιδιωτικά ποιητικά πεζά» του κλασικού ποιητή της Ιαπωνίας Matsuo Bashō (1644-1694), με συνοδευτικές σημειώσεις.

55. «Ο Σικελιανός μπροστά στη σύγχρονή του ιστορία», περ. *Νέα Εποχή Λευκωσίας* 179-180 (Ιούλ.-Οκτ. 1986) 496-503.

Σφαιρική παρουσίαση κειμένων του Σικελιανού που σχετίζονται με τον σχολιασμό σύγχρονών του ιστορικών γεγονότων.

56. «Χρονικό και λογοτεχνήματα: Τύχες του Λεόντιου Μαχαιρά στη νεοελληνική λογοτεχνία», στον τόμο *Αφιέρωμα στο Νίκο Σβορώνο*, τ. 2, Ρέθυμνο 1986, σσ. 405-442.

Πρώτο, στη βιβλιογραφία, σχεδίασμα της υποδοχής και των δημιουργικών τυχών του κυπριακού Χρονικού του Λεόντιου Μαχαιρά (15ος αιώνας) στη νεοελληνική λογοτεχνία (16ος αιώνας κ.ε., και, ιδιαίτερα, 1873 - δεκαετία του 1980).

57. «Ανέκδοτα στοιχεία για τον Καισάριο Δαπόντε από το χειρόγραφο Βυτίνας αριθ. 1», περ. *Ο Εραμιστής* 18 (1986) 35-56.

Ανακοίνωση αξιολογών ανέκδοτων στοιχείων για τμήμα της ζωής (1747-1765) και της συγγραφικής παραγωγής του σημαντικού συγγραφέα του 18ου αιώνα Κωνσταντίνου-Καισάρου Δαπόντε, από αυτόγραφο τμήμα σύμμικτου κώδικα της Κοινοτικής Βιβλιοθήκης της Βυτίνας.

58. «Post-Byzantine Period: The Role of the Sea in the Cultural Life of Hellenism», στον τόμο *A. Δεληβοριάς (επιμ.), Greece and the Sea. Catalogue of the Exhibition... in honour of Amsterdam Cultural Capital of Europe 1987*, Amsterdam, «Cultural Capital of Europe 1987», σσ. 90-94 (αναδημοσίευση, με τίτλο: «Λόγου θαλάσσιος πλους: Λογοτεχνία και πνευματική ζωή ως το 1821», περ. *Το Τέταρτο* 18, Οκτ. 1986, σσ. 57-59).

«Πανοραμική» θεματική επισήμανση και σχολιασμός λογοτεχνικών έργων της δημόδους υστερομεσαιωνικής και της πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας ως την Επανάσταση του 1821 με χρήση του θέματος της θάλασσας (αποδημία-ταξίδι, μετανάστευση, εμπόριο, ναυάγιο-θάνατος, πολιτισμικές και άλλες μεταφορές κτλ.).

59. «Για μια νέα έκδοση του Απολλώνιου: Παρατηρήσεις και προτάσεις», στον τόμο *H. Eideneier (επιμ.), Neograeca medii aevi. Text und Ausgabe. Akten zum Symposion Köln 1986* [Neograeca medii aevi, I], Köln, «Romiosini», 1987, σσ. 179-203.

Παρουσίαση-επισκόπηση των δεδομένων που αφορούν την παράδοση του νεοελληνικού έμμετρου Απολλώνιου της Τύρου (14ος αιώνας κ.ε.), με νέες παρατηρήσεις και προτάσεις και διατύπωση των αρχών μιας σχεδιαζόμενης καινούριας έκδοσης.

60. «Τύχες της βυζαντινής ακριτικής ποίησης στη νεοελληνική λογοτεχνία: Σταθμοί και χρήσεις. Αποτιμήσεις», περ. *Ελληνικά* 37 (1986 [=1987]) 83-109.

«Πανοραμική» κατάστρωση του υλικού που μπορεί να εντοπίσει μια πρόχειρη σχετική έρευνα, και «ερευνητική αναφορά», όπου επισημαίνονται, περιγράφονται και σχολιάζονται οι κύριοι σταθμοί που γνώρισαν οι τύχες της βυζαντινής ακριτικής ποίησης και της επικής μυθιστορίας του *Διγενή Ακρίτη* στη νεοελληνική λογοτεχνία (12ος-20ός αιώνας).

61. «Πρώτες εκδόσεις της Ριμάδας του Απολλώνιου: Νέα στοιχεία», περ. *Ελληνικά* 37 (1986 [=1987]) 145-159.

Νέα στοιχεία βιβλιογραφικής έρευνας για το πρώτο στάδιο της έντυπης παράδοσης της νεοελληνικής Ριμάδας του Απολλώνιου της Τύρου (εντοπισμός και παρουσίαση αβιβλιογράφητης έκδοσης του 1534, στοιχεία για έκδοση της περιόδου 1524-1526).

62. «Modern Greek Orientalism and Literary Responses to the Arabic East (18th Century-ca. 1830)», στον τόμο A. Moalla (επιμ.), *Orient et Lumières. Colloque de Lattaquié 29 Septembre-2 Octobre 1986* [Université de Grenoble III, Recherches et Travaux, Hors série5], Grenoble 1987, σσ. 75-83.

Επισκόπηση και σχολιασμός μερικών από τους τρόπους λογοτεχνικής, κριτικής και πολιτισμικής πρόσληψης της αραβικής γραμματείας από τον Νεότερο Ελληνισμό (18ος αιώνας-1830).

63. «Διαβάζοντας ποιήματα από την Οκτάνα: “Αι Λέξεις”», στον τόμο Ν. Βαλαωρίτης κ.ά., *Μνήμη Ανδρέα Εμπειρίκου. Εκδηλώσεις στην Άνδρο (10-11.8.1985) για τα δέκα χρόνια από το θάνατό του*, Αθήνα, «Ύψιλον», 1987, σσ. 93-125 (συμπληρωμένη και διαφοροποιημένη αναδημοσίευση και αυτοτελώς, βλ. παραπάνω, I.6).

Αποτίμηση της αναγνωστικής ιστορίας ενός αξιόλογου πεζού ποιήματος του Εμπειρίκου, σχολιασμός όψεων της εκδοτικής και «γραμματικής» του μορφής, παρατηρήσεις και προτάσεις για το θεματικό «υλικό» και τη «δομή» του ποιήματος, ανίχνευση του «μορφικού τύπου» του.

64. «Η διδασκαλία της παιδικής λογοτεχνίας στη ΣΕΛΔΕ και στη ΣΕΛΜΕ», στον τόμο *Το παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο. Έργο Τέχνης; Μέσο αγωγής;...*, Αθήνα, Πατάκης, 1987, σσ. 109-116.

Παρατηρήσεις και σκέψεις για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη στοιχειώδη και μέση εκπαίδευση και στις σχετικές μετεκπαιδεύσεις εκπαιδευτικών.

65. «Ελληνικές τύχες της Μορφολογίας του Παραμυθιού», στον τόμο Α. Παρίση, Β. Γ. Προπ, *Μορφολογία του Παραμυθιού. Η διαμάχη του Κ. Λεβι-Στρως με τον Β. Γ. Προπ και άλλα κείμενα*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, ¹1987, σσ. 329-368.

Κριτική μελέτη των ποικίλων άμεσων ή έμμεσων ελληνικών τυχών και «ανταποκρίσεων» στο θεμελιώδες βιβλίο του ρώσου λαογράφου Βλαδίμηρου Γ. Προπ για τη δομιστική («μορφολογική») ανάλυση του ηρωικού (μαγικού) παραμυθιού και παρόμοιων αφηγηματικών κειμένων.

66. «Translations of Eastern “Novels” and their Influence on Late Byzantine and Modern Greek Fiction (11th-18th Centuries)» στον τόμο R. Beaton (επιμ.), *The Greek Novel AD 1-1985*, London-New York-Sydney, «Croom Helm», 1988, σσ. 156-166.

Ανιχνεύονται ζητήματα σχετικά με τη συμβολή της ανατολικής αφηγηματικής (φανταστικής και διδακτικής) πεζογραφίας στη διαμόρφωση της υστερομεσαιωνικής και νεοελληνικής πεζογραφίας ως τα τέλη του 18ου αιώνα.

67. «Modern Greek Orientalism: A Preliminary Survey of Literary Responses to the Arab World», περ. *Modern Greek Studies Yearbook* 3 (1987 [=1988]) 75-97 (αναδημοσίευση, σε συνοπτική και διαφοροποιημένη ελληνόγλωσση μορφή: «Νεοελληνικός Ανατολισμός: Συνέχεια και ασυνέχεια στις γραμματειακές προσεγγίσεις του αραβικού κόσμου», στον τόμο *Μνήμη Λίνου Πολίτη* [Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., Τμητικός Τόμος στη Μνήμη Λίνου Πολίτη], Θεσσαλονίκη 1988, σσ. 157-165).

Ολοκληρωμένη παρουσίαση μιας παραμελημένης, ως τώρα, όψης του νεοελληνικού «ανατολισμού», που δείχνει τον πλούτο και το ενδιαφέρον του υλικού των γραμματειακών επαφών Ελληνισμού και Μέσης Ανατολής και την ανάγκη επέκτασης της έρευνας και προς την πλευρά των συνθετότερων επαφών με την τουρκική και άλλες ανατολικές και ασιατικές γραμματείες.

68. «Ο νεοελληνιστής Λίνος Πολίτης», στον τόμο *Μνήμη Λίνου Πολίτη*, Θεσσαλονίκη, «Α.Π.Θ.», 1988 [ΕΕΦΣ, Τμητικός Τόμος στη Μνήμη Λίνου Πολίτη], σσ. 17-25.

Σφαιρική παρουσίαση του έργου και της προσωπικότητας του Α. Ν. Πολίτη ως νεοελληνιστή.

69. «Τα πεζά του Άντη Χατζηαδάμου. Ένας σύγχρονος Κύπριος και Κοσμοπολίτης Ονοματοποιός», περ. *Πόρφυρας* 46 (Ιουλ.-Σεπτ. 1988) 247-258 (αναδημοσίευση: περ. *Αντίποδες / Antipodes* Μεμβούρνης 23/24, Δεκ. 1988 [=1989], σσ. 90-99).

Πρώτη αναλυτική φιλολογική και κριτική παρουσίαση του πεζογραφικού έργου ενός ενδιαφέροντος εκπροσώπου της λεγόμενης «Πρώτης Γενιάς της Κυπριακής Δημοκρατίας», και της ελληνικής λογοτεχνίας της «περιφέρειας» και της «διασποράς-μετανάστευσης».

70. «Ντία Φιλιππίδου / Dia M. L. Philippides, *Η Θυσία του Αβραάμ στον Υπολογιστή. Λεξιλογικοί Πίνακες και Υφολογικά Σχόλια / The Sacrifice of Abraham on the Computer. A Concordance, Word-Indexes and Stylistic Remarks*, Αθήνα 1986», περ. *Ελληνικά* 38 (1987 [=1988]) 195-205.

Βιβλιοκρισία του πρωτοποριακού, για τη μελέτη των κειμένων και της γλώσσας της Κρητικής Λογοτεχνίας, βιβλίου της ελληνοαμερικανίδας ερευνήτριας Ντ. Φιλιππίδου, με πρόσθετες μεθοδολογικές προτάσεις βελτίωσης.

71. «Αικατερίνη Κουμαριανού - Λουκία Δρούλια - Evro Layton, *Το Ελληνικό Βιβλίο (1476-1830)*, Αθήνα, 1986», περ. *Ελληνικά* 38 (1987 [=1988]) 205-221.

Εκτενής βιβλιοκρισία ενός σημαντικού συλλογικού βιβλίου-λευκώματος για την εμφάνιση και εξέλιξη του νεοελληνικού (έντυπου) βιβλίου ως το 1830, με πολλές παρατηρήσεις και διορθώσεις.

72. «M. I. Manusakas - W. Puchner, *Die vergessene Braut. Bruchstücke einer unbekannteren kretischen Komödie des 17. Jahrhunderts in der griechischen Märchenvarianten vom Typ AaTh 313c* [Österreich. Akademie d. Wissenschaften, philos.-histor. Kl., Sitzungsberichte, 436. Mitteilungen des Instituts für

Gegenwartsvolkskunde, 14], Wien, "Verlag d. Österr. Akademie d. Wissenschaften", 1984», περ. *Byzantinische Zeitschrift* 81 (1988) 59-62.

Βιβλιοκρισία μονογραφίας/έκδοσης που αφορά τη γραμματειακή (νοβελιστική, παραμυθική και, υπό αίρεση, «θεατρική») παράδοση ενός αποσπασματικά παραδομένου, πιθανότατα κρητικού, αναγεννησιακού έργου («Φιορεντίνος και Ντολτσέτα»), με παρατηρήσεις, προτάσεις βελτίωσης, αλλά και λελογισμένη αμφισβήτηση του ειδολογικού προσδιορισμού του έργου ως «κωμωδίας».

73. «Τρεις αβιβλιογράφητες εκδόσεις του 16ου αιώνα», *Τετράδια Εργασίας* 10 (1988) 451-470.

Περιγραφή σημαντικών ευρημάτων: της παλαιότερης γνωστής, και μάλλον πρώτης, έντυπης έκδοσης του *Απολλώνιου της Τύρου* (1524), της παλαιότερης γνωστής έκδοσης του *Βίου και των Μύθων Αισώπου* (1524) και άγνωστης (μάλλον της πρώτης) έκδοσης του *Θησαυρού του Δαμασκηνού Στουδίτη* (1557), με άγνωστες πληροφορίες για τη δραστηριότητα του εκδότη και βιβλιεμπόρου του 16ου αιώνα Μανόλη Γλυζούνη.

74. «The Discontinuity of Greek Literary Responses to the Arab World (18th-20th Centuries)», περ. *Journal of Modern Greek Studies* 7, 1 (Μάιος 1989) 65-76.

Τροποποιημένη και βιβλιογραφικά συμπληρωμένη μορφή δημοσιευμάτων μου για τον νεοελληνικό «ανατολισμό».

75. «Ιστορία και ποιητικό ήθος: Κυπριακά παραδείγματα της δεκαπενταετίας 1974-1989», περ. *Η Λέξη* 85-86 (Ιούν.-Αύγ. 1989) 616-627 (αναδημοσίευση, σε πληρέστερη και διαφοροποιημένη μορφή: «National and Poetic Ethics: The Case of Cypriot Literature (1985-1988)», *Journal of Modern Hellenism* 7, 1990, σσ. 1-35).

Κριτική παρουσίαση σημαντικών επιτευγμάτων της Κυπριακής Λογοτεχνίας ύστερα από το 1974, με έμφαση στη σχέση ιστορίας-λογοτεχνίας και στα λεγόμενα «κείμενα ποιητικής».

76. «Η λογοτεχνική ιστορία της Θεσσαλονίκης από το 1912 ως σήμερα (Συνοπτικό σχεδιάσμα)», περ. *Νέα Εποχή* Λευκωσίας 199 (1989) 12-17 (αναδημοσίευση: περ. *Πρατήριο τέχνης + άλλων Θεσσαλονίκης* 3, 1989, σσ. 5-6, 4, 1990, σσ. 21-23· γερμανική μτφρ. Eleonore Bung: «Die Literaturgeschichte Thessalonikis von 1912 bis heute», στον τόμο N. Eideneier - H. Eideneier, επιμ., *Thessaloniki. Bilder einer Stadt*, Köln, «Romiosini», 1992, σσ. 129-136).

Γραμματολογικό και κριτικό διάγραμμα των λογοτεχνικών εξελίξεων στη Θεσσαλονίκη του 20ού αιώνα.

77. «Victor Hugo dans les lettres grecques (1885-1985): Esquisse de la fortune de son œuvre, évaluations, perspectives», περ. *Folia Neohellenica* 8 (1987-1989) 19-28 (διαφοροποιημένη αναδημοσίευση, με τίτλο: «Sur la fortune de Victor Hugo dans les lettres grecques (1885-1985)», περ. *Ελληνικά* 41, 1990 [=1991], σσ. 131-138).

Επισκόπηση και αποτίμηση των κύριων νεοελληνικών μεταφραστικών, λογοτεχνικών και κριτικών τυχών του V. Hugo και των έργων του κατά τον πρώτο αιώνα ύστερα από τον θάνατό του.

78. «Προτάσεις για το “Carmen Seculare” του Σολωμού», περ. *Αριάδνη. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης* 5 [Αφιέρωμα στον Στυλιανό Αλεξίου], Ρέθυμνο 1989 [=1990], σσ. 407-431 (αναδημοσίευση: στον τόμο 2+7 *Εισηγήσεις για το Διονύσιο Σολωμό*, Αθήνα, «Περίπλους», 1997, σσ. 39-58).

Μονογραφική εξέταση ενός από τα ενδιαφέροντα έργα της τελευταίας σολωμικής δεκαετίας, με νέες εκδοτικές και ερμηνευτικές προτάσεις.

79. «*Eine Sprachlehre von der Hohen Pforte... mit Beiträgen von T. Berger, Chr. Correll, G. S. Henrich und W. Lehfelddt, hrsg. von W. Lehfelddt, Köln-Wien 1989*», περ. *Ελληνικά* 40 (1989 [=1990]) 186-190.

Βιβλιοκρισία μιας σημαντικής κριτικής έκδοσης σημαντικών πολύγλωσσων μνημείων των πρώτων αιώνων της τουρκικής κατάκτησης και της τουρκοκρατίας στα Βαλκάνια και την Εγγύς Ανατολή, με μεγάλο ενδιαφέρον για την κοινή νεοελληνικά και ιδιώματά της.

80. «Georg Danezis, *Spaneas: Vorlage, Quellen, Versionen...*, München 1987», περ. *Βυζαντινά* 15 (1989 [=1990]) 484-490.

Εκτενής βιβλιοκρισία διδακτορικής διατριβής, με πολλές παρατηρήσεις και προτάσεις.

81. «Γ. Μ. Σηφάκη, *Για μια ποιητική του ελληνικού δημοτικού τραγουδιού*, Ηράκλειο 1988», περ. *Ελληνικά* 40 (1989 [=1990]) 464-472.

Εκτενής βιβλιοκρισία ενός σημαντικού θεωρητικού εγχειριδίου, με παρατηρήσεις και προτάσεις.

82. «Προτάσεις για την “Εγκωμη” του Σεφέρη», περ. *Πόρφυρας* 52 (Γεν.-Μάρ. 1990) 103-121 (αναδημοσίευση: *Πρακτικά Συμποσίου Σεφέρη (Αγία Νάπα, 14-16 Απριλίου 1988)*, Λευκωσία, Μορφωτική Υπηρεσία Υπουργείου Παιδείας [Κύπρου]-Συμβούλιο Βελτιώσεως Αγίας Νάπας, 1991, σσ. 253-270, 271-272).

Μονογραφική εξέταση ενός μείζονος ποιήματος του Σεφέρη, με διόρθωση παλαιότερων πληροφοριών και ερμηνευτικών κατευθύνσεων και προτάσεις νέου «γενεαλογικού» και ερμηνευτικού σχήματος (σχήμα «μυητικής διαδρομής»).

83. «Το λυρικό σώμα μιας άγρυπνης συνείδησης: Μικρός πρόλογος στα *Ποιήματα* του Γ. Θ. Βαφόπουλου», στον τόμο Γ. Θ. Βαφόπουλος, *Απαντα τα Ποιητικά*, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 1990, σσ. 11-19.

Φιλολογική και κριτική εισαγωγή στο ποιητικό έργο του Γ. Θ. Βαφόπουλου.

84. «Γραμματολογικά ζητούμενα της Κυπριακής λογοτεχνίας: μερικά πρώτα αξιώματα», *Ακτή Λευκωσίας* 3 (1990) 322-327.

Κριτική παρουσίαση φιλολογικών ζητουμένων για τη μελέτη της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας.

85. «Πανεπιστημιακή διδασκαλία και έρευνα της Κυπριακής λογοτεχνίας: μερικές χρήσιμες διευκρινίσεις», *Ακτή Λευκωσίας* 3 (1990) 328-333.

Κριτική αντιμετώπιση φιλολογικών απόψεων που υποτιμούν ή περιθωριοποιούν τη νεότερη Κυπριακή Λογοτεχνία και τη μελέτη της.

86. «Post-War Poetry in Macedonia: History, people and locality», στον τόμο A. M. Tamis (επιμ.), *Macedonian Hellenism*, Melbourne 1990, σσ. 265-282 (αναδημοσιεύσεις, με τον τίτλο: «Μεταπολεμική ποίηση στη Μακεδονία και τη Θεσσαλονίκη: Ιστορία, άνθρωποι και τόπος», περ. *Επιθέσεις* 4, Οκτ. 1989, σσ. 40-42, και με τον τίτλο: «Μεταπολεμική ποίηση στη Μακεδονία: ιστορία, άνθρωποι και τόπος», περ. *Νέα Εποχή* Λευκωσίας 209, 1991, σσ. 21-33).

Γραμματολογικό-κριτικό διάγραμμα για τη μεταπολεμική ποίηση στη θεσσαλονίκη και τη Μακεδονία.

87. «R. Beaton, *The medieval Greek romance*, Cambridge 1989», περ. *Ελληνικά* 41 (1990) 158-171.

Εκτενής βιβλιοκρισία μιας σημαντικής μονογραφίας για το λόγιο και δημώδες υστεροβυζαντινό μυθιστόρημα, με πολλές παρατηρήσεις και προτάσεις.

88. «Α. Πολίτης (επιμ.), *Νέα Ιστορία Αθέσθη του Κυθηρέου...*, Αθήνα 1983» και «Α. Ταμπάκη, *Ο Μολιέρος στη φαναριώτικη παιδεία...*, Αθήνα 1988», περ. *Ελληνικά* 41 (1990) 171-187

Δύο εκτενείς βιβλιοκρισίες για δύο εκδόσεις του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, με παρατηρήσεις και διορθώσεις, ιδίως για την πρώτη.

89. «Ξενογλωσσες εκδόσεις ελληνικών τυπογραφείων της Βενετίας. Συμπληρωματικά στοιχεία για τον 18ο αιώνα», περ. *Ελληνικά* 41 (1990) 287-311.

Ανακοίνωση άγνωστων βιβλιογραφικών στοιχείων, με βάση αρχειακές έρευνες στη Βενετία.

90. «Αβιβλιογράφητη έκδοση της Ριμάδας του Αλεξάνδρου (*Ιστορία ... Αλεξάνδρου*, Βόρτολις, 1770)», περ. *Ελληνικά* 41 (1990) 382-384.

Ανακοίνωση άγνωστων βιβλιογραφικών στοιχείων, με βάση έρευνα σε ξένες βιβλιοθήκες.

91. «Η πρώτη γνωστή νεοελληνική μετάφραση του *Δον Κιχώτη*», στον τόμο *Τιμητικός τόμος στη μνήμη Σταμάτη Καρατζά*, Θεσσαλονίκη 1990, σσ. 175-184.

Ανασχευή παλαιότερων απόψεων για το περιεχόμενο, την πατρότητα και τη χρονολόγηση της πρώτης γνωστής ελληνικής μετάφρασης του Δον Κιχότη και ανακοίνωση άγνωστου χειρόγραφου τμήματος της ίδιας μετάφρασης (νουβέλα «El curioso impertinente»).

92. «Η λεγόμενη “Σκιά του Ομήρου” και οι σολωμικές “επιφάνειες ποιητών”/“επιφάνειες σε ποιητές”: Μερικές αναγνωστικές αντιδράσεις», περ. *Ακτή Λευκωσίας* 5 (1990) 32-47, και 6 (1991) 135-151 (αναδημοσίευση: στον τόμο Σ. Α. Σκαρτσής, επιμ., *Πρακτικά Δέκατου Συμποσίου Ποίησης. Διονύσιος Σολωμός*, Πάτρα, «Αχαϊκές Εκδόσεις», 1992, σσ. 131-177).

Μονογραφική εξέταση ενός από τα ενδιαφέροντα έργα της πρώιμης σολωμικής παραγωγής, με πρόταση νέων εκδοτικών, ερμηνευτικών και διακειμενικών λύσεων.

93. «1790-1800: Γέννηση, αναβίωση, ανατροφοδότηση ή επανεκτίμηση της ελληνικής ερωτικής πλασματικής πεζογραφίας;», περ. *Comparaison / Σύγκριση* 2-3 (1991) 53-62.

Νέες απόψεις για την «πρόσληψη» του αρχαίου ελληνικού μυθιστορήματος και τη «δημιουργία» της νεοελληνικής ερωτικής-κοινωνικής διηγηματογραφίας από τα τέλη του 18ου αιώνα.

94. «Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Λαϊκά Βιβλία: Προκαταρκτικά γραμματολογικά-ειδολογικά και βιβλιογραφικά ζητήματα», περ. *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος του Τμήματος Φιλολογίας* 1 (1991) 249-260.

Οργανωμένη διατύπωση θεωρητικού σχήματος και συγκεκριμένων ταξινομήσεων και προτάσεων για τα λεγόμενα «αναγνώσματα του Νέου Ελληνισμού» (16ος-19ος αιώνας).

95. «Ο Σολωμός και η προσολωμική νεοελληνική λογοτεχνία: προτάσεις για έρευνα», στον τόμο *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου για το σολωμικό έργο (19-21 Μαΐου 1991)*, Ζάκυνθος 1991, σσ. 17-32.

Διερεύνηση του αρκετά αδιερεύνητου χώρου των διακειμενικών σχέσεων του Σολωμού με τη φαναριωτική παράδοση της εποχής του Διαφωτισμού.

96. «Contemporary Cypriot Literature and the «frame» of Modern Greek Literature: A provincial, local, marginal, peripheral, independent, autonomous, self-sufficient or self-determined literature?», περ. *Journal of Mediterranean Studies* 2 (1992) 240-255 (αναδημοσίευση, με τίτλο: «Η σύγχρονη Κυπριακή λογοτεχνία και το πλαίσιο της Νεοελληνικής λογοτεχνίας: μια επαρχιακή, τοπική, περιθωριακή, περιφερειακή, ανεξάρτητη, αυτόνομη, αυτοτελής ή αυτοδιάθετη λογοτεχνία;», περ. *Νέα Εποχή Λευκωσίας* 3/214, 1992, σσ. 19-33).

Συγκροτημένη συζήτηση γραμματολογικών και ιδεολογικών ζητημάτων για τις σχέσεις της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας με την ευρύτερη Νεοελληνική Λογοτεχνία.

97. «Θέσεις, αντιθέσεις και συνθέσεις στην ποίηση της Ντίνας Κατσούρη: Σκέψεις πάνω στη διαλεκτική μιας άκαμπτης λυρικής προσωπικότητας», περ. *Πνευματική Κύπρος* Λευκωσίας 33, 369, 1993, σσ. 14-31.

Φιλολογική-κριτική μελέτη για το έργο μιας κύπριας ποιήτριας και μεταφράστριας της λεγόμενης «Πρώτης Γενιάς της Κυπριακής Δημοκρατίας».

98. «Progress in [Cypriot] Literature», στον τόμο J. Charalambous - G. Georgallides (επιμ.), *Focus on Cyprus. Proceedings of the Symposia Cyprus on the Threshold of the European Community*, London, University of North London Press, 1993, σσ. 165-174.

Σύντομη παρουσίαση λογοτεχνικών εξελίξεων στην Κύπρο της περιόδου της Ανεξαρτησίας.

99. «Στις όχθες του Μαν-δραγόρα ή Laboremus pro humanitate: Σπασμωδικό συναναγνωστικό σημείωμα για τη Ζωή εν τάφῳ του μακεδονικού Μυριβήλη», περ. *Διαβάζω* 309 (1993) 60-70.

Φιλολογική ανάγνωση ειδικών (ανθρωπολογικών, ιδεολογικών και ιστοριοπολιτικών) όψεων των πρώτων μορφών του μυθιστορήματος του Μυριβήλη.

100. «Ειδολογικές και εκδοτικές προτάσεις για τα Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Λαϊκά Βιβλία», στον τόμο N. M. Παναγιωτάκης (επιμ.), *Αρχές της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρακτικά του Δευτέρου Διεθνούς Συνεδρίου «Neograeca Medii Aevi» / Origini della letteratura neograeca. Atti del Secondo Congresso Internazionale «Neograeca Medii Aevi»*, τ. 1, Βενετία 1993, σσ. 74-99.

Συνέχιση και συμπλήρωση του αριθ. 8 (βλ. παραπάνω), με εκδοτικές, ιδίως, παρατηρήσεις και προτάσεις.

101. «Νεοελληνική πεζογραφία με ανατολική προέλευση και η αναβίωση της νεοελληνικής πεζογραφικής μυθοπλασίας στον 18ο αιώνα», περ. *Graeco-Arabica* 5 (1993) 287-293.

Διερεύνηση της συμβολής της ανατολικής (αραβικής κτλ.) ή ανατολικής προελεύσεως πεζογραφίας για τα πρώτα σημαντικά βήματα της νεοελληνικής πεζογραφίας στον 18ο αιώνα.

102. «Neugriechische populare Lesestoffe. Vorüberlegungen zu bibliographischen sowie literatur- und gattungsgeschichtlichen Fragen», στον τόμο K. Roth (επιμ.), *Südosteuropäische Populärliteratur im 19. und 20. Jahrhundert*, München, Südosteuropa-Gesellschaft/Münchner Vereinigung für Volkskunde, 1993, σσ. 55-66.

Συστηματοποίηση παρατηρήσεων για την ορολογία και ειδολογικά ζητήματα των λεγομένων «αναγνωσμάτων του Νέου Ελληνισμού» ή «Νεοελληνικών Λογοτεχνικών Λαϊκών Βιβλίων».

103. «Digenes Akrites in prose: the Andros version in the context of Modern Greek literature», στον τόμο R. Beaton - D. Ricks (επιμ.), *Digenes Akrites. New Approaches to Byzantine Heroic Poetry*, London, «Variorum», 1993, σσ. 116-130 (διευρυμένη αναδημοσίευση, με τίτλο: «Ο πεζός Διγενής

Ακρίτης: Η παραλλαγή της Άνδρου και το νεοελληνικό γραμματειακό της πλαίσιο», περ. *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος του Τμήματος Φιλολογίας* 3, 1993, σσ. 313-339).

Επανεξέταση της ενδιαφέρουσας, μοναδικής πεζής διασκευής του Διγενή Ακρίτη στις αρχές του 17ου αιώνα, με πρόσθετες παρατηρήσεις για τις τύχες της βυζαντινής δημώδους επικής μυθιστορίας.

104. «Όφεις του νεοελληνικού “ανατολισμού”: Η συμβολή των Κυπρίων λογοτεχνών της Αιγύπτου», στον τόμο *Πρακτικά Συμποσίου «Οι Κύπριοι λογοτέχνες της Αιγύπτου»* (Λευκωσία, 11-12 Απριλίου 1991), Λευκωσία, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας [Κύπρου], 1993, σσ. 29-48.

Από την άποψη του λογοτεχνικού «ανατολισμού», εξετάζεται λεπτομερέστερα το έργο μιας ομάδας κύπριων λογοτεχνών που έζησαν στην Αίγυπτο κατά το πρώτο μισό του 20ού αιώνα, με έμφαση στον σημαντικό πεζογράφο και κριτικό Γ. Φ. Περίδη.

105. «Βολταίρου, Τα περί τον Σαδίκην ή την Ειμαρμένην..., φιολ. επιμ. Μ. Μητσού, Αθ. 1991» και «Μισμαγιά. Ανθολόγιο Φαναριώτικης ποίησης κατά την έκδοση Ζήση Δαούτη..., επιμ. Α. Φραντζή, Αθ. 1993», περ. *Ελληνικά* 43 (1993) 448-469 [βιβλιοκρισίες].

Δύο εκτενείς βιβλιοκρισίες για δύο επανεκδόσεις έργων των αρχών του 19ου αιώνα, με παρατηρήσεις και πολλές διορθώσεις.

106. «David Pinault, *Story-telling techniques in the Arabian Nights*, Leiden-New York-Köln 1992», περ. *Journal of Oriental and African Studies* 5 (1993) 135-138.

Εκτενής βιβλιοκρισία μιας σημαντικής αφηγηματολογικής μονογραφίας, με επισκόπηση των σύγχρονων ανατολιστικών ερευνών.

107. «Ένας Οθωμανός Αίσωπος στην αυλή των Μαυροκορδάτων και του Όθωνα: Οι πρώτες σωζόμενες ελληνικές μεταφράσεις του *Νασρεντίν Χότζα*», περ. *Μολυβδοκονδυλοπελεκτητής* 4 (1993) 7-41 (διαφοροποιημένη αναδημοσίευση, με τίτλο: «Ένας Οθωμανός Αίσωπος στην αυλή των Μαυροκορδάτων: Οι πρώτες σωζόμενες χειρόγραφες ελληνικές μεταφράσεις του *Νασρεντίν Χότζα*», στον τόμο *Όφεις της λαϊκής και της λόγιας νεοελληνικής λογοτεχνίας. 5η Επιστημονική Συνάντηση αφιερωμένη στον Γιάννη Αποστολάκη, Θεσσαλονίκη, 14-16 Μαΐου 1992* [ΕΕΦΣΠΘ. Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, Παράρτημα αριθ. 5], Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1994, σσ. 159-181).

Πρώτη ανακοίνωση και έκδοση αρχαιόγλωσσων αποδόσεων 6 τουρκικών ιστοριών-ανεκδότων του Nasreddin Hoca στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες κατά την πρώιμη φαναριωτική περίοδο: διδακτικό υλικό αρχαιομάθειας μετά τέρψεως, αλλά και οι πρώτες μεταφράσεις τέτοιων ιστοριών σε ευρωπαϊκή γλώσσα.

108. «Panagiotis A. Agapitos, *Narrative Structure in the Byzantine Vernacular Romances. A Textual and Literary Study of Kallimachos, Belthandros and Libistros*, München 1991» και «Panagiotis A.

Agapitos and Ole L. Smith, *The Study of Medieval Greek Romance: A Reassessment of Recent Work*, Copenhagen 1992», περ. *Ελληνικά* 44 (1994) 200-223.

Δύο εκτενείς βιβλιοκρισίες για δύο μελέτες που αφορούν τη δημόδη ερωτική-ιπποτική υστερομεσαιωνική μυθιστορία, με πολλές παρατηρήσεις και προτάσεις.

109. «“Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...” (Ο. Ελύτης, *Ήλιος ο πρώτος*, αρ. XIV): Στα όρια των δομικών αναλύσεων, ή προβληματισμοί για τη λογοτεχνική ερμηνεία και κριτική», στον τόμο *Η διδακτική πράξη. Πολλαπλοί τρόποι, σύγχρονες μέθοδοι και τεχνικές διδακτικής*, Αθήνα, Πατάκης, 1994, σσ. 32-64.

Αναλυτική ερμηνευτική μελέτη για το ποίημα του Ελύτη και την υπερρεαλιστική κοσμοθεωρία του.

110. «Από το επιλεκτικό απομνημόνευμα βιωμάτων έως το σφαιρικό αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα: Νίκος Αρβανιτόπουλος, *Ιστορικά βιώματα, Θεσσαλονίκη 1994 – Μισέλ Φάις, Αυτοβιογραφία ενός βιβλίου. Μυθιστόρημα*, Αθήνα 1994», περ. *Εντευκτήριο* 28-29 (Φθινόπ.-Χειμ. 1994) 211-215.

Δύο βιβλιοκρισίες ως αφορμή συζήτησης για τα όρια της ιστοριογραφίας, των απομνημονευμάτων και της πλασματικής αυτοβιογραφίας.

111. «Βενετική έκδοση του *Περί των διχονοιών τών εν ταις εκκλησίαις της Πολωνίας* του Ευγένιου Βούλγαρη;», περ. *Ελληνικά* 44 (1994) 453-460.

Με βάση βιβλιογραφικό εύρημα στα παλαιά έντυπα του Ελληνικού Ινστιτούτου της Βενετίας, συζητείται η σοβαρή πιθανότητα δεύτερης, βενετικής έκδοσης ενός σημαντικού, βολταιρικού μεταφράσματος του Ε. Βούλγαρη.

112. «Συμπληρωματικές ενδείξεις για την προσωπικότητα του Ζήση Δαούτη», περ. *Ελληνικά* 44 (1994) 460-469.

Οι διερευνήσεις της Α. Φραντζή για τα βιογραφικά ενός συγγραφέα και μεταφραστή των αρχών του 19ου αιώνα συμπληρώνονται ή διαφοροποιούνται με ανακοίνωση και συζήτηση πληροφοριών που παρέχει ο ίδιος ο συγγραφέας.

113. «Νικόλαος Μ. Παναγιωτάκης (επιμ.), *Αρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας...*, Venezia 1993», περ. *Ελληνικά* 44 (1994) 513-540.

Εκτενής κριτική παρουσίαση των ανακοινώσεων του διεθνούς συνεδρίου της Βενετίας *Neograeca Medii Aevi*, με πρόσθετες παρατηρήσεις και αποτιμήσεις.

114. «Traduzioni neogreche del XVIII secolo: l'italiano come lingua veicolare», στον τόμο M. Vitti (επιμ.), *Testi letterari italiani tradotti in greco (dal '500 ad oggi)*, Viterbo, Rubbettino, 1994, σσ. 139-152.

Βιβλιογραφική συγκέντρωση και ανακοίνωση νέων ευρημάτων, διερεύνηση προτύπων και πηγών σε μια σειρά νεοελληνικών έντυπων και χειρόγραφων μεταφράσεων ξένων έργων μέσω ιταλικού διαμέσου.

115. «Νεοελληνική αφηγηματική λογοτεχνία και ξένες παραδόσεις. Η ποικιλία των “ανατολικών” και “δυτικών” συμβολών κατά τον 18ο αιώνα», στον τόμο *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Συγκριτικής Γραμματολογίας. Σχέσεις της ελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες, 28.11.-1.12.1991*, Αθήνα, «Δόμος», 1995, σσ. 67-83.

Μελέτημα που επιχειρεί την απαιτούμενη εξισορρόπηση ανάμεσα στις δυτικότροπες και ανατολικότροπες τάσεις της νεοελληνικής γραμματείας στον 18ο αιώνα, με νέα στοιχεία.

116. «Για τον Mario Vitti: Καλωσορίζοντας έναν νεανικό νεοελληνιστή», περ. *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας* 5 (1995) 11-22.

Αναλυτικός και κριτικός «έπαινος» για την ανακήρυξη του κορυφαίου ξένου νεοελληνιστή σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.

117. «Ένα ανέκδοτο υπόμνημα του Ελύτη για *Το Άξιον Εστί*», *Ποίηση* 5 (Ανοιξη 1995) 27-65.

Πρώτη δημοσίευση και σχολιασμός ενός εξαιρετικά κατατοπιστικού «υπομνήματος» («μνημονίου»/«οδηγού») του Ελύτη για τις αφορμές, τους άξονες και τη σύνθεση του κορυφαίου συνθετικού του έργου *Το Άξιον Εστί*, που θέτει σε νέα βάση τις μελέτες μας για το έργο και τον ποιητή του.

118. «Ο Ανδρέας Εμπειρικός ως προφήτης της ογδότης ημέρας, ή περί αναγραμματισμών», *Πόρφυρας* 74 (Ιουλ.-Σεπτ. 1995) 231-236 (ελαφρώς διαφοροποιημένη αναδημοσίευση, με τον τίτλο: «Ανακτώ-ντας την “Οκτάνα” του Ανδρέα Εμπειρικού, ή περί αναγραμματισμών», στον τόμο *Φιλερήμου αγάπησις. Τιμητικός τόμος για τον καθηγητή Αγαπητό Γ. Τσοπανάκη*, Ρόδος, Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Δωδεκανήσου, 1997, σσ. 265-276).

Ολοκληρωμένη πρόταση για την κατασκευή και το νόημα του αινιγματικού και πολυσυζητημένου όρου Οκτάνα στην ποίηση του Α. Εμπειρικού.

119. «Κυπριακή πεζογραφία της εικοσαετίας 1974-1994: Τάσεις και σταθμοί», στον τόμο N. Περισιτιάνης - Γ. Τσαγγαράς (επιμ.), *Ανατομία μιας μεταμόρφωσης. Η Κύπρος μετά το 1974 (Κοινωνία, οικονομία, πολιτική, πολιτισμός)*, Λευκωσία, «Intercollege Press», 1995, σσ. 229-251.

Πρώτο οργανωμένο γραμματολογικό και αποτιμητικό-κριτικό διάγραμμα για τις εξελίξεις της κυπριακής πεζογραφίας στην κρίσιμη εικοσαετία μετά την τουρκική Εισβολή.

120. «Σταθμοί της ερωτικής πεζογραφίας στην πρώιμη νεοελληνική λογοτεχνία», περ. *Νέα Εποχή* Λευκωσίας 1/230 (1995) 6-11.

Κριτική παρουσίαση της ερωτικής θεματικής στη νεοελληνική πεζογραφία της περιόδου 1789-1830.

121. «Αβιβλιογράφητες εκδόσεις του *Νασρεντίν Χότζα* (Σμύρνη 1848, Αθήνα 1860, 1861)», περ. *Ελληνικά* 45 (1995) 362-371.

Οι νεοελληνικές έντυπες τύχες των ιστοριών-ανεκδότων του Nasreddin Hoca είναι πλούσιες· εδώ ανιχνεύεται μια καίρια, πρώιμη εποχή για την ευρύτερη διάδοσή τους, με ανακοίνωση νέων ευρημάτων από βρετανικές και άλλες βιβλιοθήκες.

122. «Roderick Beaton, *An Introduction to Modern Greek Literature*, Oxford 1994», περ. *Ελληνικά* 45 (1995) 411-429.

Εκτενής βιβλιοκρισία μιας συνθετικής γραμματολογικής προσπάθειας κορυφαίου ξένου νεοελληνιστή για τη νεοελληνική λογοτεχνία του 19ου και του 20ού αιώνα, με πολλές παρατηρήσεις, διορθώσεις και αντιρρήσεις.

123. «Ελένη Παχίνη-Τσαντσάνογλου (1937-1995)», περ. *Ελληνικά* 45 (1995) 445-452.

Προσπάθεια διαγραφής ενός κατά το δυνατόν πληρέστερου βιοεργογραφικού και αξιολογικού «πορτρέτου» της σημαντικής μελετήτριας του Σολωμού και της παλαιότερης λογοτεχνίας μας.

124. «Νεοελληνικά λογοτεχνικά λαϊκά βιβλία και μεταμορφώσεις τους: το *Μυθολογικόν Συντίπα* και ο *Καραγκιόζης πλοίαρχος* του Μ. Ξάνθου», περ. *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος του Τμήματος Φιλολογίας* 5 (1995) 153-163.

Ανίχνευση μιας έντυπης πηγής του θεατρικού έργου του Μ. Ξάνθου και προβληματισμοί για πρόσωπα (π.χ. Χατζατζάρης <αρμ. <Χατζιτι(ζ)άριος) και εθν(οτ)ικούς τύπους του ελληνικού θεάτρου σκιών.

125. «Η ποιητική προσωπικότητα του Αχιλλέα Πυλιώτη», περ. *Νέα Εποχή* Λευκωσίας 5-6/234-235 (1995) 7-15.

Σφαιρική κριτική παρουσίαση ενός κύριου ποιητή της Πρώτης Μεταπολεμικής Γενιάς και εκδότη σημαντικού λογοτεχνικού περιοδικού.

126. «Βυζαντινά ρητορικά σχήματα και εικόνες του Γιώργου Ιωάννου: ένας διακειμενικός διάλογος», περ. *Εντευκτήριο* 33 (Χειμώνας 1995-1996) 65-70.

Διερεύνηση της διακειμενικής σχέσης ρητορικών περιγραφών (εγκωμιαστικών «εκφράσεων») των πεζογράφων Γ. Ιωάννου και Ν. Γ. Πεντζίκη, και της απώτερης αναγωγής σε βυζαντινές πηγές στη λογοτεχνία και τέχνη.

127. «Εκδοτικά χαρακτηριστικά των τελευταίων δεκαετιών: από τον υποκειμενισμό των “συνθετικών” σολωμικών ανθολογιών ως την ακρίβεια της “αναλυτικής” μεθόδου έκδοσης των κειμένων», περ. *Μαντατοφόρος* 41 (1996) 50-64 (ελαφρώς διαδοροποιημένη αναδημοσίευση, με τίτλο: «Χαρακτηριστικά σολωμικών εκδόσεων στις τελευταίες δεκαετίες: από τον υποκειμενισμό των “συνθετικών” ανθολογιών ως την ακρίβεια της “αναλυτικής” μεθόδου έκδοσης των κειμένων», στον τόμο *Μνήμη Ελένης Τσαντσάνογλου. Εκδοτικά και Ερμηνευτικά Ζητήματα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρακτικά Ζ’ Επιστημονικής Συνάντησης*, Θεσσαλονίκη 1998, σσ. 243-255).

Αναλυτική ερευνητική αναφορά και στάθμιση των εξελίξεων στο ζήτημα των εκδόσεων έργων του Σολωμού, με επικέντρωση στην αμφιλεγόμενη «συνθετική» μέθοδο του Στ. Αλεξίου.

128. «Μερικές διακειμενικές επισημάνσεις στον *Μπολιβάρ* του Νίκου Εγγονόπουλου», στον τόμο Γ. Γιατρομανωλάκης (επιμ.), *Νίκος Εγγονόπουλος: Ωραίος σαν Έλληνας*, Αθήνα, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, 1996, σσ. 63-82 [τμηματική αναδημοσ. στον τόμο Φρ. Αμπατζοπούλου, επιμ., *Εισαγωγή στην Ποίηση του Εγγονόπουλου. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ., 2008, σσ. 225-238].

Μελέτημα που επισημαίνει και σχολιάζει αδιερεύνητα στοιχεία του διαλόγου του ζωγράφου και ποιητή Ν. Εγγονόπουλου με την προηγούμενη ελληνική (Σολωμός, Καβάφης κ.ά.) και ξένη λογοτεχνία και τέχνη (Arcimboldo Arcimboldi κ.ά.), με παρατηρήσεις για τις ιστορικές διαστάσεις και τις συνειρμικές υποδηλώσεις στο *magnum opus* του Μπολιβάρ, ένα ελληνικό ποίημα.

129. «K. Chrissyomalli-Henrich, *Erzähltechnik, Zeitgestaltung und ihr Einfluss auf die Gestaltbildung...*, Hamburg 1995», περ. *Ελληνικά* 46 (1996) 205-211.

Εκτενής βιβλιοκρισία της διδακτορικής διατριβής μιας σημαντικής ελληνίδας νεοελληνίστριας-αφηγηματολόγου της Γερμανίας.

130. «P. M. Kitromilides and M. L. Evriviades, *Cyprus. Revised Edition...*, Oxford - Santa Barbara - Denver 1995», περ. *Ελληνικά* 46 (1996) 211-218.

Βιβλιοκρισία ενός χρησιμότετου βιβλιογραφικού οδηγού για την ιστορία, την τέχνη, τον πολιτισμό και άλλες απόψεις της επιστήμης και της ζωής στην Κύπρο (από την αρχαιότητα ως τα τέλη του 20ού αιώνα).

131. «Η σπασμωδική συγκριτική γραμματολογία του Νέου Ελληνισμού και η “γραιοτουρκική” διασκευή του Πολυπαθούς του Γρ. Παλαιολόγου», περ. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* 11 (1995-1996) 125-136.

Παρουσίαση, από ιδιόκτητη έκδοση, «γραιοτουρκικής» (καραμανλίδικης) διασκευής (αρχές της δεκαετίας του 1870) του «πικαρικού» μυθιστορήματος *Ο Πολυπαθής* (1839), συγκριτική εξέταση των δύο έργων, και συζήτηση τρωτών της ελληνικής συγκριτολογικής έρευνας.

132. «E. Layton, *The Sixteenth Century Greek Book in Italy...*, Venice 1994», περ. *Ελληνικά* 46 (1996) 410-418.

Εκτενής βιβλιοκρισία μιας αξιόλογης βιβλιογραφικής μονογραφίας για το ελληνικό έντυπο κάθε λογής στην Ιταλία του 16ου αιώνα, με αρκετές παρατηρήσεις και διορθώσεις.

133. «Γ. Ν. Σούτσος, *Αλεξανδροβόδας ο ασυνείδητος...*, επιμ. Δ. Σπάθης, Αθήνα 1995», περ. *Ελληνικά* 46 (1996) 418-427.

Εκτενής βιβλιοκρισία της σημαντικής έκδοσης του μελετητή, με αρκετές παρατηρήσεις.

134. «Πρόσθετα στοιχεία για την έγκριση της *Ιστορίας χρονολογικής...* του Αρχιμανδρίτη Κυπριανού από τη βενετική λογοκρισία», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 1 (Άνοιξη 1997) 3-9.

Εντοπισμός και ανακοίνωση νέων στοιχείων για την έγκριση και τη χρηματοδότηση της αξιόλογης, ως προς την πρόσληψή της, έντυπης *Ιστορίας... της Κύπρου* (τέλη 18ου αιώνα) του αρχιμανδρίτη Κυπριανού.

135. «Από τα Έρωτος αποτελέσματα του Ι. Καρατζά ως τον Θέρσανδρο του Ε. Φραγκούδη: στις απαρχές της Νεοελληνικής και της νεότερης Κυπριακής πεζογραφίας», περ. *Σημείο Λευκωσίας* 4 (1996 [=1997]) 111-136.

Μέσα στις σύντονες διερευνήσεις μου για τις απαρχές της νεοελληνικής μυθοπλαστικής και ρεαλιστικής πεζογραφίας συζητούνται οι σχέσεις και οι διαφορές δύο σημαντικών εκδόσεων που οφείλονται σε κύπριους συγγραφείς της διασποράς (τέσλη 18ου - μέσα 19ου αιώνα).

136. «Μικρές ποιητικές φόρμες του Παύλου Κριναίου: μερικά σχόλια», περ. *Σημείο Λευκωσίας* 4 (1996 [=1997]) 185-192 (αναδημοσίευση, με τίτλο: «Οι μικρές ποιητικές φόρμες του Παύλου Κριναίου: μερικά σχόλια», στον τόμο *Κύπριοι λογοτέχνες που έζησαν στην Ελλάδα. Πρακτικά Συμποσίου (Αγία Νάπα, 27-28 Απριλίου 1995)*, Λευκωσία, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού [Κύπρου], 1999, σσ. 205-214).

Περιγράφονται και αξιολογούνται τα πρώτα επιγραμματικά (λυρικά) πρωτότυπα «χάικου» της νεοελληνικής λογοτεχνίας στη δεκαετία του 1920, καθώς και η συγγραφική προσωπικότητα του δημιουργού τους.

137. «Οι Σελίδες Αυτοβιογραφίας του Γ. Θ. Βαφόπουλου: Σκέψεις και προτάσεις για μια χαρτογράφηση της πρόσληψης», στον τόμο Π. Σφυρίδης (επιμ.), *Συμπόσιο Παραμυθία Θεσσαλονίκης. Η πεζογραφία στη Θεσσαλονίκη από το 1912 έως το 1995*, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης, 1997, σσ. 169-181.

Μελέτημα για τα απομνημονεύματα του Γ. Θ. Βαφόπουλου και για τη λογοτεχνική και κριτική πρόσληψή τους.

138. «Ποίηση του Εμπειρικού και σύγχρονες ανθολογήσεις: Μερικές σκέψεις και προτάσεις», περ. *Πόρφυρας* 81-82 (Απρ.-Σεπτ. 1997) 565-569 (τροποποιημένη αναδημοσίευση, με τίτλο: «Ποιες τύχες περίμεναν τον Ανδρέα Εμπειρικό και τί έφερε στην τέχνη», περ. *Άνευ Λευκωσίας* 2, Φθινόπ. 2001, σσ. 28-33).

Κριτικές διαπιστώσεις, παρατηρήσεις και προτάσεις για πτυχές του έργου του Α. Εμπειρικού και τις τύχες του κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

139. «Το πρότυπο της νεοελληνικής μετάφρασης της *Αργενίδος του Ιωάννου Βαρκλαίου* (John Barclay, *Argenis*) και τα πρώτα ελληνικά μυθιστορήματα του Μπαρόκ: Πρόδρομη ανακοίνωση», περ. *Ελληνικά* 47 (1997) 133-143.

Νέα ευρήματα (χειρόγραφα) που αφορούν μια πολύτομη νεοελληνική μετάφραση, μέσω της ιταλικής, ενός πολύκροτου πολιτικού λατινόγλωσσου μυθιστορήματος του Μπαρόκ, μαζί με ευρύτερες παρατηρήσεις για τις νεοελληνικές τύχες άλλων δυτικοευρωπαϊκών λογοτεχνικών έργων του 17ου αιώνα.

140. «Η λογοτεχνική παραγωγή στη Θεσσαλονίκη μετά το 1912», στον τόμο Ι. Κ. Χασιώτης (επιμ.), *Τοις αγαθοίς βασιλεύουσα. Θεσσαλονίκη: Ιστορία και πολιτισμός, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 1997, σσ. 389-401* (αναδημοσίευση στα αγγλικά, με τον τίτλο: «Literary Activity in Thessaloniki in the Post-Liberation Period», στον τόμο Ι. Κ. Hassiotis, επιμ., *Queen of the Worthy. Thessaloniki: History and Culture, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 1997, σσ. 377-388, και στις αντίστοιχες ελληνόγλωσση και αγγλόγλωσση εικονογραφημένες εκδόσεις, τ. 2, σσ. 276-299· αναδημοσίευση στα ισπανικά, με τίτλο: «La produccí2n literaria en Tesal2nica después de 1912», περ. *Estudios Neogriegos* Γρανάδας 2, Μάιος 1998, σσ. 97-114).*

Σφαιρική παρουσίαση της λογοτεχνίας και των τάσεων και επιτευγμάτων της στη Θεσσαλονίκη από την απελευθέρωση του 1912 κ.ε.

141. «Φιλολογία: Μεσαιωνικές και Νεοελληνικές Σπουδές», στον τόμο *Κανών. Το παρόν των επιστημών στην Ελλάδα*, τ. 3, Θεσσαλονίκη, «Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997», 1997, σσ. 91-99.

Επιστημονική παρουσίαση και ερευνητική αναφορά για το σύγχρονο καθεστώς των μεσαιωνικών-βυζαντινών και νεοελληνικών σπουδών στην Ελλάδα.

142. «Παρατηρήσεις στη χειρόγραφη παράδοση του *Χρονικού του Βουστρώνιου*: Εκδοτικές προοπτικές», στον τόμο *Πρακτικά Συμποσίου «Λεόντιος Μαχαιράς - Γεώργιος Βουστρώνιος, δύο*

Χρονικά της μεσαιωνικής Κύπρου», *Λευκωσία* 21.9.1996, *Λευκωσία*, Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντης - Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο, 1997, σσ. 15-20.

Ανακοίνωση και σύντομος σχολιασμός ορισμένων από τα συμπεράσματα της φιλολογικής προϊστορίας για την κριτική έκδοση του αναγεννησιακού κυπριακού Χρονικού του Γ. Βουστρώνιου (Τζώρτζη Μπουστρού).

143. «Οθωμανικά συμφραζόμενα της ελληνικής έντυπης πεζογραφίας. Από τον Γρηγόριο Παλαιολόγο ως τον Ευαγγελινό Μισαηλίδη», στον τόμο Ν. Βαγενάς (επιμ.), *Από τον Λέανδρο στον Λουκή Λάρα. Μελέτες για την πεζογραφία της περιόδου 1830-1880*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1997, σσ. 79-91.

Συζήτηση ευρύτερων ζητημάτων για τις σχέσεις της ελληνικής με την τουρκική και άλλες ανατολικές γραμματείες στην περίοδο του ρομαντισμού.

144. «Εισήγηση για τον ποιητή Γιώργο Θ. Βαφόπουλο», στον τόμο *Η αναγόρευση του Γεωργίου Θ. Βαφοπούλου σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής, Θεσσαλονίκη*, Α.Π.Θ., 1998, σσ. 13-34 (τμηματική αναδημοσίευση: περ. *Νέα Εστία* 143/1698-1699, 1 και 15.4.1998 [=Αφιέρωμα στον Γιώργο Θ. Βαφόπουλο (1903-1996)], σσ. 509-514).

Αναλυτικός και κριτικός «έπαινος» για την ανακήρυξη του κορυφαίου λογοτέχνη της Θεσσαλονίκης σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.

145. «Η φιλολογία του κολλάζ, ή πώς ερμηνεύονται οι “καλοπίχεροί”», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 3 (Ανοιξη 1998) 7-10.

Κριτικές παρατηρήσεις και διορθώσεις στη διδακτορική διατριβή της Μ. Μητσού για τον *Στράτη Καλοπίχειρο* του Στ. Κουμανούδη και στο λεξιλόγιο του Στ. Αλεξίου για τον *Ερωτόκριτο*.

146. «Literature [in Post-War Cyprus]», στον τόμο Κ.-D. Grothusen - W. Steffani - P. Zervakis (επιμ.), *Zypern*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1998 [Südosteuropa-Handbuch/Handbook on South Eastern Europe, VIII], σσ. 709-731.

Συνθετική ιστορία και κριτική παρουσίαση της ελληνοκυπριακής και τουρκοκυπριακής λογοτεχνίας από το 1945 ως τα τέλη του 20ού αιώνα.

147. «Les études littéraires en Grèce», στον τόμο Chr. Wentzlaff-Eggebert (επιμ.), *EUROLIT. «Les études littéraires en Europe»...*, Köln, Université de Cologne, 1998, σσ. 209-236 (αναδημοσίευση στα αγγλικά: «Literary studies in Greece», στον τόμο Chr. Wentzlaff-Eggebert (επιμ.), *Literary Studies in Europe...*, Stuttgart, «RAABE», 1998, σσ. 245-278). [Σε συνεργασία με τον Ε. Γ. Καψωμένο.]

Αναλυτική κριτική παρουσίαση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στην ανώτατη εκπαίδευση (άρθρωση, έμφαση, κενά κτλ.) σε ό,τι αφορά τις σπουδές της λογοτεχνίας.

148. «Ελληνικές μεταφράσεις στον 18ο αιώνα: “Μετα-δοτικές ή προδοτικές”. “πιστές και άσχημες” – “άπιστες και όμορφες”», στον τόμο *Η Γλώσσα της λογοτεχνίας και η γλώσσα της μετάφρασης. Πρακτικά Ημερίδας [24 Μαΐου 1997]*, Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 1998, σσ. 25-46 (αναδημοσίευση: περ. *Comparaison / Σύγκριση* 9, 1998, σσ. 44-70).

Επισκόπηση των τριών διαφορετικών ειδών μετάφρασης λογοτεχνικών έργων στον 18ο αιώνα, με αναλυτική γλωσσική παρουσίαση των τάσεων και των στόχων τους.

149. «Βενετικές, Αθηναϊκές και άλλες “λαϊκές” εκδόσεις έργων της Κρητικής λογοτεχνίας», περ. *Cretan Studies* 6 (1998) 145-178.

Σχολιασμένος βιβλιογραφικός οδηγός των έντυπων τυχών (έμμετρων και πεζών) έργων της κρητικής γραμματείας από τον 16ο έως και τον 19ο αιώνα.

150. «Ιταλικές παραφράσεις του Χρονικού του Τζώρτζη (Μ)πουστρού/(Μ)πούστρου, ή Από τις σπασμωδικές “εντοπίσεις” ως το εκδοτικό αποτέλεσμα», περ. *Μικροφιλογολογικά Λευκωσίας* 4 (Χειμώνας 1998) 3-4.

Παρατηρήσεις για ιταλόγλωσσες παραφράσεις-μεταφράσεις του κυπριακού Χρονικού του Γ. Βουστρώνιου (Τζ. Μπουστρού).

151. «Βόσπορος εν Σπιανάδα, ή Η ψώρα της ηθικοδιδασκτικής ομοιοκαταληξίας μεταξύ Δαπόντε και Σολωμού: Αβιβλιογράφητη κερκυραϊκή Αλφάβητος του 1823», περ. *Μικροφιλογολογικά Λευκωσίας* 4 (Χειμώνας 1998) 8-10.

Εντοπισμός και έκδοση αβιβλιογράφητου ηθικοδιδασκτικού στιχουργήματος του 1823.

152. «*Η Διήγησις Κρονίας Κύπρου* του Τζώρτζη Μπουστρού (Γεώργιου Βο(σ)τρ(υ)ηνού ή Βουστρώνιου): Ένα αναγεννησιακό δυναστικό/τοπικό Χρονικό», στον τόμο A. Chatzisavas (επιμ.), *Chypre et l'Europe. Actes 1998, Besançon, «Praxandre»*, 1998, σσ. 212-220.

Συνοπτική παρουσίαση ερευνητικών διαπιστώσεων και νέων ευρημάτων για το κυπριακό Χρονικό του Γ. Βουστρώνιου (Τζώρτζη Μπουστρού).

153. «Η πρώτη έντυπη ελληνική μετάφραση από την τουρκική λογοτεχνία (1800), περ. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* 12 (1997-1998 [=1999]) 155-167.

Εντοπισμός αβιβλιογράφητης έντυπης μετάφρασης από την τουρκική λογοτεχνία (1800), της πρώτης στα ελληνικά, και εικασίες για το περιεχόμενο του λογοτεχνικού αυτού έργου.

154. «Βιβλιογραφικά συμπληρώματα για τον Βασίλειο Νικολαΐδη, ή Έργα και πάρεργα ενός κωνσταντινουπολίτη ταγματάρχη του μηχανικού», περ. *Μικροφιλογολογικά Λευκωσίας* 5 (Ανοιξη 1999) 3-5.

Νέα βιοεργογραφικά στοιχεία για έναν λόγιο και λογοτέχνη της ελληνικής διασποράς στον 19ο αιώνα.

155. «Συμπληρωματικά για καλοπίχε(ι)ρους και κακοπίχε(ι)ρους», περ. *Μικροφιλογικά Λευκωσίας* 5 (Άνοιξη 1999) 44-47.

Λεξιλογική διερεύνηση του όρου μέσα στην παλαιότερη νεοελληνική γραμματεία.

156. «Σολωμικοί απόηχοι στη νεότερη κυπριακή λογοτεχνία: Το δημιουργικό παράδειγμα του ποιητή Κώστα Βασιλείου», στον τόμο *Επιστημονικό Συμπόσιο: Διονύσιος Σολωμός: «Κανών» νεοελληνικού πνευματικού βίου; Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 χρόνων από τη γέννηση του ποιητή (30 Οκτωβρίου - 1 Νοεμβρίου 1997)*, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη), 1999, σσ. 273-297.

Παρουσίαση της δημιουργικής χρήσης του σολωμικού έργου από έναν κορυφαίο ποιητή της λεγόμενης «Πρώτης γενιάς της Κυπριακής Λογοτεχνίας».

157. «Η Κρητική λογοτεχνία (16ος-17ος αιώνας)», «Λαϊκά λογοτεχνικά βιβλία και αναγνώσματα (17ος-18ος αιώνας)», «Στα χρόνια του Αγώνα: Το Πελοποννησιακό ιδίωμα», «Δ. Σολωμός και Επτανησιακή λογοτεχνία», «Καβάφης, Καρυωτάκης και η αστική πεζολογία», «Παλαμάς, Σικελιανός, Καζαντζάκης», «Η Γενιά του '30: Ποίηση», «Η Γενιά του '30: Πεζογραφία», «Η Κυπριακή λογοτεχνία», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 206-207, 220-221, 246-247, 252-253, 278-279, 280-281, 283-284, 284-285, 306-307.

9 πρωτότυπα άρθρα πάνω στον άξονα των σχέσεων γλώσσας/ύφους και λογοτεχνίας.

158. «“Επιβάλλεται η Είσοδος στο Άγχος”»: Τα λογοτεχνικά παραλειπόμενα του Μίκη Κιτρομηλίδη», στον τόμο *Μίκη Ι. Κιτρομηλίδη, Διηγήματα*, Αθήνα, «Νεφέλη», 1999, σσ. 13-40.

Σφαιρική φιλολογική και γραμματολογική ανάλυση του έργου ενός κύριου εκπαιδευτικού, λογίου και διηγηματογράφου του Μεσοπολέμου και των πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών.

159. «Η πρώτη, και ουσιαστικότερη, συνοπτική παρουσίαση των Φιλοθέου παρέργων του Ν. Μαυροκορδάτου (2.8.1719)», περ. *Ελληνικά* 49 (1999) 305-316.

Σχολιασμένη έκδοση της πρώτης γνωστής, γαλλόγλωσσης παρουσίασης του λεγόμενου πρώτου νεοελληνικού πεζού μυθιστορήματος, των Φιλοθέου παρέργων (περ. 1716-1718) του ηγεμόνα Ν. Μαυροκορδάτου.

160. «Γύρω από την έναρξη της πανεπιστημιακής καριέρας του Επαμεινώνδα Φραγκούδη στο Βουκουρέστι (1864)», περ. *Μικροφιλογικά Λευκωσίας* 6 (Φθινόπ. 1999) 5-9.

Νέα βιογραφικά στοιχεία για έναν κύριο λογοτέχνη και λόγιο της διασποράς.

161. «Βενετικές εκδόσεις έργων του Βασιλείου Νικολαΐδη (1882-1890; 1890;»), περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 6 (Φθινόπ. 1999) 14-15.

Νέα εργογραφικά στοιχεία για την εκδοτική δραστηριότητα του Β. Νικολαΐδη.

162. «Μεσαιωνική και Νεοελληνική Φιλολογία [στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης]», στον τόμο *Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα πρώτα 75 χρόνια*, Θεσσαλονίκη, «University Studio Press», 2000, σσ. 49-64.

Κριτική παρουσίαση της ιστορίας και του σημερινού καθεστώτος των φιλολογικών μεσαιωνικών (βυζαντινολογικών) και νεοελληνικών σπουδών στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

163. «Μαβής ουρανός, μαβιά θάλασσα, μαβιά μάτια...: Η “ανακάλυψη” του ιώδους, ή Περί της αχρωματοψίας σύγχρονων λεξικών στο γαλανό-γαλάζιο», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 7 (Ανοιξη 2000) 5-9.

Επισημάνση ερμηνευτικών και ετυμολογικών λαθών σε σύγχρονα λεξικά της νέας ελληνικής (επιτελείου Γ. Μπαμπινιώτη, Ε. Κριαρά, Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών κ.ά.).

164. «Από την Κόλαση-χώρο/τιμωρία/οδύνη στην Κόλαση-πειρασμό/δοκιμασία/κίνδυνο ή Σχόλια στον επιμνημόσυνο/εγκωμιαστικό «Χορό»/«Πόρφυρα» και σε ομόλογα ανεπίγραφα ιταλόγλωσσα Σχεδιάσματα της τελευταίας [σολωμικής] περιόδου», περ. *Πόρφυρας* 95-96 (Ιουλ.-Σεπτ. 2000: *Αφιέρωμα στον Διονύσιο Σολωμό*) 289-309.

Αναλυτική αντιμετώπιση σύγχρονων ερμηνευτικών και εκδοτικών παρανοήσεων για τον *Πόρφυρα* (ή «Χορό»/«Χορικό») του Σολωμού.

165. «Η παράδοση των Φαναριωτών και του Χατζηασλάνη Βυζάντιου στη μικρασιατική “καθ’ ημάς Ανατολή”»: Η σμυρναϊκή κωμωδία *Ο Ερωτομανής Χατζηασλάνης*, ήρωας της *Καραμανίας* (1845, 1871)», στον τόμο *Ο έξω-ελληνισμός. Κωνσταντινούπολη και Σμύρνη 1800-1922*, πνευματικός βίος..., Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη), 2000, σσ. 177-195.

Εντοπισμός και πρώτη παρουσίαση μιας λανθάνουσας έως τότε κωμωδίας των μέσων του 19ου αιώνα, με ενδιαφέρουσα συνέχιση του νήματος της *Βαβυλωνίας* του Δ. Κ. Χατζηασλάνη Βυζάντιου και μετατόπιση του ενδιαφέροντος στον «πολυεθνικό» χώρο της Μ. Ασίας. Η υπόθεση του άρθρου ότι συγγραφέας της κωμωδίας είναι ο γνωστός λογοτέχνης, μεταφραστής και εκδότης της Σμύρνης και της Πόλης Ευαγγελινός Μισαηλίδης επιβεβαιώθηκε πρόσφατα (2009) και από αρχαικό υλικό που προσκόμισε η ιστορικός και τουρκολόγος Ευαγγελία Μπαλτά.

166. «“Σολομών Νέγρης, Έλληνας εκ Δαμασκού”. Σύντομη παρουσίαση, και νέα στοιχεία για έναν κορυφαίο ανατολιστή της Ευρώπης», στον τόμο *Στ. Κακλαμάνης - Α. Μαρκόπουλος - Γ.*

Μαυρομάτης (επιμ.), *Ενθύμησις Νικολάου Μ. Παναγιωτάκη*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης/Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηρακλείου, 2000, σσ. 323-340.

Νέα αρχειακά στοιχεία για τη δραστηριότητα ενός σημαντικού ελληνορθόδοξου ανατολιστή της Ευρώπης στις αρχές του 18ου αιώνα.

167. «Γυναικείες επιλογές και ανδρική αυτοδικία: Η παλαιότερη γνωστή καταγραφή του δημοτικού τραγουδιού «Της Άπιστης», στον τόμο Χρ. Χατζητάκη-Καψωμένου (επιμ.), *Ελληνικός Παραδοσιακός Πολιτισμός. Λαογραφία και Ιστορία. Συνέδριο στη μνήμη της Άλκης Κυριακίδου-Νέστορος*, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 2001, σσ. 303-312.

Ανακοίνωση-δημοσίευση και σχολιασμός του παλαιότερης καταγραμμένης (από τον Κ. Δαπόντε) παραλλαγής ενός σημαντικού δημοτικού τραγουδιού, της παραλογής «Της Άπιστης».

168. «Σε λιμάνια, σε λιβάδια ή σε παλατιανά γήπεδα γίνονταν οι στρατιωτικές παρελάσεις της όψιμης κυπριακής φραγκοκρατίας; Η τ<ζ>ουστ<ι>άνα του Τζώρτζη Μπουστρού», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 9 (Άνοιξη 2001) 3-5.

Νέα ερμηνεία ενός δυσνόητου χωρίου του Χρονικού του Γ. Βουστρώνιου (Τζώρτζη Μπουστρού).

169. «Αβιβλιογράφητη πρώτη έκδοση του *Γραμματοφόρου* του Φραγκίσκου Σκούφου (1695);», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 9 (Άνοιξη 2001) 9-11.

Ανακοίνωση αρχειακών στοιχείων για ενδεχόμενη πρώτη έκδοση της επιστολογραφίας του σημαντικού εκκλησιαστικού ρήτορα του 17ου αιώνα Φρ. Σκούφου.

170. «Θαυμάσιες “πέιρες” στη “φυσική expérimentale” και πανεπιστημιακή Φυσική πειραματική στο δεύτερο μισό του 18ου αι.», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 10 (Φθινόπ. 2001) 3-5.

Ανιχνεύεται η επίδραση των εξελίξεων της πειραματικής φυσικής και της ανατομίας, καθώς και της διδασκαλίας τους στην Ιταλία σε σημαντικά ελληνικά λογοτεχνικά κείμενα της περιόδου 1789-1833.

171. «Ο λογίτατος ταξιδιώτης του Βηλαρά και Η ινδική καλύβα του Bernardin de Saint-Pierre: μια κοινή διδακτική μήτρα του ύστερου Διαφωτισμού», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 10 (Φθινόπ. 2001) 5-9.

Η σύγκριση των δύο έργων αποκαλύπτει τη χρήση ανάλογου σχεδιασμού της πλοκής και αναδεικνύσει τη μεγάλη επιρροή του γάλλου συγγραφέα στους έλληνες Διαφωτιστές των αρχών του 19ου αιώνα.

172. «Απερίγραπτη/εξάισια ομορφιά και περιγραφές ανθρώπινων τεράτων: σολωμική προπαίδεια σε νεοελληνικά πεζά “εγκώμια”/σατιρικές “εκφράσεις”», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 10 (Φθινόπ. 2001) 9-14.

Σύγκριση περιγραφών της *Γυναίκας της Ζάκυθος* του Σολωμού με τον Μπερτόλδο (17ο αιώνας) και τον λεγόμενο «Ανώνυμο του 1789».

173. «Ένας αιώνας στην πρόσληψη του ανατολίτικου αυλού: το νάινέι στον Ρήγα, τον Παπαδιαμάντη και τον Μιχαήλ Αργυρόπουλο», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 10 (Φθινόπ. 2001) 22-25.

Φιλολογική παρακολούθηση παλαιότερων εμφανίσεων της ανατολίτικης» φλογέρας (αυλού) στη λογοτεχνία μας.

174. «Οι εθνικά/εθνοτικά και θρησκευτικά “άλλοι” στα πρωτότυπα νεοελληνικά πεζογραφήματα και στις πεζές μεταφράσεις (18ος αι.-1821)», στον τόμο Α. Ταμπάκη - Στ. Αθήνη (επιμ.), *Ταυτότητα και ετερότητα στη λογοτεχνία, 18ος-20ός αι., 3: Μετάφραση και διαπολιτισμικές σχέσεις. Πρακτικά [Β' Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα 8-11.11.1998] / Identity and Alterity in Literature, 18th-20th c., 3: Translation and intercultural relations. Proceedings [of the Second International Congress of The Greek General and Comparative Literature Association, Athens, 8-11.11.1998], Αθήνα, «Δόμος», 2001, σσ. 35-47.*

Συνθετικό γραμματολογικό και θεματικό διάγραμμα του θέματος μέσα στη νεοελληνική πεζογραφία και τις πεζές μεταφράσεις της εποχής των Φαναριωτών.

175. «Ολοκληρωτισμοί, υπαρκτός τεχνοκρατικός “σοσιαλισμός” και οι ποιητικές απαντήσεις του “φιλήδονου σοσιαλιστή” Ανδρέα Εμπειρικού», περ. *Ομπρέλα* 55 (Δεκ. 2001-Φεβρ. 2002 [=Δεκ. 2001]) 14-22.

Συζήτηση ιδεολογικών και πολιτικών απόψεων του υπερρεαλιστή Α. Εμπειρικού σε συνδυασμό με το θέμα της αμφισβήτησης της τεχνολογικής ανάπτυξης στο έργο του.

176. «Ανακάλυψη του Γ. Π. Σαββίδη», στον τόμο *Μνήμη Γ. Π. Σαββίδη. Θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας: Γραμματολογικά, εκδοτικά, κριτικά. Πρακτικά Η' Επιστημονικής Συνάντησης [του Τομέα Μ.Ν.Ε.Σ. του Α.Π.Θ.]*, Αθήνα, «Ερμής», 2001, σσ. 30-37 (διευρυμένη αναδημοσίευση, με τίτλο: «Ανακάλυψη του Γ. Π. Σαββίδη: Δύο μη λησμονημένες ενθυμήσεις, με μια κυπριακή ουρά», περ. *Άνευ Λευκωσίας* 3, Χειμώνας 2001-2002, σσ. 29-39).

Κριτική παρουσίαση της προσωπικότητας και του φιλολογικού έργου του Γ. Π. Σαββίδη.

177. «Παπαδιαμάντης και μουσουλμανική Ανατολή. Η λεγόμενη παπαδιαμαντική μετάφραση της *Χαλιμάς*», περ. *Αντί* 753 (28.12.2001) 68-72 (ελαφρώς τροποποιημένη αναδημοσίευση: στον τόμο *Πρακτικά Β' Διεθνούς Συνεδρίου για τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη*. Αθήνα, 1-5 Νοεμβρίου 2001, Αθήνα, «Δόμος», 2002, σσ. 255-266).

Παρατηρήσεις για την «ανατολιστική» θεματική του Παπαδιαμάντη και ανασκευή της άποψης ότι η λεγόμενη «Χαλιμά» του Βλ. Γαβριηλίδη (δεκαετία του 1890) αποτελεί μετάφραση του Παπαδιαμάντη.

178. «Μικρή προσωπική σημείωση για ποιήματα του Νάνου Βαλαωρίτη», περ. *Μανδραγόρας* 27 (Μάρτ. 2002) 39-41.

Κριτικές και γραμματολογικές παρατηρήσεις για το έργο και την πανεπιστημιακή πρόσληψη του μεταπολεμικού λογοτέχνη και κριτικού Ν. Βαλαωρίτη.

179. «Παλαμάς και εβραϊσμός: οι αδιερεύνητες εξαρτήσεις και εκβολές ενός θεωρητικού μετασχηματισμού», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 11 (Άνοιξη 2002) 26-31.

Διερεύνηση της παρουσίας και της πραγματικής σημασίας «εβραϊκών» θεμάτων στο έργο του Παλαμά και ανασκευή πρόσφατων φιλολογικών αποφάνσεων.

180. «“Ανοίγοντας πανιά για την Κωνσταντινούπολη”, “Κωνσταντινούπολη”: Μια αδιερεύνητη βυζαντινή πηγή του W. B. Yeats», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 11 (Άνοιξη 2002) 33-37.

Επισημάνση βυζαντινών πηγών δύο σημαντικών ποιημάτων του ιρλανδού συγγραφέα και διερεύνηση του τρόπου γνωριμίας τους από τον Yeats.

181α. «Ανατολίτικη γραμματεία, ευρωπαϊκός ανατολισμός και δυτικοί φανταζίστες στον Σεφέρη: η περίπτωση του “Πραματευτή από τη Σιδώνα”», περ. *Ελληνικά* 52 (2002) 103-115.

181β. «Παλαμάς, Σικελιανός, Καζαντζάκης: κάποιες σκέψεις για το παστίτσιο του Σεφέρη “Πραματευτής από τη Σιδώνα”», στον τόμο E. Moser-Karagiannis - E. Γιακουμάκη (επιμ.), *Κανίσκιον φιλίας. Τμηματικός τόμος για τον Guy-Michel Saunier*, Αθήνα 2002, σσ. 289-309.

181γ. «Σκέψεις και προτάσεις για τον “Πραματευτή από τη Σιδώνα”, στον τόμο Μ. Πιερής (επιμ.), *Γιώργος Σεφέρης. Το ζύγισμα της καλοσύνης* [=Πρακτικά Συνεδρίου Σεφέρη στις Πλάτρες Κύπρου, Φεβρ. 2000], Αθήνα, «Μεσόγειος», 2004, σσ. 355-398.

Τρία αλληλοσυμπληρωνόμενα άρθρα για το πολύ αδιερεύνητο σατιρικό ποίημα του Σεφέρη «Πραματευτής από τη Σιδώνα», για τον «ανατολισμό» του συγγραφέα, για τις σχέσεις του έργου του με τον Σικελιανό και τον Καζαντζάκη, και για τον διακειμενικό διάλογο με γάλλους (κυρίως) *fantaisistes*.

182. «Matthias Kappler, *Turcismi nell’“Alipasiadha” di hatzi Sechretis. Un poema epico neogreco del primo Ottocento e le sue parole ottomane...* Venezia 1993», περ. *Ελληνικά* 52 (2002) 174-178.

Εκτενής βιβλιοκρισία για μονογραφία σχετική με τη γλώσσα και το ύφος της ογκώδους επικής «Αληπασιάδας» του Τουρκαλβανού Χατζη-Σεχρέτη (αρχές 19ου αιώνα), ποιητή που επηρέασε τον Ν. Εγγονόπουλο.

183. «Συνύπαρξη ποιητικής “παράδοσης” και “νεοτερικότητας” στη Θεσσαλονίκη των χρόνων 1960-1970 κ.ε. (Τ. Νικηφόρου, Γ. Καρατζόγλου, Κ. Πλαστήρας, Δ. Καλοκύρης, Π. Θεοδωρίδης, Τ. Γραμμένος)», περ. *Πόρφυρας* 104 (Ιούλ.-Σεπτ. 2002) 219-241 (αναδημοσίευση, με τίτλο: «Συνύπαρξη ποιητικής “παράδοσης” και “νεοτερικότητας” στις δεκαετίες 1960-1970 κ.ε. (Τόλης Νικηφόρου, Γιάννης Καρατζόγλου, Κώστας Πλαστήρας· Δημήτρης Καλοκύρης, Πάνος Θεοδωρίδης, Τάκης Γραμμένος)», στον τόμο Π. Σφυρίδης, επιμ., *Συνέδριο Η Ποίηση της Θεσσαλονίκης στον 20ό αιώνα, αφιερωμένο στον Γ. Θ. Βαφόπουλο...*, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης, 2003, σσ. 255-295).

Κριτική ανάλυση και αντιπαράθεση του έργου 6 ποιητών και πεζογράφων που ανδρώθηκαν μέσα στο λογοτεχνικό περιβάλλον της Θεσσαλονίκης των δεκαετιών του 1960 και 1970.

184. «Διάλεκτοι, ιδιώματα, ιδιόλεκτα, μείγματα γλωσσών, πολυγλωσσία και ξενογλωσσία σε λογοτεχνικά κείμενα της όψιμης Τουρκοκρατίας (1789-1830)», περ. *Νέα Εστία* 153/1752 (Ιαν. 2003) 73-92.

Συνθετική εξέταση του ζητήματος σε μια μεγάλη σειρά ποιητικών, πεζών και θεατρικών κειμένων της ιδιαίτερα παραγωγικής τελευταίας περιόδου του νεοελληνικού Διαφωτισμού.

185. «Θέατρο, μύθος και ιστορία: Μερικές παρατηρήσεις στη *Θυμέλη* του Σικελιανού», περ. *Πόρφυρας* 106 (Ιαν.-Μάρτ. 2003) 471-480.

Σύντομη, αλλά συνθετική αντιμετώπιση της σχέσης ιστορίας και μύθου στο θεατρικό έργο του Σικελιανού.

186. «Σωκράτης, Λάρας, Λουκής, Σίμων. Σχόλιο για τις περιτομές του “βυρωνομανούς αιώνας” και για τον τζίφο τζούφρων εκδόσεων», περ. *Πόρφυρας* 110 (Ιαν.-Μάρτ. 2004) 619-629 (αναδημοσίευση: στον τόμο *Μνήμη Άλκη Αγγέλου. Τα άφθονα σχήματα του παρελθόντος: ζητήσεις της πολιτισμικής ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας...*, Θεσσαλονίκη, «University Studio Press», 2004, σσ. 99-109).

Κριτικό μελέτημα για τον *Λουκή Λάρα* του Βικέλα, για τον βυρωνισμό στη νεοελληνική λογοτεχνία έως τον *Μπολιβάρ* του Ν. Εγγονόπουλου και για σύγχρονες διερευνήσεις πανεπιστημιακών στον χώρο της Νεοελληνικής και Συγκριτικής Φιλολογίας, γραμμένο με τον τρόπο σατιρικού πλατωνικού και σολωμικού διαλόγου.

187α. «“Άλτρος κάβος κονταρέμο(υ)ς”: η βαβελική αναζήτηση μιας επανερχόμενης παπαδιαμαντικής αναφοράς», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 15 (Άνοιξη 2004) 13-19.

187β. «“A los cabos contaremos”; Μια άλλη σεφαρδίτικη-λαντινική δυνατότητα για το χατζηασλανοπαπαδιαμαντικό αίνιγμα», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 16 (Φθινόπ. 2004) 14.

Δύο σύντομα ομόκεντρα άρθρα με διακειμενική αναζήτηση μιας σεφαρδίτικης φράσης του Παπαδιαμάντη και της σημασίας της, μέσω της σχέσης του Παπαδιαμάντη με τη *Βαβυλωνία* του Δ. Κ. Χατζηασλάνη Βυζάντιου.

188. «Ρόδα στο μαντίλι», ή Πόσο μακρύ είναι το κρητικό ποδάρι στον «Πραγματευτή από τη Σιδώνα» του Σεφέρη», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 15 (Άνοιξη 2004) 35-39.

Διερεύνηση κρητικών και άλλων ποιητικών πηγών ενός ποιήματος του Σεφέρη και επισήμανση ομοιοτήτων με την *Κοσμογέννηση* του Γεωργίου Χούμνου (τέλη 15ου αιώνα).

189. «Και οι δίκαιοι κατά τη θεία γραφή πόσοι είναι;»: η μείωση δικαίων και αδίκων στα Σόδομα και Γόμορρα της *Γυναίκας της Ζάκυθος*, περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 16 (Φθινόπ. 2004) 3-8.

Νέα ερμηνεία της σολωμικής φράσης και ανίχνευση τη συγκεκριμένης βιβλικής πηγής της.

190. «Ποιο να είναι, άραγε, το πρώτο σωζόμενο σονέτο της νεοελληνικής λογοτεχνίας;», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 16 (Φθινόπ. 2004) 9-10.

Αμφισβήτηση της άποψης πως τα πρώτα σονέτα της νεοελληνικής λογοτεχνίας είναι εκείνα των λεγόμενων «Κυπριώτικων ερωτικών» (πρώτο μισό 16ου αιώνα) και υπόδειξη ενός παλαιότερου κρητικού δεκατετράστιχου ποιήματος των λεγόμενων «Δημωδών ποιημάτων αγνώστου συγγραφέως».

191. «Αφηγηματολογικές παρατηρήσεις στον Εμπειρικό. Ο ποιητής/πεζογράφος ως παραμυθάς», περ. *Πόρφυρας* 112 (Ιούλ.-Σεπτ. 2004) 175-188.

Σφαιρική αντιμετώπιση της αφηγηματικότητας του Α. Εμπειρικού, με ειδικότερες παρατηρήσεις για κείμενα από τη συλλογή *Οκτάνα κ.ε.*

192. «Ο ερωτικός εβραϊσμός του Καβάφη και η ξενέρωτη εβραιοφροσύνη των διανοουμένων της Τελευταίας Ημέρας», στον τόμο Μ. Μορφακίδης (επιμ.), *Φιλόπατρις. Αφιέρωμα στον Αλέξη-Eudald Solà. Tomo en honor a Alexis-Eudald Solà*, Granada 2004, σσ. 247-252.

Διερεύνηση της παρουσίας και της πραγματικής σημασίας «εβραϊκών» θεμάτων στο έργο του Καβάφη και συμπλήρωση ή ανασκευή πρόσφατων φιλολογικών αποφάνσεων.

193. «Πρώτες περιπέτειες του Δον Κιχώτη: Παλεύοντας, δίχως ισπανική πανοπλία, με ασυγκίνητους ανεμόμυλους, δειλούς γιατρούς/φλάρους και αυθάδεις σωματοφύλακες», στον τόμο *Όσο κρατάει η ανάγνωση... Μια έκδοση αφιερωμένη στη μνήμη της Αντωνίας Κατσαντώνη-Πίστα*, Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 477-489.

Πρώτη κριτική έκδοση κεφαλαίου της πρώτης ελληνικής μετάφρασης (Δον Κισότης της Μάντσας), με ανίχνευση και σχολιασμό ειδικών μεταφραστικών επιλογών του ανώνυμου έλληνα φαναριώτη μεταφραστή και του ιταλικού διαμέσου-προτύπου του.

194. «Υπήρξαν εγχειρήματα για τη συγκρότηση ενός corpus νεοελληνικής πεζογραφίας στα έντυπα της Βενετίας (16ος-18ος αι.); Παρατηρήσεις και σχέψεις», στον τόμο D. Holton - T. Lendari -

U. Moennig - P. Vejleskov (επιμ.), *Κωδικογράφοι, συλλέκτες, διασκευαστές και εκδότες. Χειρόγραφα και εκδόσεις της όψιμης βυζαντινής και πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας / Copyists, Collectors, Redactors and Editors. Manuscripts and Editions of Late Byzantine and Early Modern Greek Literature...*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2005, σσ. 349-364.

Σφαιρική και συνθετική αντιμετώπιση ενός ερευνητικού κενού της νεοελληνικής φιλολογίας που σχετίζεται με τη συνειδητή ή όχι προσπάθεια δημιουργίας μιας «σειράς» πρώιμων έντυπων βενετικών εκδόσεων και στον χώρο της πεζογραφίας.

195. «Νέα στοιχεία για τον πεζογράφο Βασίλειο Νικολαΐδη (1.1.1815;-12.1.1903)», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 18 (Φθινόπ. 2005) 3-12.

Ανακοίνωση πολλών νέων βιβλιογραφικών στοιχείων, που υπερδιπλασιάζουν τη γνωστή συγγραφική και εκδοτική δραστηριότητα του κωνσταντινουπολίτη λογίου της διασποράς Β. Νικολαΐδη.

196. «Μια επιστολή του Θεοδόση Νικολάου», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 18 (Φθινόπ. 2005) 55-63.

Ανακοίνωση και σχολιασμένη δημοσίευση μιας εκτενούς επιστολής του σημαντικού κύπριου ποιητή και κριτικού της Πρώτης Μεταπολεμικής Γενιάς Θ. Νικολάου, η οποία παρέχει πολύτιμα στοιχεία για την ποιητική του.

197. «Η (αυτο)διακωμώδηση του “άλλου Ελληνισμού” ή Τα δραστικά παίγνια του Άρη Γεωργίου», περ. *Άνευ Λευκωσίας* 18 (Φθινόπ. 2005) 83-89.

Κριτική παρουσίαση μιας σημαντικής, ψευδώνυμης συλλογής πεζών σατιρικών και παρωδικών αφηγημάτων και ρητορικών κειμένων του κύπριου λογίου και εκπαιδευτικού Α. Γεωργίου.

198. «Κώστας Μόντης: Τί εκόμισε εις την τέχνην, ή μερικά βασανιστικά ερωτήματα», περ. *Πανδώρα* 18 (Νοέμ. 2005-Μάιος 2006) 18-23.

Συνθετική παρουσίαση και γραμματολογική και κριτική αξιολόγηση του έργου του σημαντικότερου κύπριου ποιητή του 20ού αιώνα.

199. «Γιώργος Ιωάννου, Γκρίζος Λύκος και γκρίζες ζώνες ή Περί της ακηδίας ελλαδικών σχολικών εγχειριδίων», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 19 (Ανοιξη 2006) 38-41.

Επισήμανση ιστορικών και πραγματολογικών λαθών στη σχολική ανθολόγηση διηγημάτων του Γ. Ιωάννου, και κριτική της ιστορικής και φιλολογικής επιπολαιότητας και ενδοτικότητας ενός από τα νέα διδακτικά εγχειρίδια της ελληνικής μέσης εκπαίδευσης.

200. *Λεοντίου Μαχαιρά Χρονικό της Κύπρου: Παράλληλη διπλωματική έκδοση των χειρογράφων...*, περ. *Ελληνικά* 55 (2005) 338-355.

Αναλυτική εκτενής κριτική μιας προσπάθειας έκδοσης (στην πραγματικότητα, «διπλωματικής μεταγραφής», με πολλά λάθη) της χειρόγραφης παράδοσης του σημαντικού κυπριακού Χρονικού του Λ. Μαχαιρά.

201. «Δημήτριος Β. Γραμμένος, *Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης...*», περ. *Ελληνικά* 55 (2005) 355-367.

Εκτενής βιβλιοκρισία-παρουσίαση πρόσφατου σημαντικού αρχαιολογικού οδηγού, με επέκταση στην οργανική διασύνδεση του αρχαιολογικού και του λογοτεχνικού-κριτικού έργου ενός λογίου της Γενιάς του 1970.

202. «S. S. Charkianakis, *Australian Passport...*», περ. *Ελληνικά* 55 (2005) 367-373.

Εκτενής βιβλιοκρισία αγγλόγλωσσης ανθολογίας του ποιητικού έργου του θεολόγου και συγγραφέα, αρχιεπισκόπου Αυστραλίας Στυλιανού Χαρκιανάκη.

203. «Greek Literature in Cyprus During the Post-War Period, 1945-2001», στον τόμο M. S. Michael - A. M. Tamis (επιμ.), *Cyprus in the Modern World*, Θεσσαλονίκη, «Βάνιας», 2005, σσ. 61-73.

Γραμματολογικό διάγραμμα και κριτικές τοποθετήσεις για την ανάπτυξη της μεταπολεμικής και σύγχρονης ελληνοκυπριακής λογοτεχνίας.

204. «Ελληνικός νατουραλισμός και σύγχρονες του κριτικές προσλήψεις: η περίπτωση του Παλαμά», περ. *Πόρφυρας* 120 (Ιούλ.-Σεπτ. 2006) 231-240 (αναδημοσίευση: στον τόμο Ε. Πολίτου-Μαρμαρινού – Β. Πάτσιου, επιμ., *Ο Νατουραλισμός στην Ελλάδα. Διαστάσεις – Μετασχηματισμοί – Όρια*, Αθήνα, «Μεταίχμιο», 2007, σσ. 96-111).

Συζήτηση του σχεδόν αδιερεύνητου ζητήματος της σχέσης Παλαμά και (ξένου και νεοελληνικού) νατουραλισμού, όπως διαφαίνεται στο λογοτεχνικό και, κυρίως, στο κριτικό έργο του.

205. «Κοσμά Πολίτη, *Eroïca*: Σύμυρνης τραγωδίες νέες ή Από τον υπαρκτό σμυρναίικο χωρόχρονο στη φαντασιοχαρτογραφία τού “Σύμυρνη γιοκ”», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 20 (Φθινόπ. 2006) 38-41.

Σειρά ιστορικών, πραγματολογικών και κριτικών παρατηρήσεων για το σημαντικό μυθιστόρημα του Κ. Πολίτη, και έλεγχος πρόσφατων φιλολογικών τοποθετήσεων.

206. Σικελιανού “*Άγραφον*”: Λίγα σχόλια για τις πηγές και τους μετασχηματισμούς μιας “βαθιάς δομής”», περ. *Νέα Εστία* 160/1793 (Οκτ. 2006) 624-634.

Αναζήτηση και ανίχνευση νέων στοιχείων για την απώτερη πηγή του σημαντικού ποιήματος του Σικελιανού.

207. «Παλαμάς και Ανατολή: μέσα από την προοπτική των λογοτεχνικών τάσεων της εποχής του (Πρόδρομο σχεδιάσμα)», στον τόμο *Κωστής Παλαμάς. Εξήντα χρόνια από τον θάνατό του (1943-2003)*. Β΄ Διεθνές Συνέδριο: Γραμματολογικά - Εκδοτικά - Κριτικά - Ερμηνευτικά ζητήματα. Πρακτικά, τ. 2, Αθήνα, Ίδρυμα Κωστή Παλαμά, 2006, σσ. 551-563.

Συνθετική αντιμετώπιση της λογοτεχνικής και κριτικής-ιδεολογικής προσέγγισης του ανατολικού στοιχείου από τον Παλαμά («ανατολιστικά στερεότυπα» και υπέρβασή τους, κ.ά.).

208. «*Η Τέχνη στη Θεσσαλονίκη (1956-1961, 1963, 1967): ένα μάτι στραμμένο στις τέχνες και στον πολιτισμό*», στον τόμο Π. Σφυρίδης (επιμ.), *Συνέδριο: Φυτώρια λογοτεχνίας στη Θεσσαλονίκη. Τα λογοτεχνικά περιοδικά της πόλης στον 20ό αιώνα*, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης, 2006, σσ. 270-287, 288-289.

Παρουσίαση και αξιολόγηση του περιοδικού της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη» της Θεσσαλονίκης και συζήτηση της προσφοράς του στη φιλολοία και κριτική, αρχαιολογία και ιστορία της τέχνης, εικαστικές τέχνες και αρχιτεκτονική, μουσική, θέατρο και κινηματογράφο.

209. «*Το κρητικό παιχνίδι του Γάτου με τους Ποντικούς: εκδοτικές δοκιμές και δοκιμασίες του*», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 21 (Ανοιξη 2007) 3-8.

Εκδοτικές και άλλες παρατηρήσεις για το κρητικό αναγεννησιακό ποίημα *Ο Κάτης και οι (Μ)ποντικοί*, με αφορμή πρόσφατη απaráσκειη εκδοτική προσπάθεια.

210. «*Ο διηγηματογράφος Machiavelli στη σατιρική ερωτογραφία του νεοελληνικού Διαφωτισμού: μια πρώιμη αδιερεύνητη μαρτυρία (Πρόδρομη ανακοίνωση)*», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 21 (Ανοιξη 2007) 8-13.

Επισήμανση των παλαιότερων, πιθανότατα, στοιχείων για τη δημιουργική επιρροή λογοτεχνικού έργου του Ν. Machiavelli πάνω στην ερωτοκοινωνική πεζογραφία του όψιμου Διαφωτισμού (αρχές 19ου αιώνα).

211. «*Σπ. Ζαμπέλιος ή Πόθεν η μη κοινή λέξις “σκηνογράφημα”*», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 21 (Ανοιξη 2007) 13-17.

Αποσύνδεση του γνωστού όρου του τίτλου μιας «ιστορικής μυθιστοριογραφίας» του Σπ. Ζαμπέλιου από τον θεατρικό χώρο και εξάρτησή του από την αρχιτεκτονική-εικαστική σημασία του νεόπλαστου, στον ελληνικό 19ο αιώνα, όρου, ο οποίος φαίνεται να παραπέμπει μάλλον στην τεχνική σκηνογραφικής προβολής του αναγεννησιακού καλλιτέχνη Palladio.

212. «*Για τις αδιερεύνητες ελληνόγλωσσες πηγές δύο “διηγημάτων” του Σ. Α. Κουμανούδη (Στράτης Καλοπίχειρος, @’ 89-378· Η’ 216-438)*», στον τόμο: Ι. Βιβιλάκης (επιμ.), *Stephanos. Tribute to Walter Puchner / Στέφανος. Τιμητική Προσφορά στον Βάλτερ Πούχνερ*, Αθήνα, «Ergo», 2007, σσ. 609-619.

Ανίχνευση, εντοπισμός και σχολιασμός πηγών και παραλλήλων δύο έμμετρων, ένθετων «διηγημάτων» του σατιρικού «έπους» του Στ. Κουμανούδη, που παρέμεναν αδιερεύνητα ή παρερμηνευμένα σε πρόσφατη φιλολογική έκδοση του έργου.

213. «Για τον Wim F. Bakker και τον Arnold F. van Gemert: δεξίωση των Διόσκουρων Ολλανδών νεοελληνιστών», περ. *Ελληνικά* 57 (2007) 127-144.

Αναλυτικός και κριτικός «έπαινος» για την ανακήρυξη των κορυφαίων ξένων Κρητολόγων σε επίτιμους διδάκτορες του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.

214. «Αμηχανία και μηχανές του καλλιτέχνη και του ποιητή: Λίγες σκέψεις για το ποίημα “Νονετσιέλο” του Κ. Χαραλαμπίδη», περ. *Πόρφυρας* 124 (Ιούλ.-Σεπτ.2007) 195-202.

Σφαιρική αποτίμηση του ποιητικού και άλλου έργου του σημαντικότερου κύριου ποιητή της λεγόμενης «Πρώτης Γενιάς της Κυπριακής Δημοκρατίας» και αναλυτική φιλολογική ανάγνωση ενός ποιήματός του που δείχνει τη δημιουργική εκμετάλλευση της βαθιάς γνώσης του για πρόσωπα και πράγματα της αναγεννησιακής τέχνης.

215. «Ανατολισμός από πρώτο και δεύτερο χέρι: μια ενδιαφέρουσα λογοτεχνική όψη του “παρεπίδημου” Νίκου Νικολαΐδη», στον τόμο: Λ. Παπαλεοντίου (επιμ.), *Νίκος Νικολαΐδης ο Κύπριος (1884-1956). Μια επανεκτίμηση του έργου του*, Αθήνα, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου - «Βιβλιόραμα», 2007, σσ. 55-77.

Συνθετική αντιμετώπιση και νέες προσεγγίσεις των «ανατολικών» θεμάτων στην πεζογραφία, ποίηση και ζωγραφική του κύριου καλλιτέχνη της Αιγύπτου Ν. Νικολαΐδη.

216. «Φαουστικό, φολκλορικό ή ευαγγελικό το κύριο διακαίμενο-έναυσμα του “Σκέλεθρα” του Ν. Νικολαΐδη;», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 22 (Φθινόπ. 2007) 14-16.

Κριτική συζήτηση απόψεων για τις πηγές ή τα δομικά πρότυπα του διηγήματος του σημαντικού πεζογράφου του Μεσοπολέμου Ν. Νικολαΐδη.

217. «“ΚΑΛΑ ΛΕΟΝΑ ΝΟΛΑ ΠΥ” : Και πάλι μέσα στην παιδιόφραστη γοητεία των μη καρκινικών αναγραμματισμών του Ανδρέα Εμπειρίκου», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 22 (Φθινόπ. 2007) 13-23.

Αναγραμματιστικές προτάσεις λύσης ενός από τα πολλά λεκτικά παίγνια του Α. Εμπειρίκου.

218. «Γλώσσα über alles, ή Νά που φτάσαμε στην κατάργηση Σχολών, Γενεών και Αξιοκρατίας», περ. *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 22 (Φθινόπ. 2007) 23-24.

Ανασκευή λανθασμένων γραμματολογικών κατατάξεων της Α. Τικτοπούλου για τη λεγόμενη λογοτεχνική Σχολή Θεσσαλονίκης.

219. «Σύμμικτα σολωμικά», στον τόμο: Γ. Ανδρειωμένος (επιμ.), *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημήτρη*, Αθήνα, «Πορεία», 2007, σσ. 437-484.

Τετραμερές άρθρο, με κριτικές (εκδοτικές και ερμηνευτικές) παρατηρήσεις σε μια σειρά από σολωμικά μελετήματα της Α. Τικτοπούλου (1989-2005), με αναίρεση και διορθώσεις, αποτίμηση και νέες προτάσεις.

220. «Ο γυρισμός του αξενίτευτου: Μια νέα υποδοχή του Guy (Michel) Saunier στη Θεσσαλονίκη», περ. *Ελληνικά* 57 (2007) 335-347.

Αναλυτικός και κριτικός «έπαινος» για την ανακήρυξη του κορυφαίου ξένου νεοελληνιστή σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ.

221. «Μερικές παρατηρήσεις και σκέψεις με αφορμή τη μεσοασιατική και απωανατολική γραμματειακή διάσταση στον Νίκο Καζαντζάκη», στον τόμο *Ο κοσμοπολιτισμός του Καζαντζάκη. Πρακτικά διεπιστημονικής Ημερίδας, Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης 5 Νοεμβρίου 2007*, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ. / Εργαστήρι Συγκριτικής Γραμματολογίας, 2008, σσ. 135-172 (αναδημ. με μικρές προσθήκες στον τόμο Σ. Ν. Φιλιππίδης, επιμ., *Ο Καζαντζάκης στον 21ο αιώνα. Πρακτικά του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου «Νίκος Καζαντζάκης 2007: πενήντα χρόνια μετά» (Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ηράκλειο & Ρέθυμνο, 18-21 Μαΐου 2007)*, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ. - Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, 2010, σσ. 107-144, καθώς και στον τόμο Ε. Σταυροπούλου - Θ. Αγάθος, επιμ., *Νίκος Καζαντζάκης. Παραμορφώσεις, παραλείψεις, μυθοποιήσεις*, Αθήνα, Γκοβόστης, 2011, σσ. 159-179).

Συγκέντρωση και σχολιασμός υλικού για τμήμα του «ανατολισμού» του Καζαντζάκη, μαζί με αποκρυπτογράφηση του πρώιμου καζαντζαχικού ψευδωνύμου Κάρμα Νιρβαμή και πολλές άλλες πρωτοδιατυπωμένες επισημάνσεις και προτάσεις.

222. «Τα “κυπριακά” ποιήματα του Ρίτσου: αποτιμήσεις και απηχήσεις», στον τόμο Α. Μακρυνικόλα - Σ. Μπουρνάζος (επιμ.), *Διεθνές Συνέδριο Ο ποιητής και ο πολίτης Γιάννης Ρίτσος. Οι εισηγήσεις*, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη - «Κέδρος», 2008, σσ. 132-148, 503-504 (αναδημ. στον τόμο: Δ. Κόκορης, επιμ., *Εισαγωγή στην ποίηση του Ρίτσου. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ., 2009, σσ. 377-398).

Σχολιασμός και αποτίμηση του ποιητικού υλικού του Ρίτσου που σχετίζεται με κορυφαίες στιγμές της νεότερης κυπριακής ιστορίας (Αγώνας του 1955-1959, γεγονός του 1974 και τουρκική εισβολή), μαζί με παρατηρήσεις για την ομολογη έλλαδική και κυπριακή λογοτεχνία, κριτική και εκπαίδευση.

223. «Περιουσιακή ανιδιοτέλεια και “χρυσούς αιών” από την Άννα Κομνηνή και τον Θεοβάντες ως τον Καβάφη», περ. *Νέα Εστία* 83/1818 (Ιαν. 2009) 6-17.

Με βάση απώτερες (στωικές και χρυσοστομικές) πηγές χωρίου της Αλεξιάδος και άλλων κειμένων της διεθνούς γραμματείας, επανατοποθετείται ερμηνευτικά το καβαφικό ποίημα «Άννα Δαλασσηνή» (1927) και αντιμετωπίζονται αρνητικές ενστάσεις της νεότερης λογοτεχνικής κριτικής.

224. «Ένα τέταρτο χειρόγραφο του Δον Κισότη της Μάντσας, ή Οι ελπίδες των φιολόγων πεθαίνουν τελευταίες», *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 25 (Άνοιξη 2009) 9-10.

Ανακοινώνεται στην ελληνόγλωσση γραμματεία και σχολιάζεται σύντομα ο εντοπισμός (από την ισπανίδα μελετήτρια Ο. Opatos, 2006 ή 2007) του κώδικα της Γενναδείου Βιβλιοθήκης αρ. 798 (πιθανότατα των αρχών του 19ου αι.) που περιέχει μεγάλο τμήμα ελληνικής μετάφρασης του *Don Quijote* του Cervantes, και επισημαίνεται ότι ο κώδικας αυτός αποτελεί το τέταρτο γνωστό χειρόγραφο της πρώτης γνωστής μετάφρασης του έργου στα ελληνικά (περ. τρίτη δεκαετία του 18ου αι.).

225. «“Ενύπνιον” του Λουκιανού και Οτεντότισσες στην Πόλη: σκηνοθετικές προϋποθέσεις στο “Όνειρον” των Λυρικών (1811)», *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 25 (Άνοιξη 2009) 14-18.

Σκηνοθετικά και από την άποψη της θεματικής δομής, η πεζή γλωσσική σάτιρα «Όνειρον» (ίσως του Στέφανου Κανέλου), που πρωτοδημοσιεύτηκε το 1811 μέσα στα Λυρικά του Α. Χριστόπουλου, πρέπει να διαλέγεται τόσο με το αυτοβιογραφικό λουκιάνειο «Ενύπνιον», όσο και με σύγχρονες ευρωπαϊκές περιηγητικές περιγραφές, εικονογραφήσεις και αντιλήψεις για τους ιθαγενείς «Οτεντότους» της ΝΔ. Αφρικής, καθώς, ενδεχομένως, και με προϋπάρχοντα τολμηρά σατιρικά κείμενα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.

226. «Μια οριστικά ή αόριστα μισσαδειανή παλαμική ανάγνωση και το μακρύ ποδάρι του Σουρή», *Μικροφιλολογικά Λευκωσίας* 25 (Άνοιξη 2009) 27-31.

Με αφορμή πρόσφατη, μη ικανοποιητική «σχολιασμένη» των *Σατιρικών Γυμνασμάτων* του Παλαμά, επισημαίνεται και καταδεικνύεται η λεκτική και (εν μέρει) θεματική σχέση μερικών ποιημάτων της συλλογής με προγενέστερα ποιητικά και θεατρικά κείμενα του Γ. Σουρή και προτείνονται ερευνητικά ζητούμενα.

227. «Επιστήμη και τεχνολογία ως θέματα στη νεότερη κυπριακή ποίηση: Το “σατιρικό” και “διαφημιστικό” παράδειγμα του Βασίλη Μιχαηλίδη», *ΕΕΦΣΠΘ, Περίοδος Β΄, Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας* 11 (2004-2008) 7-19 (αναδημ. στον τόμο Κ. Νικολαΐδης, επιμ., *Βασίλης Μιχαηλίδης. Πρακτικά Ημερίδας 1.12.2007*, Λευκωσία, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, 2011 [Πρακτικά Συμποσίων, 9], σσ. 33-41).

Μεγάλος αριθμός κειμένων του πρώτου μεγάλου ποιητή της νεότερης κυπριακής λογοτεχνίας (τέλη 19ου-αρχές 20ού αι.) διαλέγεται με τη φιλοδαρβινική και (ιδίως) την αντιδαρβινική γραμματεία του 19ου αι., καθώς και με άλλα επιστημονικά και παραεπιστημονικά δημοσιεύματα, κάποτε και μέσω της αθηναϊκής σατιρικής παραγωγής (όπως του Γ. Σουρή). Στο άρθρο σχολιάζονται κυρίως οι προϋποθέσεις και τα «όρια» της δεκτικότητας του Β. Μιχαηλίδη.

228. «Η ιστοριογραφία ως όχημα συνειρμικής συναφήγησης και εγκιβωτιστικής παρέκβασης: Το λογοτεχνικό παράδειγμα της ασύμμετρα διασκεδαστικής *Βίβλου Βασιλειών* του Kaisάριου Δαπόντε», στον τόμο Σ. Κοτζάμπαση - Γ. Μαυρομάτης (επιμ.), *Realia Byzantina* [Byzantinisches Archiv, 22 =Αφιέρωμα στον Α. Καρπόζηλο], Berlin - New York, W. de Gruyter, 2009, σσ. 47-56.

Άρθρο σε τόμο αφιερωμένο στον κορυφαίο έλληνα βυζαντινολόγο Απόστολο Καρπόζηλο. Εξετάζει πτυχές της πρωτοποριακής, για την εποχή (τρίτο τέταρτο του 18ου αι.), προ-μοντερνιστικής αφηγηματικής τεχνικής του Κ. Δαπόντε, του πολυγραφότερου και σπουδαιότερου λογοτέχνη του 18ου αι.

229. «Λίγα εισαγωγικά για τη μυθιστορηματική παραγωγή του Πάνου Ιωαννίδη», *Νέα Εποχή* Λευκωσίας 301 (Καλοκαίρι 2009) 4-11.

Εξετάζεται το σύνολο του ογκώδους και εξαιρετικά ποικίλου και ενδιαφέροντος μυθιστορηματικού έργου του πεζογράφου, θεατρικού συγγραφέα, ποιητή και κριτικού Π. Ιωαννίδη, που αποτελεί μian από τις πιο εξέχουσες λογοτεχνικές μορφές της μεταπολεμικής και σύγχρονης κυπριακής λογοτεχνίας.

230. «Άνδρος και Γενιά του Τριάντα: το παράδειγμα του Ανδρέα Εμπειρικού», στον τόμο Δ. Ι. Κυρτάτας - Α. Παλιοκρασσά-Κόπιτσα - Μ. Τιβέριος (επιμ.), *Εύανδρος. Τόμος εις μνήμην Δημητρίου Ι. Πολέμη*, Άνδρος, Καΐρειος Βιβλιοθήκη, 2009, σσ. 363-377.

Άρθρο σε Αφιέρωμα για τον εκλιπόντα κορυφαίο βυζαντινολόγο, νεοελληνιστή και ιστοριοδίφη Δ. Ι. Πολέμη. Εξετάζεται η θέση του Α. Εμπειρικού μέσα στη Γενιά του 1930 υπό το πρίσμα της λεγόμενης «λογοτεχνίας του Αιγαίου» και κρίνεται και αξιολογείται η φιλολογική και κριτική βιβλιογραφία για το κύριο θέμα και για συναφή με αυτό ζητήματα.

231. «Σύντομη ερευνητική αναφορά (1998-2006) και μερικά ζητούμενα της σολωμικής έρευνας», στον τόμο *Η' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Κύθηρα, 21-25 Μαΐου 2006. Πρακτικά*, τ. ΙVΑ: *Επτανησιακός Πολιτισμός (Μέρος Α')*, Κύθηρα 2009, σσ. 404-418.

Εισήγηση σε συνέδριο, που επιχειρεί να καταρτίσει έναν κριτικό απολογισμό της δημοσιευμένης διεθνούς επιστημονικής (εκδοτικής, κριτικής κτλ.) δραστηριότητας 9 ετών στον χώρο της μελέτης του Σολωμού και του έργου του. Η κριτική παρουσίαση και αποτίμηση συνοδεύεται και από προτάσεις για την κάλυψη βιβλιογραφικών, εκδοτικών και άλλων φιλολογικών και κριτικών ζητουμένων.

232. «Στοιχεία για τις τύχες του Λουκιανού στη νεοελληνική γραμματεία (ώς την Επανάσταση του 1821)», στον τόμο Θ. Πυλαρινός (επιμ.), *Ελληνική αρχαιότητα και νεοελληνική λογοτεχνία. Πρακτικά*, Κέρκυρα 2009, σσ. 147-156.

Εισήγηση σε συνέδριο, όπου συγκεντρώνονται μαρτυρίες και ενδείξεις για τις πλούσια «δεξίωση» και δημιουργική (λογοτεχνική) και κριτική χρήση του Λουκιανού και έργων του από τη μεσαιωνική

(βυζαντινή) και τη νεοελληνική γραμματείες ως τα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης, και ανακοινώνονται νέα στοιχεία. Πολλές από αυτές τις μαρτυρίες και ενδείξεις αξιολογούνται και τοποθετούνται στα ιστορικά και ιδεολογικά τους συμφραζόμενα.

233. «Προϊστορία της σάτιρας: από τις αρχές ως τον Σολωμό», περ. *Πόρφυρας* 133 (Οκτ.-Δεκ. 2009 = *Πτυχές της νεοελληνικής σάτιρας*) 279-292.

Εισήγηση σε συνέδριο, όπου επιχειρείται, για πρώτη φορά στη φιλολογική βιβλιογραφία, μια ιστοριογραμματολογική, θεματική και αποτιμητική συγκέντρωση και αποτίμηση των γνωστών λογοτεχνικών σατιρών και σατιρικών παρωδιών της νεοελληνικής γραμματείας από τις αρχές της ως το 1818.

234. «Σκέψεις για ορισμένες λογοτεχνικές, μεταφραστικές και εκδοτικές ενασχολήσεις του Ευγένιου Βούλγαρη, με επίκεντρο τον βολταιρικό “Μέμνονα”», στον τόμο *Ε. Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη (επιμ.), Ευγένιος Βούλγαρης. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου, Κέρκυρα, 1-3 Δεκεμβρίου 2006*, Αθήνα 2009, σσ. 367-397.

Εκτενές άρθρο, ανάπτυξη εισήγησης σε συνέδριο. Τίθενται (συνήθως με τη μορφή ερωτημάτων ή αποριών) μερικά βασικά, αλλά ανεπίλυτα, ως τώρα, και, γενικά, δυσεπίλυτα βιβλιογραφικά, ερμηνευτικά και ιστορικοκοινωνιολογικά ζητήματα και επιχειρείται η επίλυση ή η προώθηση της λύσης τους με σκέψεις, προτάσεις και εικασίες· στο τέλος, προστίθενται μερικά από τα επείγοντα ζητούμενα της φιλολογικής έρευνας και της εκδοτικής: επίκεντρο είναι η λογοτεχνική παραγωγή του Ε. Βούλγαρη, αλλά και η συναφής δραστηριότητα του ηγούμενου πατριάρχη Καλλίνικου Γ' και του κωνσταντινουπολίτη λεβαντίνου διπλωμάτη και ποιητή Μόμαρς [Momartz].

235. «Τα χρόνια μας και τα χρωστούμενά μας: Μικρό αλματικό ανακάλημα της Σοφίας Π. Σκοπετέα», περ. *Ανευ Λευκωσίας* 34 (Φθινόπ. 2009) 31-40, και στον τόμο *Η νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική του 19ου και του 20ού αιώνα. Πρακτικά της ΙΒ' Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών αφιερωμένης στη μνήμη της Σοφίας Σκοπετέα (Θεσσαλονίκη, 27-29 Μαρτίου 2009)*, Θεσσαλονίκη 2010 [=ΕΕΦΣΠΘ, Περίοδος Β', Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, 12], σσ. 41-52.

Εισήγηση στο πρώτο, αφιερωματικό τμήμα της ΙΒ' Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα ΜΝΕΣ του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. (Μάρτιος 2009). Αναφορά σε αναμνήσεις από την προσωπικότητα και το έργο της σημαντικής νεοελληνίστριας, και διδάσκουσας στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης, Σ. Π. Σκοπετέα (†2007).

236. «Υπέρ μητέρων, παιδών και εφήβων: μια βαθιά χαραγμένη πτυχή της ευαίσθητης ανθρωπογεωγραφίας του Στυλιανού Σ. Χαρκιανάκη», περ. *Νέα Εστία* 167/1829 (Ιαν. 2010) 143-147.

Εκτενής βιβλιοπαρουσίαση δύο πρόσφατων ανθολογιών ειδικών θεμάτων του ποιητικού έργου του θεολόγου και συγγραφέα, αρχιεπισκόπου Αυστραλίας Στυλιανού Σ. Χαρκιανάκη, μιας δίγλωσσης και

μιας ελληνόγλωσσης. Έμφαση δίνεται και στο ευρύτερο γραμματειακό υπόβαθρο-πλαίσιο των θεμάτων της μητέρας και του παιδιού-εφήβου.

237. «Νεότερη Κυπριακή Λογοτεχνία: από τον 12ο αιώνα ως την Ελληνική Επανάσταση του 1821», περ. Πολίτης: Χρονικό Λευκωσίας 100 (24.1.2010) 4-22.

Γραμματολογικό σχεδιάσμα που επιχειρεί να δώσει, για πρώτη φορά στη βιβλιογραφία, μια σύντομη μα περιεκτική ιστορία της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας από τις απαρχές της (τέλη 12ου αιώνα) ως το 1821. Έμφαση δίνεται στην (λόγια, δημώδη και ιδιωματική) ελληνόγλωσση λογοτεχνική (και γραμματειακή) παραγωγή, αλλά δίνονται και απαραίτητες πληροφορίες για το γενικότερο γραμματειακό «πολυσύστημα» (από τη σταυροφορική κατάληψη του νησιού κ.ε.).

238. «Εξωελληνικά πρόσωπα και πράγματα στην ποίηση του Εγγονόπουλου: υπερρεαλισμός και “κοσμοπολιτισμός”, βιταλισμός και “ελληνικότητα”», στον τόμο *Νίκος Εγγονόπουλος. Ο ζωγράφος και ο ποιητής. Παρασκευή 23 & Σάββατο 24 Νοεμβρίου 2007...*, Αθήνα, Εθνικό Κέντρο Βιβλίου – Μουσείο Μπενάκη, 2010, σσ. 253-264.

Ανακοίνωση σε Διεθνές συνέδριο του Ε.ΚΕ.ΒΙ. και του Μουσείου Μπενάκη. Εξετάζεται, ελέγχεται και αποτιμάται μεγάλο φάσμα της βιβλιογραφίας για τον σημαίνοντα υπερρεαλιστή λογοτέχνη και καλλιτέχνη, με επίκεντρο τις «βαθιές δομές» της «ελληνικότητας» και «εξωελληνικότητας», κάτω από το πρίσμα δικών του θεωρητικών ή κριτικών απόψεων και του ποιητικού του έργου. Επίσης, προτείνονται ορισμένα βασικά κλειδιά (ανθρωπισμός, πραότητα, δημιουργικότητα/βιταλισμός) για την καλύτερη κατανόηση του έργου και της κοσμοθεωρίας του.

239. «Η νεότερη Κυπριακή Λογοτεχνία. Ένα ακμαίο δημιούργημα του περιφερειακού ελληνισμού», στον τόμο Σ. Σταυρακοπούλου (επιμ.), *Αφιέρωμα: Η νεότερη Κυπριακή Λογοτεχνία. Ένα ακμαίο δημιούργημα του περιφερειακού ελληνισμού. 6 Μαΐου 2010*, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης/Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, 2010 [Σειρά Λογοτεχνικών Εκδόσεων, 9], σσ. 8-23.

Κείμενο διάλεξης (και της επακόλουθης συζήτησης με το κοινό) που έγινε στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Θεσσαλονίκης με την ευκαιρία των πενήντάχρονων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επιχειρείται μια σύντομη παρουσίαση της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας (από τα τέλη του 12ου αι. κ.ε.), τονίζονται τα νέα στοιχεία που έχει κομίσει η έρευνα στα τελευταία χρόνια έως και σήμερα και γίνεται γραμματολογική και κριτική αξιολόγηση συγγραφέων και έργων.

240. «Η “νεοτερικότητα” και η σημασία του έργου του Γιώργου Σαραντάρη με βάση την έκδοση των Έργων του από τη Σοφία Π. Σκοπετέα», στον τόμο *Η νεοτερικότητα στη νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική του 19ου και του 20ού αιώνα. Πρακτικά της ΙΒ΄ Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών αφιερωμένης στη μνήμη της Σοφίας Σκοπετέα (Θεσσαλονίκη, 27-29 Μαρτίου 2009)*, Θεσσαλονίκη 2010 [=ΕΕΦΣΠΘ, Περίοδος Β΄, Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, 12], σσ. 409-420.

Εισήγηση στη Β΄ Επιστημονική Συνάντηση του Τομέα ΜΝΕΣ του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. (Μάρτιος 2009). Αναλύεται και κρίνεται η μνημειώδης δίτομη έκδοση των Έργων του Γ. Σαραντάρη από την εξαιρετικά προσεχτική και οξυδερκή φιλόλογο και κριτικό Σ. Π. Σκοπετέα. Αναδεικνύονται, παράλληλα, οι σταθερές του έργου και η σημασία του συγγραφέα μέσα στο πλαίσιο της Γενιάς του 1930 και του νεοελληνικού μοντερνισμού.

241. «Νεοελληνικοί στίχοι και αριστοφανικός χορός και πρόσωπα: λίγα σχόλια με τυχαίες αφητηρίες», *Ελληνικά* 60 (2010) 405-427.

Άρθρο αφιερωματικό στον εξέχοντα κλασικό φιλόλογο και μελετητή όψεων της νεοελληνικής γραμματείας ομότιμο καθηγητή Γρ. Σηφάκη. Με παραδείγματα από νεοελληνικές λόγιες ή δημώδεις μεταφράσεις, αποδόσεις/διασκευές και διασκευές διασκευών αριστοφανικών κωμωδιών στο νεοελληνικό κράτος και στην Κυπρακή Δημοκρατία (πρώτο μισό του 19ου αι. έως σήμερα), περιγράφονται και σταθμίζονται ζητήματα λογοτεχνικής και θεατρολογικής πρόσληψης, όπως η επιτυχία ή αποτυχία των «μεταφορών», οι θεμιτές ή ανοίκειες παρεκκλίσεις, η κειμενική ή/και παραστασιολογική δραστηριότητα ή αδράνεια.

242. «Επίμετρο» στο βιβλίο Cr. Luciani (επιμ.), *Ο Κάτης και ο μποντικός*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2011, σσ. 41-106 (και οι μεταφράσεις των σσ. 31, 33, 35, 37).

Συμπλήρωμα της χρηστικής έκδοσης του σύντομου κρητικού αναγεννησιακού ποιήματος *Ο κάτης και ο μποντικός* από τον νεοελληνιστή της Ρώμης Cr. Luciani στη σειρά «Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, αριθ. 2. Απαρτίζεται από αντικριστή μετάφραση του κειμένου του μικρού ποιήματος στα σύγχρονά μας νέα ελληνικά και, επιμετρικά, από επιλογή, μερική μετάφραση και σύντομη παρουσίαση συνοδευτικών/συναφών κειμένων (από τη λόγια υστερομεσαιωνική παραγωγή της εποχής των Κομνηνών ως τη λογοτεχνία της ελληνικής διασποράς στις αρχές του 21ου αι.) που επικεντρώνονται στο γραμματειακό θέμα της διαμάχης γάτων και ποντικών.

243. «Λίγα λόγια για το λογοτεχνικό έργο του Φώτη Κόντογλου», *Μικρασιατική σπίθα* Σερρών 16 (2011) 7-12.

Σύντομο συνθετικό άρθρο γραμματολογικού, ειδολογικού και κριτικού προσδιορισμού του πεζογραφικού (αφηγηματικού, κυρίως) έργου του λογοτέχνη και καλλιτέχνη της δεκαετίας του 1920 και της Γενιάς του 1930 Φώτη Κόντογλου.

244. «Ο Γιάννης Κατσούρης μυθιστοριογράφος, φιλόλογος-κριτικός και πολιτισμικός παράγοντας» *Άνευ* [Λευκωσίας] 38-39 (Φθινόπ. 2010-Χειμ. 2011) 19-31.

Αρχικά εξετάζεται το σύνολο του ποικίλου και πολύ ενδιαφέροντος μυθιστορηματικού έργου του πρόωρα χαμένου πεζογράφου, κριτικού και φιλόλογου μελετητή Γ. Κατσούρη, ο οποίος αποτελεί μια από τις κορυφαίες λογοτεχνικές μορφές της κυπριακής λογοτεχνίας από το 1960 κ.ε. Στη

συνέχεια σταθμίζεται το ιδιαίτερα σημαντικό κριτικό, εκδοτικό και γραμματολογικό έργο του με επίκεντρο την κυπριακή λογοτεχνία και το θέατρο (19ος αι. κ.ε.), καθώς και η καθοριστική συμβολή του στην πολιτισμική ανάπτυξη και στην κρατική πολιτιστική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας.

245. «Για την “προϊστορία” της γραπτής νεοελληνικής παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας», *Πόρφυρας* 138 (Ιαν.-Μάρτ. 2011) 407-415.

Εισήγηση σε πανελλήνιο επιστημονικό συνέδριο. Παρατίθενται και επανεξετάζονται τα πλούσια διαθέσιμα στοιχεία για κείμενα «παιδικής λογοτεχνίας» (= λογοτεχνίας απευθυνόμενης και σε παιδιά ή εφήβους) στην παλιότερη δημώδη νεοελληνική γραπτή παράδοση (από τον 12ο αι. ως τη δημιουργία του ελληνικού κράτους): επισημαίνεται η σχεδόν καθολική απουσία μελέτης τους από τους νεότερους ερευνητές της νεοελληνικής παιδικής λογοτεχνίας, κρίνονται παραλείψεις και καθυστερήσεις της έρευνας και προτείνονται νέες κατευθύνσεις.

246. «Μανόλης Παπαθωμόπουλος, Διογένους Παιδιόφραστος διήγησις των ζώων των τετραπόδων...» (βιβλιοκρισία), *Ελληνικά* 61 (2011) 130-139.

Εκτενής βιβλιοκρισία της πρόσφατης, και τελευταίας, κριτικής έκδοσης του χαριτωμένου παλαιολόγειου αφηγηματικού ποιήματος *Διήγησις παιδιόφραστος των τετραπόδων ζώων* από τον αείμνηστο ομότιμο καθηγητή Μ. Παπαθωμόπουλο. Περιλαμβάνει αναλυτική παρουσίαση και αποτίμηση της έκδοσης, καθώς και ποικίλες διορθώσεις και προτάσεις για την εισαγωγική πραγμάτευση (ιδώς για τη χειρόγραφη παράδοση), την αποκατάσταση του κειμένου κτλ.

247. «Paschalis M. Kitromilides (επιμ.), *Adamantios Korais and the European Enlightenment...*» (βιβλιοκρισία), *Ελληνικά* 61 (2011) 152-163.

Εκτενής βιβλιοκρισία ενός πρόσφατου σημαντικού, αγγλογαλλικού σύμμικτου τόμου, που επιχειρεί να δώσει μια σχεδόν ολοκληρωμένη, σφαιρική εικόνα της προσωπικότητας και του έργου του Κοραή με στόχο την καλύτερη ενημέρωση του διεθνούς κοινού. Παρουσιάζονται κριτικά όλα τα επιμέρους κείμενα των επτά συνεργατών του τόμου, με διορθώσεις, παρατηρήσεις, προτάσεις και αποτίμηση.

248. «“Κι αυτή δεν έχει τέλος η παρτίδα...”. Σ. Σ. Χαρκιανάκης, *Η χαμένη πανοπλία, ποιήματα, ...*» (βιβλιοκρισία), *Νέα Εστία* 1847 (Σεπτ. 2011) 396-402.

Εκτενής θεματική παρουσίαση και αξιολόγηση συλλογής ποιημάτων του γνωστού θεολόγου (Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας), ποιητή και λογοτεχνικού κριτικού Στυλιανού Σ. Χαρκιανάκη, συνδυασμένη με σφαιρικότερη κριτική αναφορά στο συνολικό ογκώδες και ενδιαφέρον λογοτεχνικό έργο του.

249. «Υπάρχει ρεαλιστική βασιλική οδός ανάμεσα στα στερεότυπα και τις μυθοποιήσεις; Μερικές όψεις της Θεσσαλίας σε πεζογραφήματα του Καραγάτση», *Πόρφυρας* 141 (Οκτ.-Δεκ. 2011) 239-250.

Συστηματική καταγραφή και ανάλυση όσων δημοσιευμένων έργων του πεζογράφου της Γενιάς του Τριάντα Μ. Καραγάτση σχετίζονται άμεσα με, ή απορρέουν από, θεσσαλικές (αυτοβιογραφικές και μη) εμπειρίες, «στερεότυπα» και «μυθοποιήσεις». Συζητούνται ιδίως τα ρεαλιστικά γνωρίσματα των κειμένων και επισημαίνονται υπερβολές ή αστοχίες της νεότερης λογοτεχνικής κριτικής.

250. «Ιδεολογία στον κόσμο των Φαναριωτών του β' μισού του 18ου αιώνα: τα λογοτεχνικά δείγματα της Βοσπορομαχίας... (1752-1756, 1766, 1792)», *Εγνατία* 15 (2011 [=2012]) 73-79.

Εισήγηση στο επιστημονικό συνέδριο «Μνήμη Χρίστου Γ. Πατρινέλη». Εξετάζονται οι κύριες ιδεολογικές, προσωπογραφικές και θεματικές παράμετροι μιας σειράς λογοτεχνικών έργων της περιόδου 1752-1792, που έχουν ενδιαφέρον για τη διερεύνηση κοινωνικών και πολιτικών καταστάσεων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των χριστιανών υπηκόων της (καθώς και των άλλων χριστιανών προσωρινών κατοίκων της). Επίκεντρο είναι η ογκώδης έμμετρη *Βοσπορομαχία...* και τα προσαρτημένα σ' αυτήν, ή συναφή, άλλα λογοτεχνικά κείμενα και περι-κείμενα, με αφετηρία ορισμένες απόψεις της παλαιότερης έρευνας και, ιδίως, πρόσφατα εγχειρήματα του βυζαντινολόγου και οθωμανολόγου A. Berger (που σχολιάζονται κριτικά).

251. «Αλέξης Ζήρας, Όψεις της κυπριακής πεζογραφίας, 1900-2000...», *Ελληνικά* 61 (2011) 327-333.

Εκτενής βιβλιοκρισία του πρόσφατου (2010) σύμμικτου τόμου μελετών του λογοτεχνικού κριτικού και μελετητή Αλέξη Ζήρα, που επικεντρώνεται σε πρόσωπα και πράγματα της κυπριακής πεζογραφίας του 20ού αιώνα, καθώς και σε μορφές των γραμμάτων που έδρασαν και έξω από την Κύπρο (Κίμων Μιχαηλίδης, Νίκος Νικολαΐδης). Κατατίθενται συμπληρωματικές παρατηρήσεις και κρίσεις.

252. «Μερικές διαπιστώσεις, σκέψεις και προτάσεις για μεταπολιτευτικές και σύγχρονες εκδόσεις έργων του Γ. Βιζυηνού», στον τόμο *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Το εύρος του έργου του Γ. Βιζυηνού. Παλαιότερες αναγνώσεις και νέες προσεγγίσεις. Εισ μνήμην Κυριακής Μαμώνη*, Αθήνα, Σοκόλης - Κουλεδάκης, 2012, σσ. 131-142.

Εισήγηση σε επιστημονική διημερίδα. Εξετάζονται οι κύριες φιλολογικές και κριτικές εκδόσεις έργων του Βιζυηνού μέσα στα τελευταία 35 περίπου χρόνια και ελέγχονται οι αρχές, οι μέθοδοι και τα επιτεύγματα ή οι ατέλειές τους. Κατατίθενται ορθογραφικές και άλλες προτάσεις για την πιστότερη, αλλά και χρηστικότερη εκδοτική παρουσίαση κειμένων του συγγραφέα (αλλά και όλης της νεοελληνικής λογοτεχνίας), με συνυπολογισμό των αναγκών του σημερινού δέκτη (των νεότερων αναγνωστών).

253. «Πρόλογος [Για το μυθιστόρημα *Στυλιανού Ανάβασις*]», στον τόμο *Γιάννης Κατσούρης, Στυλιανού Ανάβασις. Μυθιστόρημα*, Λευκωσία, Εκδόσεις Άνευ, 2012, σσ. 7-18.

Σφαιρική θεματική και αφηγηματολογική παρουσίαση και λογοτεχνική αποτίμηση του πρώτου μυθιστορήματος του κορυφαίου κύριου συγγραφέα της Γενιάς του 1960 Γιάννη Κατσούρη.

Παράλληλα, αντιμετώπιση αστοχιών ορισμένων προηγούμενων κριτικών και της δεσμευμένης από πολιτικές ιδεοληψίες οπτικής τους.

289. «Σκέψεις και προτάσεις για ένα “Σχολείο αφοσιωμένων στη λογοτεχνία μαθητών”», *Φιλολόγος* 148 (Απρ.-Ιούν. 2012) 171-182.

Εισήγηση στο Ι΄ Πανελλήνιο Συνέδριο «Η γλώσσα της παιδείας και των μεταρρυθμίσεων», στο πλαίσιο της ενσωματωμένης σ' αυτό Ημερίδας με θέμα «Η διδασκαλία της λογοτεχνίας και της δημιουργικής γραφής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Για ένα “Σχολείο αφοσιωμένων ποιητών”».

Με αφορμή μερικές παλιότερες σκέψεις και προτάσεις του Γ. Σεφέρη (1964), κατατίθενται σκέψεις για τη φύση της λογοτεχνίας και τη διδασκαλία της ως καλλιτεχνικού μαθήματος και σταθμίζονται οι προϋποθέσεις και το καθεστώς του μαθήματος της (νεοελληνικής) λογοτεχνίας στη σημερινή δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ακολουθεί μια σειρά κριτικών (και επικριτικών) παρατηρήσεων για τις επιχειρούμενες από το 2011 αλλαγές στα προγράμματα διδασκαλίας και το διδακτικό υλικό, με παράδειγμα όσα άστοχα ή ανεπίκαιρα έχουν προταθεί για την Α΄ Λυκείου.

290. «Επίμετρο», στον τόμο *Ανακάλημα της Κωνσταντινόπολης*. Επιμέλεια Εμμ. Κριαράς - Επίμετρο Γ. Κεχαγιόγλου, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2011 [Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, 4], σσ. 33-145.

Συμπλήρωμα της νέας έκδοσης του σημαντικού κυπριακού ποιήματος των μέσων του 15ου αι., που επιμελήθηκε ο Εμμ. Κριαράς στη νέα σειρά του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη]. Περιλαμβάνει λεπτομερή ιστορική, γραμματολογική και θεματική/ιδεολογική τοποθέτηση του έργου, επανεκτίμηση των απόψεων για τον τόπο και χρόνο σύνθεσής του, πρόσθετες ερμηνευτικές προτάσεις, καθώς και συνοδευτικά ομόθεμα κείμενα, ποιητικά και πεζά, δημοτικά και λογιότερα, από το β΄ μισό του 15ου / αρχές του 16ου αι. έως και σήμερα, τα οποία υπομνηματίζονται με απαραίτητες για το σημερινό κοινό γλωσσικές/ερμηνευτικές επεξηγήσεις.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
(ΕΠΙΛΟΓΗ)

1. «Τα σύνθετα στον Δωδεκάλογο του Γύφτου», *Παρνασσός* 15 (1973) 457-474.
2. «Δυσκολίες στο κείμενο του Χρονικού του Μορέως», *Ελληνικά* 27 (1974) 254-267.
3. «Ο Φτωχολέοντας της Φλογέρας του Βασιλιά», *Παρνασσός* 17 (1975) 68-78.
4. «Θέματα του Πόρφυρα και η σολωμική ποίηση», *Υδρία* 16 (1975) 63-70.
5. «Δύο γράμματα του Παλαμά στον Αιμίλιο Ριάδη», *Ελληνικά* 28 (1975) 142-155.
6. «Συμπληρωματικά για το Χρονικόν του Μορέως», *Ελληνικά* 28 (1975) 420-425.
7. «Ένα χειρόγραφο της Γεωγραφίας Φυσικοπολιτικής του Ψαλίδα», *Ο Εραμιστής* 13 (1976) 23-40.
8. «Roman Jakobson-Peter Colaclides, Γραμματική εικονοποιία στο ποίημα του Καβάφη “Θυμήσου, Σώμα...”», *Κώδικας* 2 (1976) 106-117 [σχολιασμένη μτφρ.].
9. «Σόνιας Μπ. Ιλίνσκαγια, Η ποίηση της αντίστασης στη μεταπολεμική Ελλάδα. Η μοίρα μιας γενιάς, Μόσχα 1974», *Ο Πολίτης* 3-4 (1976) 81-86 [βιβλιοκρισία].
10. «Η δεύτερη και οι τρίτες εκδόσεις του Αραβικού Μυθολογικού», *Ελληνικά* 29 (1976) 358-362.
11. «Δ. Ν. Μαρωνίτη, Ποιητική και πολιτική ηθική. Πρώτη μεταπολεμική γενιά. Αλεξάνδρου-Αναγνωστάκης-Πατρίκιος, Αθήνα 1976», *Ο Πολίτης* 10 (1977) 77-83 [βιβλιοκρισία].
12. «Renata Lavagnini, Massimo Peri, Δύο δοκιμές ανάλυσης του καβαφικού ποιήματος “Επιθυμίες”», *Φιλολόγος* 11-12 (1977) 210-242 [σχολιασμένη μτφρ., σε συνεργασία με τη Χρ. Ανεμούδη].
13. «Το Αραβικόν Μυθολογικόν του 1792», *Ο Εραμιστής* 14 (1977) 203-205.
14. «Κ. Π. Καβάφη, “Η Συνάντησις των Φωνηέντων εν τη Προσωδία”: Παρουσίαση και σχολιασμός του ανέκδοτου πεζού κειμένου», *Ελληνικά* 30 (1977-8) 353-382.
15. «Γεωργίου Χούμνου, Η Κοσμογέννησις..., κριτ. έκδ. Γ. Α. Μέγα, Αθήνα 1975», *Byzantinische Zeitschrift* 71 (1978) 70-74 [βιβλιοκρισία].
16. «Massimo Peri, Κ. Π. Καβάφη, “Ο Καθρέπτης στην Είσοδο” (Καβαφικές Δομές)», *Σπείρα* 7 (1978) 290-302 [σχολιασμένη μτφρ.].
17. *Κριτική έκδοση της Ιστορίας Πτωχολέοντος. Θέματα υστεροβυζαντινής και μεταβυζαντινής λογοτεχνίας. Διδακτορική διατριβή, Θεσσαλονίκη, «Α.Π.Θ.», 1978.*
18. «Κώστα Μόντη, “Μια λεύκα στην Κακοπετριά”: Μια ανάγνωση», *ΕΕΦΣΠΘ* 17 (1978) 141-166 [αναδημ. με μικρές αλλαγές στον τόμο Γ. Κεχαγιόγλου - Μ. Πιερής (επιμ.), *Δώδεκα κείμενα για τον Κώστα Μόντη*, Αθήνα, «Ερμής», 1984, σσ. 51-87].
19. «Προτάσεις για τον Πόρφυρα του Σολωμού», στον τόμο *Αφιέρωμα στον καθηγητή Λίνο Πολίτη*, Θεσσαλονίκη 1978, σσ. 153-184.
20. Κ. Μόντης, *Ανθολόγηση από τις «Στιγμές»*, Αθήνα, «Κέδρος», 1978.

21. «Η επιμονή της χαράς ή Τα Κυπριακά του Κώστα Μόντη», στο τόμο *Στη γλώσσα που πρωτομίλησα. Τα ιδιωματικά ποιήματα του Κώστα Μόντη*, Λευκωσία 1980, σσ. 3-12 [αναδημ. στον τόμο Γ. Κεχαγιόγλου - Μ. Πιερής (επιμ.), *Δώδεκα κείμενα για τον Κώστα Μόντη*, Αθήνα, «Ερμής», 1984, σσ. 115-127].
22. «Μερικά φιλολογικά ζητούμενα για τον Ελύτη», *Αντί* 146 (29.2.1980) 44-51.
23. «Οι Ιστορίες της νεοελληνικής λογοτεχνίας: Επιλογή και παρουσίαση - Ερευνητική αναφορά», *Μαντατοφόρος* 15 (1980) 5-66.
24. «Η νεότερη κυπριακή λογοτεχνία μέσα στο πλαίσιο των Ιστοριών της νεοελληνικής λογοτεχνίας», *Αντί* 151 (9.5.1980) 32-35.
25. «Χίλιες και Μία Νύχτες: Σταθμοί στις τύχες του έργου και η μετάφραση του Κώστα Τριχογλίδη», *Διαβάζω* 33 (1980) 42-59.
26. «Ένα νέο ερέθισμα για τον προσανατολισμό της συγκριτικής γραμματολογίας μας: Η Ρωσική Λογοτεχνία του Μ. Αλεξανδρόπουλου», *Αντί* 173 (13.3.1981) 41-46 [βιβλιοκρισία].
27. «Κομνηνή Δ. Πηδώνια, Τα λόγια γλωσσικά στοιχεία στα έργα του Χορτάτση, Ιωάννινα 1977», *Byzantinische Zeitschrift* 74 (1981) 49-53 [βιβλιοκρισία].
28. «Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, “Ο Έρωτας στα Χιόνια”»: Γραμματική, Λογική και Ποιητική του Μεσαίου “Έρωτα”», στον τόμο *Φώτα Ολόφωτα. Ένα αφιέρωμα στον Παπαδιαμάντη και τον κόσμο του*, Αθήνα 1981, σσ. 233-285 [διευρυμένη και τροποποιημένη, αυτοτελής αναδημ.: «Ο Έρωτας στα Χιόνια» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη: Μια ανάγνωση, Αθήνα, «Πολύτυπο», 1984].
29. «“Νεότεροι Κύπριοι Ποιητές, 1960-1982”»: Ένα καλωσόρισμα», στον τόμο *Δεύτερη Πανελλήνια Ποιητική Συνάντηση. Νεότεροι Κύπριοι Ποιητές, 1960-1982, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής*, 1982, σσ. 13-25.
30. «“Θεματογραφία” της Πρώτης Μεταπολεμικής Ποιητικής Γενιάς», στον τόμο *Πρακτικά Πρώτου Συμποσίου Νεοελληνικής Ποίησης*, τ. 1, Αθήνα 1982, σσ. 59-68 [αναδημ.: *Folia Neohellenica* 4 (1982) 97-105].
31. «Μια δική μας ιστορία (Τάκης Γραμμένος, *Τρίτη Ιστορία*, Αθήνα 1981)», *Ο Πολίτης* 50-51 (1982) 108-116 [βιβλιοκρισία].
32. «Ο πρώτος χρόνος του “Κύκλου” της Λάρνακας: Όψεις ενός σύγχρονου περιοδικού», *Αντί* 215 (1.10.1982) 42-43 [αναδημ. στον τόμο *Πρακτικά του Β΄ Διεθνούς Κυπριολογικού Συνεδρίου*, τ. 3, Λευκωσία 1987 [1989], σσ. 587-590].
33. *Απόκοπος – Απολλώνιος - Ιστορία της Σωσάννης*, Αθήνα, «Ερμής», 1982.
34. «Από τις “απλές μορφές” της αφήγησης, στην αφηγηματική λογοτεχνία. Μια ανάγνωση του ποιήματος “Εις την οδόν των Φιλελλήνων” του Ανδρέα Εμπειρικού», *Φιλολογος* 29 και 30 (1982) 163-184, 228-253 [διευρυμένη και τροποποιημένη, αυτοτελής αναδημ.: «Εις την οδόν των Φιλελλήνων» του Ανδρέα Εμπειρικού: Μια ανάγνωση, Αθήνα, «Πολύτυπο», 1984].
35. «Ο βυζαντινός και μεταβυζαντινός Συντίπας. Για μια νέα έκδοση», *Graeco-Arabica* 1 (1982) 105-130.
36. «Για μια νέα κριτική έκδοση και για μια πρώτη χρηστική ανθολογία του *Χρονικού του Μαχαιρά*», *Ο Κύκλος [Λάρνακας]* 13 (1982) 8-10.

37. «Η λογική της διήγησης στα βυζαντινά δημώδη αφηγηματικά κείμενα: Προβλήματα μεθόδου», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 32/3 (1982) 267-276.
38. «Οι έντυπες νεοελληνικές μεταφράσεις του 18. αι.: Παρατηρήσεις και αποτιμήσεις», *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik* 32/6 (1982) 229-237.
39. «Λίνος Ν. Πολίτης (1906-1982)», *Ελληνικά* 34 (1982-3) [1984] 7-22 [νεκρολογία· αναδημ. στον τόμο *Μνήμη Λίνου Πολίτη*, 21.12.1982. *Κείμενα και μαρτυρίες*, Θεσσαλονίκη, «Τέχνη» Μακεδονική Καλλιτεχνική Εταιρεία, 1983, σσ. 54-71]
40. «Συμπληρωματικά για την *Ιστορία Πτωχολέοντος*», *Ελληνικά* 34 (1982-3) [1984] 356-368.
41. «Δύο αβιβλιογράφητες εκδόσεις: *Μυθολογικόν Συντίπα* (1755) - *Αραβικόν Μυθολογικόν* (1846)», *Ελληνικά* 34 (1982-3) [1984] 494-498.
42. «Από την περίκλειστη πόλη-φάντασμα, στην περίφημη Πόλη της Ανάληψης (Κυριάκος Χαραλαμπίδης, *Αμμόχωστος Βασιλεύουσα*, Αθήνα 1982)», *Διαβάζω* 62 (1983) 75-78 [βιβλιοκρισία].
43. «Συνοπτικό πανόραμα της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας», *Νέα Εποχή* [Λευκωσίας] 158 (1983) 926-930 [αναδημ.: *Έρρισμα* [Φλώρινας] 1 (1985) 26-30].
44. «Κ. Π. Καβάφη, “Θερμοπύλες”: Σύντομο αναγνωστικό σχόλιο», *Χάρτης* 5-6 (1983) 640-649.
45. «Θεοδόση Νικολάου, “Ζεστή μέρα του χειμώνα”: Μια αναγνωστική προσέγγιση», *Σεμινάριο* 2. *Νέα Ελληνικά* (1983) 34-70.
46. «Το σχήμα της κυπριακής λογοτεχνίας: 1960-1982», *Αντί* 236 (8.7.1983) 46-49.
47. «Από την Κεντρική Ασία ως την Ανδαλουσία: Δείγματα της λογοτεχνίας του Αραβικού Μεσαίωνα στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου, I (*Συντίπας ή Οι Πανουργίες και οι Μηχανορραφίες των Γυναικών*, μετάφρ. Κ. Τριχογλίδη, Αθήνα 1982), II (*Το Περιβόλι της Αγάπης* (Άγνωστου Άραβα ποιητή), μετάφρ. Κ. Τριχογλίδη, Αθήνα 1982)», *Διαβάζω* 73 (1983) 50-55 και 74 (1983) 53-56 [βιβλιοκρισία].
48. «Γ. Θ. Βαφόπουλος: Μια παρουσίαση», *Διαγώνιος* 13 (1983) 91-101.
49. «Λεπτομέρειες στην τοιχογραφία του παλαιστινιακού αγώνα, μέσω μιας κυπριακής περιδιάβασης (*Σύγχρονοι Παλαιστίνιοι πεζογράφοι* Επιλογή-μετάφρ. Ντίνα Κατσούρη, Αθήνα 1983)», *Διαβάζω* 85 (1984) 56-61 [βιβλιοκρισία].
50. «Ζητήματα ρητορικής, λογικής και θεματικής δομής στον *Απόκοπο* του Μπεργαδής», στον τόμο *Αντίχαρη. Αφιέρωμα στον καθηγητή Σταμάτη Καρατζά*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1984, σσ. 239-256.
51. «Η πρώτη έντυπη ελληνική μετάφραση της διήγησης *Alf layla wa-layla* (*Χίλιες και Μία Νύχτες*), *Graeco-Arabica* 3 (1984) 213-228.
52. *Κωστή Παλαμά Άπαντα. Τόμος Δέκατος Έβδομος. Ευρετήρια Κυρίων Ονομάτων και Θεμάτων, Τίτλων και Πρώτων Στίχων Ποιημάτων, Τίτλων και Πρώτων Λέξεων Πεζών*, Αθήνα, «Ίδρυμα Κωστή Παλαμά», 1984 [Σε συνεργασία με τον Γ. Π. Σαββίδη].
53. «Νέα στοιχεία για ελληνικά έντυπα του 18. αιώνα: Ενδείξεις του βενετικού αρχαιικού υλικού», *ΕΕΦΣΠΘ* 22 (1984) 233-250.
54. «“...Απρίλη απληροφόρητε...”», *Ονόματα. Revue onomastique* 9 (1984) 141-144.
55. «Η ποίηση του Γ. Θ. Βαφόπουλου: Μερικά “θέματα για ξετύλιγμα”», *Η Λέξη* 41 (1985) 9-15.

56. [«59 γράμματα του Γ. Ψυχάρη, κ.ά.», in: *Από την αλληλογραφία των πρώτων δημοτικιστών*, II: 562 *Γράμματα...*, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1985, σσ. 401-406, 445-450, 559-636 [Σε συνεργασία με τον Π. Βασιλείου].
57. «Ανέκδοτα στοιχεία για τον Καισάριο Δαπόντε από το χειρόγραφο Βυτίνας αριθ. 1», *Ο Εραμιστής* 18 (1986) 35-56.
58. «Χρονικό και λογοτεχνήματα: Τύχες του Λεόντιου Μαχαιρά στη νεοελληνική λογοτεχνία», στον τόμο *Αφιέρωμα στο Νίκο Σβορώνο*, vol. 2, Ρέθυμνο 1986, σσ. 405-442.
59. «Ματσού Μπασό, Επίσκεψη στο ιερό Κασίμα», *Χάρτης* 19 (1986) 63-68 [σχολιασμένη μτφρ., σε συνεργασία με την Α. Παρίση].
60. «Τύχες της βυζαντινής ακριτικής ποίησης στη νεοελληνική λογοτεχνία: Σταθμοί και χρήσεις. Αποτιμήσεις», *Ελληνικά* 37 (1986) [1987] 83-109.
61. «Πρώτες εκδόσεις της Ριμάδας του Απολλώνιου: Νέα στοιχεία», *Ελληνικά* 37 (1986) [1987] 145-159.
62. «Για μια νέα έκδοση του Απολλώνιου: Παρατηρήσεις και προτάσεις», στον τόμο H. Eideneier (επιμ.), *Neograeca medii aevi. Text und Ausgabe. Akten zum Symposium Köln 1986* [Neograeca medii aevi, I], Köln, «Romiossini», 1987, σσ. 179-203.
63. Οι «Σελίδες Αυτοβιογραφίας» του Γ.Θ. Βαφόπουλου. Μια συζήτηση, Θεσσαλονίκη, Ρέκος, 1987 [Σε συνεργασία με τις Χρ. Ανεμούδη, Β. Καλαντζοπούλου].
64. «Modern Greek Orientalism and Literary Responses to the Arabic East (18th Century-ca. 1830)», στον τόμο A. Moalla (επιμ.), *Orient et Lumières. Colloque de Lattaquié 29 septembre-2 octobre 1986*, Grenoble, Université de Grenoble III, 1987, σσ. 75-83.
65. «Διαβάζοντας ποιήματα από την Οκτάνα: “Αι Λέξεις”», στον τόμο *Μνήμη Ανδρέα Εμπειρίκου. Εκδηλώσεις στην Άνδρο (10-11.8.1985) για τα δέκα χρόνια από το θάνατό του*, Αθήνα, «Ύψιλον», 1987, pp. 93-125 [διευρυμένη αυτοτελής αναδημοσ.: Ανδρέας Εμπειρίκος, «Αι Λέξεις». *Μορφολογία του μύθου*, Θεσσαλονίκη, «University Studio Press», 1987].
66. «Ελληνικές τύχες της *Μορφολογίας του Παραμυθιού*», στον τόμο Β. Γ. Προπ, *Μορφολογία του Παραμυθιού. Η διαμάχη του Κ. Λεβι-Στρώς με τον Β.Γ. Προπ και άλλα κείμενα*, μετάφρ. Α. Παρίση, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 1987, σσ. 329-368.
67. «Ντία Φιλιππίδου, Η Θυσία του Αβραάμ στον Υπολογιστή. Λεξιλογικοί Πίνακες και Υφολογικά Σχόλια...», Αθήνα 1986», *Ελληνικά* 38 (1987) [1988] 195-205 [βιβλιοκρισία].
68. «Αικατερίνη Κουμαριανού-Λουκία Δρούλια-Ενρο Layton, Το Ελληνικό Βιβλίο (1476-1830)», Αθήνα 1986», *Ελληνικά* 38 (1987) [1988] 205-221 [βιβλιοκρισία].
69. «Modern Greek Orientalism: A Preliminary Survey of Literary Responses to the Arab World», *Modern Greek Studies Yearbook* 3 (1987) [1988] 75-97.
70. «Translations of Eastern “Novels” and their Influence on Late Byzantine and Modern Greek Fiction (11th-18th Centuries)», στον τόμο R. Beaton (επιμ.), *The Greek Novel AD1-1985*, London-New York-Sydney, Croom Helm, 1988, σσ. 156-166.

71. «Τα Πεζά του Άντη Χατζηαδάμου. Ένας σύγχρονος Κύπριος και κοσμοπολίτης Ονοματοποιός», *Πόρφυρας* 46 (1988) 247-258 [αναδημ.σ.: *Αντίποδες/Antipodes* [Melbourne] 23/24 (1988) 90-99].
72. «M. I. Manusakas - W. Puchner, *Die vergessene Braut. Bruchstücke einer unbekanntten kretischen Komödie des 17. Jahrhunderts in der griechischen Märchenvarianten vom Typ AaTh 313c*, Wien 1984», *Byzantinische Zeitschrift* 81, 1 (1988) 59-62 [βιβλιοκρισία].
73. «Νεοελληνικός Ανατολισμός: Συνέχεια και ασυνέχεια στις γραμματειακές προσεγγίσεις του αραβικού κόσμου», στον τόμο *Μνήμη Λίνου Πολίτη*, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1988, σσ. 157-165.
74. *Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Πνευματική ζωή: Συναγωγή κειμένων*, Αθήνα, «Πολύτυπο», 1988.
75. «Τρεις αβιβλιογράφητες εκδόσεις του 16ου αιώνα», *Τετράδια Εργασίας* 10, Αθήνα, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών/Κ.Ν.Ε., 1988, σσ. 451-470.
76. *Τα Παραμύθια της Χαλμάς*, τ. Α', Β', Γ', Αθήνα, «Ερμής», τ. Δ', Αθήνα, «Εστία» [NEB 46], 1988-1994.
77. «The Discontinuity of Greek Literary Responses to the Arab World (18th-20th Centuries)», *Journal of Modern Greek Studies* 7,1 (1989) 65-76.
78. «Ιστορία και ποιητικό ήθος: Κυπριακά παραδείγματα της δεκαπενταετίας 1974-1989», *Η Λέξη* 85-86 (1989) 616-627.
79. «Προτάσεις για το “Carmen Seculare” του Σολωμού», *Αριάδνη* 5 (1989) [=1990: *Αφιέρωμα στον Στυλιανό Αλεξίου*] 407-431 (αναδημ.σ. στον τόμο 2+7 *Εισηγήσεις για το Διονύσιο Σολωμό*, Αθήνα, «Περίπλους», 1997, σσ. 39-58).
80. «Victor Hugo dans les lettres grecques (1885-1985): esquisse de la fortune de son oeuvre, évaluations, perspectives», *Folia Neohellenica* 8 (1987-1989) 19-28 [αναδημ.σ. με τον τίτλο «Sur la fortune de Victor Hugo dans les lettres grecques (1885-1985)», *Ελληνικά* 41 (1990) 131-138].
81. «Η λογοτεχνική ιστορία της Θεσσαλονίκης από το 1912 ως σήμερα (Συνοπτικό σχέδιασμα)», *Νέα Εποχή* [Λευκωσίας] 199 (1989) 12-17 (γερμανική μτφρ. Eleonore Bung: «Die Literaturgeschichte Thessalonikis von 1912 bis heute», στον τόμο N. Eideneier - H. Eideneier, επιμ., *Thessaloniki. Bilder einer Stadt*, Köln, «Romiosini», 1992, σσ. 129-136).
82. «W. Lehfeldt (επιμ.), *Eine Sprachlehre von der Hohen Pforte...*, Köln-Wien 1989», *Ελληνικά* 40 (1989) 186-190 [βιβλιοκρισία].
83. «G. Danezis, *Spaneas...*, München 1987», *Βυζαντινά* 15 (1989) 484-490 [βιβλιοκρισία].
84. «Γ. Μ. Σηφάκης, *Για μια ποιητική του ελληνικού δημοτικού τραγουδιού*, Ηράκλειο 1988», *Ελληνικά* 40 (1989) 464-472 [βιβλιοκρισία].
85. «Προτάσεις για την “Εγκωμη” του Σεφέρη», *Πόρφυρας* 52 (1990) 103-121 [αναδημ.σ. στον τόμο *Πρακτικά Συμποσίου Σεφέρη* (Αγία Νάπα, 14-16 Απριλίου 1988), Λευκωσία 1991, σσ. 253-272].
86. «Το λυρικό σώμα μιας άγρυπνης συνείδησης: μικρός πρόλογος στα *Ποιήματα* του Γ. Θ. Βαφόπουλου», στον τόμο Γ. Θ. Βαφόπουλος, *Άπαντα τα Ποιητικά*, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 1990, σσ. 11-19.

87. «National and Poetic Ethics: The Case of Cypriot Literature (1985-1988)», *Journal of Modern Hellenism* 7 (1990) 1-35.
88. «Γραμματολογικά ζητούμενα της Κυπριακής λογοτεχνίας: μερικά πρώτα αξιώματα», *Ακτή [Λευκωσίας]* 3 (1990) 322-327.
89. «Πανεπιστημιακή διδασκαλία και έρευνα της Κυπριακής λογοτεχνίας: μερικές χρήσιμες διευκρινίσεις», *Ακτή [Λευκωσίας]* 3 (1990) 328-333.
90. «Post-War Poetry in Macedonia: History, people and locality», στον τόμο A. M. Tamis (επιμ.), *Macedonian Hellenism*, Melbourne 1990, σσ. 265-282 (αναδημ. στα ελληνικά με τον τίτλο «Μεταπολεμική ποίηση στη Μακεδονία: ιστορία, άνθρωποι και τόπος», *Νέα Εποχή [Λευκωσίας]* 209 (1991) 21-33).
91. «R. Beaton, *The medieval Greek romance*, Cambridge 1989», *Ελληνικά* 41 (1990) 158-171 [βιβλιοκρισία].
92. «Α. Πολίτης (επιμ.), *Νέα Ιστορία Αθέσθη του Κυθρήου...*, Αθήνα 1983» και «Α. Ταμπάκη, *Ο Μολιέρος στη φαναριώτικη παιδεία...*, Αθήνα 1988», *Ελληνικά* 41 (1990) 171-187 [βιβλιοκρισίες].
93. «Ξενόγλωσσες εκδόσεις ελληνικών τυπογραφείων της Βενετίας. Συμπληρωματικά στοιχεία για τον 18ο αιώνα», *Ελληνικά* 41 (1990) 287-311.
94. «Αβιβλιογράφητη έκδοση της Ριμάδας του Αλεξάνδρου (*Ιστορία ... Αλεξάνδρου*, Βόρτολις, 1770)», *Ελληνικά* 41 (1990) 382-384.
95. «Η πρώτη γνωστή νεοελληνική μετάφραση του *Δον Κιχώτη*», στον τόμο *Τιμητικός τόμος στη μνήμη Σταμάτη Καρατζά*, Θεσσαλονίκη 1990, σσ. 175-184.
96. «Η λεγόμενη “Σκιά του Ομήρου” και οι σολωμικές “επιφάνειες ποιητών”/“επιφάνειες σε ποιητές”: μερικές αναγνωστικές αντιδράσεις», *Ακτή [Λευκωσίας]* 5 και 6 (1990, 1991) 32-47, 135-151 (αναδημ. στον τόμο Σ. Λ. Σκαρτσής (επιμ.), *Πρακτικά Δέκατου Συμποσίου Ποίησης. Διονύσιος Σολωμός*, Πάτρα, «Αχαϊκές Εκδόσεις», 1992, σσ. 131-177).
97. «1790-1800: Γέννηση, αναβίωση, ανατροφοδότηση ή επανεκτίμηση της ελληνικής ερωτικής πλασματικής πεζογραφίας;», *Comparaison / Σύγκριση* 2-3 (1991) 53-62.
98. «Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Λαϊκά Βιβλία: Προκαταρκτικά γραμματολογικά-ειδολογικά και βιβλιογραφικά ζητήματα», *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος του Τμήματος Φιλολογίας* 1 (1991) 249-260.
99. «Ο Σολωμός και η προσολωμική νεοελληνική λογοτεχνία: προτάσεις για έρευνα», στον τόμο *Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου για το σολωμικό έργο (19-21 Μαΐου 1991)*, Ζάκυνθος 1991, σσ. 17-32.
100. «Contemporary Cypriot Literature and the «frame» of Modern Greek Literature: A provincial, local, marginal, peripheral, independent, autonomous, self-sufficient or self-determined literature?», *Journal of Mediterranean Studies* 2 (1992) 240-255 (αναδημ. στα ελληνικά με τον τίτλο «Η σύγχρονη Κυπριακή λογοτεχνία και το πλαίσιο της Νεοελληνικής λογοτεχνίας: μια επαρχιακή, τοπική, περιθωριακή, περιφερειακή, ανεξάρτητη, αυτόνομη, αυτοτελής ή αυτοδιάθετη λογοτεχνία;», *Νέα Εποχή [Λευκωσίας]* 3/214 (1992) 19-33).

101. «Θέσεις, αντιθέσεις και συνθέσεις στην ποίηση της Ντίνας Κατσούρη: Σκέψεις πάνω στη διαλεκτική μιας άκαμπτης λυρικής προσωπικότητας», *Πνευματική Κύπρος* [Λευκωσία] 33, 369 (1993) 14-31.

102. «Progress in [Cypriot] Literature», στον τόμο J. Charalambous - G. Georgallides (επιμ.), *Focus on Cyprus. Proceedings of the Symposia Cyprus on the Threshold of the European Community*, London, University of North London Press, 1993, σσ. 165-174.

103. «Στις όχθες του Μαν-δραγόρα ή Laboremus pro humanitate: Σπασμωδικό συναναγνωστικό σημείωμα για τη Ζωή εν τάφω του μακεδονικού Μυριβήλη», *Διαβάζω* 309 (1993) 60-70.

104. «Ειδολογικές και εκδοτικές προτάσεις για τα Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Λαϊκά Βιβλία», στον τόμο N. M. Panayotakis (επιμ.), *Αρχές της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρακτικά του Δευτέρου Διεθνούς Συνεδρίου «Neograeca Medii Aevi»/ Origini della letteratura neogreca. Atti del Secondo Congresso Internazionale «Neogreca Medii Aevi»*, τ. 1, Βενετία 1993, σσ. 74-99.

105. «Νεοελληνική πεζογραφία με ανατολική προέλευση και η αναβίωση της νεοελληνικής πεζογραφικής μυθοπλασίας στον 18ο αιώνα», *Graeco-Arabica* 5 (1993) 287-293.

106. «Neugriechische populäre Lesestoffe. Vorüberlegungen zu bibliographischen sowie literatur- und gattungsgeschichtlichen Fragen», στον τόμο K. Roth (επιμ.), *Südosteuropäische Popularliteratur im 19. und 20. Jahrhundert*, München, Südosteuropa-Gesellschaft/Münchener Vereinigung für Volkskunde, 1993, σσ. 55-66.

107. «Ο πεζός Διγενής Ακρίτης: Η παραλλαγή της Άνδρου και το νεοελληνικό γραμματειακό της πλαίσιο», *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος του Τμήματος Φιλολογίας* 3 (1993) 313-339 [ελαφρώς μικρότερη αγγλική μτφρ. δημοσ. στον τόμο R. Beaton - D. Ricks (επιμ.), *Digenes Akrites. New Approaches to Byzantine Heroic Poetry*, London, «Variorum», 1993, σσ. 116-130].

108. «Όψεις του νεοελληνικού “ανατολισμού”: Η συμβολή των Κυπρίων λογοτεχνών της Αιγύπτου», στον τόμο *Πρακτικά Συμποσίου “Οι Κύπριοι λογοτέχνες της Αιγύπτου”* (Λευκωσία, 11-12 Απριλίου 1991), Λευκωσία, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας [Κύπρου], 1993, σσ. 29-48.

109. «Βολταίρου, Τα περί τον Σαδίκην ή την Εμαρμένην...», φιολ. επιμ. Μ. Μητσού, Αθ. 1991» και «Μισμαγιά. Ανθολόγιο Φαναριώτικης ποίησης κατά την έκδοση Ζήση Δαούτη...», επιμ. Α. Φραντζή, Αθ. 1993», *Ελληνικά* 43 (1993) 448-469 [βιβλιοκρισίες].

110. «David Pinault, *Story-telling techniques in the Arabian Nights*, Leiden-New York-Köln 1992», *Journal of Oriental and African Studies* 5 (1993) 135-138 [βιβλιοκρισία].

111. «Ένας Οθωμανός Αίσωπος στην αυλή των Μαυροκορδάτων και του Όθωνα: Οι πρώτες σωζόμενες ελληνικές μεταφράσεις του *Νασρεντίν Χότζα*», *Μολυβδοκονδυλοπελεκτητής* 4 (1993) 7-41 (ελαφρώς μικρότερη μορφή αναδημοσ. με τον τίτλο «Ένας Οθωμανός Αίσωπος στην αυλή των Μαυροκορδάτων: Οι πρώτες σωζόμενες χειρόγραφες ελληνικές μεταφράσεις του *Νασρεντίν Χότζα*» στον τόμο *Όψεις της λαϊκής και της λόγιας νεοελληνικής λογοτεχνίας. 5η Επιστημονική Συνάντηση αφιερωμένη στον Γιάννη Αποστολάκη, Θεσσαλονίκη, 14-16 Μαΐου 1992* [ΕΕΦΣΠΘ. Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, Παράρτημα αριθ. 5], Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1994, σσ. 159-181).

112. «Panagiotis A. Agapitos, *Narrative Structure in the Byzantine Vernacular Romances. A Textual and Literary Study of Kallimachos, Belthandros and Libistros*, München 1991» και «Panagiotis A. Agapitos and Ole L. Smith, *The Study of Medieval Greek Romance: A Reassessment of Recent Work*, Copenhagen 1992», *Ελληνικά* 44 (1994) 200-223 [βιβλιοκρισίες].

113. «“Στα χτήματα βαδίσαμε όλη μέρα...” (Ο. Ελύτης, *Ήλιος ο πρώτος*, αρ. XIV): Στα όρια των δομικών αναλύσεων, ή προβληματισμοί για τη λογοτεχνική ερμηνεία και κριτική», στον τόμο *Η διδακτική πράξη. Πολλαπλοί τρόποι, σύγχρονες μέθοδοι και τεχνικές διδακτικής*, Αθήνα, Πατάκης, 1994, σσ. 32-64.

114. «Από το επιλεκτικό απομνημόνευμα βιωμάτων έως το σφαιρικό αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα: Νίκος Αρβανιτόπουλος, *Ιστορικά βιώματα*, Θεσσαλονίκη 1994 – Μισέλ Φάις, *Αυτοβιογραφία ενός βιβλίου. Μυθιστόρημα*, Αθήνα 1994», *Εντευκτήριο* 28-29 (Φθινόπ.-Χειμ. 1994) 211-215 [βιβλιοκρισίες].

115. «Βενετική έκδοση του *Περί των διχονοιών τών εν ταις εκκλησίαις της Πολωνίας* του Ευγένιου Βούλγαρη», *Ελληνικά* 44 (1994) 453-460.

116. «Συμπληρωματικές ενδείξεις για την προσωπικότητα του Ζήση Δαούτη», *Ελληνικά* 44 (1994) 460-469.

117. «Νικόλαος Μ. Παναγιωτάκης (επιμ.), *Αρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας...*, Venezia 1993», *Ελληνικά* 44 (1994) 513-540 [βιβλιοκρισία].

118. «Traduzioni neogreche del XVIII secolo: l'italiano come lingua veicolare» [μτφρ. της Α. Gentilini], στον τόμο Μ. Vitti (επιμ.), *Testi letterari italiani tradotti in greco (dal '500 ad oggi)*, Viterbo, Rubbettino, 1994, σσ. 139-152.

119. «Νεοελληνική αφηγηματική λογοτεχνία και ξένες παραδόσεις. Η ποικιλία των “ανατολικών” και “δυτικών” συμβολών κατά τον 18ο αιώνα», στον τόμο *Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Συγκριτικής Γραμματολογίας. Σχέσεις της ελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες*, 28.11.-1.12.1991, Αθήνα, «Δόμος», 1995, σσ. 67-83.

120. «Για τον Mario Vitti: Καλωσορίζοντας έναν νεανικό νεοελληνιστή», *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας* 5 (1995) 11-22.

121. «Ένα ανέκδοτο υπόμνημα του Ελύτη για *Το Άξιον Εστί*», *Ποίηση* 5 (Άνοιξη 1995) 27-65.

122. «Ο Ανδρέας Εμπειρικός ως προφήτης της ογδότης ημέρας, ή περί αναγραμματισμών», *Πόρφυρας* 74 (Ιούλ.-Σεπτ. 1995) 231-236 [αναδημ. με τον τίτλο «Ανακτώ-ντας την “Οκτάνα” του Ανδρέα Εμπειρικού, ή περί αναγραμματισμών», στον τόμο *Φιλερήμου αγάπησις. Τιμητικός τόμος για τον καθηγητή Αγαπητό Γ. Τσοπανάκη*, Ρόδος, Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Δωδεκανήσου, 1997, σσ. 265-276].

123. «Κυπριακή πεζογραφία της εικοσαετίας 1974-1994: Τάσεις και σταθμοί», στον τόμο Ν. Περισιτιάνης - Γ. Τσαγγαράς (επιμ.), *Ανατομία μιας μεταμόρφωσης. Η Κύπρος μετά το 1974 (Κοινωνία, οικονομία, πολιτική, πολιτισμός)*, Λευκωσία, «Intercollege Press», 1995, σσ. 229-251.

124. «Σταθμοί της ερωτικής πεζογραφίας στην πρώιμη νεοελληνική λογοτεχνία», *Νέα Εποχή [Λευκωσίας]* 1, 230 (1995) 6-11.

125. «Αβιβλιογράφητες εκδόσεις του Νασρεντίν Χότζα (Σμύρνη 1848, Αθήνα 1860, 1861)», *Ελληνικά* 45 (1995) 362-371.
126. «Roderick Beaton, *An Introduction to Modern Greek Literature*, Oxford 1994», *Ελληνικά* 45 (1995) 411-429 [βιβλιοκρισία].
127. «Ελένη Παχίνη-Τσαντσάνογλου (1937-1995)», *Ελληνικά* 45 (1995) 445-452 [νεκρολογία].
128. «Η ποιητική προσωπικότητα του Αχιλλέα Πυλιώτη», *Νέα Εποχή* [Λευκωσίας] 5-6 [234-235] (1995) 7-15.
129. «Νεοελληνικά λογοτεχνικά λαϊκά βιβλία και μεταμορφώσεις τους: το *Μυθολογικόν Συντίπα και Ο Καραγκιόζης πλοίαρχος* του Μ. Ξάνθου», *ΕΕΦΣΠΘ: Τεύχος του Τμήματος Φιλολογίας* 5 (1995) 153-163.
130. «Βυζαντινά ρητορικά σχήματα και εικόνες του Γιώργου Ιωάννου: ένας διακειμενικός διάλογος», *Εντευκτήριο* 33 (Χειμώνας 1995-1996) 65-70.
131. «Εκδοτικά χαρακτηριστικά των τελευταίων δεκαετιών: από τον υποκειμενισμό των “συνθετικών” σολωμικών ανθολογιών ως την ακρίβεια της “αναλυτικής” μεθόδου έκδοσης των κειμένων», *Μαντατοφόρος* 41 (1996) 50-64 (αναδημ. με τον τίτλο «Χαρακτηριστικά σολωμικών εκδόσεων στις τελευταίες δεκαετίες: από τον υποκειμενισμό των “συνθετικών” ανθολογιών ως την ακρίβεια της “αναλυτικής” μεθόδου έκδοσης των κειμένων» στον τόμο *Μνήμη Ελένης Τσαντσάνογλου. Εκδοτικά και Ερμηνευτικά Ζητήματα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρακτικά Ζ' Επιστημονικής Συνάντησης*, Θεσσαλονίκη 1998, σσ. 243-255).
132. «Μερικές διακειμενικές επισημάνσεις στον *Μπολιβάρ* του Νίκου Εγγονόπουλου», στον τόμο Γ. Γιατρομανωλάκης (επιμ.), *Νίκος Εγγονόπουλος: Ωραίος σαν Έλληνας*, Αθήνα, Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, 1996, σσ. 63-82 [τμηματική αναδημοσίευση στον τόμο Φρ. Αμπατζοπούλου, επιμ., *Εισαγωγή στην Ποίηση του Εγγονόπουλου. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ., 2008, σσ. 225-238].
133. «Introduction à l'oeuvre de Yannis Katsouris» [γαλλική μτφρ. Hélène Reboud], *Kerynia* [Besançon] 10 (Απρίλιος 1996) 8-29 (αγγλική μτφρ.: *Giannis Katsouris: Introduction - Selected Bibliography and Anthology*, transl. by Irena Joannides, Nicosia, Cyprus PEN Publications [Literary Profiles, 17], 1997, σσ. 7-50· ελληνική μορφή: «Γιάννης Κατσούρης», στον τόμο *Λογοτεχνικά πορτρέτα. Κύπριοι ποιητές και πεζογράφοι*, τ. 1, Λευκωσία, Κυπριακό Κέντρο Πεν - Εκδόσεις «Αρμίδα», 2000, σσ. 101-120).
134. «K. Chryssomalli-Henrich, *Erzähltechnik, Zeitgestaltung und ihr Einfluss auf die Gestaltbildung...*, Hamburg 1995», *Ελληνικά* 46 (1996) 205-211 [βιβλιοκρισία].
135. «P. M. Kitromilides and M. L. Evriviades, *Cyprus. Revised Edition...*, Oxford - Santa Barbara - Denver 1995», *Ελληνικά* 46 (1996) 211-218 [βιβλιοκρισία].
136. «Η σπασμωδική συγκριτική γραμματολογία του Νέου Ελληνισμού και η “γραιοτουρκική” διασκευή του Πολυπαθούς του Γρ. Παλαιολόγου», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* 11 (1995-1996) 125-136.
137. «E. Layton, *The Sixteenth Century Greek Book in Italy...*, Venice 1994», *Ελληνικά* 46 (1996) 410-418 [βιβλιοκρισία].

138. «Γ. Ν. Σούτσος, *Αλεξανδροβόδας ο ασυνείδητος...*, επιμ. Δ. Σπάθης, Αθήνα 1995», *Ελληνικά* 46 (1996) 418-427 [βιβλιοκρισία].
139. «Πρόσθετα στοιχεία για την έγκριση της *Ιστορίας χρονολογικής...* του Αρχιμανδρίτη Κυπριανού από τη βενετική λογοκρισία», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 1 (Ανοιξη 1997) 3-9.
140. «Από τα Έρωτος αποτελέσματα του Ι. Καρατζά ως τον Θέρσανδρο του Ε. Φραγκούδη: στις απαρχές της Νεοελληνικής και της νεότερης Κυπριακής πεζογραφίας», *Σημείο* [Λευκωσίας] 4 (1996 [=1997]) 111-136.
141. «Μικρές ποιητικές φόρμες του Παύλου Κριναίου: μερικά σχόλια», *Σημείο* [Λευκωσίας] 4 (1996 [=1997]) 185-192 (αναδημ. με τον τίτλο «Οι μικρές ποιητικές φόρμες του Παύλου Κριναίου: μερικά σχόλια», στον τόμο *Κύπριοι λογοτέχνες που έζησαν στην Ελλάδα. Πρακτικά Συμποσίου (Αγία Νάπα, 27-28 Απριλίου 1995)*, Λευκωσία, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού [Κύπρου], 1999, σσ. 205-214).
142. «Οι Σελίδες Αυτοβιογραφίας του Γ. Θ. Βαφόπουλου: Σκέψεις και προτάσεις για μια χαρτογράφηση της πρόσληψης», στον τόμο Π. Σφυρίδης (επιμ.), *Συμπόσιο Παραμυθία Θεσσαλονίκης. Η πεζογραφία στη Θεσσαλονίκη από το 1912 έως το 1995*, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης, 1997, σσ. 169-181.
143. «Ποίηση του Εμπειρικού και σύγχρονες ανθολογήσεις: Μερικές σκέψεις και προτάσεις», *Πόρφυρας* 81-82 (Απρ.-Σεπτ. 1997) 565-569 (βλ. και αριθ. 190).
144. «Το πρότυπο της νεοελληνικής μετάφρασης της *Αργενίδος του Ιωάννου Βαρκλαίου* (John Barclay, *Argenis*) και τα πρώτα ελληνικά μυθιστορήματα του Μπαρόκ: Πρόδρομη ανακοίνωση», *Ελληνικά* 47 (1997) 133-143.
145. «Η λογοτεχνική παραγωγή στη Θεσσαλονίκη μετά το 1912», στον τόμο Ι. Κ. Χασιώτης (επιμ.), *Τοις αγαθοίς βασιλεύουσα. Θεσσαλονίκη: Ιστορία και πολιτισμός*, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 1997, σσ. 389-401 (αγγλική μτφρ. με τον τίτλο «Literary Activity in Thessaloniki in the Post-Liberation Period», στον τόμο Ι. Κ. Hassiotis, επιμ., *Queen of the Worthy. Thessaloniki: History and Culture*, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 1997, σσ. 377-388; αναδημ. και στις αντίστοιχες ελληνόγλωσση και αγγλόγλωσση εικονογραφημένες εκδόσεις, τ. 2, σσ. 276-299· τ. 2, σσ. 276-299. Ισπανική μτφρ. από τον José Lago Eizaguirre: «La producci3n literaria en Tesal3nica después de 1912», *Estudios Neogriegos* [Γρανάδας] 2, Μάιος 1998, σσ. 97-114).
146. «Φιλολογία: Μεσαιωνικές και Νεοελληνικές Σπουδές», στον τόμο *Κανών. Το παρόν των επιστημών στην Ελλάδα*, τ. 3, Θεσσαλονίκη, «Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1997», 1997, σσ. 91-99.
147. «Παρατηρήσεις στη χειρόγραφη παράδοση του *Χρονικού του Βουστρώνιου*: Εκδοτικές προοπτικές», στον τόμο *Πρακτικά Συμποσίου «Λεόντιος Μαχαιράς - Γεώργιος Βουστρώνιος, δύο Χρονικά της μεσαιωνικής Κύπρου*», Λευκωσία 21.9.1996, Λευκωσία, Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντης - Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο, 1997, σσ. 15-20 (βλ. και αριθ. 150).
148. *Τζώρτζης (Μ)πουστρός (Γεώργιος Βο(σ)τρυ(η)νός ή Βουστρώνιος, Διήγησις Κρονίκας Κύπρου. Κριτική Έκδοση, Εισαγωγή, Γλωσσάρι, Πίνακες και Επίμετρο*, Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών [Πηγές και μελέτες της κυπριακής ιστορίας, 27], 1997.

149. «Οθωμανικά συμφραζόμενα της ελληνικής έντυπης πεζογραφίας. Από τον Γρηγόριο Παλαιολόγο ως τον Ευαγγελινό Μισαηλίδη», στον τόμο Ν. Βαγενάς (επιμ.), *Από τον Λέανδρο στον Λουκή Λάρα. Μελέτες για την πεζογραφία της περιόδου 1830-1880*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1997, σσ. 79-91.

150. «Εισήγηση για τον ποιητή Γιώργο Θ. Βαφόπουλο», στον τόμο *Η αναγόρευση του Γεωργίου Θ. Βαφοπούλου σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ., 1998*, σσ. 13-34 (αυθαίρετη τμηματική αναδημοσ.: *Νέα Εστία* 143, 1698-1699, 1 και 15.4.1998 [=Αφιέρωμα στον Γιώργο Θ. Βαφόπουλο (1903-1996)], σσ. 509-514).

151. «Η φιλολογία του κολλάζ, ή πώς ερμηνεύονται οι “καλοπίχεροί”», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 3 (Άνοιξη 1998) 7-10.

152. «Literature [in Post-War Cyprus]», στον τόμο Κ.-D. Grothusen - W. Steffani - P. Zervakis (επιμ.), *Zypern [Südosteuropa-Handbuch/Handbook on South Eastern Europe, VIII]*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 1998, σσ. 709-731.

153. «Les études littéraires en Grèce», στον τόμο Chr. Wentzlaff-Eggebert (επιμ.), *EUROLIT. «Les études littéraires en Europe»...*, Köln, Université de Cologne, 1998, σσ. 209-236 (αγγλική μτφρ.: «Literary studies in Greece», στον τόμο Chr. Wentzlaff-Eggebert, επιμ., *Literary Studies in Europe...*, Stuttgart, «RAABE», 1998, σσ. 245-278) [Σε συνεργασία με τον Ε. Γ. Καψωμένο].

154. «Ελληνικές μεταφράσεις στον 18ο αιώνα: “Μετα-δοτικές ή προδοτικές”. “πιστές και άσχημες” – “άπιστες και όμορφες”», στον τόμο *Η Γλώσσα της λογοτεχνίας και η γλώσσα της μετάφρασης. Πρακτικά Ημερίδας [24 Μαΐου 1997]*, Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 1998, σσ. 25-46 (αναδημοσ.: *Σύγκριση/Comparaison* 9, 1998, σσ. 44-70).

155. «Βενετικές, Αθηναϊκές και άλλες “λαϊκές” εκδόσεις έργων της Κρητικής λογοτεχνίας», *Cretan Studies* 6 (1998) 145-178.

156. «Ιταλικές παραφράσεις του Χρονικού του Τζώρτζη (Μ)πουστρουύ/(Μ)πούστρου, ή Από τις σπασμωδικές “εντοπίσεις” ως το εκδοτικό αποτέλεσμα», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 4 (Χειμώνας 1998) 3-4.

157. «Βόσπορος εν Σπιανάδα, ή Η ψώρα της ηθικοδιδασκτικής ομοιοκαταληξίας μεταξύ Δαπόντε και Σολωμού: Αβιβλιογράφητη κερκυραϊκή Αλφάβητος του 1823», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 4 (Χειμώνας 1998) 8-10.

158. «Η *Διήγησις Κρονίας Κυπρου* του Τζώρτζη Μπουστρουύ (Γεώργιου Βο(σ)τρ(υ)ηνού ή Βουστρώνιου): Ένα αναγεννησιακό δυναστικό/τοπικό Χρονικό», στον τόμο Α. Chatzisavas (επιμ.), *Chypre et l'Europe. Actes 1998*, Besançon, «Praxandre», 1998, σσ. 212-220.

159. «Βιβλιογραφικά συμπληρώματα για τον Βασίλειο Νικολαΐδη, ή Έργα και πάρεργα ενός κωνσταντινουπολίτη ταγματάρχη του μηχανικού», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 5 (Άνοιξη 1999) 3-5.

160. «Συμπληρωματικά για καλοπίχε(ι)ρους και κακοπίχε(ι)ρους», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 5 (Άνοιξη 1999) 44-47.

161. «Η πρώτη έντυπη ελληνική μετάφραση από την τουρκική λογοτεχνία (1800), *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* 12 (1997-1998 [=1999]) 155-167.

162. *Εισαγωγή στην ποίηση του Σολωμού. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1999.

163. «Σολωμικοί απόηχοι στη νεότερη κυπριακή λογοτεχνία: Το δημιουργικό παράδειγμα του ποιητή Κώστα Βασιλείου», στον τόμο *Επιστημονικό Συμπόσιο: Διονύσιος Σολωμός: «Κανών» νεοελληνικού πνευματικού βίου; Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 χρόνων από τη γέννηση του ποιητή (30 Οκτωβρίου - 1 Νοεμβρίου 1997)*, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη), 1999, σσ. 273-297.

164. *Η παλαιότερη πεζογραφία μας. Από τις αρχές της ως τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο*, τ. Β', 1, Β' 2: *15ος αιώνας-1830*, Αθήνα, Σοκόλης, 1999.

164. «Η Κρητική λογοτεχνία (16ος-17ος αιώνας)», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 206-207.

165. «Λαϊκά λογοτεχνικά βιβλία και αναγνώσματα (17ος-18ος αιώνας)», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 220-221.

166. «Στα χρόνια του Αγώνα: Το Πελοποννησιακό ιδίωμα», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 246-247.

167. «Δ. Σολωμός και Επτανησιακή λογοτεχνία», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 252-253.

168. «Καβάφης, Καρυωτάκης και η αστική πεζολογία», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 278-279.

169. «Παλαμάς, Σικελιανός, Καζαντζάκης», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 280-281.

170. «Η Γενιά του '30: Ποίηση», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 283-284.

171. «Η Γενιά του '30: Πεζογραφία», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 284-285.

172. «Η Κυπριακή λογοτεχνία», στον τόμο Μ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1999, σσ. 306-307.

173. «“Επιβάλλεται η Είσοδος στο Άγχος”»: Τα λογοτεχνικά παραλειπόμενα του Μίκη Κιτρομηλίδη», στον τόμο *Μίκη Ι. Κιτρομηλίδη, Διηγήματα*, Αθήνα, «Νεφέλη», 1999, σσ. 13-40.

174. «Η πρώτη, και ουσιαστικότερη, συνοπτική παρουσίαση των Φιλοθέου παρέργων του Ν. Μαυροκορδάτου (2.8.1719)», *Ελληνικά* 49 (1999) 305-316.

175. «Γύρω από την έναρξη της πανεπιστημιακής καριέρας του Επαμεινώνδα Φραγκούδη στο Βουκουρέστι (1864)», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 6 (Φθινόπ. 1999) 5-9.

176. «Βενετικές εκδόσεις έργων του Βασιλείου Νικολαΐδη (1882-1890; 1890;)», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 6 (Φθινόπ. 1999) 14-15.

177. «Μεσαιωνική και Νεοελληνική Φιλολογία [στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης]», στον τόμο *Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα πρώτα 75 χρόνια*, Θεσσαλονίκη, «University Studio Press», 2000, σσ. 49-64.

178. «Μαβής ουρανός, μαβιά θάλασσα, μαβιά μάτια...· Η “ανακάλυψη” του ώδους, ή Περί της αχρωματοψίας σύγχρονων λεξικών στο γαλανό-γαλάζιο», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 7 (Άνοιξη 2000) 5-9.

179. «Από την Κόλαση-χώρο/τιμωρία/οδύνη στην Κόλαση-πειρασμό/δοκιμασία/κίνδυνο ή Σχόλια στον επιμνημόσυνο/εγκωμιαστικό «Χορό»/«Πόρφυρα» και σε ομόλογα ανεπίγραφα ιταλόγλωσσα Σχεδιάσματα της τελευταίας [σολωμικής] περιόδου», *Πόρφυρας* 95-96 (Ιουλ.-Σεπτ. 2000: Αφιέρωμα στον Διονύσιο Σολωμό) 289-309.

180. «Η παράδοση των Φαναριωτών και του Χατζηασλάνη Βυζάντιου στη μικρασιατική “καθ’ ημάς Ανατολή”: Η συμυρναϊκή κωμωδία *Ο Ερωτομανής Χατζηασλάνης, ήρωας της Καραμανίας* (1845, 1871)», στον τόμο *Ο έξω-ελληνισμός. Κωνσταντινούπολη και Σμύρνη 1800-1922*, πνευματικός βίος..., Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη), 2000, σσ. 177-195.

181. «“Σολομών Νέγρης, Έλληνας εκ Δαμασκού”. Σύντομη παρουσίαση, και νέα στοιχεία για έναν κορυφαίο ανατολιστή της Ευρώπης», στον τόμο Στ. Κακλαμάνης - Α. Μαρκόπουλος - Γ. Μαυρομάτης (επιμ.), *Ενθύμησις Νικολάου Μ. Παναγιωτάκη*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης/Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηρακλείου, 2000, σσ. 323-340.

182. *Πεζογραφική Ανθολογία. Αφηγηματικός πεζός νεοελληνικός λόγος*, τ. 1: Από τα τέλη του Βυζαντίου ως τη Γαλλική Επανάσταση, τ. 2: Από τη Γαλλική Επανάσταση ως τη δημιουργία του νεοελληνικού κράτους, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2001, πρώτη ανατύπωση με διορθ. 2003 (τμήμα της Εισαγωγής, με τίτλο «Για μίαν ανθολογία του αφηγηματικού γραπτού λόγου ως το 1669», δημοσιεύτηκε και στον τόμο *Λόγια και δημώδης γραμματεία του ελληνικού Μεσαίωνα. Αφιέρωμα στον Εύδοξο Θ. Τσολάκη. Πρακτικά Θ’ Επιστημονικής Συνάντησης (11-13 Μαΐου 2000)*, Θεσσαλονίκη, Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών Α.Π.Θ., 2002, σσ. 279-299).

183. «Γυναικείες επιλογές και ανδρική αυτοδικία: Η παλαιότερη γνωστή καταγραφή του δημοτικού τραγουδιού «Της Άπιστης», στον τόμο Χρ. Χατζητάκη-Καψωμένου (επιμ.), *Ελληνικός Παραδοσιακός Πολιτισμός. Λαογραφία και Ιστορία. Συνέδριο στη μνήμη της Άλκης Κυριακίδου-Νέστορος*, Θεσσαλονίκη, «Παρατηρητής», 2001, σσ. 303-312.

184. «Σε λιμάνια, σε λιβάδια ή σε παλατιανά γήπεδα γίνονταν οι στρατιωτικές παρελάσεις της όψιμης κυπριακής φραγκοκρατίας; Η τ<ζ>ου<τ>(ι)άνα του Τζώρτζη Μπουστρού», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 9 (Άνοιξη 2001) 3-5.

185. «Αβιβλιογράφητη πρώτη έκδοση του *Γραμματοφόρου* του Φραγκίσκου Σκούφου (1695);», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 9 (Άνοιξη 2001) 9-11.

186. «Θαυμάσιες “πείρες” στη “φυσική expérimentale” και πανεπιστημιακή Φυσική πειραματική στο δεύτερο μισό του 18ου αι.», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 10 (Φθινόπ. 2001) 3-5.

187. «Ο λογότατος ταξιδιώτης του Βηλαρά και Η ινδική καλύβα του Bernardin de Saint-Pierre: μια κοινή διδακτική μήτρα του ύστερου Διαφωτισμού», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 10 (Φθινόπ. 2001) 5-9.

188. «Απερίγραπτη/εξάισια ομορφιά και περιγραφές ανθρώπινων τεράτων: σολωμική προπαιδεία σε νεοελληνικά πεζά “εγκώμια”/σατιρικές “εκφράσεις”», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 10 (Φθινόπ. 2001) 9-14.
189. «Ένας αιώνας στην πρόσληψη του ανατολίτικου αυλού: το νάι/νέι στον Ρήγα, τον Παπαδιαμάντη και τον Μιχαήλ Αργυρόπουλο», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 10 (Φθινόπ. 2001) 22-25.
190. «Ποιες τύχες περίμεναν τον Ανδρέα Εμπειρικό και τί έφερε στην τέχνη», *Άνευ* [Λευκωσίας] 2 (Φθινόπ. 2001) 28-33 (τμηματική αναδημοσ. και στον αριθ. 142).
191. «Οι εθνικά/εθνοτικά και θρησκευτικά “άλλοι” στα πρωτότυπα νεοελληνικά πεζογραφήματα και στις πεζές μεταφράσεις (18ος αι.-1821)», στον τόμο Α. Ταμπάκη - Στ. Αθήνη (επιμ.), *Ταυτότητα και ετερότητα στη λογοτεχνία, 18ος-20ός αι., 3: Μετάφραση και διαπολιτισμικές σχέσεις. Πρακτικά [Β' Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Εταιρείας Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αθήνα 8-11.11.1998]/Identity and Alterity in Literature, 18th-20th c., 3: Tranlation and intercultural relations. Proceedings [of the Second International Congress of The Greek General and Comparative Literature Association, Athens, 8-11.11.1998], Αθήνα, «Δόμος», 2001, σσ. 35-47.*
192. «Ολοκληρωτισμοί, υπαρκτός τεχνοκρατικός “σοσιαλισμός” και οι ποιητικές απαντήσεις του “φιλήδονου σοσιαλιστή” Ανδρέα Εμπειρικού», *Ομπρέλα* 55 (Δεκ. 2001-Φεβρ. 2002 [=Δεκ. 2001]) 14-22.
193. *Βασιλειος-Μιλτιάδης Νικολαΐδης, Αλι-Χουρσίντ μπεης. Επεισόδιον της Ελληνικής Επαναστάσεως*, Αθήνα, «Νεφέλη», 2001 [Η Πεζογραφική μας Παράδοση, Α', 61].
194. «Ανακάλυμμα του Γ. Π. Σαββίδη», στον τόμο *Μνήμη Γ. Π. Σαββίδη. Θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας: Γραμματολογικά, εκδοτικά, κριτικά. Πρακτικά Η' Επιστημονικής Συνάντησης* [του Τομέα ΜΝΕΣ του Α.Π.Θ.], Αθήνα, «Ερμής», 2001, σσ. 30-37 (διευρυμένη αναδημοσ. με τον τίτλο «Ανακάλυμμα του Γ. Π. Σαββίδη: Δύο μη λησμονημένες ενθυμήσεις, με μια κυπριακή ουρά»: *Άνευ* [Λευκωσίας] 3, Χειμώνας 2001-2002, σσ. 29-39).
195. «Παπαδιαμάντης και μουσουλμανική Ανατολή. Η λεγόμενη παπαδιαμαντική μετάφραση της *Χαλιμάς*», *Αντί* 753 (28.12.2001) 68-72 (ελαφρώς τροποποιημένη αναδημοσ. στον τόμο *Πρακτικά Β' Διεθνούς Συνεδρίου για τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη. Αθήνα, 1-5 Νοεμβρίου 2001*, Αθήνα, «Δόμος», 2002, σσ. 255-266).
196. «Μικρή προσωπική σημείωση για ποιήματα του Νάνου Βαλαωρίτη», *Μανδραγόρας* 27 (Μάρτ. 2002) 39-41.
197. «Παλαμάς και εβραϊσμός: οι αδιερεύνητες εξαρτήσεις και εκβολές ενός θεωρητικού μετασχηματισμού», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 11 (Άνοιξη 2002) 26-31.
198. «“Ανοίγοντας πανιά για την Κωνσταντινούπολη”, “Κωνσταντινούπολη”: Μια αδιερεύνητη βυζαντινή πηγή του W. B. Yeats», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 11 (Άνοιξη 2002) 33-37.
199. «Ανατολίτικη γραμματεία, ευρωπαϊκός ανατολισμός και δυτικοί φανταζίστες στον Σεφέρη: η περίπτωση του “Πραματευτή από τη Σιδώνα”», *Ελληνικά* 52,1 (2002) 103-115 (βλ. και αριθ. 201, 208).

200. «Matthias Kappler, *Turcismi nell'“Alipasiadha” di hatzi Sechretis. Un poema epico neogreco del primo Ottocento e le sue parole ottomane...* Venezia 1993», *Ελληνικά* 52,1 (2002) 174-178 [βιβλιοκρισία].

201. «Παλαμάς, Σικελιανός, Καζαντζάκης: κάποιες σκέψεις για το παστίτσιο του Σεφέρη “Πραγματευτής από τη Σιδώνα”», στον τόμο E. Moser-Karagiannis - E. Γιακουμάκη (επιμ.), *Κανίσκιον φιλίας. Τιμητικός τόμος για τον Guy-Michel Saunier*, Αθήνα 2002, σσ. 289-309 (βλ. και αριθ. 199, 208).

202. «Συνύπαρξη ποιητικής “παράδοσης” και “νεοτερικότητας” στη Θεσσαλονίκη των χρόνων 1960-1970 κ.ε. (Τ. Νικηφόρου, Γ. Καρατζόγλου, Κ. Πλαστήρας, Δ. Καλοκύρης, Π. Θεοδωρίδης, Τ. Γραμμένος)», *Πόρφυρας* 104 (Ιούλ.-Σεπτ. 2002) 219-241 (αναδημ. με τον τίτλο «Συνύπαρξη ποιητικής “παράδοσης” και “νεοτερικότητας” στις δεκαετίες 1960-1970 κ.ε. (Τόλης Νικηφόρου, Γιάννης Καρατζόγλου, Κώστας Πλαστήρας, Δημήτρης Καλοκύρης, Πάνος Θεοδωρίδης, Τάκης Γραμμένος)», στον τόμο Π. Σφυρίδης (επιμ.), *Συνέδριο Η Ποίηση της Θεσσαλονίκης στον 20ό αιώνα, αφιερωμένο στον Γ. Θ. Βαφόπουλο...*, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης, 2003, σσ. 255-295).

203. «Διάλεκτοι, ιδιώματα, ιδιόλεκτα, μείγματα γλωσσών, πολυγλωσσία και ξενογλωσσία σε λογοτεχνικά κείμενα της όψιμης Τουρκοκρατίας (1789-1830)», *Νέα Εστία* 153, 1752 (Ιαν. 2003) 73-92.

204. «Θέατρο, μύθος και ιστορία: Μερικές παρατηρήσεις στη Θυμέλη του Σικελιανού», *Πόρφυρας* 106 (Ιαν.-Μάρτ. 2003) 471-480.

205. «Σωκράτης, Λάρας, Λουκής, Σίμων. Σχόλιο για τις περιτομές του “βυρωνομανούς αιώνας” και για τον τζίφο τζούφρων εκδόσεων», *Πόρφυρας* 110 (Ιαν.-Μάρτ. 2004) 619-629 (αναδημ. με τον τίτλο «Σωκράτης, Λάρας, Λουκής, Σίμων: Σχόλιο για τις περιτομές του “βυρωνομανή” αιώνα και για τον τζίφο τζούφρων εκδόσεων», στον τόμο *Μνήμη Άλκη Αγγέλου. Τα άφθονα σχήματα του παρελθόντος: ζητήσεις της πολιτισμικής ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας...*, Θεσσαλονίκη, «University Studio Press», 2004, σσ. 99-109).

206. «“Άλτρος κάβος κονταρέμο(υ)ς”: η βαβελική αναζήτηση μιας επανερχόμενης παπαδιαμαντικής αναφοράς», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 15 (Άνοιξη 2004) 13-19.

207. «“Ρόδα στο μαντίλι”, ή Πόσο μακρύ είναι το κρητικό ποδάρι στον “Πραγματευτή από τη Σιδώνα” του Σεφέρη;», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 15 (Άνοιξη 2004) 35-39.

208. «Σκέψεις και προτάσεις για τον “Πραγματευτή από τη Σιδώνα”, στον τόμο Μ. Πιερής (επιμ.), *Γιώργος Σεφέρης. το ζύγισμα της καλοσύνης* [=Πρακτικά Συνεδρίου Σεφέρη στις Πλάτρες Κύπρου, Φεβρ. 2000], Αθήνα, «Μεσόγειος», 2004, σσ. 355-398 (με αυθαίρετες περικοπές παραθεμάτων· βλ. και αριθ. 199, 201).

209. «“Και οι δίκαιοι κατά τη θεία γραφή πόσοι είναι;”: η μείωση δικαίων και αδίκων στα Σόδομα και Γόμορρα της *Γυναίκας της Ζάχυθος*», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 16 (Φθινόπ. 2004) 3-8.

210. «Ποιο να είναι, άραγε, το πρώτο σωζόμενο σονέτο της νεοελληνικής λογοτεχνίας;», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 16 (Φθινόπ. 2004) 9-10.

211. «“A los cabos contaremos”; Μια άλλη σεφαρδίτικη-λαντινική δυνατότητα για το χατζηασλανοπαπαδιαμαντικό αίνιγμα», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 16 (Φθινόπ. 2004) 14.

212. «Αφηγηματολογικές παρατηρήσεις στον Εμπειρικό. Ο ποιητής/πεζογράφος ως παραμυθάς», *Πόρφυρας* 112 (Ιούλ.-Σεπτ. 2004) 175-188.

213. «Ο ερωτικός εβραϊσμός του Καβάφη και η ξενέρωτη εβραιοφροσύνη των διανοουμένων της Τελευταίας Ημέρας», στον τόμο Μ. Μορφακίδης (επιμ.), *Φιλόπατρις. Αφιέρωμα στον Αλέξη-Eudald Solà. Tomo en honor a Alexis-Eudald Solà*, Granada 2004, σσ. 247-252.

214. *Απολλώνιος της Τύρου: Υστερομεσαιωνικές και νεότερες ελληνικές μορφές. Κριτική έκδοση, με Εισαγωγές, Σχόλια, Πίνακες λέξεων-Γλωσσάρια και Επίμετρα*, τ. 1, 2.1, 2.2, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2004.

215. «Πρώτες περιπέτειες του Δον Κιχώτη: Παλεύοντας, δίχως ισπανική πανοπλία, με ασυγκίνητους ανεμόμυλους, δειλούς γιατρούς/φλάρους και αυθάδεις σωματοφύλακες», στον τόμο *Όσο κρατάει η ανάγνωση... Μια έκδοση αφιερωμένη στη μνήμη της Αντωνίας Κατσιαντώνη-Πίστα*, Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 477-489.

216. «Υπήρξαν εγχειρήματα για τη συγκρότηση ενός corpus νεοελληνικής πεζογραφίας στα έντυπα της Βενετίας (16ος-18ος αι.); Παρατηρήσεις και σχέψεις», στον τόμο D. Holton - T. Lendaris - U. Moennig - P. Vejleskov (επιμ.), *Κωδικογράφοι, συλλέκτες, διασκευαστές και εκδότες. Χειρόγραφα και εκδόσεις της όψιμης βυζαντινής και πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας/Copyists, Collectors, Redactors and Editors. Manuscripts and Editions of Late Byzantine and Early Modern Greek Literature...*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2005, σσ. 349-364.

217. «Νέα στοιχεία για τον πεζογράφο Βασίλειο Νικολαΐδη (1.1.1815;-12.1.1903)», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 18 (Φθινόπ. 2005) 3-12.

218. «Μια επιστολή του Θεοδόση Νικολάου», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 18 (Φθινόπ. 2005) 55-63.

219. «Η (αυτο)διακωμώδηση του “άλλου Ελληνισμού” ή Τα δραστηκά παίγνια του Άρη Γεωργίου», *Ανευ* [Λευκωσίας] 18 (Φθινόπ. 2005) 83-89.

220. «Κώστας Μόντης: Τί εκόμισε εις την τέχνην, ή μερικά βασανιστικά ερωτήματα», *Πανδώρα* 18 (Νοέμ. 2005-Μάιος 2006) 18-23.

221. «Γιώργος Ιωάννου, Γκρίζος Λύκος και γκρίζες ζώνες ή Περί της ακηδίας ελλαδικών σχολικών εγχειριδίων», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 19 (Άνοιξη 2006) 38-41.

222. «Λεοντίου Μαχαιρά Χρονικό της Κύπρου: Παράλληλη διπλωματική έκδοση των χειρογράφων...», *Ελληνικά* 55 (2005) 338-355 [βιβλιοκρισία].

223. «Δημήτριος Β. Γραμμένος, Το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης...», *Ελληνικά* 55 (2005) 355-367 [βιβλιοκρισία].

224. «S. S. Charkianakis, *Australian Passport...*», *Ελληνικά* 55 (2005) 367-373 [βιβλιοκρισία].

225. «Greek Literature in Cyprus During the Post-War Period, 1945-2001», στον τόμο Μ. S. Michael - Α. Μ. Tamis (επιμ.), *Cyprus in the Modern World*, Θεσσαλονίκη, «Βάνιας», 2005, σσ. 61-73.

226. «Ελληνικός νατουραλισμός και σύγχρονες του κριτικές προσλήψεις. Η περίπτωση του Παλαμά», *Πόρφυρας* 120 (Ιούλ.-Σεπτ. 2006) 231-240 (αναδημοσίευση στον τόμο: Ε. Πολίτου-Μαρμαρινού - Β. Πάτσιου, επιμ., *Ο Νατουραλισμός στην Ελλάδα. Διαστάσεις – Μετασχηματισμοί – Όρια*, Αθήνα, «Μεταίχμιο», 2007, σσ. 96-111).

227. «Κοσμά Πολίτη, *Eroïca*: Σμύρνης τραγωδίες νέες ή Από τον υπαρκτό σμυρναϊκό χωρόχρονο στη φαντασιοχαρτογραφία του “Σμύρνη γιοκ”», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 20 (Φθινόπ. 2006) 38-41.

228. «Σικελιανού “Άγραφον”: Λίγα σχόλια για τις πηγές και τους μετασχηματισμούς μιας “βαθιάς δομής”», *Νέα Εστία* 160, 1793 (Οκτ. 2006) 624-634.

229. «Παλαμάς και Ανατολή: μέσα από την προοπτική των λογοτεχνικών τάσεων της εποχής του (Πρόδρομο σχεδίασμα)», στον τόμο *Κωστής Παλαμάς. Εξήντα χρόνια από τον θάνατό του (1943-2003)*. Β΄ Διεθνές Συνέδριο: Γραμματολογικά - Εκδοτικά - Κριτικά - Ερμηνευτικά ζητήματα. Πρακτικά, τ. 2, Αθήνα, Ίδρυμα Κωστή Παλαμά, 2006, σσ. 551-563.

230. «*Η Τέχνη στη Θεσσαλονίκη (1956-1961, 1963, 1967): ένα μάτι στραμμένο στις τέχνες και στον πολιτισμό*», στον τόμο Π. Σφυρίδης (επιμ.), *Συνέδριο: Φυτώρια λογοτεχνίας στη Θεσσαλονίκη. Τα λογοτεχνικά περιοδικά της πόλης στον 20ό αιώνα*, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης, 2006, σσ. 270-287, 288-289.

231. «Το κρητικό παιχνίδι του Γάτου με τους Ποντικούς: εκδοτικές δοκιμές και δοκιμασίες του», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 21 (Ανοιξη 2007) 3-8.

232. «Ο διηγηματογράφος Machiavelli στη σατιρική ερωτογραφία του νεοελληνικού Διαφωτισμού: μια πρώιμη αδιερεύνητη μαρτυρία (Πρόδρομη ανακοίνωση)», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 21 (Ανοιξη 2007) 8-13.

233. «Σπ. Ζαμπέλιος ή Πόθεν η μη κοινή λέξις “σκηνογράφημα”», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 21 (Ανοιξη 2007) 13-17.

234. «Για τις αδιερεύνητες ελληνόγλωσσες πηγές δύο “διηγημάτων” του Σ. Α. Κουμανούδη (Στράτης Καλοπίχειρος, Στ΄ 89-378· Η΄ 216-438)», στον τόμο: Ι. Βιβιλάκης (επιμ.), *Stephanos. Tribute to Walter Puchner / Στέφανος. Τιμητική Προσφορά στον Βάλτερ Πούχνερ*, Αθήνα, «Ergo», 2007, σσ. 609-619.

235. «Για τον Wim F. Bakker και τον Arnold F. van Gemert: δεξίωση των Διόσκουρων Ολλανδών νεοελληνιστών», *Ελληνικά* 57,1 (2007) 127-144.

236. «Αμηχανία και μηχανές του καλλιτέχνη και του ποιητή: Λίγες σκέψεις για το ποίημα “Νονετσιέλο” του Κ. Χαράλαμπίδη», *Πόρφυρας* 124 (Ιούλ.-Σεπτ.2007) 195-202.

237. «Ανατολισμός από πρώτο και δεύτερο χέρι: μια ενδιαφέρουσα λογοτεχνική όψη του “παρεπίδημου” Νίκου Νικολαΐδη», στον τόμο: Λ. Παπαλεοντίου (επιμ.), *Νίκος Νικολαΐδης ο Κύπριος (1884-1956). Μια επανεκτίμηση του έργου του*, Αθήνα, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου - «Βιβλιόραμα», 2007, σσ. 55-77.

238. «Φαουστικό, φολκλορικό ή ευαγγελικό το κύριο διακείμενο-ένανσμα του “Σκέλεθρα” του Ν. Νικολαΐδη;», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 22 (Φθινόπ. 2007) 14-16.

239. «“ΚΑΛΑ ΛΕΟΝΑ ΝΟΛΑ ΠΥ”: Και πάλι μέσα στην παιδιόφραστη γοητεία τών μη καρκινικών αναγραμματισμών του Ανδρέα Εμπειρίκου», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 22 (Φθινόπ. 2007) 13-23.

240. «Γλώσσα über alles, ή Νά που φτάσαμε στην κατάργηση Σχολών, Γενεών και Αξιοκρατίας», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 22 (Φθινόπ. 2007) 23-24.

241. «Σύμμικτα σολωμικά», στον τόμο: Γ. Ανδρειωμένος (επιμ.), *Ευκαρπίας έπαινος. Αφιέρωμα στον καθηγητή Παναγιώτη Δ. Μαστροδημήτρη*, Αθήνα, «Πορεία», 2007, σσ. 437-484.

242. «Ο γυρισμός του αξενίτευτου: Μια νέα υποδοχή του Guy (Michel) Saunier στη Θεσσαλονίκη», *Ελληνικά* 57 (2007) 335-347.

243. *Μιχαήλ Τσερβάντες, Ο επιτήδειος ευγενής Δον Κισότης της Μάντσας. Η πρώτη γνωστή ελληνική μετάφραση έργου του Cervantes (τρίτη δεκαετία του 18ου αιώνα)*. Εισαγωγή: Γ. Κεχαγιόγλου - Α. Ταμπάκη, Κείμενο, Γλωσσάρι και Πίνακας Κύριων Ονομάτων: Γ. Κεχαγιόγλου, Αθήνα, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών [αριθ. 99 =Πηγές της Νεοελληνικής Γραμματείας και Ιστορίας - Ι], 2007, σελ. *160+813+28 Εικόνες [Σε συνεργασία με την Α. Ταμπάκη].

244. «Μερικές παρατηρήσεις και σκέψεις με αφορμή τη μεσοασιατική και απωανατολική γραμματειακή διάσταση στον Ν. Καζαντζάκη», στον τόμο *Ο κοσμοπολιτισμός του Καζαντζάκη. Πρακτικά διεπιστημονικής Ημερίδας, Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης 5 Νοεμβρίου 2007*, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ. / Εργαστήρι Συγκριτικής Γραμματολογίας, 2008, σσ. 135-172 (αναδημ. με μικρές προσθήκες στον τόμο Σ. Ν. Φιλιππίδης, επιμ., *Ο Καζαντζάκης στον 21ο αιώνα. Πρακτικά του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου «Νίκος Καζαντζάκης 2007: πενήντα χρόνια μετά» (Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ηράκλειο & Ρέθυμνο, 18-21 Μαΐου 2007)*, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ. - Εκδόσεις Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Κρήτης, 2010, σσ. 107-144, καθώς και στον τόμο Ε. Σταυροπούλου - Θ. Αγάθος, επιμ., *Νίκος Καζαντζάκης. Παραμορφώσεις, παραλείψεις, μυθοποιήσεις*, Αθήνα, Γκοβόστης, 2011, σσ. 159-179).

245. «Τα “κυπριακά” ποιήματα του Ρίτσου: αποτιμήσεις και απηχήσεις», στον τόμο Α. Μακρυνικόλα - Σ. Μπουρνάζος (επιμ.), *Διεθνές Συνέδριο Ο ποιητής και ο πολίτης Γιάννης Ρίτσος. Οι εισηγήσεις*, Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη - «Κέδρος», 2008, σσ. 132-148, 503-504 (αναδημ. στον τόμο: Δ. Κόκορης, επιμ., *Εισαγωγή στην ποίηση του Ρίτσου. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ., 2009, σσ. 377-398).

246. «Περιουσιακή ανιδιοτέλεια και “χρυσούς αιών” από την Άννα Κομνηνή και τον Θεοβάντες ως τον Καβάφη», *Νέα Εστία* 83, 1818 (Ιαν. 2009) 6-17.

247. «Ένα τέταρτο χειρόγραφο του Δον Κισότη της Μάντσας, ή Οι ελπίδες των φιλόλογων πεθαίνουν τελευταίες», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 25 (Άνοιξη 2009) 9-10.

248. «“Ενύπνιον” του Λουκιανού και Οτεντότισσες στην Πόλη: σκηνοθετικές προϋποθέσεις στο “Όνειρον” των Λυρικών (1811)», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 25 (Άνοιξη 2009) 14-18.

249. «Μια οριστικά ή αόριστα μισοαδειανή παλαμική ανάγνωση και το μακρύ ποδάρι του Σουρή», *Μικροφιλολογικά [Λευκωσίας]* 25 (Άνοιξη 2009) 27-31.

250. «Επιστήμη και τεχνολογία ως θέματα στη νεότερη κυπριακή ποίηση: Το “σατιρικό” και “διαφημιστικό” παράδειγμα του Βασίλη Μιχαηλίδη», *ΕΕΦΣΠΘ, τεύχος Τμήματος Φιλολογίας* 11 (2004-2008) 7-19.

251. «Η ιστοριογραφία ως όχημα συνειρμικής συναφήγησης και εγκιβωτιστικής παρέκβασης: Το λογοτεχνικό παράδειγμα της ασύμμετρα διασκεδαστικής *Βίβλου Βασιλειών* του Καισάριου Δαπόντε»,

στον τόμο Σ. Κοτζάμπαση - Γ. Μαυρομάτης (επιμ.), *Realia Byzantina* [Byzantinisches Archiv, 22 =Αφιέρωμα στον Α. Καρπόζηλο], Berlin - New York, W. de Gruyter, 2009, σσ. 47-56.

252. «Λίγα εισαγωγικά για τη μυθιστορηματική παραγωγή του Πάνου Ιωαννίδη», *Νέα Εποχή* [Λευκωσίας] 301 (Καλοκαίρι 2009) 4-11.

253. «Άνδρος και Γενιά του Τριάντα: το παράδειγμα του Ανδρέα Εμπειρίκου», στον τόμο Δ. Ι. Κυρτάτας - Λ. Παλιοκρασσά-Κόπιτσα - Μ. Τιβέριος (επιμ.), *Εύανδρος. Τόμος εις μνήμην Δημητρίου Ι. Πολέμη, Άνδρος, Καΐρειος Βιβλιοθήκη*, 2009, σσ. 363-377.

254. «Απ' τον Ευφράτη στην πάλαι ποτέ λίμνη των Γιαντισών και στο θεσσαλονικιώτικο τέλμα: περιδιάβαση σε μεγαλομανείς, μικρομέγαλους και μικρά παιδιά από τον Σείριο», *Μικροφιλολογικά* [Λευκωσίας] 26 (Φθινόπωρο 2009) 50-54.

255. «Σύντομη ερευνητική αναφορά (1998-2006) και μερικά ζητούμενα της σολωμικής έρευνας», στον τόμο *Η' Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο, Κύθηρα, 21-25 Μαΐου 2006. Πρακτικά, τ. ΙVΑ: Επτανησιακός Πολιτισμός (Μέρος Α')*, Κύθηρα 2009, σσ. 404-418.

256. «Στοιχεία για τις τύχες του Λουκιανού στη νεοελληνική γραμματεία (ώς την Επανάσταση του 1821)», στον τόμο Θ. Πυλαρινός (επιμ.), *Ελληνική αρχαιότητα και νεοελληνική λογοτεχνία. Πρακτικά, Κέρκυρα 2009*, σσ. 147-156.

257. «Προϊστορία της σάτιρας: από τις αρχές ως τον Σολωμό», *Πόρφυρας 133* (Οκτ.-Δεκ. 2009 = *Πτυχές της νεοελληνικής σάτιρας*) 279-292.

258. «Σκέψεις για ορισμένες λογοτεχνικές, μεταφραστικές και εκδοτικές ενασχολήσεις του Ευγένιου Βούλγαρη, με επίκεντρο τον βολταιρικό "Μέμνονα"», στον τόμο Ε. Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη (επιμ.), *Ευγένιος Βούλγαρης. Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου, Κέρκυρα, 1-3 Δεκεμβρίου 2006*, Αθήνα 2009, σσ. 367-397.

259. *Ντίνα Παγιάση-Κατσούρη, Ποιήματα και διηγήματα: Μια ανθολόγηση*, Αθήνα, «Τόπος» 2009 [Κυπριακή Λογοτεχνία, 1], σελ. 196.

260. *Από τον ύστερο Μεσαίωνα ως τον 18ο αιώνα. Εισαγωγή στα παλιότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2009, σελ. 223.

261. «Τα χρόνια μας και τα χρωστούμενά μας: Μικρό αλματικό ανακάλημα της Σοφίας Π. Σκοπετέα», *Άνευ* [Λευκωσίας] 34 (Φθινόπ. 2009) 31-40 και στον τόμο *Η νεοτερικότητα στη νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική του 19ου και του 20ού αιώνα. Πρακτικά της ΙB' Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών αφιερωμένης στη μνήμη της Σοφίας Σκοπετέα (Θεσσαλονίκη, 27-29 Μαρτίου 2009)*, Θεσσαλονίκη 2010 [=ΕΕΦΣΠΘ, Περίοδος Β', Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, 12], σσ. 41-52.

262. «Υπέρ μητέρων, παιδών και εφήβων: μια βαθιά χαραγμένη πτυχή της ευαίσθητης ανθρωπογεωγραφίας του Στυλιανού Σ. Χαρκιανάκη», *Νέα Εστία* 1829 (Ιαν. 2010) 143-147.

263. «Νεότερη Κυπριακή Λογοτεχνία: από τον 12ο αιώνα ως την Ελληνική Επανάσταση του 1821», *Πολίτης: Χρονικό* [Λευκωσίας] 100 (24.1.2010) 4-22.

264. «Εξωελληνικά πρόσωπα και πράγματα στην ποίηση του Εγγονόπουλου: υπερρεαλισμός και "κοσμοπολιτισμός", βιταλισμός και "ελληνικότητα"», στον τόμο *Νίκος Εγγονόπουλος. Ο ζωγράφος*

και ο ποιητής. Παρασκευή 23 & Σάββατο 24 Νοεμβρίου 2007..., Αθήνα, Εθνικό Κέντρο Βιβλίου - Μουσείο Μπενάκη, 2010, σσ. 253-264.

265. *Η νεότερη Κυπριακή Λογοτεχνία. Ένα ακμαίο δημιούργημα του περιφερειακού ελληνισμού, Θεσσαλονίκη, Δήμος Θεσσαλονίκης/Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, 2010 [Σειρά Λογοτεχνικών Εκδόσεων, 9], σσ. 8-23.*

266. «Η “νεοτερικότητα” και η σημασία του έργου του Γιώργου Σαραντάρη με βάση την έκδοση των Έργων του από τη Σοφία Π. Σκοπετέα», στον τόμο *Η νεοτερικότητα στη νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική του 19ου και του 20ού αιώνα. Πρακτικά της 1B' Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών αφιερωμένης στη μνήμη της Σοφίας Σκοπετέα (Θεσσαλονίκη, 27-29 Μαρτίου 2009)*, Θεσσαλονίκη 2010 [=ΕΕΦΣΠΘ, Περίοδος Β', Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, 12], σσ. 409-420.

267. *Ιστορία της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας*. Επιμέλεια Α' Μέρους: Γ. Κεχαγιόγλου. Επιμέλεια Β' Μέρους: Α. Παπαλεοντίου, Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών [Δημοσιεύματα του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, LI], 2010, σελ. 960 [σε συνεργασία με τον Α. Παπαλεοντίου].

268. «Νεοελληνικοί στίχοι και αριστοφανικός χορός και πρόσωπα: λίγα σχόλια με τυχαίες αφετηρίες», *Ελληνικά* 60 (2010) 405-427.

269. «Επίμετρο» στον τόμο Cr. Luciani (επιμ.), *Ο Κάτης και ο μποντικός*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2011, σσ. 41-106 (και οι μεταφράσεις των σσ. 31, 33, 35, 37).

270. «Λίγα λόγια για το λογοτεχνικό έργο του Φώτη Κόντογλου», *Μικρασιατική σπίθα* [Σερρών] 16 (2011) 7-12.

271. «Ο Γιάννης Κατσούρης μυθιστοριογράφος, φιλόλογος-κριτικός και πολιτισμικός παράγοντας» *Άνευ* [Λευκωσίας] 38-39 (Φθινόπ. 2010-Χειμ. 2011) 19-31.

272. «Για την “προϊστορία” της γραπτής νεοελληνικής παιδικής και εφηβικής λογοτεχνίας», *Πόρφυρας* 138 (Ιαν.-Μάρτ. 2011) 407-415.

273. *Πτωχολέων*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2011, σελ. 215 [Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, 3].

274. «Μανόλης Παπαθωμόπουλος, Διογένους Παιδιόφραστος διήγησις των ζώων των τετραπόδων...», *Ελληνικά* 61 (2011) 130-139 (βιβλιοκρισία).

275. «Paschalis M. Kitromilides (επιμ.), *Adamantios Korais and the European Enlightenment...*», *Ελληνικά* 61 (2011) 152-163 (βιβλιοκρισία).

276. «“Κι αυτή δεν έχει τέλος η παρτίδα...”. Σ. Σ. Χαρκιανάκης, *Η χαμένη πανοπλία, ποιήματα, ...*», *Νέα Εστία* 1847 (Σεπτ. 2011) 396-402 (βιβλιοκρισία).

277. «Υπάρχει ρεαλιστική βασιλική οδός ανάμεσα στα στερεότυπα και τις μυθοποιήσεις; Μερικές όψεις της Θεσσαλίας σε πεζογραφήματα του Καραγάτση», *Πόρφυρας* 141 (Οκτ.-Δεκ. 2011) 239-250.

278. «Ιδεολογία στον κόσμο των Φαναριωτών του β' μισού του 18ου αιώνα: τα λογοτεχνικά δείγματα της Βοσπορομαχίας... (1752-1756, 1766, 1792)», *Εγνατία* 15 (2011 [=2012]) 73-79.

279. «Αλέξης Ζήρας, Όψεις της κυπριακής πεζογραφίας, 1900-2000...», *Ελληνικά* 61 (2011) 327-333 (βιβλιοκρισία).

280. «Μερικές διαπιστώσεις, σκέψεις και προτάσεις για μεταπολιτευτικές και σύγχρονες εκδόσεις έργων του Γ. Βιζυηνού», στον τόμο *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Το εύρος του έργου του Γ. Βιζυηνού. Παλαιότερες αναγνώσεις και νέες προσεγγίσεις. Εις μνήμην Κυριακής Μαμώνη*, Αθήνα, Σοκόλης - Κουλεδάκης, 2012, σσ. 131-142.

281. «Πρόλογος [Για το μυθιστόρημα *Στυλιανού Ανάβασις*]», στον τόμο *Γιάννης Κατσούρης, Στυλιανού Ανάβασις. Μυθιστόρημα*, Λευκωσία, Εκδόσεις Άνευ, 2012, σσ. 7-18.

282. «Σκέψεις και προτάσεις για ένα “Σχολείο αφοσιωμένων στη λογοτεχνία μαθητών”», *Φιλολογος* 148 (Απρ.-Ιούν. 2012) 171-182.

283. «Επίμετρο», στον τόμο *Ανακάλημα της Κωνσταντινόπολης*. Επιμέλεια Εμμ. Κριαράς - Επίμετρο Γ. Κεχαγιόγλου, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2011 [Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, 4], σσ. 33-145.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΓΡΑΦΗ ΑΛΛΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ (ΕΠΙΛΟΓΗ)

1. Λογοτεχνικές (ποιητικές) και μεταφραστικές συνεργασίες (επώνυμα ή με ψευδώνυμα), *Υδρία Πατρών* (1973 κ.ε.).

2. «Αναγόρευση επίτιμου διδάκτορα», *Ελληνικά* 28 (1975) 232-233 [παρουσίαση της αναγόρευσης του Γιάννη Ρίτσου ως διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., στις 11.6.1975].

3. «Πώς βλέπουμε το Σολωμό σήμερα», *Υδρία Πατρών* 16 (Μάιος-Ιούλ. 1975) 16-17 [απάντηση σε έρευνα, με ψευδώνυμο].

4. «Πώς βλέπουμε το Σολωμό σήμερα», *Υδρία Πατρών* 16 (Μάιος-Ιούλ. 1975) 18 [απάντηση σε έρευνα, με το ψευδώνυμο].

5. «4ο Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο», *Ελληνικά* 29 (1976) 411-412 [παρουσίαση].

6. «15ο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών», *Ελληνικά* 29 (1976) 412-415 [παρουσίαση].

7. «A. M. Nouaros, *Une fable grecque moderne...*», *Εθνογραφικά* 2 (1979-80) 135 [βιβλιοπαρουσίαση].

8. «Πρώτο Συμπόσιο Νεοελληνικής Ποίησης», *Αντί* 182 (17.7.1981) 46-47 [παρουσίαση-κριτικό σχόλιο].

9. Επιστολή σχετική με τον αριθ. 7, *Αντί* 183 (31.7.1981) 51.

10. Επιστολή σχετική με τον αριθ. 7, *Αντί* 185 (28.8.1981) 51-52.

11. «Θέματα ποίησης, ποιητικής και σύγχρονης κυπριακής λογοτεχνίας», εφ. *Τα Νέα Λευκωσίας*, 4.10.1981 [συνέντευξη].

12. Επιστολή για συνέδριο μεταπολεμικής λογοτεχνίας, *Ο Πολίτης* 50-51 (Απρ.-Μάιος 1982) 140.

13. «Η τέχνη στη βασική εκπαίδευση», *Τέχνη και Πολιτισμός* 12 (Μάης-Ιούν, 1982) 72-73.
14. «Θέματα κυπριακής λογοτεχνίας», *Η Άποψη Θεσσαλονίκης - Λευκωσίας* 3 (Οκτ.-Νοέμ. 1982), 23-26 [συνέντευξη].
15. «Δεύτερη Πανελλήνια Ποιητική Συνάντηση: Νεότεροι Κύπριοι Ποιητές, 1960-1982», *Αντί* 222 (7.1.1983) 48-51 [παρουσίαση-κριτικό σχόλιο].
16. «Λίνος Πολίτης (1906-1982)», *Αντί* 222 (7.1.1983) 47 [σύντομη νεκρολογία].
17. Επιστολή για την Κυπριακή Λογοτεχνία, *Διαβάζω* 62 (9.2.1983) 8.
18. Επιστολή, *Αντί* 227 (18.3.1983) 50.
19. Επιστολή, *Διαβάζω* 69 (18.5.1983) 8.
20. Επιστολή, *Αντί* 241 (16.9.1983) 51.
21. Επιστολή, *Διαβάζω* 79 (19.10.1983) 8.
22. Επιστολή, *Διαβάζω* 79 (19.10.1983) 9.
23. Επιστολή, *Αντί* 246 (25.11.1983) 50.
24. Επιστολή σχετική με τα κρατικά λογοτεχνικά βραβεία της Κύπρου, εφ. *Ο Φιλελεύθερος Λευκωσίας*, 27.5.1984.
25. «Η φυσιογνωμία της Φιλοσοφικής Σχολής Θεσσαλονίκης: Τα τελευταία είκοσι χρόνια», *Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης* 2 (Φεβρ. 1985) 42-45.
26. «Rifka, “God of Time” - Hegazi, “Versets de la sourate: La couleur”», *Ο Δούρειος Ίππος των Κρητικών Γραμμάτων* Ρεθύμνου 5 (Αύγ. 1985) 17-18 [αποσπασματική μετάφραση δύο ποιημάτων σύγχρονων αράβων ποιητών, σε μετάφραση από τα αγγλικά και γαλλικά].
27. «Ποίηση και Πεζογραφία έχουν αποτυπώσει τους εθνικούς μας αγώνες», εφ. *Τα Νέα*, 2.5.1986.
28. «Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και “Πνευματική ζωή”» (προδημοσίευση), *Αντί* 324 (15.8.1986) 41-43.
29. «Ελληνοτουρκικά και άτυποι “ανταποκριτές”», *Το Τέταρτο* 18 (Οκτ. 1986) 96 [επιστολή].
30. Παρεμβάσεις σε δημόσια συζήτηση, στον τόμο *Τιμητικές εκδηλώσεις για τα εκατό χρόνια από τη γέννηση του Μανόλη Τριανταφυλλίδη*, Θεσσαλονίκη, Α.Π.Θ. - Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), 1987, σσ. 131-146.
31. «Η διδασκαλία της λογοτεχνίας στην εκπαίδευση», εφ. *Επίκαιρη Λευκωσίας*, 5-6.12.1987 [συνέντευξη].
32. «Οι μεταπολεμικές γενιές: Η νεότερη ποίηση στη Θεσσαλονίκη και τη Μακεδονία», *Μακεδονική Ζωή Θεσσαλονίκης* 263 (1988) 34-36 [αυθαίρετη αναδημοσ.].
33. «Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Ονοματισμοί, σύμβολα και επίσημα “πρόσωπα”, ή Ειρωνεία και σάτιρα των εμβλημάτων και των σωμάτων, των ιστορικών αναφορών και των ακροβατικών και αεροβατικών συγκρητισμών», *Πρατήριο τέχνης + άλλων Θεσσαλονίκης* 1 (1988) 14-15.
34. «Συνοπτικό πανόραμα 1955-88: Η σύγχρονη κυπριακή λογοτεχνική άνοιξη, Α'», εφ. *Η Καθημερινή*, 8.1.1989.
35. «Συνοπτικό πανόραμα. Η κυπριακή λογοτεχνία μετά τον πόλεμο, Β'», εφ. *Η Καθημερινή*, 15.1.1989.

36. «Γιατί να μη διορθώνουμε;», εφ. *Τα Νέα*, Μάρτ. 1990.
37. «Μαδημένες μαργαρίτες ή ολόκληρες;», εφ. *Τα Νέα*, 9.5.1990.
38. «A roman à clef in Greek-Australian Fiction», στον τόμο M. Jurgensen (επιμ.), *Outrider 90. A Year of Australian Literature*, Brisbane, «Phoenix Publications», 1990, σσ. 124-129 [με αυθαίρετες επεμβάσεις και προσθήκες, όπως και στην αναδημοσίευση, με τίτλο: «Ένα Roman à clef στο Ελληνοαυστραλιανό Μυθιστόρημα», *Αιολικά Γράμματα* 188, Μάρτ.-Απρ. 2001, σσ. 104-107].
39. «Ελληνική, αλλά με περιφερειακές ιδιομορφίες η Κυπριακή Λογοτεχνία», εφ. *Πρωινά Νέα Λευκωσίας*, 26.11.1990 [συνέντευξη].
40. «Οι αποχρώσεις της σκέψης, ή τα «Ίσως» του Σάββα Γαβριηλίδη», στον τόμο Σάββας Θ. Γαβριηλίδης, *Ίσως*, Θεσσαλονίκη 1990, σσ. 5-6 [πρόλογος].
41. «Η Κεντρική - Ανατολική Ευρώπη επιδιώκει να κερδίσει και πάλι τον ... χαμένο χρόνο της μέσω του κοινοτικού εκπαιδευτικού προγράμματος «Τέμπους», εφ. *Μακεδονία Θεσσαλονίκης*, 31.5.1991.
42. «Και πάλι για την Κυπριακή Λογοτεχνία», *Το Καινούριο Λευκωσίας* 10 (Καλοκ. 1991) 26-30.
43. Πρόλογος, στον τόμο Χ. Γ. Ντάμπλιας, *Τα παλαιότερα της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Λάρισας (1513-1863)*, Λάρισα 1996, σσ. 3-4.
44. Πρόλογος, στον τόμο Λ. Παπαλεοντίου, *Τα πρώτα βήματα της Κυπριακής λογοτεχνικής κριτικής (1880-1930)*, Λευκωσία 1997, σσ. 13-16.
45. «Η Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία του R. Beaton και οι Ιστορίες της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» (δημοσ. με τον τίτλο «Οι “Ιστορίες” και η “Εισαγωγή”»), εφ. *Το Βήμα*, 16.3.1997 [βιβλιοκρισία].
46. «Ένας ανεκτίμητος βιβλιογραφικός οδηγός για τη λογοτεχνία μας: η Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία, 1996, του Π. Δ. Μαστροδημήτρη» (δημοσ. με τον τίτλο «Τιπούκειτος»), εφ. *Το Βήμα*, 11.5.1997 [βιβλιοκρισία].
47. «Ένα λεξικό που το περιμέναμε 30 χρόνια [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών/Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, 1998]», εφ. *Ελευθερία Λάρισας*, 31.12.1998 [βιβλιοπαρουσίαση].
48. «Από την κληρονομιά ενός πρακτικού δημοτικιστή. Το “Λεξικό της κοινής νεοελληνικής”, ένα συλλογικό επίτευγμα», εφ. *Η Καθημερινή*, 12.1.1999 [βιβλιοπαρουσίαση].
49. «Ένα λεξικό διεθνών προδιαγραφών [Λεξικό της κοινής νεοελληνικής, Α.Π.Θ., Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη), Θεσσαλονίκη 1998]», *Διαβάζω* 395 (Απρ. 1999) 30-32 [βιβλιοπαρουσίαση].
50. «Για τον Γ. Θ. Βαφόπουλο», στον τόμο Ι. Θ. Καμπούρης, *39 συνεντεύξεις προσωπικοτήτων για τον ποιητή Γ. Θ. Βαφόπουλο*, Θεσσαλονίκη 2000, σ. 51 [συνέντευξη].
51. «Πανεπιστημιακές μου αναμνήσεις από τον Ε. Θ. Τσολάκη», στον τόμο *Λόγια και δημόδης γραμματεία του ελληνικού Μεσαίωνα. Αφιέρωμα στον Εύδοξο Θ. Τσολάκη. Πρακτικά Θ΄ Επιστημονικής Συνάντησης (11-13 Μαΐου 2000)*, Θεσσαλονίκη, Τομέας Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών Α.Π.Θ., 2002, σσ. 27-33.
52. «Οι πατρίδες δεν είναι ποτέ χαμένες», *Μικρασιατική Σπίθα* Σερρών 8 (2002) 15-16.

53. «[Για τον Μανόλη Γ. Σαββίδη]», Άνευ Λευκωσίας 6 (Φθινόπωρο 2002) 95 [απάντηση σε επιστολή].

54. «Ο ρόλος ή/και η παρουσία πνευματικών ανθρώπων στην Κύπρο τις τελευταίες δεκαετίες: όρια και προβλήματα (μεγάλα, μεσαία, μικρά· αληθινά και ψεύτικα)», Άνευ Λευκωσίας 10 (Φθινόπ. 2003) 35-52 (αναδημοσ., με τίτλο «Ο ρόλος και η παρουσία των πνευματικών ανθρώπων στην Κύπρο τις τελευταίες δεκαετίες: όρια και προβλήματα (μεγάλα, μεσαία, μικρά· αληθινά και ψεύτικα)», στον τόμο *Η Κύπρος στον 20ό αιώνα (Εκκλησία, Εκπαίδευση-Παιδεία, Επιδράσεις των ξένων, Αρχαιολογία, Λογοτεχνία, Σχέσεις Ελληνοκυπρίων-Τουρκοκυπρίων, Πολιτική Εξέλιξη, Κοινωνία, Τοπική Αυτοδιοίκηση)*, Λευκωσία, Δήμος Λευκωσίας, 2007 [Διαλέξεις Λαϊκού Πανεπιστημίου, 19], σσ. 191-202).

55. «Γράμμα απ' τους χορτάτους μα και ανίδεους Αντίποδες», Άνευ Λευκωσίας 16 (Άνοιξη 2005) 31-39.

56. «Εις τα περίχωρα της Ακαδημίας: Μπαμπίνου νεύριασμα, Μωρίας αυτεγκώμιον», Άνευ Λευκωσίας 18 (Φθινόπ. 2005) 58-60 [απάντηση σε επιστολή].

57. «Ο μικρασιατικός Σεφέρης: μερικά δεδομένα και λίγες σκέψεις», *Μικρασιατική Σπίθα Σερρών* 11 (Φεβρ. 2006) 8-11.

58. «Συχνά ξεχνάμε, κάποτε συγχέουμε, ή ondan dir», *Μικροφιλολογικά* Λευκωσίας 19 (Άνοιξη 2006) 56 [απάντηση σε επιστολή].

59. «Τρία παστίτσια», Άνευ Λευκωσίας 20 (Άνοιξη 2006) 15-18 [λογοτεχνικές παρωδίες/παστίτσια, με το ψευδώνυμο: Γεώργιος Κάhyaoglu-Επιστατίδης].

60. «Μπιζίμ Βίττης ή Μικρό Πολυχρόνιο στα ογδοντάχρονα του σημαντικότερου εν ζωή φιλόλογου νεοελληνιστή», εφ. *Αυγή*, 11.6.2006.

62. «Μαρτυρίες φοιτητικών χρόνων», στον τόμο Ε. Φίλη (επιμ.), *Το Ελληνικό Ίδρυμα στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη στο Παρίσι. Τόπος ζωής - τόπος μνήμης: Μαρτυρίες φοιτητικών χρόνων*, Αθήνα, Fondation Hellénique, 2007, σσ. 143-145.

63. «Κομπλεξομυταράς (Πινακοθήκη των Αχρείων, Α' - A Gallery of Rogues, I)», Άνευ Λευκωσίας 30 (Φθινόπ. 2008) 7-8 (και αυθαίρετη δημοσ. με αλλαγές στον τίτλο: εφ. *Ένωσις* Λευκωσίας 2,10, 31.10.2008, σ. 19) [λογοτεχνική παρωδία/παστίτσιο, με τα ψευδώνυμα: Γιώργος Επιστατίδης-Κάhyaoglu, Γεώργιος Επιστατίδης-Καχγιαόγλου].

64. «Σερενδιπικόν τι εύρημα εν Κιμπριστάνη», εφ. *Ένωσις* Λευκωσίας 2,10 (31.10.2008) 21, 23 (αυθαίρετη δημοσ., με λάθη) [λογοτεχνική παρωδία/παστίτσιο, με το «θετό» ψευδώνυμο: Γκεόργκιος Επιστατοβίκιος-Καχλιαογλαβίκιος].

65. «[Για τα πενήντάχρονα της *Νέας Εποχής*]», *Νέα Εποχή* Λευκωσίας 300 (Άνοιξη 2009) 4-5.

66. «Πρόλογος» στον τόμο *Η νεότεριότητα στη νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική του 19ου και του 20ού αιώνα. Πρακτικά της ΙΒ' Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών αφιερωμένης στη μνήμη της Σοφίας Σκοπετέα (Θεσσαλονίκη, 27-29 Μαρτίου 2009)*, Θεσσαλονίκη 2010 [= ΕΕΦΣΠΘ, Περίοδος Β', Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας, 12], σσ. 11-14.

67. «Πρόλογος» στον τόμο Τάσος Αριστοτέλους, *Κυπριακές μελωδίες (τραούδκια τζαι ποιήματα)*. Με την μουσικότητα του κυπριακού ιδιώματος (σκωπτικά – ηθογραφικά – ερωτικά – μονόστιχα – δίστιχα – τετράστιχα – χαϊκού), Λεμεσός 2011, σσ. 9-11.

68. «Η μάχη της ανεργίας (με τον τρόπο εργαζομένου Αλεξανδρινού)», στον τόμο *Εταιρεία Συγγραφέων. Η δική μας Ελλάδα. Ημερολόγιο 2012*, Αθήνα, Λιβάνης, 2011, «σσ. 18-19 Μαΐου» [λογοτεχνική παρωδία/παστίτσιο].

69. «Για τον Φοίβο Σταυρίδη», εφ. *Πολίτης της Κυριακής* [Λευκωσίας], 11.3.2012, σ. 6/58.

70. «Υπεράσπιση και εύκλεια της Κυπριακής Λογοτεχνίας (Défence et illustration de la Littérature Chypriote)», εφ. *Πολίτης* [Λευκωσίας], 21.3.2012, σ. 49 [δημοσ. με αλλοιωμένο τον τίτλο].

71. «Επίμετρο», στον τόμο *Ανακάλημα της Κωνσταντινόπολης*. Επιμέλεια Εμμ. Κριαράς - Επίμετρο Γ. Κεχαγιόγλου, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2011 [Παλιότερα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, 4], σσ. 33-145.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

(1947 - Σεπτ. 2012)

Ο Γιώργος Κεχαγιόγλου γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1947. Απόφοιτος του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σπούδασε φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του ίδιου πανεπιστημίου (1965-1969) με ειδίκευση στη Μεσαιωνική και τη Νεότερη Ελληνική Φιλολογία. Μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι (1977-1979), στη Νεοελληνική Φιλολογία (Paris IV), Γενική και Συγκριτική Φιλολογία και Ανατολικές Σπουδές (Paris III· E.P.H.E., 4e section), Θεωρία της Λογοτεχνίας και Σημειωτική (E.H.E.S.S.). Διδάκτορας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1979).

Εργάστηκε στη βιβλιοθήκη του Γ. Π. Σαββίδη και στη Γραμματεία της Εταιρείας Σπουδών της Σχολής Μωραΐτη (Αθήνα), 1973-1974, ενώ από το 1975 διδάσκει στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (από το 1989 είναι Καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στον Τομέα Μεσαιωνικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας).

Επί τέσσερις μη συνεχόμενες χρονιές ήταν εκλεγμένος Διευθυντής του ίδιου Τομέα, για ένα χρόνο υπηρέτησε ως πρόεδρος του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ., και ήταν μέλος ή πρόεδρος στο διοικητικό συμβούλιο του Σχολείου Νέας Ελληνικής του Α.Π.Θ. και μέλος άλλων επιτροπών. Ως επισκέπτης καθηγητής ή φιλοξενούμενος προγραμμάτων ανταλλαγής έχει διδάξει στα Πανεπιστήμια Κρήτης (1983-1984) και La Trobe της Μελβούρνης (1988, 2004) και στη Θεολογική Σχολή του Αγ. Ανδρέα στο Σίδνεί (2008), ενώ ήταν επισκέπτης-εταίρος αρκετών αυστραλιανών πανεπιστημίων (1988) και του Πανεπιστημίου του Princeton (1995). Στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ή με άλλες ευκαιρίες, έχει κάνει, επίσης, σειρές μαθημάτων, μεταπτυχιακά σεμινάρια ή μεμονωμένα μαθήματα-διαλέξεις και στα Πανεπιστήμια της Σορβόνης (Paris IV), της Τεργέστης, του Λονδίνου (King's College), της Οξφόρδης, του Μπέρμιγχαμ, του Κέιμπριτζ, του Χρόνιγκεν, της Κοπεγχάγης, του Μπόχουμ, της Λιψίας, του Ουτζ (Πολωνίας), της Βαρκελώνης, της Μαδρίτης, της Γρανάδας, του Χάρβαρντ, της Νέας Υόρκης (Queens College), σε πανεπιστήμια και κολέγια της Μελβούρνης, του Σίδνεί, της Αδελαΐδας, του Brisbane, του Perth, του Darwin και του Armidale Αυστραλίας), της Κύπρου (Λευκωσία) κ.α. Πήρε μέρος με ανακοινώσεις σε πολλά διεθνή συνέδρια, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και σε άλλα συνέδρια και επιστημονικές συναντήσεις στην Ελλάδα και την Κύπρο. Δίδαξε για αρκετά χρόνια στις σχολές μετεκπαίδευσης διδασκόντων της ελλαδικής στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης (ΣΕΛΔΕ και ΣΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης, ΣΕΛΜΕ Καβάλας κ.α.), και συμμετείχε επανειλημμένα σε σειρές σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς στην Κύπρο (Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Παιδαγωγική Ακαδημία, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο). Έχει συντονίσει, τα τελευταία 25 χρόνια, πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών και διδασκόντων πανεπιστημίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Erasmus, Lingua, Tempus, Socrates).

Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του διεθνούς περιοδικού *Ελληνικά* (Θεσσαλονίκη, 1983 κ.ε.) και, τιμητικά, του περιοδικού *Comparaison / Σύγκριση* (Αθήνα, 1999 κ.ε.), ενώ παλαιότερα ήταν σύμβουλος ύλης των περιοδικών *Μαντατοφόρος* (Αμστερνταμ) και *Φιλόλογος* (Θεσσαλονίκη)· με το

τελευταίο ξανάρχισε τη συνεργασία του το 2010. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών [Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη] (Θεσσαλονίκη) και της Επιτροπής της «Βυζαντινής και Νεοελληνικής Βιβλιοθήκης» του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης (Αθήνα). Ιδρυτικό μέλος, και από το 1997 ως τα τέλη του 1998, γραμματέας της Ελληνικής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών. Παλαιότερα ήταν μέλος του Δ.Σ. της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη», πρόεδρος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, και από το 1982 ως το 1998 μέλος της Εφορευτικής Επιτροπής του Βαφοπούλειου Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Θεσσαλονίκης. Είναι μέλος αρκετών ελληνικών και διεθνών επιστημονικών εταιρειών. Τον Μάρτιο του 1992 ορίστηκε μέλος της Ολομέλειας της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Έχει δημοσιεύσει πολλά αυτοτελή βιβλία και περίπου 300 επιστημονικά και κριτικά άρθρα για διάφορα θέματα της ελληνικής δημόδους υστερομεσαιωνικής και της νεοελληνικής λογοτεχνίας και φιλολογίας, από τον *Διγενή Ακρίτη* ως τη σύγχρονη ελλαδική και κυπριακή λογοτεχνία (μελέτες βιβλιογραφικές, εκδοτικές, συγκριτογραμματολογικές και ερμηνευτικές-κριτικές). Στα αυτοτελή δημοσιεύματά του περιλαμβάνονται γραμματολογίες (για τη νεοελληνική λογοτεχνία από τον ύστερο Μεσαίωνα ως τα τέλη του 18ου αι.) ερμηνευτικές (δομιστικές και άλλες) μελέτες (για κείμενα των Παπαδιαμάντη και Εμπειρίκου), επίτομες ή πολύτομες κριτικές, φιλολογικές ή αναστατικές εκδόσεις ποιητικών και πεζών κειμένων της περιόδου 14ος αι. - τέλη 18ου αι. (*Ιστορία Πτωχολέοντος και Πτωχολέων· Απολλώνιος της Τύρου*, τ. 1, 2.1, 2.2· *Ανακάλυψη της Κωνσταντινούπολης*, Επίμετρο· *Διήγησις Κρονίας Κύπρου* του Τζώρτζη (Μ)πουστρου ή Βουστρώνιου· *Απόκοπος*, *Απολλώνιος*, *Ιστορία της Σωσάννης· Αραβικόν Μυθολογικόν και Νέα Χαλιμά*, τ. 1-4· *Μιχαήλ Τσερβάντες*, *Ο επιτήδειος ευγενής Δον Κισότης της Μάντσας*), κειμένων του 19ου αι. (*Αλι-Χουρσίντ μπες του Β. Νικολαΐδη*), καθώς και δίτομες ή επίτομες ανθολογίες: πεζών αφηγηματικών κειμένων της περιόδου 14ος αι. - 1830/1831 (*Η Παλαιότερη Πεζογραφία μας*, τ. 1-2· *Πεζογραφική Ανθολογία. Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος*, τ. 1-2), κριτικών κειμένων για τον Σολωμό (*Εισαγωγή στην ποίηση του Σολωμού*), ποιημάτων ή/και πεζογραφημάτων ελληνοκύπριων λογοτεχνών (Κώστας Μόντης, *Ανθολόγηση από τις «Στιγμές»...* Γιάννης Κατσούρης· Ντίνα Παγιάση-Κατσούρη, *Ποιήματα και διηγήματα*), κ.ά. Σε συνεργασία με τον Α. Παπαλεοντίου έχει, επίσης, συγγράψει μια ογκώδη *Ιστορία της νεότερης Κυπριακής Λογοτεχνίας*. Λευκωσία, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών [Δημοσιεύματα του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, LI], 2010, η οποία βραβεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2011 από την Ακαδημία Αθηνών (Βραβείο Ελ. και Π. Ψημένου) και τον Φεβρουάριο του 2012 από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας (πρώτο Κρατικό Βραβείο Δοκιμίου-Μελέτης).

Στους χώρους της Νεοελληνικής και της Συγκριτικής φιλολογίας δεν μπορεί να υποδείξει «κύριες περιοχές ερευνητικών ενδιαφερόντων» του, θεωρώντας «*nihil neohellenicum alienum sibi*».

BRIEF C.V.
(1947 - Sept. 2012)

George Kehayoglou (Georgios Kechagioglou = Yorgos Kehayoğlu) is a Professor of Modern Greek Literature at the Department of Medieval and Modern Greek Studies, School of Philology, Aristotle University of Thessaloniki, Greece.

He was born in Thessaloniki in 1947; studied Medieval and Modern Greek Philology at the Faculty of Letters, University of Thessaloniki (1965-1969), History and Theory of Literature, Semiotics and Comparative Literature in Paris (Institut Néohellénique de l'Université Paris-Sorbonne; E.P.H.E., 4e section; E.H.E.S.S.: 1977-1979); received his doctorate from the University of Thessaloniki (1979) where he teaches Modern Greek Literature since 1975; from 1989 he is a full Professor.

He has served many times as the elected Chair of the Department of Medieval and Modern Greek Studies. From 1983 is a member of the editorial committee of the international review *Ellinika* (*Hellenica*, Society of Macedonian Studies, Thessaloniki), and from 1999 an advisor of the review *Comparaison / Syngrisi* (Athens, Greek Society of General and Comparative Literature); he was also, or he continues to be, an advisor of the editorial board of the international review of Modern Greek Studies *Mantatoforos* (Amsterdam), and of the philological and pedagogical review *Filologos* (*Philologus*, Thessaloniki). He is currently a member of the administration board of the Institute of Modern Greek Studies [Manolis Triandafyllidis Foundation] (Aristotle University of Thessaloniki) and of the editorial committee «Byzantine and Modern Greek Library» (Cultural Foundation of National Bank of Greece, Athens).

He has recently published in Greek an Introduction to early Modern Greek literary texts (*From late Middle Ages to the 18th century...*, Thessaloniki, Institute of Modern Greek Studies [Manolis Triantaphyllidis Foundation], 2009, reprint 2012), and a *History of Modern Cypriot Literature* (Nicosia, Cyprus Research Center, 2010, in collaboration with L. Papaleontiou); the latter was awarded with the 2011 Psimenos Prize of the Academy of Athens and with the First Essay State Award of the Ministry of Education and Culture of the Republic of Cyprus (2011, granted on Febr. 2012).

His books in Greek include several critical editions of late-Medieval and Modern Greek narrative and literary texts (*Story of Ptocholeon*, Thessaloniki 1978, and *Ptocholeon*, Thessaloniki 2011; *The Lament of Constantinople*, Annex, Thessaloniki 2012; *The Tales of Halima* [= first Modern Greek translation of the *Arabian Nights*], 4 vols., Athens, «Ermis»/ «Estia», 1988-1994; George Boustrous [Boustronios], *Chronicle of Chyprus*, Nicosia, Cyprus Research Centre, 1997; Vasileios-Miltiadis Nikolaïdis [B. Nicolaïdy], *Ali-Hourshid bey. An Episode of the Greek Revolution*, Athens, «Nefeli», 2001; *Apollonius of Tyre: Late-Medieval and Modern Greek Versions*, 3 vols., Thessaloniki, Institute of Modern Greek Studies [Manolis Triantaphyllidis Foundation], 2004; *Michail Tservantes* [Miguel de Cervantes], *O epitidios evgenis Don Kissotis tis Mantsas* [= first Modern Greek translation of Cervante's *Don Quijote*], Athens, Institute of Modern Greek Researches / National Research Centre, 2007).

He is also the editor of the following anthologies in Greek: *Kostas Montis, An Anthology of the "Moments"*, Athens, «Kedros», 1978; *Apokopos - Apollonios - Story of Sosanna*, Athens, «Ermis», 1982;

University of Thessaloniki and Cultural Life. Selected Texts, Athens, «Polytypo», 1988; *An Introduction to Solomos' Poetry. Selected Critical Texts*, Irakleio, University of Crete Press, 1999; *Modern Greek Narrative Prose from the 15th c. to 1830*, 2 vols., Athens, Sokolis, 1999, *Prose Anthology. Modern Greek Written Narratives from the late Byzantium till 1831*, 2 vols., Thessaloniki, Institute of Modern Greek Studies [Manolis Triantaphyllidis Foundation], 2001, 1st reprint 2003, 2nd reprint 2009, *Dina Pagiasi-Katsouri, Poems and Short-stories*, Athens, «Topos», 2009; he was also the co-editor of a selected anthology of 12 critical texts on K. Montis' poetry (Athens, «Ermis», 1984) and of the Index of Proper Names, and First Lines etc. of K. Palamas's *Collected Works* (Athens, «Kostis Palamas' Foundation», 1984).

His literary criticism and close-readings include among others: *Andreas Embirikos, «On the Road of the Philhellenes»*, Athens, «Polytypo», 1984 (in Greek); *Alexandros Papadiamantis, «Eros on the Snow»*, Athens, «Polytypo», 1984 (in Greek); *Andreas Embirikos, «The Words»*, Thessaloniki, «University Studio Press», 1987 (in Greek), and *Giannis Katsouris*, Nicosia 1997 (in English; also in French and Greek).

Numerous are his articles, reviews and smaller notes on various subjects of Modern Greek, Cypriot and Comparative Literature (12th-early 21st c.).